

VEN. P. LUDOVICI DE PONTE S.J.

MEDITATIONES

DE

PRAECIPUIS FIDEI NOSTRAE MYSTERICIS,

DE HISPANICO IN LATINUM TRANSLATAE A

MELCHIORE TREVINNIO S. J.

DE NOVO EDITAE CURA

AUGUSTINI LEHMKUHL S. J.

CUM APPROB. REVMI ARCHIEP. FRIB. ET SUPER. ORDINIS.

PARS V.

COMPLECTENS MEDITATIONES DE *CHRISTI DOMINI NOSTRI GLORIFICATIONE*, DE *SPIRITUS SANCTI MISSIONE EJUSQUE IN ECCLESIA OPERATIONE*.

FRIBURGI BRISGOVIAE.

S U M P T I B U S H E R D E R ,
TYPOGRAPHI EDITORIS PONTIFICII.
MDCCXC.

EJUSDEM LIBRARIAE AEDES SUNT VINDOBONAE, ARGENTORATI, MONACHII ATQUE
IN URBE S. LUDOVICI AMERICANA.

**Ex parte nostra facultatem concedimus, ut eximium
hoc opus „V. P. Lud. de Ponte S. J. Meditationes“
curâ Aug. Lehmkuhl, ejusdem Soc. sacerdotis, denuo
in lucem edatur.**

Ex aet en , 19. Junii 1889.

**Jacobus Rathgeb,
Praep. Provinc. Germ. S. J.**

INDEX MEDITATIONUM SYNOPTICUS.

Introductio de via quae dicitur <i>unitiva</i>	pag. 3
MEDITATIO I. De glorio Christi Domini nostri ad limbum descensu et rebus ibi gestis	9
Punctum I. Circa ipsum limbum consideranda sunt: 1. locus illius carceris, 2. personae in eo in- clusae, 3. eorum affectus et desideria, quae tam- quam captivus in proprio corpore imitari studebo	9
P. II. In descensu animae Christi perpendenda 1. Ejus charitas, 2. humilitas	11
P. III. In triumphali animae Christi ingressu perpen- dam: 1. Angelicum comitatum, 2. praeconium et laudes Christi ab Angelis celebratas, 3. sum- mam Domini potentiam, qua per omnia ob- stacula penetravit, qua etiam meorum pecca- torum obstacula frangere potest	12
P. IV. Limbum eonsiderabo in coelum conversum, at- que: 1. animarum laetitiam, 2. eas singulas Christum ut regem adorantes, 3. Ejusque laudes celebrantes, 4. Christi gaudium de hoc redemp- tionis fructu	14
P. V. Considerabo res a Christi anima gestas: 1. glo- riosam animae boni latronis exceptionem, 2. pur- gatori exspoliationem, 3 confusionem damna- torum, 4. triumphum de Lucifero ejusque angelis	17

pag.

MEDITATIO II. De Christi Domini resurrectione . . .	20
P. I. In accessu animae Christi ad sepulchrum expendam : 1. Christum accelerasse resurrectionem suam, ut nos consolaretur; 2. cur <i>mane</i> voluerit resurgere; 3. quanta gloria et laetitia accedat	20
P. II. Contemplabor animam Christi cum comitatu suo prope sepulchrum, quomodo : 1. animae stupeant videntes sacratissimum Corpus adeo deformatum, 2. quomodo Angelorum ministerio omnes Ss. Sanguinis particulae colligantur, 3. ingressâ animâ Christi Corpus informetur et gloriosissimum evadat, 4. Christus redivivus gratias agat aeterno Patri	22
P. III. Contemplabor Angelos laetabundos Chum adorantes, meque illis jungam	25
P. IV. Contemplabor Sanctos aliquos a Cho secum resuscitatos: 1. eorum laetitiam; 2. causam hujus resuscitationis a) ut Ch. suam ostenderet potentiam et charitatem, b) ut nostrae resurrectionis fidem confirmaret, c) spiritualem nostram resurrectionem figuraret; 3. quam curabo facere in me perfectam, omnibus prioris vitae reliquiis abjectis	26
 MEDITATIO III. Christus Ss. matri appetet, Angeli mulieribus	29
P. I. Expendam, Christum suam resurrectionem diversis modis manifestasse: 1. per Sanctos, 2. per Angelos, 3. per se ipsum; Eumque similiter triplici hac ratione nobis consolationes conferre	29
P. II. Contemplabor Christum matri apparentem, scil. 1. B. Mariae ingens desiderium; 2. Christi ad matrem ingressum cum comitatu Angelorum et Sanctorum, matrisque gaudium et cum Filio conversationem; 3. quomodo Christo recedente gaudio plena manserit	31

pag.

P. III. Aliarum mulierum ad sepulchrum accedentium expendam 1. obedientiam erga legem requiei Sabbatinae, 2. diligentiam in honorando Christo, 3. perseverantiam	33
P. IV. Considerabo res gestas inter mulierum ad sepulchrum accessum: 1. quomodo Angelus malis terrorem, admirationem et gaudium bonis attulerit; 2. quomodo Christum honorandi causa crucifixum nominet, 3. mulierum parvam fidem excolere et augere studeat, 4. eaeque dein novo favore et instructione fruantur	35
MEDITATIO IV. Christus Mariae Magdalena apparet	38
P. I. Perpendam in Magdalena prima pro teste resurrectionis electa: 1. magnam Chi charitatem in peccatores conversos, 2. quantopere Cho placeat fervor in bonis operibus	38
P. II. Quem Magdalene fervorem expendam: 1. qui se manifestat in desiderio vehementi, sollicito, constanti, devoto — mihi exemplo in Christo quaerendo; 2. lacrimis se prodit — quo discam duas causas lacrimarum Deo gratas, dolorem tum de peccatis, tum de subtractione divinae consolationis	39
P. III. Perpendam consolationem Magdalene paulatim collatam — mihi instructioni pro cognoscenda divina inspiratione: 1. apparet Ch. a tergo, 2. peregrino habitu, 3. arguit imperfectiones .	42
P. IV. Expendam 1. Magdalene responsum excessumque amoris, quo quasi extra se rapitur, 2. sui suarumque rerum oblita est, 3. supra vires se fortet existimat — mihi exemplo	45
P. V. Christus a Magdalena agnoscitur; in quo perpendam: 1. quomodo unico verbo Magdalena mutetur, atque amore in Christum rapiatur; 2. tamen prohibeat a familiari accessu, ut in reverentia et in fide cresceret; 3. quomodo Ch. tenerime discipulis salutem mittat	48

pag.

MEDITATIO V. De apparitione mulieribus redeuntibus facta	51
P. I. Perpendam, quomodo Christus piarum mulierum 1. perseverantiam praemio magno afficiat, 2. im- perfectiones dissimulet, 3. eas verbo <i>Avete recrect</i>	51
P. II. In mulieribus ad pedes Christi prostratis 1. per- pendam earum reverentiam; 2. ex unctione, quam meditatae erant, sumam exemplum Chri- stum spiritualiter ungendi exercitio memoriae, intellectus, voluntatis	52
P. III. In nuntio Apostolis dato expendam: 1. quomodo et cur Christi <i>fratres</i> appellantur; 2. cur in Galilaeam se conferre jubeantur	54
 MEDITATIO VI. De apparitione Petro facta	56
P. I. Expendam in Apostolis tardis ad credendum: 1. quam sit difficilis fides et quam necessaria gratia divina; 2. duo extrema, et duritatem et levitatem esse vitanda	56
P. II. In duobus Apostolis Petro et Joanne conside- rabo: 1. fervorem ceteris majorem, et intrepidi- tatem; 2. cur Angelorum apparitione donati non sint; 3. quomodo figurent fidem et chari- tatem, vitam activam et contemplativam, quibus ad Christum duci debeamus	57
P. III. In apparitione Petro seorsim ambulante facta considerabo: 1. praedilectionem Chi erga pec- catores conversos; 2. Petri dolorem et pudorem, 3. ejus redditum et zelum confirmandi ceteros .	59
 MEDITATIO VII. De apparitione discipulis in Emmaus euntibus facta	62
P. I. Perpendam: 1. causam suscepti itineris timorem et tristitiam; 2. Christum se iis conjunxisse eo fine, ut eos ad se reduceret eosque consolaretur; 3. tristitiam et exiguum fidem in causa fuisse, cur Ch. noluerit ab iis cognosci	62
P. II. Perpendam colloquium in via: 1. suavitatem Chi	

	pag.
in interrogando, 2. encomium Chi a discipulis factum, 3. eorum dejectionem et parvam fidem	64
P. III. Perpendam instructionem a Cho datam: 1. reprehensionem, 2. monitum de necessitate patientiendi, 3. efficacem Scripturae interpretationem — eaque mihi etiam applicabo	67
P. IV. Perpendam: 1. Chi desiderium manendi apud discipulos dissimulatum; 2. quomodo Ch. a nobis velit cogi; 3. discipulorum invitationem, cuius verbis saepius pro me uti studebo . . .	69
P. V. Perpendam: 1. Chum in mensa cognosci voluisse 1) ut commendaret hospitalitatem, 2) ut non verbis solum sed etiam actione discipulos instrueret exemplique boni vim ostenderet, 3) ut efficaciam Ss. Eucharistiae significaret; 2. Chum subito evanuisse, ut probaret discipulos eosque ad opera charitatis erga alios impelleret . . .	71
MEDITATIO VIII. De apparitione discipulis vespere facta	73
P. I. Perpendam circumstantias, cur apparuerit Ch. 1. sero, 2. januis clausis, 3. in medio discipulorum	73
P. II. Expendam: 1. singula Chi verba: <i>pacem</i> dat, <i>Ego sum</i> — Chi officia, <i>timorem pellit</i> ; 2. benignitatem, qua se tangendum praebet . . .	75
P. III. Expendam, quomodo dubitantes amplius confirmet: 1. affabilitatem in manducando; 2. pisce et melle significari humanitatem et divinitatem Chi, quarum utraque spiritualis noster cibus sit; 3. interpretationem Scripturarum, quarum sensum ut etiam mihi plenum largiatur, petam . . .	77
MEDITATIO IX. De potestate in illa apparitione Apostolis data	80
P. I. Expendam verba praevia: 1. <i>pacem</i> necessarium tum ad proprium profectum spiritualem, tum ad munus apostolicum; 2. similitudinem cum Cho Apostolis datam in munere et dignitate, 3. in ferendis adversis	80

pag.

P. II. Considerabo communicationem Spiritus Sancti insufflando factam, quo indicatur: Spiritum S. 1. a Filio procedere, 2. esse spiraculum supernaturalis vitae, 3. velle a nobis vel levissimas culpas removeri, 4. nondum tanta copia dari quanta postea	82
P. III. In potestate remittendi peccata liberalitatem Chi perpendam, utpote 1. hominibus, 2. idque sine limite collata	84
MEDITATIO X. De apparitione, praesente Thoma, facta	87
P. I. Expendam defectus in Thoma Apostolo: 1. discessum e contubernio Apostolorum, 2. incredulitatem, 3. praeumptionem, 4. diuturnam pertinaciam: in quibus admirabor Dei suavem providentiam, imbecillitatem humanam	87
P. II. In Cho iterum apparente perpendam: 1. misericordiam, qua motus sit; 2. ceteris praesentibus Chum apparuisse, ut Thomas publice defectus suos repararet atque intelligeret, se non ob sua merita gratiam illam recipere; 3. invitationem affabilem erga Thomam	89
P. III. In Thomae fide et conversione expendam: 1. reverentiam et gaudium in tangendo Cho, 2. solemnem Chi divinitatis confessionem, 3. monitum a Cho datum	91
MEDITATIO XI. De vulneribus Christi in corpore glorificato relictis	93
Expendam causas, cur Christus vulnera retinere voluerit	
P. I.: 1. ut in fide confirmaremur tum suae tum nostrae resurrectionis; 2. ut essent signa triumphi;	93
P. II.: 3. ut sibi essent quasi incitamentum ad nobis beneficiendum; 4. ut quasi continuo Pater placaretur; 5. ut essent nobis excitatio ad amorem et locus refugii;	95
P. III.: 6. ut in judicio confunderentur reprobi, electi laetificantur	98

	pag. 99
MEDITATIO XII. De apparitione ad mare Tiberiadis	99
P. I. Considerabo Apostolos in labore piscationis: 1. eorum paupertatem, concordiam, laborandi studium; 2. humana industria quam parum valeat; 3. noctis spiritualis miseria quam multo gravior sit; 4. quantopere in discipulis desi- derium Chi fuerit	99
P. II. Contemplabor Chum apparentem: 1. in littore stat, quod stabilitatem vitae gloriosae signi- ficat; 2. interrogando discipulos monet de ipso- rum necessitate; 3. in jussione mittendi rete ad dexteram commendat obedientiam et piscatio- nen animarum significat	101
P. III. Perpendam: 1. Christi agnitionem, fervorem Joannis et Petri, amoris vim quae impellit ut in quasvis aerumnas et pericula nos conjicia- mus; 2. mysticum hujus capturae sensum, quo significantur electi in coelum congregandi . . .	103
P. IV. In convivio miraculose parato expendam: 1. Christi charitatem, 2. significationem coe- lestis convivii nobis parandi	105
MEDITATIO XIII. De officio pastorali Petro collato	106
P. I. In trina Christi interrogatione perpendam: 1. necessitatem amoris Dei ad officium pasto- rale, 2. trinae negationis Petri reparationem, 3. triplicis gradus amoris commendationem, 4. zelum animarum ut optimam amoris erga Deum exhibitionem, 5. triplex hujus zeli exer- citium	106
P. II. Expendam parabolicam martyrii Petri prae- dictionem: 1. probationem amoris esse, mori pro Cho; 2. duplicitis generis aerumnas esse ferendas tum <i>sponte</i> electas, tum <i>aliunde illatas</i> ; 3. harum tolerantia Deum glorificari	110
P. III. Perpendam invitationem Petri ad Chi seque- lam: 1. Sequela Chi quam proxima quomodo	

pag.

sit singularis favor; 2. quomodo Joannes noluerit a sequela Christi desistere, et quam varii sint modi quibus Christus invitat; 3. aliorum negotia Deo relinquenda, nos nostris debere esse intentos	112
MEDITATIO XIV. De apparitione Christi in monte Galilaeae	114
P. I. Contemplabor personas et actiones: 1. Apostolorum iter, zelum congregandi alios, gaudium et fervorem omnium; 2. Christum liberaliter impletentem promissa, gloriose apparentem . . .	114
P. II. Perpendam Apostolorum delegationem ad praedicandum et Chi verba: 1. quam ampla sit potestas Chi qua hominis; 2. quomodo ea utatur in bonum omnium	115
P. III. Perpendam mandatum Apostolis datum: 1. circa baptismum — qui quam levis sit onere, gratiis copiosus, cum tribus Personis SS. Trinitatis nos conjungens; 2. circa praecepta servanda, quo monemur de operum bonorum necessitate	117
P. IV. Perpendam additam sanctionem: 1. praemia et poenas non terrena sed aeterna proposita; 2. praemium facile comparatu	120
P. V. Signorum faciendorum potestatem expendam literaliter et spiritualiter: 1. potestatem miraculorum, 2. convertendi et sanctificandi homines, 3. propriam perfectionem expoliendi	121
MEDITATIO XV. De promissione Christi semper nobiscum manendi	123
P. I. Expendendae causae, cur Ch. dixerit se semper cum suis permansurum, scil. 1. ut eos consolaretur, 2. ut in laboribus animos adderet, 3. ut eorum diligentiam stimularet: — quae omnia mihi applicabo	124
P. II. Expendenda hujus praesentiae excellentia: 1. quis nobis praesens sit, Deus, Salvator, protector,	

	pag.
socius; 2. <i>quot modis</i> : per omnipraesentiam, per gratiam, per specialem providentiam, per Eucharistiae Sacramentum	125
P. III. Expendam, quomodo <i>continua</i> Christi praes- entia 1. nos securos reddat, 2. nos excitet ad continuam Dei memoriam	127
MEDITATIO XVI. De apparitionum Christi varietate	128
P. I. Perpendam: 1. quomodo Christus, semper qui- dem cum discipulis manens, interdum singularia argumenta suae praesentiae dederit; 2. quo- modo id etiamnunc faciat cum electis suis per varias inspirationes, maxime in S. Communione; 3. unde discam ferventi dispositione me dignum reddere quem Ch. visitet, hasque visitationes a visitationibus mali spiritus discernere	128
P. II. Perpendam argumentum, de quo Ch. loqui con- sueverit: 1. Apostolos instruxit de Ecclesia et regno Dei; 2. nos quoque ad coelestia trahere vult	131
P. III. Perpendam visitationum Christi proprietates: 1. sunt rarae nec continuae, quo magis semper eas desideremus; 2. sunt inopinatae et breves, ut eas divinae misericordiae adscribamus; 3. fiunt sine certo tempore et loco, ut semper attendamus; 4. fiunt diversis modis, ut nos ad perfectiora semper disponamus	132
MEDITATIO XVII. De apparitione ultima in die ascensionis	136
P. I. Perpendam solatii rationes a Christo Apostolis datas secundum sermonem post ultimam coenam ante passionem habitum: 1. spem futurae glo- riae nostrae; 2. gloriam Christi de qua gaudere debeamus; 3. profectum spiritualem ex Chi absentia oriundum	136
P. II. Perpendam præparationem, qua Apostoli Spi- ritus S. adventum exspectare jubentur: 1. animo	

pag.

pacato et patientia (<i>sedete</i>); 2. <i>in civitate</i> , ne sibi solis vivant; 3. donec induantur virtute ex alto, scil. humilitate, sed non pusillanimitate .	138
P. III. Considerabo egressum in montem Oliveti: 1. Apostolorum et tristitiam et gaudium; 2. Chum elegisse montem Oliveti, ut recordemur aerumnum quibus eundum sit ad coelum, atque obedientiae et charitatis quae Bethaniae et Oliveti nominibus insinuantur	140
MEDITATIO XVIII. De ascensione Domini nostri . .	142
P. I. Perpendam ultimam Chi valedictionem: 1. B. Maria V. et discipuli summa devotione vulnera Chi deosculantur; 2. Christus benedit benedictione coelesti, copiosa, efficaci	142
P. II. Considerabo, quomodo ascendentem Christum Apostoli prosequantur affectu 1. admirationis, 2. gaudii, 3. desiderii	144
P. III. Considerabo Chum nube sublatum ab oculis eorum: 1. Chi majestatem, 2. in eo quod Ch. aspectui Apostolorum subtrahatur, expendam causas divinae consolationis saepius subtractae, scil. culpam nostram et occultam Dei providentiam	146
P. IV. Perpendam 1. admonitionem Angelorum ad Apostolos: a) contemplationem hic non posse esse continuam, b) recordationem Chi ut futuri judicis esse fovendam; 2. redditum Apostolorum et gaudium ortum ex fide firma, fiducia magna, amore Chi fervido	148
MEDITATIO XIX. De ingressu Domini nostri in coelum	151
P. I. Contemplabor Christi in coelum adventum: 1. comitatum animarum justarum, 2. concentum angelicum, 3. laudes Christi celebratas, 4. ipsius Christi laetitiam	151
P. II. Contemplabor Christum coram aeterno Patre apparentem: 1. quomodo Ch. Patri animas	151

pag.

liberatas offerat; 2. quomodo Pater Filium summa gloria afficiat pro doloribus et ignominias toleratis; 3. quomodo his gestis spes nostra firmetur 154

P. III. Expendam Christi in coelo officium: 1. Animabus secum adductis sedes assignat; 2. advocatum continuo agit hominum in terra degentium 157

MEDITATIO XX. De recollectione Apostolorum ante Pentecostén 158

P. I. Considerabo orationem Apostolorum factam 1. cum solitudine et animi recollectione, 2. cum charitate unanimi, 3. cum perseverantia, 4. cum subsidio B. Mariae V., 5. in coenaculo quae est imago Ecclesiae et animae sanctae 158

P. II. Causae motivae hujus recollectionis: 1. Jussio et exemplum Christi; 2. agnitus propriae infirmitatis, ex qua ferventia prodibant suspiria ad tres divinas Personas; 3. impulsus ipsius Spiritus Sancti 161

P. III. Perpendam dilatam missionem Sp. Si ad decem dies, ut hoc divinum donum petamus 1. cum longanimitate, 2. cum magna perfectione 164

MEDITATIO XXI. De electione S. Matthiae in Apóstolum 166

P. I. Perpendam providentiam Christi erga suam Ecclesiam: 1. supplet defectum ministrorum sive morte sive defectione oriturum; 2. idque mediis hominibus suis ministris 166

P. II. Perpendam agendi rationem discipulorum: 1. curam pastoralem in S. Petro; 2. in reliquis subjectionem, fraternalm unionem, orandi studium 167

P. III. Perpendam, cur praetermisso Josepho, Matthias electus sit: 1. ut ejus merita honorarentur, 2. ut humilitas commendaretur, 3. ut judicium

pag.

humanum divino subjiceretur: ex quo discam gaudere de divinis dispositionibus etiam cum mei honoris dispendio, exemplo horum sanctorum virorum	170
MEDITATIO XXII. De doni Spiritus Sancti causis et magnitudine	172
P. I. Considerandae causae motiva: 1. ex parte Patris bonitas infinita, retributio meritorum Chi, hominum miseria; 2. ex parte Chi perfectio redēptionis complenda; 3. ex parte Spiritus Sancti infinitus amor	173
P. II. Considerandi fines ob quos Sp. S. datur: 1. ut succedat Cho in munere protectoris, 2. in munere magistri, 3. ut testimonium reddat de Cho, 4. ut mundi vitia reprehendat	175
P. III. Perpendam doni hujus magnitudinem in se spectati atque ad magnam me excitabo fiduciam .	178
P. IV. Perpendam doni magnitudinem ex iis quibus detur, scil. 1. hominibus pauperibus et indoctis, 2. cuiusvis conditionis et nationis, 3. etiam iis qui multis et magnis peccatis antea erant infecti: quibus ad admirationem et depreciationem me excitabo	180
MEDITATIO XXIII. De adventu Spiritus Sancti in die Pentecostes	182
P. I. Expendam circumstantias loci et temporis: 1. instinctu divino omnes conveniunt, 2. coenaculum, Ecclesiae figura, docet, in Ecclesia dari Spiritum S.; 3. dies pentecostes monet, Spiritum S. novam legem condere, atque jubilaeum plenissimum dare	182
P. II. Expendam, cur venerit Sp. S. tamquam ventus vehemens: 1. repente pro sua voluntate et misericordia; 2. e coelo ut donum divinum; 3. cum effectibus aëris vitalis, supernaturalem vitam inspirans, conservans, vitiosum ardorem	182

	pag.
extinguens, defectuum pulverem dissipans; 4. cum vehementia, excutiens torporem; 5. cum magno sono, stuporem excitans ob mirabiles effectus	185
P. III. Expendam, quomodo Spiritus S. <i>replete</i> omnia: 1. datur in magna abundantia, 2. datur quibus- libet in quavi mundi parte, 3. replet totam animam omnesque ejus facultates, 4. idque operatur in sedentibus seu intra se collectis .	188
P. IV. Expendam, cur in linguis igneis apparuerit: 1. sicut <i>ignis</i> purificat, illuminat, inflammat, sursum mentes elevat, transformat secumque unit; 2. in figura <i>linguarum</i> apparuit, quia a) datur in aliorum utilitatem, b) docet nos loqui cum Deo; 3. linguae <i>dispertitiae</i> indicant dono- rum diversitatem; 4. <i>seditque</i> supra singulos, quia manet nec recedit nisi ex nostra culpa .	190
P. V. Expendam, quomodo omnes repleti sint Spi- ritu S.: 1. tota anima ejusque facultates vir- tutibus omnibus instruuntur; 2. singuli pro capacitate et dispositione — unde concipiam desiderium optima dispositione cor meum dilat- andi; 3. singuli pro officio et munere, ad quod destinabantur	193
P. VI. Expendam donum linguarum hoc die datum: 1. agnoscam beneficium in totius mundi com- modum datum, atque laudes Deo dicam; 2. quod tam sancte Apostoli eo usi sint, mihi exemplo est in usu linguae; 3. considerabo aliud donum linguae a Spiritu S. nobis datum, scil. gratiam orationis	196
MEDITATIO XXIV. De admirandis Apostolorum gestis in die Pentecostes	199
P. I. Considerabo Apostolos publice prodeuentes: 1. Spiritus S. adduxerat multos divinum in- stinctum secutos — mihi hac in re exemplo; 2. Apostoli impigre utuntur dono collato nec relinquent illud otiosum; 3. non se, sed Deum magnificant	199

pag.

P. II.	Perpendam oblocutionem contra Apostolos: 1. Opera bona semper habent adversarios; 2. ex oblocutione sumunt Apostoli occasionem pree- dicandi Christum	201
P. III.	Expendam sermonem S. Petri de Christi divini- tate: 1. sapientiam in docendo, 2. intrepitatem in proponendo, 3. zelum in persuadendo, 4. effi- caciem in tot millibus convertendis — id quod gaudio erat Christo, Angelis, B. Mariae V., Apostolis: quorum gaudio me conjungam . .	202
MEDITATIO XXV. De sanctitate in primis Christianis per Spiritum S. effecta		205
P. I.	Consideranda pietatis exercitia, ad quae Sp. S. movebat: 1. audire verbum Dei, 2. frequentare S. Eucharistiam, 3. in orando perseverare . .	205
P. II.	Consideranda perfectio consiliorum evang., ad quae Sp. S. excitabat: 1. vita communis et unio fraterna, 2. mutua accommodatio et pro- prietarum inclinationum abnegatio, 3. paupertas evangelica et possessionum abdicatio . . .	207
P. III.	Consideranda varia media ad perfectionis spi- ritum conservandum: 1. templi Dei frequentatio, 2. in corporis refectione frugalitas et frater- nitatis, 3. laudum divinarum continuum exercitium	211
MEDITATIO XXVI. De Spiritus Sancti inspirationibus		213
P. I.	Considerabo, quomodo Spiritus S. suis inspira- tionibus fideles faciat sibi similes 1. communi- catione quadam divinae naturae, 2. copia vir- tutum spiritualium	213
P. II.	Considerabo harum inspirationum proprietates, quo discam similes in anima mea per div. gratiam excitare: 1. agit liberrime, 2. libera- lissime, 3. omnibus se offert	215
P. III.	Considerabo, quomodo faciat vocem suam au- diri: 1. subito animam nostram ingreditur,	

	pag.
2. facit nos consentire, 3. docet nos suam vocem a voce mali spiritus dignoscere, maxime ex inter- nisi effectibus: discam induere eos mores, quibus homo spiritualis dignoscitur	217
P. IV. Considerabo, quomodo ingressus et fines Spiritus S. saepe nobis ignoti sint: 1. tempus ad- ventus sui, quo majore industria et humilitate agamus; 2. particulares fines quos intendit, quo magis fiducia exerceatur	220
MEDITATIO XXVII. De septem donis Spiritus Sancti	222
P. I. Expendam fines et officia donorum Spiritus Sancti in genere: 1. ut scil. prompte sequamur im̄pulsum divinum; 2. ut ita <i>semper</i> possimus declinare a malo et facere bonum	222
P. II. Expendam modum, quo dona Sp. Si nos re- trahant a malo: 1. <i>sapientia</i> vincit tentationes, quae ex stultitia et taedio rerum divinarum oriuntur; 2. <i>intellectus</i> superat ruditatem et difficultates ex fidei obscuritate oriundas; 3. <i>consilium</i> nostram imprudentiam; 4. <i>scientia</i> fraudes diaboli, carnis, mundi; 5. <i>fortitudo</i> nostram imbecillitatem; 6. <i>pietas</i> duritiem; 7. <i>timor Dei</i> arrogantiam et superbiam	224
P. III. Expendam modum, quo per dona Sp. Si juve- mur in bono: 1. <i>sapientia</i> , <i>scientia</i> , <i>intellectus</i> juvant exercitia contemplationis; 2. <i>consilium</i> reddit orationes nostras practicas; 3. <i>pietas</i> juvat in ordine ad proximum; 4. <i>fortitudo</i> ad ardua et egregia excitat; 5. <i>timor</i> nos juvat in ordine ad Deum	227
P. IV. Pro practica conclusione concipiam proposita: 1. multum confidendi in Spiritu Sancto, 2. fre- quentandi exercitia divinis inspirationibus aptiora, 3. acceptis donis studiose utendi cum actione gratiarum	230

	pag.
MEDITATIO XXVIII. De S. Stephani sanctitate, ejusque martyrio	233
P. I. Perpendam 1. liberalitatem Spiritus Sancti in Stephanum, quem instruxit virtutibus, donis, invicta fortitudine; 2. cooperationem S. Stephani praedicando Christum, miraculis prae-dicationem confirmando, idque intrepide coram adversariis, eorumque duritiem redarguendo	233
P. II. Perpendam visionem extraordinariam S. Stephani: 1. vidit gloriam Dei in praemium sui fervoris et orationis studii; 2. vidit Christum ejusque divinitatis et humanitatis mysteria a) in praemium, b) ad robur accipiendum, c) ut efficacius aliis persuadere posset	236
P. III. Contemplabor S. Stephanum ad necem raptatum: 1. quomodo divina providentia electis suis mittat tribulationes; 2. quam fortis et gaudens Stephanus tormenta ferat	239
P. IV. Perpendam ultimam Stephani orationem: 1. Christum imitans orat pro inimicis, idque magno fervore; 2. prius tamen pro se ipso orat; 3. finita oratione obdormit in Domino — in quo perpendam, quot modis id fiat	241
 MEDITATIO XXIX. Christus Saulo prope Damascum apparens	 245
P. I. Considerabo Saulum ante conversionem: 1. quanto odio in Christum quantisque peccatis fuerit ob-strictus; 2. Christum hos lapsus permisisse, a) ut Saulus altius fundaretur in humilitate, b) ut ipse in eum divitias gratiae ostenderet, c) ut nobis esset pro cautela et exemplo	245
P. II. Considerabo Christum Saulo prope Damascum apparentem: 1. Chi charitatem quum inimico appareat; 2. lucem Saulum circumfulgentem, quae subito effulget, a malo Saulum retrahit, undique eum circumdat; 3. vocem Christi de suorum persecutione ut de propria conquerentis	248

	pag.
P. III. Contemplabor Christum inter et Saulum colloquium, quo tota perfectio christiana adumbratur: 1. desiderium Sauli, ut amplius Chum cognoscat; 2. verba Chi insinuant, in cognitione tum Chi tum nostri omnem fundari perfectionem; 3. resistere Deo, non Deo sed nobis nocere	252
P. IV. Considerabo plenam Sauli conversionem: 1. ejus stuporem de gestis et Dei et suis, 2. ejus plenam resignationem, 3. ejus instructionem in civitate complendam, 4. profunda Dei judicia in uno Saulo convertendo	255
MEDITATIO XXX. De Sauli baptismo et sanatione	258
P. I. Considerabo Saulum, qualem coelestis visio effecerit: 1. corpore fractum, 2. animo erectum et mutatum, 3. visu corporeo orbatum	258
P. II. Considerabo Paulum in illo triduo Damasci peracto: 1. Per aliquot dies se disponere debet ad baptismum, scil. terrenorum oblivione, jejunio, oratione; 2. amplissimae gratiae ei communicantur: notitia Christi et proprii apostolatus, cognitio mysteriorum divinorum, certitudo sanationis mox futurae	260
P. III. Perpendam deputationem Ananiae: 1. varios modos, quibus Deus se communicat; 2. mysticam explicationem variorum adjunctorum in Sauli baptismo	263
P. IV. Perpendam excusationem et correctionem Ananiae: 1. quam erronea hominum judicia; 2. excusationem aliam esse vitiosam, aliam bonam; 3. quomodo Christus Saulum vas electionis et misericordiae fecerit, 4. at etiam multas ei praeparaverit aerumnas	265
P. V. Perpendam Sauli baptismum: 1. suavem Dei providentiam qua homines per homines vult juvari; 2. Saulum antea sanatum in baptismo plenitudinem donorum Spiritus Sancti recepisse; 3. eum statim in synagoga Christum praedicasse	268

pag.
271

MEDITATIO XXXI. De S. Pauli vita et virtutibus heroicis	
P. I. Perpendam ejus heroicam paupertatem, qua 1. necessariis erat contentus, 2. imo eorum penuriam laetus sustinebat, 3. necessaria proprio labore acquirebat	272
P. II. Perpendam perfectissimam castitatem et puri- tatem: 1. in observatione et encomio coelibatus, 2. in mulierum consortio restringendo, 3. in tentationibus superandis	273
P. III. Perpendam poenitentiae severitatem: 1. corpus dure tractando, 2. appetitiones omnes refrenando	275
P. IV. Perpendam S. Pauli humilitatem, qua 1. se omnibus inferiorem reputabat, 2. peccata vitae praeteritae publice fatebatur, 3. bona non sibi sed Deo adscribebat, 4. de se sancte timebat aliosque pro se orare volebat, 5. mundum ejus- que honorem omnino contemnebat	276
P. V. Perpendam S. Pauli heroicam patientiam 1. in tolerandis innumeris et diversissimis aerumnis, 2. iisque parvi aestimandis, 3. imo laete ferendis	280
P. VI. Perpendam S. Pauli orationem, quae fuit: 1. con- tinua, 2. fervida, 3. consolatione plena, altissi- mis de Cho et Deo sensis innixa	282
P. VII. Perpendam S. Pauli amorem in Christum, qui fuit 1. intime cum Cho uniens, 2. omnibus malis et bonis creatis superior	284
P. VIII. Perpendam S. Apostoli charitatem in proximos, 1. qua se omnium servum fecit, 2. omnium sollicitudinem gerebat, 3. pro proximorum salute Christo carere optabat, 4. etiam inimicos et persecutores amplectebatur	285
P. IX. Perpendam alias virtutes ex hac charitate Dei et proximi manantes: 1. obedientiam in rebus etiam gravissimis, 2. summam circumspectionem, 3. desiderium semper proficiendi in virtutibus, 4. desiderium fruendi Christo, 5. securam fidu- ciam de propria salute, 6. mortis pro Christo subeundae gaudium	288

Fin de l'aperçu

La suite du livre est en qualité visuelle diminuée. Le livre est toutefois complet.

Il est possible de se procurer à prix abordable une édition papier du livre en visitant le site suivant :

canadienfrancais.org

Ce PDF peut être distribué librement. Plus de détails à la dernière page.

	pag.
MEDITATIO XXXII. De vocatione Cornelii et de visione Petri circa gentilium conversione	291
P. I. Considerabo praeparationem Cornelii: 1. pia exercitia quibus se disponebat, religionis, Dei timoris, misericordiae erga proximum, frequentis orationis; 2. providentiam Dei, qui etiam extraordinarie vocat; 3. curam Angelorum circa ejus aliorumque salutem	291
P. II. Considerabo S. Petrum eo ipso tempore ad orandum se componentem: 1. eligere consuevit locum recollectioni aptum, 2. tempora statuta observabat, 3. p[re]a[li]o tempore inter orandum extraordinariis donis divinis fruitur	294
P. III. Perpendam ipsam S. Petri figuratam visionem, quem <i>spiritualem</i> sensum p[re]a se ferat: 1. Deus quoslibet homines ad Ecclesiam et coeleste regnum vult admittere; 2. a confessariis et Chi ministris quoscunque peccatores, occisis peccatis, Christo inserendos esse; 3. Deo displicere, si ejus ministri horreant et repellant peccatores vel maximos; 4. visionem ter repetitam indicare, quantopere Deo cordi sit haec admonitio	297
P. IV. Considerabo Cornelii ejusque domus admissionem ad Ecclesiam, atque liberalitatem Dei in donis suis communicandis	300
MEDITATIO XXXIII. De perfectissima vita B. Mariae V.	301
P. I. Perpendam vitam B. V. non solitariam sed communem inter fideles: 1. ejus paupertatem voto firmatam, 2. perfectam obedientiam, 3. castitatem angelicam, quam munivit voto, modestia, silentio, abstinentia, vigilia, diligentia in omnibus operibus, cordis perfecta custodia	302
P. II. Perpendam perfectissimam B. V. orationem, quae 1. immunis erat ab impedimentis, 2. fulta virtutibus omnibus, 3. accensa locorum sacrorum visitatione, 4. producta continuo, 5. nutrita S. Communione quotidiana	306

P. III. Perpendam B. V. zelum divinae gloriae et hominum salutis, quam juvabat 1. ferventissima oratione, 2. singulari vitae exemplo, 3. itineribus susceptis, 4. aerumnis et contradictionibus toleratis	310
P. IV. Perpendam perfectionem, quam B. V. ad omne opus adhibebat: 1. singulis operibus duplicabat meritum et excellentiam operum suorum, 2. perfecte mandatum Dei diligendi implebat, 3. voluntati Dei perfecte inhaerebat, 4. in dies magis cor dilatabat ad Dei dona recipienda	312
MEDITATIO XXXIV. De gloriose B. Mariae V. transitu	314
P. I. Perpendam desideria B. V. videndi Dei: 1. eorum ob amorem vehementiam, 2. pugnam inter amorem Dei et amorem proximi, 3. novum fervoris augmentum, quum transitus instabat	314
P. II. Considerabo quae mortem B. V. praecesserunt: 1. cur B. Mariae V. etsi ab omni peccato immuni moriendum fuerit; 2. Angelum mortem ei praenuntiasse; 3. Apostolos miraculose congregatos esse	316
P. III. Considerabo ipsam mortem: 1. Ch. Dominus cum innumeris Angelis ad matrem descendit eamque invitat; 2. ipsa exspirat a) vi amoris, b) sine dolore, c) cum magna laetitia	319
P. IV. Considerabo funus B. Mariae: 1. comitatum Apostolorum et Angelorum, 2. miracula a Deo patrata, 3. gaudium omnium de potenti advocata, quam nacti sint	321
MEDITATIO XXXV. De B. M. V. assumptione quoad animam ejusque gloria	323
P. I. Contemplabor animae B. V. deductionem ad coelum: 1. statim in Filii ruit amplexus, 2. comitatu Angelorum exultante honoratur, 3. a Filio ipso ad thronum deducitur, 4. a tribus	

pag.

Personis SS. Trinitatis gaudentibus excipitur: — ego prosequar matrem desiderio eam sequendi	323
P. II. Perpendam essentiale gloriam animae B. V. ejusque ineffabilem mensuram 1. propter immensa B. V. merita, 2. propter bonitatem et omnipotentiam, quam D. in matrem effundere voluit: — studebo pro viribus plenam gloriae mensuram mihi acquirere	326
P. III. Contemplabor B. V. coronationem: 1. ejus thronus qua matris incomparabiliter gloriosior, quam ceterorum; 2. coronatur corona potentiae, sapientiae, amoris; 3. ornatur laureolis virginitatis, martyrii, doctoratus; 4. duodecim stellarum, diversorum statuum virtutes significantium, corona splendet	328

MEDITATIO XXXVI. De assumptione B. Mariae V. quoad corpus . . . . .

332

P. I. Considerabo corpus B. V. incorruptum manuisse: 1. in praemium virginalis puritatis, 2. altissimae sanctitatis, 3. ob honorem Chi	332
P. II. Considerabo B. V. resurrectionem, quae concessa est: 1. in complementum gloriae, 2. ad spem nostrae resurrectionis firmandam, 3. ut pleni ei nomen et officium matris competeret	334
P. III. Considerabo ipsius B. V. cum corpore assumptionem in coelum, ab Angelis deductae, a Filio gloriose susceptae	336

MEDITATIO XXXVII. De heroica B. Mariae V. humilitate, tantae exaltationis causa . . . . .

338

Singulos humilitatis actus punctis variis percurram:	
P. I. 1. occultabat dona divina; 2. horrebat proprias laudes; 3. laudes in Deum transferebat;	339
P. II. 4. elegit viliora; 5. legibus se subjiciebat; 6. hominibus etiam minoribus subjecta erat; 7. inserviebat in officiis humilibus et abjectis, 8. noluit digniora et splendida;	341

pag.

- P. III. 9. libenter tulit paupertatem; 10. injurias patienter, absque culpa, propter opera bona, a quibusvis ferebat; 11. reprehensiones tacita passa est; 12. injuriarum et aerumnarum Filii se participem fecit 344

MEDITATIO XXXVIII. De devotione erga B. Mariam V. 349

- P. I. Considerabo motiva, ob quae B. V. singulariter a nobis amanda et colenda sit: 1. quod Deus eam super omnes alios amet, 2. quod sit mater Dei et Salvatoris, 3. quod sit mater nostra, 4. quod sit nostra advocata sollicita et aptissima: — hinc petam a Christo et a Maria intimum ejus amorem et devotionem 349

- P. II. Considerabo devotionis documenta, quae Spiritus S. Ecclesiae inspiravit: 1. Ecclesia Mariam colithyperdulia et praeclaris epithetis; 2. templa, coetus religiosos in ejus honorem excitavit; 3. quam plurima festa variasque devotiones instituit, praecipue specialem precandi formam, quae *rosario* continetur 352

- Varii modi recitandi rosarium cum mentalis orationis exercitio 354

- Praeparatio* consueta ante omnem orationem, et intentionis specialis directio 354

- Primus orandi et meditandi modus*: distribuere in singulas decades singula verba salutationis angelicae pro materia meditationis et affectuum, vel singulas orationis dominicae petitiones, singulos versus Cantici Magnificat 356

- Secundus orandi modus* (communior): ipsa mysteria quindecim meditari, ex iisque affectus gaudii, doloris etc. elicere et ad colloquia mentalia cum Deo, Christo, Maria me excitare 357

- Tertius orandi modus*: in singulas decades singulas virtutes heroicas B. Mariae V. distribuere medi-

pag.

- tandas, quo me ad laudandam B. V., ad ejus virtutes imitandas, illasque per eam petendas excitem 362

**MEDITATIO XXXIX. De vita et gloria Sanctorum
meditatio communis 363**

- P. I. Consideranda copiosa gratia, qua Deus in Sanctos usus sit: 1. ab aeterno eos praedestinavit, 2. in tempore creavit, vocavit, justificavit, 3. praeservavit a peccatis et periculis, 4. ad statum convenientem vocavit, 5. in morte protexit 363

- P. II. Consideranda Sanctorum cooperatio: 1. abnega-
verunt semetipsos tum illicita carni, voluntati,
aliisque animae viribus denegando, tum licitis
etiam renuntiando; 2. adversa occurrentia sibive
illata fortiter et patienter tulerunt; 3. in se-
quendo Christo toti insistebant 365

- P. III. Consideranda sunt liberalia praemia a Deo data:
1. in vita multis et variis consolationibus eos
affecit, 2. mortem beatam illis specialiter pro-
vidit, 3. post mortem eorum sanctitatem mani-
festavit eosque in Ecclesia colendos curavit,
4. in ultimo judicio eos coram toto mundo
honorabit, 5. in totam aeternitatem immenso
gaudio eos afficit 369

V. P.

LUDOVICI DE PONTE,

E SOCIETATE JESU,

M E D I T A T I O N U M

PARS QUINTA,

QUAE MYSTERIA RESURRECTIONIS, APPARITIONIS ET ASCENSIONIS USQUE AD SPIRITUS SANCTI ADVENTUM ET EVANGELII PROMULGATIONEM COMPLECTITUR.

INTRODUCTIO

de unitione cum Deo, quae finis est viae unitivae.

Meditationes spectantes ad eos, qui viam ambulant, quam vocamus *unitivam*, finem et scopum habent unionem cum Deo Domino nostro, de qua Apostolus: *Qui adhaeret Domino, unus spiritus est*¹ cum eo. Et quamvis adhaesio haec et unitio proprie sit virorum perfectorum, omnes tamen debent merito ad eam aspirare; et in eadem non modicam partem habent, etiam qui sunt tirones. Ad cuius faciliorem intelligentiam praemittimus, tres ejus esse actus. *Primus* est unionis ipsius intellectus², cuius munus est, Deum intra se ipsum portare et in sua memoria illum hospitio excipere, cogitando de eo et eum vera, propria, plena et perfecta cogitatione ita intelligendo, ut ipsem intelleximus imago sit quaedam et exemplar vivum ipsius Dei, in quem transformetur, juxta illud Apostoli: *Nos omnes, revelata facie* (non velata sicut Moysis) *gloriam Domini speculantes* (sicut in speculo), *in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem, tamquam a Domini Spiritu*³. Quibus verbis

---

¹ 1 Cor. 6, 17.   ² Cf. S. Thom. I. II. q. 28. a. 2.

³ 2 Cor. 3, 18.

docet nos Apostolus, meditationem et contemplationem rerum Dei gloriosarum non esse aliud, quam formare intra nos ipsos talem cognitionem, quae sit viva earum imago, ita ut, quidquid Deus gloriosum in se habet, habeam ego intra me ipsum per cognitionem, conando, ut quotidie ea sit distinctior et clarius.

Ex hac cognitione procedit secundus actus unionis, qua ipsa voluntas unitur, quae, impetu magno a se ipsa egrediens, bonitatem illam amplectitur, quam cognovit, eam amando, in ea sibi complacendo et optimum, quem poterit, modum fruitionis ejus optando. Haec unitio explicatur supremo illo et primo mandato: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus viribus tuis et ex omni mente tua*¹. Quibus verbis praescribitur nobis quidam amor adeo perfectus et excellens, qui, nostras omnes affectiones et desideria secum trahens, transferat in Deum cum maxima, qua poterimus, intentione et continuatione. Affectus autem, qui ex hac unitione oriuntur, et in quibus exercere se oportet eos, qui eam his meditationibus assequi conantur, hi sunt: Admiratio majestatis Dei, ejus perfectionum et operum admirabilium; gaudium ex hoc, quod ipse sit is, qui est et qui tot in se habeat excellentias faciatque res adeo gloriosas; laudes et gratiarum actiones ob dona, quae ab eo promanant; intima desideria eum videndi, possidendi et unitum ipsi semper manendi; desideria etiam inflamatissima illum honorandi, illi obediendi et in rebus omnibus placandi, et ut universi homines eum cognoscant, ament et illi serviant; zelus fervens ejus gloriae et salutis animarum, adjuncto etiam dolore de offenditionibus contra ipsum; fiducia de ejus bonitate et providentia; ejus justitiae timor, non abjectus ille et servilis, quem perfecta charitas foras mittit²,

¹ Deut. 6, 5; Luc. 10, 27.

² 1 Joan. 4, 18.

sed filialis et reverentialis, qui timet a Deo separari et aliquid facere, quod ipsum offendat, etiamsi minimum; et huic affectui adjungendus est dolor de peccatis, qui ab amore procedit. Nam, ut alibi diximus, superior sanctitatis gradus semper exercet actus inferioris gradus, quamvis perfectiore modo, quam ipse gradus inferior.

Ex hac unitione oritur *tertia*, quae est similitudinis in vita et moribus, fundata in perfecta conformitate cum voluntate divina, dum habetur idem velle et nolle cum ipso Deo in omnibus rebus, sive prosperis sive adversis; ex quo oritur continuata exercitatio virtutum omnium, quae pertinent ad perfectionem vitae christiana, quibus supremus ille gradus obtinetur, ad quem exhortatus est nos Christus Dominus noster, quum dixit: *Estote vos perfecti, sicut et Pater vester colestis perfectus est*¹; ac si distinctius dixisset: *Estote puri, misericordes, prudentes, justi, temperantes et sancti, sicut Pater vester, qui est in coelis.* Et hac ratione perfecte impletur, quod Apostolus dixit², quod *revelata facie gloriam Domini speculantes in eandem imaginem transformamur, accipientes intra nostrum spiritum ipsius Dei virtutes, quibus efficiimur similes gloriosae ipsius divinitati, transeuntes a claritate in claritatem*, hoc est, a claritate cognitionis ad claritatem affectus et ab hac claritate ad claritatem virtutum, *eentes de virtute in virtutem, donec videatur clare Deus Deorum in Sion*³.

Ex dictis efficitur, vitam contemplativam, quum est perfecta, complecti hos tres modos unionis, qui germanitatis quodam vinculo ita connectuntur, ut alter alterum plurimum juvet⁴. Cognitio enim Dei

¹ Matth. 5, 48.   ² 2 Cor. 3, 18.   ³ Cf. Ps. 83, 8.

⁴ Cf. S. Thom. II. II. q. 180 a. 1; S. Bonav. itin. aeternit. 3 dist. 6; S. Bern. in cant. serm. 23.

amorem ejus adjuvat; et hic imitationem ejus virtutum; amor autem et imitatio plurimum perficiunt ipsam cognitionem. Duo enim, dicunt communiter magistri spiritus, sunt modi Deum cognoscendi. *Alter* est speculativus, qui oritur ex naturali lumine nostri intellectus, lumine fidei illustrati, qui postea rationatione et meditatione ascendit ad contemplandam Dei gloriam et excellentias ex iis, quae videt in creaturis, aut quae scripturis divinis sunt revelata, quae sunt tamquam duo specula sive speculae ad cognoscendum in hac vita Deum. *Alter* modus cognoscendi Deum est practicus et experientiae, procedens a summo dono Spiritus Sancti, qui dicitur sapientia sive sapida Dei scientia, qui, ut § 1 introduct. part. 4 insinuare coepimus, fundatur in admirandis experientiis, quas in animabus nostris sentimus ex illustrationibus coelestibus et affectibus ac suavitate charitatis et amoris Dei; de qua cognitione dixit David¹: *Gustate et videte, quoniam suavis est Dominus*, quasi diceret: Experientia deliberate Dei suavitatem et ejus admirandos effectus; hac enim ratione ad ejus visionem pervenietis, sicut hic videri potest. Et Apostolus suadet², esse *radicatos et fundatos in charitate et jucundissimis ejus exercitiis, ut possimus comprehendere*, hoc est, palpare et ipsa experientia sentire *cum omnibus Sanctis magnalia Dei*, et *quae sit latitudo charitatis ejus et longitudi aeternitatis et sublimitas divini ipsius Esse et profundum sapientiae ejus, scire etiam supereminenter charitatem Christi*, quae exsuperat omnem cognitionem, quae humana scientia potest obtineri. Cujus altissimae cognitionis virtute replebimus plenitudine Dei, transformati in ipsum per unionem perfectam; nam ut Sapiens cum Deo colloquens dixit³: *Nosse te consummata justitia est, et scire justitiam et virtutem*

¹ Ps. 33, 9.² Ephes. 3, 17—19.³ Sap. 15, 3.

tuam radix est immortalitatis. Vita enim immortalis et aeterna procedit, ut dictum est, ex aeterni Dei cognitione, amore et imitatione virtutum, adeo ut, qui Deum non diligit, teste S. Joanne¹, nec noscat eum, quoniam Deus charitas est. Charitas autem increata non cognoscitur perfecte, nisi experientia actuum et affectuum charitatis creatae, sicut nunquam mellis vinique dulcedo et efficacitas bene cognoscitur, nisi prius delibetur et gustetur.

Et ob hanc causam sumit S. Thomas², licitum esse desiderare, Deum hac ratione cognoscere et experiri ejus bonitatem et voluntatem bonam, beneplacentem et perfectam³, ne vel in puncto ab ea deflectamus.

Ex dictis satis cognoscitur finis principalis meditationum quintae hujus et sextae partis, quae ad primam Dei cognitionem diriguntur, ut secundam assequamur et fruamur unitione infinitae ejus bonitatis et voluntatis, sicut est jam declaratum. Et quamvis ita res se habeat, ut contemplatio et unitio praedicta pro scopo principali habeant ipsam divinitatem et perfectiones Dei, cum quo fit unus spiritus: respicit nihilominus etiam ipsius Dei incarnati humanitatem et clarissima ejus opera ac virtutes, in quibus eluent ipsius divinitatis excellentiae⁴. Nam, ut apud S. Joannem dicitur, *vita aeterna non est solum, Deum verum et vivum cognoscere*⁵, sed etiam, quem ille misit, *Jesum Christum*, mundi Salvatorem. Et qui sacratissimae humanitatis mysteria ab ipsa contemplatione voluerit semper excludere, excludetur et ipse a percipiendis fructibus et deliciis aeternae vitae. Ita enim ipse Christus Dominus dixit: *Ego sum ostium; per me si quis introierit, salvabitur, et*

¹ Cf. 1 Joan. 4, 8.   ² Cf. II. II. q. 45 a. 2.

³ Rom. 12, 2.   ⁴ Cf. S. Thom. II. II. q. 180 a. 4.

⁵ Joan. 17, 3.

*ingredietur et egredietur, et pascua inveniet*¹. Quod est dicere: Ego qua homo sum ostium, per quod quis ingreditur ad Deum. Qui itaque per me ingredietur, viva fide credens in me et in Patrem meum, salutem et vitam aeternam consequetur; ingredietur et egredietur, progrediens a consideratione mysteriorum humanitatis meae usque ad altissima divinitatis meae secreta, et ab his revertetur ad illa, et in omnibus inveniet spiritualia devotionis pascua pro anima sua. Et quoniam vita Christi Domini nostri duas partes complectitur, alteram mortalem et patibilem, de qua hactenus egimus, alteram immortalem et impatibilem, postquam resurrexit, quam nunc vivit, et in qua excellenter resplendent glorioseissimae ejus divinitatis excellentiae (*nam, ut ait Apostolus, et si crucifixus est ex infirmitate, sed vivit ex virtute Dei*²): hinc est, quod meditationes glorificate hujus vitae Christi Domini nostri, de quibus in quinta hac parte agitur, pertineant praecipue ad perfectos, qui jam reliquas pertransierunt, quorum nomine dixit idem Apostolus: *Et si cognovimus secundum carnem Christum, sed nunc jam non sic novimus*³; ac si diceret, ut explicat S. Thomas⁴: Etsi hactenus cognovimus Christum in carne mortali et subjectum carnis nostrae miseriis illumque amabamus amore quodam, cui aliqua affectio carnis admiscebatur; sed nunc jam non sic novimus nec hoc modo amamus, sed contemplamur illum in carne immortali et glorificate et amamus amore puro et ab omni carnis et sanguinis sapore purgato. Quod apparebit in praxi sequentium meditationum.

---

¹ Joan. 10, 9.   ² 2 Cor. 13, 4.   ³ ib. 5, 16.

⁴ In 2 Cor. 5, lect. 4.

MEDITATIO I.

De gloriose Christi Domini nostri ad limbum de-
scensu, ut justos inde educeret, et de gloria,
quam illis communicavit.

PUNCTUM I.

Pro fundamento hujus meditationis considerandum est, quis ille sit locus limbi, qui sint qui in illo de-
tinebantur, et quae earum fuerit occupatio usque ad
Christi ipsius mortem.

Limbus est locus quidam subterraneus, qui pro-
pterea infernus dicitur, quem dicimus Christum Do-
minum nostrum ad inferos descendisse; qui etiam
appellatur *sine aqua et vincorum carcer*¹, obscurus,
aereis portis ferreisque seris adeo fortibus clausus,
ut nulla aut humana aut Angelica potestas ad eas
confringendas nec ad educendum inde aliquem, qui
eo esset semel ingressus, esset sufficiens. In hoc
limbo quasi in deposito et carcere tenebantur animae
omnium justorum, etiamsi fuerint quam sanctissimi, eo
quod nullus posset ingredi coelum propter peccatum
Adami, donec Christus Dominus pro omnibus more-
retur. Erant itaque ibi ipsem Adamus et Eva, Abel
filius ejus, Noë et Abraham cum SS. Patriarchis,
Moyses et David cum Prophetis, et magnus Baptista
ac S. Joseph cum caeteris justis, qui ante Christi
passionem obierant.

Continua eorum omnium occupatio erat, suspirare
adventum Messiae, ut illos inde liberaret claramque
Dei visionem ipsis communicaret; quisque autem
affectuosam illam orationem saepius ibi repetiverit,

Circa
limbum con-
sideranda:

1. Locus
carceris;

2. personae
inclusae;

3. eorum
desideria.

¹ Cf. Zach. 9, 11.

quam vivens dicere consuevisset. David dixerit: *Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, et salutare tuum da nobis*¹. *Excita potentiam tuam et veni, ut salvos facias nos*². *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarium, ita desiderat anima mea ad te, Deus; sitivit anima mea ad Deum fortem vivum.* Quando veniam et apparebo ante faciem Dei?³ Isaias dixerit: *Utinam dirumperes coelos et descenderes! a facie tua montes, qui supra nos sunt, defluerent*⁴. *Rorate, coeli, desuper, et nubes pluant justum; aperiatur terra et germinet Salvatorem*⁵. Similiter caeteri Sancti ferventibus desideriis et suspiriis incessanter orationes suas repetiverint, felicem illum diem suae redemptionis exspectantes, quamvis non sine illo dolore, de quo Sapiens ait: *Spes, quae differtur, affigit animam*⁶; quae tamen, quum prope est, ut desiderium impleatur, exsultat. Et ita descendens ad illos S. Johannes Baptista et exercens etiam ibi praecursoris munus, quod habuerat in mundo, plurimum illos exhilaravit, dicens: *Gaudete et levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra*⁷.

Ex hac consideratione similes deducam affectus, cogitans, animam meam vinctam et captivam in hoc corpore detineri tamquam in limbo et carcere tenebroso, gemens ac desiderans, venire Christum Dominum nostrum ad illam liberandam et secum deducendam, desiderium habens cum Apostolo, dissolvi et esse cum Christo⁸, et gemens cum eodem: *Infelix ego homo! quis me liberabit de corpore mortis hujus?*⁹ et cum Davide: *Educ de custodia hac animam meam ad confitendum nomini tuo*¹⁰.

¹ Ps. 84, 8.   ² Ps. 79, 3.   ³ Ps. 41, 2. 3.

⁴ Is. 64, 1.   ⁵ ib. 45, 8.   ⁶ Prov. 13, 12.

⁷ Luc. 21, 28.   ⁸ Phil. 1, 23.   ⁹ Rom. 7, 24.

¹⁰ Ps. 141, 8.

Hi et similes alii affectus familiares et veluti proprii sunt hominum perfectorum, qui coeperunt gustare divinae unionis suavitatem; cuius absentiam graviter sentientes dicunt cum Psalmista: *Fuerunt mihi lacrymae meae panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie: Ubi est Deus tuus?*¹

PUNCTUM II.

Statim ac Christus Dominus noster in cruce exspiravit (remanente in ea ejus corpore, divinitati conjuncto), sanctissima ejus anima, eidem etiam divinitati conjuncta, ad limbum descendit, ut justorum animas ibi detentas inde eriperet². Hoc facto patefecit divinum Verbum incarnatum easdem virtutes, quas in suo adventu in mundum manifestaverat, ut nos intelligeremus, etiam post mortem suam eum non esse illarum oblitum. Quas merito expendere debemus, ut ejusdem Domini amore accendamur, praeципue vero duas.

Prima virtus fuit immensa ipsius bonitas et charitas, quae ipsum permovit, ut per se ipsum veniret ad salvandum mundum, quamquam id poterat etiam aliis praestare mediis; sic etiam, quamvis potuerit has justorum animas e limbo liberare, non descendens eo per se ipsum, siquidem vel verbo illas potuit inde educere (sicut Lazarum eduxit ex sepulchro solo illo verbo: *Lazare, veni foras*), vel Angelos mittere, qui illas ad suum conspectum deducerent, nihil tamen horum voluit, sed in ipsam et anima sua realiter et vere ad limbum descendens voluit ostendere amorem, quem erga illas habebat, et quanti illas ficeret, et quam sibi placuissent illorum obsequia; et ipsem et per se ipsum passionis ac mortis suae fructum illis

Descensus
animae Christi
in limbum:

1. Ejus
charitas.

¹ Ps. 41, 4.   ² Cf. S. Thom. III. q. 52 a. 5.

voluit applicare, juxta id, quod praedictum erat: *Tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti vincos tuos de lacu, in quo non est aqua*¹. O aeterne animarum Amator, quam es ebrius amore earum, qui nec ad punctum potes esse sine illis! Nam statim atque desiisti vivere inter homines, voluisti, animam tuam vivere cum animabus et esse, ubi illae sunt, ea illis bona praestans, quae ante mortem tuam hominibus praestabas. Veni, Domine, et visita animam meam, conjungere illi eamque amore isto tuo ita inebria, ut a te nunquam separetur neque aliud unquam velit, quam semper tibi conjuncta esse. Amen.

2. humilitas.

*Secunda virtus fuit profundissima humilitas, quam exercuit, non solum ad miseram hanc terram descendens, sed etiam ad infimam ejus partem, quae carcer erat poenaque peccatorum, per aliquot horas ibi subsistens, non ut vincetus, sed ut vinctorum liberator, ut hac ad infimum usque terrae humiliatione conqueretur exaltationem usque ad supremum coeli, juxta illud Apostoli: Quod autem ascendit, quid est, nisi quia et descendit primum in inferiores partes terrae?*² O humillime Domine, qui post victoriam obtentam ea vis gaudere tot indicis humilitatis: concede mihi, ut me humiliem et ad ultimum locum descendam, in quo diutius immorer, sciens, *quia eadem mensura, qua quis in terra se humiliat, exaltabitur in coelo*³.

PUNCTUM III.

Tribunphalis
Chi ingres-
sus:

Quamvis ingressus Christi Domini nostri in limbum fuit in momento et absque ulla resistantia, licet tamen ejus modum et insignem pompam perpendere, qua ingressus est, cogitando, sanctissimam illam animam, multis Angelis tamquam famulis et ministris suis

1. Comitatus
angelicus;

¹ Zach. 9, 11.   ² Ephes. 4, 9.   ³ Cf. Luc. 14, 11.

stipatam, descendisse, qui verba illa praemiserint (quamvis ad literam praecipue de ejusdem Christi Domini in coelum ingressu intelligantur, ut postea videbimus): *Attollite portas, principes, vestras, et elevmini portae aeternales: et introibit Rex gloriae.* Quibus principibus interrogantibus: *Quis est iste Rex gloriae?* responderunt: *Dominus fortis et potens, Dominus potens in proelio*¹. O Rex gloriosissime, gaudeo, quod gloria et fortitudo tua ab Angelis promulgetur, et quidem ipsis daemonibus, ut te agnoscant et tuis pedibus prostratos tibi se dedant. O Rex fortissime et potentissime, quam est recens tua fortitudo, et quam fortis tua potentia! siquidem, in pugna occumbens, victor tamen ex ea evadis, ipsam mortem mactando et ejus vincendo auctorem.

Finixerunt principes tenebrarum se surdos ad hoc primum mandatum. Quod quum Angeli secundo repeterent, eandem illi quaestionem proposuerunt; quibus responderunt Angeli: *Dominus virtutum ipse est Rex gloriae.* O Rex gloriae, quam apte convenit tibi nomen *Domini virtutum!* quia vere es Dominus charitatis, humilitatis, obedientiae, patientiae et caeterarum virtutum coelestium, quas in passionis tuae pugna nobis comparasti, quas instar praedae et spoliorum tuis electis distribuis. Es quoque Dominus virtutum, quia omnia opera sancta, fortia et gloriosa a te procedunt, quibus tui regni gloriam patefacis tuosque subditos gloriosos facis. Tu Dominus es virtutum coelestium, et tuo dominio subjiciuntur potestates et dominationes et omnis militia curiae coelestis, in cuius praesentia omnes illae tremunt et se ipsas prosternunt, adorantes te tamquam Deum suum, Regem suum et supremum Dominum. O Domine virtutum, fac me earum participem, siquidem pro me illas comparasti. O Domine

<sup>2. prae-
conium et
laudes Chi-</sup>

¹ Ps. 23, 7. 8.

charitatis, infunde illam cordi meo, ut amore tuo totum liquecat. O Domine humilitatis, fac illam altas in anima mea radices jacere, ut in conspectu tuo gratiam inveniam.

3. summa
Dominini
potentia,

Denique perpendam gloriosi hujus Regis omnipotentiam, qui virtute sui sanguinis confregit et contrivit seras et portas infernales, penetrans, nullo resistente, ad profundum chaos et inferiorem partem terrae, ut extraheret inde vincos, dissolutis catenis. Quapropter gaudere debeo et cum Psalmista cantare: Confeantur Domino misericordiae ejus, et mirabilia ejus filiis hominum, quia contrivit portas aereas et vectes ferreos confregit¹. Portae aereae sunt peccata mea, quae ingressum Deo in animam meam prohibent; vectes ferrei obices sunt, a daemone et carne appositi, ne Deus illos dissolvat; catenae fortissimae sunt passiones, quibus vincutus teneor, ne bonum faciam, quod vellem. Confeantur ergo tibi, Salvator mi, tuae misericordiae, et universus mundus te glorificeat propter mirabilia, quae facis erga filios hominum, quia tua omnipotentia confringis haec omnia impedimenta, portas, vectes et catenas ferreas, ut pateat tibi aditus in animas nostras, easque vindices in libertatem. Contere, Domine, meas et ingredere animam meam, ut te glorificet et misericordias tuas cantet in aeternum. Amen.

PUNCTUM IV.

Ingressa itaque sanctissima Christi Domini nostri anima in limbum illustravit coelesti quodam lumine omnes illas tenebras, ut Sapientia divina incarnata impleret, quod promisit, quum dixit: *Penetrabo inferiores partes terrae, et inspiciam omnes dormientes, et illuminabo omnes sperantes in Domino².* Statim

¹ Ps. 106, 15. 16.

² Eccli. 24, 45.

qua mcorum
quoque
peccatorum
vincula
solvat.

autem omnibus illis animabus, quae ipsum exspectabant, impertivit lumen illud gloriae, quo, divinam essentiam et majestatem sui liberatoris aspicientes, omnes fuerunt glorificatae, limbo illo in coelum et carcere vinctorum in beatorum paradisum commutatis.

Circa hoc consideranda *in primis* est ingens illarum animarum laetitia ex repentina et admiranda sui status mutatione et subita Dei visione, quae suprema est beatitas, qua nunc fruuntur. O quam satura fuerint, quam plene sibi satisfactum praemiumque praeteritorum omnium laborum sibi redditum judicaverint, quam gratas ei se exhibuerint, qui tantum bonum tantis propriis expensis illis comparaverit! Omnes illum adoraverint, omnes laudaverint et de tanta victoria fuerint congratulati. Licebit imaginari, illos accessisse per choros, ut illa praestarent eumque recognoscerent, ut evenire solet, quando rex novus in suum regnum primum ingreditur.

Primus chorus fuerit patriarcharum cum omnibus filiis, qui illorum fidei et sanctitatis haeredes fuerunt; qui omnes, illum adorantes, supremum suum patriarcham et Patrem futuri saeculi agnoverunt, se ejus filios confitentes et laudantes ob coelestem haereditatem, quam ipsis acquisiverat. Mox sequebatur *secundus* chorus prophetarum, qui ut supremum prophetam illum agnoverunt, gratias agentes, quod omnia a se praedicta plene ipse implevisset, sicut etiam, quae per ipsos ille promiserat. Hunc secutus est *tertius* chorus summorum sacerdotum et levitarum, qui, ipsum tamquam summum et supremum sacerdotem adorantes, gratias egerint ob sacrificium, ab ipso in cruce oblatum pro omnium peccatis. Secutus est *quartus* chorus sanctorum dueum, judicum et regum cum reliqua electa multitudine populi Dei, qui, illum ut supremum regem coeli et terrae adorantes, congratulati fuerint de obtenta victoria contra principes tenebrarum

Limbus
in coelum
convertitur:

1. Ingens
animarum
laetitia;

2. singuli
earum chori
Christum
ut regem
adorant,

et confracta superbia illius, qui vocatur rex filiorum superbiae. Accessit deinde *quintus* chorus illustrissimorum martyrum ab Abel usque ad innocentibus infantes, qui ab Herode fuerunt occisi, qui omnes ipsum adorantes gloriosum martyrum regem fuerint confessi, gratias agentes ob illustre martyrium, quod in cruce sustinuit.

3. Christique
laudes cele-
brant;

Omnes hi quinque chori ducem et signiferum suum habebant gloriosissimum prophetam, martyrem et praecursorem Christi, S. Joannem Baptistam. Qui omnes una voce et divino quodam concentu cecinerint divinum illud canticum Apocalypsis: *Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem et divinitatem et sapientiam et fortitudinem et honorem et gloriam et benedictionem*¹. Et illud alterum: *Dignus es, Domine, accipere librum et aperire signacula ejus, quoniam occisus es, et redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione, et fecisti nos Deo nostro regnum et sacerdotes, et regnabimus tecum super terram*². Et mox, coronas gloriae, quas habebant, accipientes et confitentes, eas non suas, sed divini hujus Agni esse, projecerint ad ejus pedes dicentes: *Dignus es, Domine Deus noster, accipere gloriam et honorem et virtutem, quia tu creasti omnia, et propter voluntatem tuam erant et creata sunt*³. Tu nos redemisti et has nobis coronas comparasti, ideoque tuae sunt, tibique omnis debetur gloria in saecula. Amen. Cum singulis hisce choris decet easdem me laudes Christo Domino decantare eumque ut patriarcham, prophetam, sacerdotem, regem et martyrem eminentissimum et omnium praestantissimum laudare.

4. gaudium
animae
Christi de
redemptionis
fructu.

Hinc pergam considerare immensum gaudium, quo fuerit affecta ipsius Christi Domini anima, quum tantam animarum multitudinem vidi sanguine suo

¹ Apoc. 5, 12.

² ib. 5, 9. 10.

³ ib. 4, 11.

redemptam. O quantum fuerit gavisa, quod venerit in mundum ad illas redimendas! O quam bene collatores judicaverit omnes suae passionis labores, dum vedit primos hosce fructus adeo copiosos. Hic vedit impletum, quod aeternus Pater promiserat dicens: *Pro eo, quod laboravit anima ejus, videbit et saturabitur; ... ideo dispertiam ei plurimos filios et subditos, et fortium dividet spolia, pro eo quod tradidit in mortem animam suam, et cum sceleratis reputatus est*¹. O dulcissime Redemptor, congratulor tibi de isto gaudio, quo afficeris in praemium tristitiae ac doloris, quem sustinuisti. Apte quidem conveniunt quinque hi Sanctorum chori quinque vulneribus, quibus illos a daemonis servitute redemisti. Decet omnino gaudere de tanta filiorum multitudine, quam tibi Pater aeternus dedit; agoque tibi gratias ob divisa cum eis spolia, tanto cuivis praemio collato, quantus ejus fuit labor. Largire et mihi aliquid horum spoliorum, ut serviam tibi, sicut isti Sancti fecerunt, et eo perveniam, ut praemio illo fruar, quod illi sunt consecuti. Amen.

Ex his omnibus denique longam in Deo fiduciam concipiā, ut non defatiger sperando nec sim anxius propter ipsius dilationes et moras, siquidem nullus est terminus, qui tandem non perveniat, et in uno momento ac repente tantum ipse infundat gaudium, ut pro multorum annorum laboribus abunde rependat.

Affectus
fiduciae.

PUNCTUM V.

Mansit Christus Dominus noster in limbo toto tempore, quo fuit corpus ejus in sepulchro², triginta sex videlicet aut quadraginta horis, exercens in eo carcere humilitatem et charitatem et justis praemium tribuens in eo loco, qui fuerat illis instrumentum

¹ Is. 53, 11. 12.   ² Cf. S. Thom. III. q. 52 a. 4.

Opera
Christi in
limbo:

laboris. Verum non destitit, admiranda ibi opera facere, quibus illorum justorum gaudium augeret.

1. Exceptio
gloriosa
animae boni
latronis:

In primis paucis horis, postquam ipse eo descendenterat, pervenit anima felicis illius latronis, cui implevit ipse Redemptor verbum, quod in cruce dixerat: Hodie mecum eris in paradyso¹. Nam, quum primum pervenit, illam collocavit in coelesti paradyso, in clara scilicet Dei visione, ex qua omnes deliciae profluunt, quae sunt in paradyso. Et quoniam Christus Dominus consuevit eos valde honorare, qui ipsum honorarunt: ibi in omnium illorum conspectu animam illam honoravit, referens toti illi coetui, qua ratione inter tot, qui ipsum in cruce pendentem irridebant et blasphemabant, bonus ipse latro ipsum verum Regem et Deum confessus fuisse. Et tunc omnes illi justi gratias bono latroni egerunt ob talem confessionem, adeo opportune factam in honorem Dei et Domini sui, et gavisi cum eo fuerunt. Ipse vero laudaverit procul dubio eum vehementer, qui tantum praemium redderet pro obsequio tam exili. Gaude, anima mea, et exulta in Deo salutari tuo; amplectere lubens crucem, ex qua latro unus descendit ad paradysum et glorificatur cum Christo, quem fuit in ipsa confessus.

2. expoliatio
purgatorii;

Deinde credendum est, in eodem horarum decursu, quibus fuit ibi, Christum etiam spoliasse purgatorium et eduxisse inde animas, quae purgabantur, accelerando solutionem debiti earum, applicata illis aliqua indulgentia ex virtute pretiosi sanguinis sui, in passione recens effusi. Expediverit ergo forte aliquos Angelos ad purgatorium, qui nunc has, nunc illas animas ad se adducerent magno earum gaudio, tum quod se a tantis poenis expeditas, tum quod sui liberatoris gloriam et jucundissimam aliarum animarum, quae ibi erant, societatem viderent, quae vicissim recens

¹ Luc. 23, 43.

venientibus congaudebant, illarum gaudium suum proprium reputantes juxta leges charitatis. O liberalissime Redemptor, recordare in hoc die nostri, qui in mortali hac vita degimus, peccata nostra afflictionibus et tribulationibus, quas in ea patimur, purgantes; commuta planetum nostrum in gaudium; purifica nos a culpis et remitte poenas omnes, quas nostris culpis promeriti sumus.

Ultimo licet perpendere rabiem damnatorum, qui, persentientes Christi descensum in limbum, viderunt, se relinqu nec ullam sui rationem haberí, quia digni non erant, quos Christus visitaret et sua praesentia consolaretur; quin potius ipsos confudit et pudore affecit, eo quod noluerint in tempore mediis illis uti, quae ipse statuerat ad veniam peccatorum impetrāndam. Nominatim autem licet aestimare poenam et rabiem infelicis Judae et mali latronis, qui diabolico furore in se ipsos procul dubio fremuerint, quod non essent usi opportuna occasione, quam habuit alter in ipsa schola Christi, alter in cruce. Ex quo cautior reddar, ut attendam diligentius, quomodo vivam, quia sanguis Christi, ut neminem ex inferno educit, qui semel sit eo ingressus, ita nec prohibet obstinatum eo descendere, qui depravato suo libero arbitrio sanguinem ipsum contemnit.

Perpendam quoque confusionem et pudorem Luciferi et reliquorum principum tenebrarum, quum se viderunt a Christo superatos et ab ejus omnipotentia ligatos, vinclitos vero illos, quos spatio quinque millium annorum et amplius collegerant, liberatos jam et solutos. O quanta fuerit ipsorum rabies, quum se viderunt ad pedes Christi prostratos! Quanta quoque fuerit ipsius Christi gloria, quum eos vidiit pedibus suis subiectos! Tunc enim, ut ait Apostolus¹, *exspolians*

<sup>3. confusio
damnato-
rum;</sup>

<sup>4. triumphus
de Lucifero
ejusque
angelis.</sup>

principatus potentia sua, et potestates magna sua auctoritate traduxit confidenter, praedam magna fortitudine ab illis extrahens, palam triumphans illos in semetipso propria sua virtute et justitiae suae manifestatione coram multitudine Angelorum, qui judicio huic adstiterunt. Gaudeo, Salvator mi, de hoc tuo triumpho contra potestates illas infernales, et quod tanta tua magnanimitate omnia illis spolia detraxeris et universa arma eorum abstuleris, in quibus confidebant¹.

Triumphha etiam, Domine, de eisdem in me, virtutem et gratiam tuam mihi tribuens ad illos vinceundos; mea siquidem victoria erit tua. Omnes enim, qui illos vincimus, per te vincimus, cui sit honor et gloria in saecula. Amen.

MEDITATIO II.

De Christi Domini nostri resurrectione².

PUNCTUM I.

Acedente die tertio post ejus passionem, qui erat dies Dominicus mane, exivit anima Christi Domini ex limbo cum illis choris animarum justarum, quas secum habebat, et recta tetendit ad sepulchrum, in quo ejus corpus jacebat.

Accessus ad
sepulchrum:

Perpendenda hic *primum* est causa, cur Christus Dominus resurrectionem suam acceleraverit. Quum enim dixisset: *Sicut fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus, sic erit Filius hominis in corde terrae tribus diebus et tribus noctibus³:* hoc tempus,

¹ Cf. Luc. 11, 22.   ² Cf. S. Thom. III. q. 53 et 54.

³ Matth. 12, 40; cf. Jon. 2, 1.

1. Accelerat
Ch. resur-
rectionem
ut suos con-
soletur;

quantum verbi sui veritas patiebatur, abbreviavit, accipiens ex ipsis tribus diebus partem aliquam eamque valde brevem, partem videlicet feriae sextae, quae fuit vesper, et diei Dominicae, quae fuit mane. Ad quod faciendum impulit eum immensa ejus charitas, ut discipulis, in tenebris infidelitatis haerentibus, et consolationi afflictissimae matris omniumque sibi charorum, quam posset citissime, subveniret, et ut, ipsum mundum gloria sui corporis illustrans, eum exhilararet, sicut limbum animae suae gloria illustravit et exhilaravit. Gratias tibi, dulcissime Salvator, ob sollicitudinem, quam de tuis geris, et celeritatem, qua eorum consolationi et remedio occurris. Perfecisti cursum tuum sicut sol, *exsultans ut gigas ad currendam viam*¹ tuam, prolixiorum multo diem tuum faciens, quam noctem. Siquidem dies vitae duravit triginta tres annos, illuminans semper mundum, qui alias manebat in tenebris; nox vero tuae mortis triginta sex horis duravit; et iterum ortus es cum nova luce, ut eos consolareris, qui ob tuam absentiam tristes remanerant. Accelera, quaeso, Domine, lumen divinae tuae visionis, ut anima mea respiret praesentia gratiae tuae.

Voluit etiam Christus Dominus noster, mortem <sup>2. cur mane
voluerit re-
surgere;</sup> suam esse vesperi ad solis occasum, resurrectionem vero mane ad solis ortum, ut nobis significaret, *mori se propter delicta nostra*, quibus nos coelesti luce privavimus et splendore divinae gratiae, *resurgere vero*, ut ait Apostolus, *propter justificationem nostram*², et ut suam gratiam nobis restitueret simulque gaudium, rejectis praeteritis lacrimis et tristitia juxta illud Davidis: *Ad vesperum demorabitur fletus, et ad matutinum laetitia*³.

Denique perpendam ingens illud gaudium, quo <sup>3. gaudium
et comitatus
Chi.</sup> sanctissima anima Christi Domini nostri e limbo

¹ Ps. 18, 6.   ² Cf. Rom. 4, 25.   ³ Ps. 29, 6.

exiverit, insigni adeo et splendido stipata comitatu, de inferno triumphans, quem tanta praeda spoliaverat. Quae verba illa Jacob usurpare sibi poterat: *In baculo meo transivi Jordanem istum, et nunc cum duabus turmis regredior*¹, ac si diceret: In baculo crucis meae ita solus transivi hunc mundum, ut non esset vir mecum, qui me adjuvaret; nunc redeo cum duabus turmis justorum utriusque legis, naturalis et scriptae. O quam hilares ascendebant illustres illae duae turmae, quae alternantibus choris ducis sui triumphum sine dubio cecinerunt, dicentes: *Cantemus Domino; gloriose enim magnificatus est. Equum et ascensorem dejecit in mare. Fortitudo mea Dominus, et factus est mihi in salutem. Iste Deus meus, et glorificabo eum; Deus patris mei, et exaltabo eum. Dominus quasi vir pugnator, omnipotens nomen ejus. Currus Pharaonis et exercitum ejus projecit in mare*². Ingredere et tu, anima mea, in splendidas illas animarum sanctarum turmas et lauda cum illis supremum hunc ducem tuum, confidens, te quoque fore illarum gloriae participem.

PUNCTUM II.

Resurrectio:

Perveniens Christus Dominus ad sepulchrum, primum omnium ostendit toti illi comitatui horrendam corporis sui figuram, ut viderent, quanti ipsi steterit illorum remedium. Et quando omnes illae animae benedictae corpus in sepulchro jacens viderunt lividum totum ac luxatum proprioque sanguine tintatum ac tot partibus, quinque praecipue vulneribus pedum, manuum et lateris perforatum, laudaverint procul dubio iterum suum liberatorem gratiasque immensas egerint pro impertita sibi libertate tantis ipsius impenis.

1. Omnes
animae
intuentur
corpus
Christi de-
formatum;

¹ Gen. 32, 10.

² Exod. 15, 1—4.

Mox Christus Dominus noster sua omnipotentia,
 et forte etiam Angelorum ministerio, collegit totum
 sanguinem, quem in sua passione effuderat, suoque
 loco restituit. Iverint itaque aliqui Angeli ad hortum
 Gethsemani, alii ad praetorium Pilati, alii ad ipsum
 Calvariae montem, et collegerint sui Domini sanguinem,
 qui in illis locis fuerat sparsus, idque summa
 reverentia, eo quod esset ipsi divinitati conjunctus.
 Quo collecto repletae sunt venae sacratissimi corporis.
 Tulerunt quoque pilos et capillos, ex capite et barba
 ipsius Domini viventis extractos, ut hic quoque im-
 pleretur, quod suis ipse Christus promiserat: *Capillus*
*de capite vestro non peribit*¹. O sanguis pretiosissime,
 gaudeo, te proprio loco esse restitutum. Talis enim
 sanguis non debuit esse, nisi in tali corpore; et sanguis
 Dei non alias venas implere debuit, quam Dei, in
 quibus jam aeternum manebis, ut sis pretium nostrae
 redemptionis, lavaerum nostrarum culparum, nostrum
 nutrimentum et potus in sanctissimo Sacramento et
 altaris sacrificio.

Mox ingressa illa sanctissima anima in corpus,
 illud transmutavit et multo excellentius transfiguravit,
 quam in monte Thabor; exuit illud ferali illo amictu,
 quo erat involutum; abstersit myrrham, qua fuerat
 inunctum; et omnes foeditates et maculas abstulit.
 Tribuit vero illi in aeternum quatuor gloriae dotes,
 claritatem, immortalitatem et impatibilitatem, agili-
 tam et subtilitatem, quibus corpus illud pulchrius
 et millies splendidius evasit, quam ipse sol, imo quae-
 libet ejus pars instar erat solis, immensae claritatis
 et pulchritudinis; praecipue vero quinque illa vulnera
 (quae voluit in ipso corpore remanere propter causas
 postea adferendas) radios emittebant stupendi splen-
 doris, qui pedes ipsos, manus et latus admirandum

^{2. omnes}
 Ss. Sanguinis
 particulae
 colliguntur;

^{3. ingressa}
 anima corpus
 transforma-
 tur;

in modum exornabant. Vulnera quoque, a coronae spinis facta, gloriosissimum quoddam diadema conficiebant, quod sacrum ipsum caput mirifice decorabat. Eodem vero momento propter dotem subtilitatis egresus est e sepulchro, penetrans grandem illum lapidem, quo claudebatur, nullo ab ejus duritie obice objecto. O quantum gaudium senserit sacratissima illa anima, videns corpus suum jam glorificatum! quam libenter illud amplexa est tamquam perpetuam suam mansionem! Quam item corpus ipsum sanctissimum fuit laetum, quum se vidiit dotibus illis gloriae exornatum pro doloribus et ignominiiis, quas vivens perpessum fuerat. O Rex gloriae, qui tamquam novus homo iterum venis in mundum, innovato habitu, ad novam vitam plenam majestate ducendam. Sit tibi felix recens ista nativitas, de qua, Apostolo teste, Pater tuus dixit: *Ego hodie genui te*¹, quae non fuit minus stupenda, quam illa prima, qua ex ventre tuae matris prodisti, porta integra et occlusa remanente, ut virginitas ejus servaretur; in hac autem prodis ex ventre terrae, sepulchro etiam occluso, ut tuam subtilitatem et majestatem manifestes. In illa prodisti novus quidem homo et ab omni culpa liber, sed poenis tamen obnoxius; in hac omnino prodis renovatus, liber etiam ab omni poena et ingenti corona coronatus. Ideoque ore nunc pleno licebit dicere: *Habitavit in nobis, et vidimus gloriam tuam, gloriam quasi Unigeniti a Patre, plenum gratiac et veritatis*².

(Congratu-
lacio Christi.)

Denique credendum est, Christum Dominum nostrum, pro more suo oculis et manibus elevatis in coelum, gratias aeterno Patri egisse ob suam resurrectionem et sui corporis gloriam, dicens illud Psalmi: *Con-vertisti planetum meum in gaudium mihi, conscidisti saccum meum et circumdedisti me laetitia, ut cantet tibi*

4. Ch. Patri
gratias agit.

¹ Act. 13, 33.   ² Joan. 1, 14.

*gloria mea, et non compungar*¹ amplius ulla tristitia. Ad imitationem glorificati hujus Domini dicam et ego aeterno Patri: Infinitas tibi gratias, coelestis Pater, quod planetum Filii tui in summum gaudium converteris, conscientis quidem sacrum ejus mortalitatis et tristitiae, sed eundem nunc circumdans immortalitate et laetitia. Laudet te, Domine, illa ipsa gloria, quam illi tribuisti; laudet sacratissima ejus anima, quae et ipsius et tua est gloria; laudet quoque te anima mea nec a te laudando desistat in aeternum. Amen.

PUNCTUM III.

Quum primum Christus Dominus noster resurrexit, descendenterunt ex decreto aeterni ejus Patris hierarchiae et chori Angelorum, ut illi congratularentur festumque celebrarent gloriosi hujus triumphi. Nam si ad natalem ejusdem celebrandum, quando venit in mundum vitam mortalem ducturus, descendit militia coelestis exercitus, quanto magis credendum est venisse ad sanctissimam ejus resurrectionem celebrandam, quando ejusdem vita immortalis incepit, quum non veniret ad pugnam, sed ad triumphum agendum pro victoria? Et ita insinuat Apostolus dicens: *Cum iterum introducit Pater aeternus primogenitum in orbem terrae, dicit: Et adorent eum omnes Angeli ejus*². Nam hic dies est, quum secundo introduxit eum Pater in mundum, et Angeli eum tamquam Deum suum et supremum Dominum adorarunt, repetentes primum illud canticum natalitium: *Gloria in altissimis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis*³, idque merito, quia totum hoc Deo fuit opus insignis gloriae et hominibus opus insignis pacis, siquidem per illud sunt homines Deo pacificati, et eorum hostes prostrati. Quare dicere nobis licet

Angeli gra-
tialabundi
descendant.

¹ Ps. 29, 12. 13.

² Hebr. 1, 6.

³ Iue. 2, 14.

illud Psalmi: *Haec est dies, quam fecit Dominus; exsultemus et lactemur in ea*¹. Gratias tibi, aeterne Pater, pro cura, quam habes, Filii tui, implens, quod illi promisisti, quum *veniens vox de coelo dixit illi: Et clarificavi et iterum clarificabo*².

Cum Angelis
me conjungo.

Gaudeo, Salvator mi, quod te Angeli tui adorent; et ego cum illis adoro te et glorifico in hac die, quae tota est tua, et nihil meum, quia, quidquid in ea fecisti, ad tuam pertinet celsitatem et divinitatem, non vero ad meae humanitatis vilitatem. O si totus mundus te agnosceret et exsultaret de ista tua victoria, ut ejus etiam gauderet spoliis.

PUNCTUM IV.

Quum Christus resurrexisset, noluit tantam gloriam soli sibi retinere, sed derivari quoque ad alios, qui etiam cum ipso resurerent. Et ita constituit, aliquas ex illis sanctis animabus, quarum corpora jacebant in sepulchris Jerusalem, quae in die passionis ipsius aperta fuerant³, suis ipsis corporibus conjungi, quae ita glorificatae splendentia evaderent, sicut erat ipsius⁴. Quanta laetitia exsultaverint justi illi, quum se viderent in corporibus glorificatis et solis instar splendentibus! Accesserint procul dubio ad ipsius Jesu Christi corpus, incomparabiliter splendidius, quam essent corpora ipsis, et osculati fuerint pedes et manus, adorantes et laudantes illum ob singularem illum favorem, quo illos erat prosecutus.

Perpendendae autem sunt causae, ob quas Christus Dominus noster hoc fecerit.

Prima causa fuit, ut suam omnipotentiam, charitatem et liberalitatem ostenderet, quia ejus bonitas non

Aliquae
Sanctos
Christus
secum
resuscitat:
1. Eorum
laetitia:

2. causae,
ob Ch. id
fecerit:

a) ut ostendere
stet suam
potentiam et
charitatem,

¹ Ps. 117, 24.   ² Joan. 12, 28.   ³ Matth. 27, 52.

⁴ Ita ex opinione eorum, quos refert Suarez in S. Thom. III. q. 53 a. 3 [Not. Ed.]

se poterat continere, quin aliis etiam communicaret bonum illud, quo ipse gaudebat.

Secunda causa fuit, ut hi pauci essent testes ejus resurrectionis, et hinc spem conciperemus omnes, nos suo tempore resurrecturos sicut ipse, resumentes nostra corpora glorificata, sicut ipsius.

Tertia causa fuit, ut nobis aperiret, voluntatem suam esse, ut omnes statim in spiritu resurgeremus, novam inchoantes vitam illi similem, quam ipse habet glorificatam, juxta illud Apostoli, ut, quomodo Christus surrexit a mortuis per gloriam Patris, ita et nos in novitate vitae ambulemus¹, ita ut, sicut Christus ipse, ut resurgeret, feralem amictum reliquit et vivus ac gloriosus in suo corpore integro, immortali, imparabili, splendenti, agili, subtili et pulcherrimo e sepulchro exivit, ita ego vestes exuam veteris Adami et feralem amictum, quo eram involutus, hoc est, perturbationes animi et distortos mores, et inchoem vitam quandam gratia perfectam, quae has habeat proprietates, ut sit plena in omnibus virtutibus, immortalis cum firmitate, ne amplius ad letalia peccata redeat (sicut Christus semel resurrexit, non amplius moriturus), imparabilis, nullis animi perturbationibus aditum praebens, quae morbum aliquem animae adferant, splendens ob lumen internae cognitionis rerum coelestium, agilis ad exsequendum absque ulla repugnantia, quidquid erit voluntatis Dei, et subtilis vel spiritualis, ita omnibus terrenis renuncians, ut nihil ex eis, nisi quod sit necessarium, accipiat, ut conversationem meam cum Angelis in coelis habere possim, quamvis corpore verser cum hominibus in terra.

Haec signa sunt, quod cum Christo resurrexerim, 3. spiritualis resurreccio a me facienda quae merito obtinere contendam, quia, ut S. Gregorius ait², justus quotidie imitari debet ipsius resurrectionem

b) ut fidem
nostrae re-
surrectionis
confirmaret.

c) ut nostrae
spiritualis
resurrec-
tione
nis signum
daret;

¹ Rom. 6, 4.   ² Cf. S. Greg. M. in Cant. prooem. n. 4.

et contendere, tales virtutes ad animae suaे renovationem acquirere, quales illae sunt dotes, quas habebit ejus corpus in gloria.

quid
requirat, ut
ad sit,

Circa hoc tamen duo magni momenti sunt animad-
vertenda. *Primum*, sicut non omnes mortui, qui erant
in Jerusalem, resurrexerunt cum Christo, sed illi soli,
quorum sepulchra in ejus passione fuerunt aperta:
sic neque omnes peccatores cum Christo resurgunt
ad vitam gratiae, sed illi soli, qui virtute passionis
ejus sepulchra sua aperiunt, conscientias videlicet
suas confessario manifestant et corda sua contritione
scindunt. Eadem quoque ratione non omnes justi
eousque perveniunt, ut laetitiae resurrectionis Christi
participes fiant, sed illi soli, qui sua corda sciderunt
affectu compassionis dolorum et poenarum Christi,
juxta illud Apostoli: *Si tamen, inquit, compatimur, ut
et conglorificemur*¹.

quid, ut sit
perfecta,

Secundum est observandum discriminem inter per-
fectam spiritualem resurrectionem et imperfectam.
Imperfecti enim resurgunt involuti ferali suo amictu,
sicut Lazarus, qui *prodiit ex monumento ligatus pedes
et manus institis, et facies illius sudario ligata*². Pro-
deunt enim cum reliquiis vitae superioris, habitibus
scilicet et moribus pravis et distortis animi perturba-
tionibus; ac propterea imminet illis recidivae et alterius
mortis periculum, nisi ab his omnibus se expediant
et mortificatione exuant vestes suaे mortalitatis et
vetustatis spiritualis. At valde perfecti, imitantes
ducem suum Jesum, qui et sindonem et sudarium in
sepulchro reliquit, resurgunt novo fervore, abjicientes
omnia mortuorum indumenta et induentes alia
nova, quae sunt vitae aeternae, *exspoliantes*, ut ait
Apostolus, *veterem hominem cum actibus suis, et in-
duentes novum*³ perfecta sanctitate renovatum. O trium-

¹ Rom. 8, 17.

² Cf. Joan. 11, 44.

³ Col. 3, 9, 10.

phator glorioſiſſime, fac me tuae paſſionis participem, ut etiam fiam reſurrec‐
tionis, reſurgam etiam tecum non ut Lazarus et alii, qui reſurrexerunt iterum
morituri, ſed, ut tu *reſurgens ex mortuis jam non moriturus*¹, reſurgam ad vitam novam non amplius
morte culpae moriturus. Patiatur multa corpus meum, ut anima mea impati‐
bilis reddatur; cooperiar exteriori ignominia, ut ſpiritus meus luce interiori reſplendeat
fiatque agilis et promptus ad obediendum, ut post
hanc vitam ad te fruendum perveniam. Amen.

MEDITATIO III.

Quod Christus Dominus sanctissimae suae matri apparuerit, et Angeli ejus reſurrec‐
tionem mulie‐
ribus manifestaverint.

PUNCTUM I.

Postquam Christus Dominus noster reſurrexit, Ch. statu re‐
ſurrec‐
tionem voluit mundo ſuam reſurrec‐
tionem manifestare², ut manifestat:
ejus fructibus multi fruerentur.

Tribus autem viis et modis fuit facta haec mani‐
festatio: *Primus* fuit per Sanctos, qui cum illo reſur‐
rexerunt, de quibus ait S. Matthaeus, quod *exeuntes de monumentis post reſurrec‐
tionem ejus venerunt in sanctam civitatem, et apparuerunt multis*³, significantes illis, eum, qui fuerat crucifixus, vere esse Messiam, regem Israel et Salvatorem mundi et jam reſurrexisse. Et fas est credere, inter alios apparuiffe illos Josepho ab Arimathaea et Nicodemo, eos conſolantes et con‐
firmantes in fide ſui magistri.

1. per
Sanctos,

¹ Cf. Rom. 6, 9.

² Cf. S. Thom. III. q. 55.

³ Matth. 27, 53.

^{2.} per
Angelos,

Secundus modus fuit per suos Angelos, qui resurrectionem ejus manifestarunt piis mulieribus, quae, ut illum ungerent, venerant ad sepulchrum; quibus resurrectionem referentes vacuum ipsum sepulchrum ostenderunt.

^{3.} per
se ipsum.

*Sed his duobus modis non fuit contentus ipse Christus Dominus, sed *tertium* adjecit, quo se ipsum amicis suis videndum praebuit, ut suae charitatis magnitudinem magis ostenderet. Quamobrem etsi statim post resurrectionem debuisset ad empyreum coelum ascendere tamquam ad locum, glorificatis corporibus designatum, voluit tamen per dies aliquot adhuc in mundo haerere et boni pastoris instar dispersum suum gregem colligere, nemini alteri hoc munus concredens, sed per se ipsum discipulos suos consolans, *apparens eis et loquens de regno Dei, praebens se ipsum vivum et glorificatum in multis argumentis*¹, ut tamquam oculati testes possent ejus resurrectionem promulgare. O Rex gloriae, laudent te omnes Angeli et homines ob excellentem hunc erga nos amorem. Non erat mundus dignus, in quo vel momentum post tuam resurrectionem haereres; sed charitas, quae te quadraginta fere horas tenuit in limbo, tenet quadraginta dies in terra, ut illam purifiques et praesentia tua exornes et nobis ostendas, te, etsi vitae rationem mutaveris, non tamen pristinos mores commutasse nec in prosperitate tua oblitum esse eorum, qui sunt te in adversitate comitati.*

^{2.} *Quae hactenus diximus, historiam recensentes, licet ad latentem in eis spiritum transferre et advertere, eundem Christum Dominum nostrum triplicem habere viam et rationem, sua nobis mysteria patefaciendi ad nos consolandos et instruendos.*

Prima ratio est per sanctos viros, qui cum ipso

^{Similiter}
triplici modo
nobis con-
solationes
confert.

¹ Cf. Act. 1, 3.

resurrexerunt et ipsa experientia neverunt suavitatem et excellentiam ipsius Dei sanctoque zelo aliis manifestant, quod ipsi didicerunt, quo ipse Deus agnoscatur et glorificetur.

Secunda ratio est per sanctos Angelos, qui privatis et secretis illustrationibus illustrant nos, docent, consolantur et juvent amovere difficultates, quae nos impediunt frui Christo glorificato.

Tertia via est per se ipsum, quum ad eor nostrum loquitur, interna nobis suae praesentiae praebens testimonia; quo modo utitur erga sibi magis dilectos discipulos, praestans illis in hac vita, quod ipse in sermone post coenam promiserat: Qui diligit me, diligitur a Patre meo; et ego diligam eum, et manifestabo ei me ipsum¹.

O dilekte mi, diligam te ego toto corde, siquidem tanta est felicitas te diligere, ut te diligentem tu diligas et te ipsum illi manifestes, quo magis illum tui amore inflammes.

PUNCTUM II.

Primam visitationem et apparitionem voluit Christus Dominus facere sanctissimae matri suae, vehementer afflictæ propter ipsius passionem, quamvis firmissime credenti et speranti ejusdem resurrectionem, quæ quum jam tertium diem ab ejus morte inchoari adverteret, in altissima contemplatione posita ingentibus desideriis et suspiriis petiit sine dubio a suo Filio, suam ut resurrectionem et ad se adventum acceleraret, volens instar leaenæ rugitibus suis leonem Juda, requiescentem in sepulchro, suscitare². Dixerit forte et illa verba Psalmi: Exsurge, gloria mea; exsurge, psalterium et cithara³; exi glorificatus de sepulchro,

Apparitio Chi-
Ss. matri
facta;

1. B. Mariae
ingens desi-
derian,

¹ Joan. 14, 21.

² Cf. Gen. 49, 9.

³ Ps. 56, 9.

ut nos omnes glorifices; exsurge, psalterium et cithara mea, et exi ex isto loculo, in quo manes inclusus, tuaque musica laetifica eos, qui tui causa manemus in tristitia. Tu enim dixisti: Exsurgam diluculo; quod quum jam adsit, te exspectamus. Veni, o sol justitiae, antequam sol iste materialis terrae hujus oriatur, et luce tua expelle omnes ab ea tenebras.

Exsistente Beata Virgine in altissima hac contemplatione, ingressus est Christus Dominus noster, triplici exercitu stipatus, uno Angelorum, altero animarum sanctorum, tertio corporum glorificatorum, seseque illi praebuit videndum cum omni gloria et claritate, quam habebat, confortans ejus aspectum, tam corporis quam animae, ut et videre eum posset et eo frui. O quam contenta, satiata et glorificata fuit Virgo sanctissima tam gloriosa visitatione, in qua ex parte fuit expletum, quod propheta dixit: *Satiabor, cum apparuerit gloria tua*¹. O quam dulcibus mutuis amplexibus sese complexi fuerunt mater et Filius, quam jucunda miscuerunt colloquia! Osculata fuerit Virgo sanctissima splendidissima illa et pretiosissima Filii vulnera, hauriens ex illis fontibus uberrimos torrentes consolationis, sicut antea hauserat desolationes. Secundum multitudinem enim dolorum meorum in corde meo, ait propheta, *consolationes tuae laetificaverunt animam meam*². Secutus statim est illustrissimus ille comitus, eidem sanctissimae Virgini applaudens et congratulans, matrem Dei sui et liberatoris sui illam agnoscens ingentesque ei gratias agens pro labore et cooperatione ejus in hoc opere redemptionis ipsorum. Hic vero insignem novam laetitiam Virgo sanctissima perceperit, tantum fructum videntis ex passione Filii sui et tot animas eadem passione redemptas, et hoc nomine Filio fuerit congratulata ob-

2. Christi
ingressus
ad matrem
cum comitatu
Angelorum
et SS.,

¹ Ps. 16, 15.   ² Ps. 93, 19.

hujusmodi emolumentum et lucrum. Angeli denique ipsi visitationem illam et communem laetitiam coelesti aliqua musica celebrantes exornaverint pro gloria Filii et matris.

Demum, postquam bono temporis spatio Christus Dominus mansisset apud matrem, revelans illi magna secreta coelestia et significans, se aliquot dies adhuc in mundo permansurum ipsamque saepius visitaturum, valedixit, remanente ipsa Virgine consolatione plenissima ex tali visitatione; quam tamen magno silentio apud se retinuit. Sieut olim fecerat in mysterio incarnationis, quando nec suo sponso Josepho illud voluit aperire, donec Angelus illi revelavit: ita nunc tacuit visitationem Christi resuscitati, ut nec Apostolis nec piis mulieribus, quae apud ipsam erant, quidquam dixerit, donec Angeli aut ipsem Christus se illis manifestaret. O Virgo suprema, sit tibi felix et faustum, quod resuscitatum jam Filium videris!

Regina coeli, laetare, Alleluja!

Quia, quem meruisti portare, Alleluja!

Resurrexit, sicut dixit. Alleluja!

Ora pro nobis Deum, Alleluja!

et fac nos participes aeterni illius *alleluja*, quod per vicos *Jerusalem decantabitur*¹. Amen.

PUNCTUM III.

Eodem ipso tempore voluit Christus Dominus per suos Angelos manifestare suam resurrectionem iis mulieribus, quae secundae eum fuerant, quarum pietatem et devotionem descripserunt Evangelistae dicentes: *Maria Magdalene et Maria Jacobi et Salome et piae aliae mulieres, quae sabbato quidem siluerunt secundum mandatum (ob reverentiam scilicet diei festi),*

S. B. mater
manet con-
solatione
plena.

¹ Tob. 13, 22.

Aliarum
piarum
mulierum
devotio et
accessus ad
sepulchrum:

*et valde mane una sabbatorum, hoc est, dominica, veniunt ad monumentum, cum adhuc tenebrae essent, portantes aromata, ut venientes ungerent Jesum. Et pervenerunt ad monumentum, orto jam sole, et dicebant ad invicem: Quis revolvet nobis lapidem ab ostio monumenti?*¹

1. Earma
obedientia,

In his mulieribus proponitur nobis devotio, qua sit nobis quaerendus Christus, conjuncta virtutibus, quas illae exercuerunt. *Prima* fuit obedientia legis; nam, etsi maximo tenerentur desiderio ungendi corpus Christi Domini, id tamen in festo facere abstinuerunt, ne transgredierentur mandatum, ut discamus hinc, titulo et nomine pietatis non debere nos deesse officiis obedientiae.

2. diligentia,

Secunda fuit magna diligentia, qua nec diem exspectarunt, sed, quum tenebrae adhuc essent, itineri se dederunt. Quum alias sint mulieres natura timidae, hae tamen non timuerunt exire ex civitate et in tenebris noctis iter illud confidere, ut suo desiderio satisfaccerent, quo tenebantur, hoc obsequium magistro suo deferre. Hac diligentia quaeri vult divina Sapientia incarnata (quae dixit: *Qui mane vigilant ad me, invenient me*)², et si cupio invenire manna coelestium consolationum, oportet me praevenire solem, ut illud cum tua benedictione colligam³. Non enim pigri, sed diligentes inveniunt illud eoque fruuntur.

3. per-
severantia.

Tertia virtus fuit perseverantia in bene coeptis simul cum insigni fiducia in Deum. Non enim deterritae sunt hae mulieres propter difficultates occurrentes; sed quamvis non ignorarent, sibi non suppeteret vires, ut ingentem illum lapidem ob ostio monumenti removerent: prosecutae sunt tamen iter suum, confidentes in Deum, quod provisurus esset modum et medium ad lapidem removendum. Factumque est ita.

¹ Cf. Luc. 23, 55; 24, 1; Marc. 16, 1—3; Joan. 20, 1.

² Prov. 8, 17.   ³ Cf. Sap. 16, 28.

Nam cum pervenerunt ad monumentum, invenerunt revolutum lapidem, etiamsi esset magnus valde, idque in praemium illius fiduciae, quam posuerant in divina providentia, quae hoc modo Deum quaerentes et in rebus obsequii sui non deserit.

PUNCTUM IV.

Modum, quo haec sunt gesta, declarant Evangelistae, dicentes: *Ecce terrae motus factus est magnus. Angelus enim Domini descendit de coelo, et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum. Erat autem aspectus ejus sicut fulgur, et vestimentum ejus sicut nix. Praetimore autem ejus exterriti sunt custodes, et facti sunt velut mortui.* — *Et accedentes mulieres viderunt revolutum lapidem.. Et introeuntes in monumentum... obstupuerunt.* Respondens autem Angelus dixit mulieribus: *Nolite timere vos; scio enim, quod Jesum, qui crucifixus est, quaeritis. Non est hic; surrexit enim, sicut dixit. Venite, et videte locum, ubi positus erat Dominus*¹.

Angelorum
apparitio:

Perpendenda hic est apparentis hujus Angeli majestas, pulchritudo et potentia tum in magno illo terrae motu, quem effecit, tum in facilitate, qua magnum adeo lapidem revolvit cum ingenti timore tam piorum quam impiorum, quamvis cum discriminine. Nam milites, utpote improbos, prostravit in terram, ut quasi mortui et a sensibus alienati essent, ne praesenti illo bono et felicitate gauderent; piis vero mulieres consolatus est dicens: *Nolite timere vos, ac si clarius diceret: Milites isti timeant, qui nequam sunt, vos autem nolite timere; grata enim vobis adfero nova de resurrectione ejus, quem quaeritis.*

1. Angelus
honos ad-
miracione,
tremore
malos per-
cellit;

Deinde perpendam novum illud cognomen, quod Angelus Christo Domino tribuit, dum ait: *Jesum*

2. Chm
crucifixi
nomine ut
honorifico
appellat.

¹ Matth. 28, 2—6 cf. c. Marc. 16, 4. 5.

Nazarenum crucifixum quaeritis, ut qui optime nosset boni nostri Jesu conditionem, qua de suis opprobriis gloriatur et honori sibi dicit, quod sit pro nobis crucifixus. O duleis Jesu Nazarene et crucifice, nec unquam tam nazarenus, atque quum es crucifixus (in cruce enim produxisti flores tuarum virtutum fructusque nostrae sanctificationis, quibus in gloriosa tua resurrectione gaudes), o si tanto fervore te quaererem, ut nihil aliud scire me gloriarer, quam cum Apostolo Jesum Christum et hunc crucifixum¹. O Angele sanctissime, veni in auxilium mihi et hisce floribus corroborata et fructibus conforta, quia amore langueo², desiderans videre Jesum Nazarenum, qui fuit pro me crucifixus.

Perpendendum praeterea, has mulieres ob suam parvam fidem non fuisse dignas, quibus ipse Christus se ostenderet; ideoque Angelus ad id eas disponebat, fidem illarum excitans et invitans: *Venite et videte locum, ubi positus erat Dominus³*, ut ex hoc credatis, eum resurrexisse. Sed et charitatem promovebat dicens: *Cito euntes dicite discipulis ejus et Petro⁴* (quem nominatim expressit), ut id ille audiens animum resumeret et non existimaret, se propter trinam negationem esse desertum, quia, quum amare suum peccatum flevisset, dignus factus fuerat, qui hanc consolationem acciperet. Ex quo intelligam, dilationem videndi Christum Dominum nostrum dulcique ejus praesentia fruendi provenire saepe ex defectu nostrae fidei et parva ad id dispositione. Quamobrem par est, me contendere, ut augeantur in me virtutes, quae ad Deum videndum me disponant, non abjiciendo animum, propterea quod sciām, me fuisse peccatorem, quum videam, hic Petro factam esse spem eum videndi.

^{3.} parvam
mulierum
fidem et
devotionem
excolit;

¹ 1 Cor. 2, 2.   ² Cant. 2, 5.   ³ Matth. 28, 6. 7.

⁴ Marc. 16, 7.

Ultimo considerandum est, quum hae piae mulieres ingressae essent ad interiorem monumenti partem et consternatae, quod non invenissent corpus Domini Jesu, ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti. Cum timerent autem et declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas: Quid quaeritis viventem cum mortuis? Non est hic, sed surrexit; recordamini qualiter locutus est vobis, cum adhuc in Galilaea esset, dicens: Quia oportet Filium hominis tradi in manus hominum peccatorum, et crucifigi, et die tertia resurgere. Et recordatae sunt verborum ejus et, regressae a monumento cum timore et gudio magno, currentes nunciaverunt haec omnia illis undecim et caeteris omnibus¹.

Hic apparet, quod perseverantia in devotione ad Christum digna sit novis consolationibus. Primum hae mulieres viderunt unum Angelum; sed perseverantes in suo pio proposito viderunt alios duos, qui dixerunt illis idem, quod alter dixerat, confirmantes eas in fide cum quadam benevolâ reprehensione, ac si dicerent: Cur ita estis pertinaces in quaerendo inter mortuos illum, qui jam ab eis resurrexit et vivit? Deinde etiam perpendendum, quam sit Angelis familiare, revocare nobis in memoriam verba Christi Domini, quibus nos instruant et consolentur, confirmant in fide, excitent spem et promoveant charitatem, ut, sic dispositi, reddamus digni, qui glorificatum ipsum Christum videamus. O Angeli beati, quibus Deus animarum curam commisit, si advertetis, animam meam quaerere viventem inter mortuos, Christum videlicet in rebus hujus mundi mortuis, corripite illam et instruite ac dirigite, ut sciat illum quaerere, ubi est, hoc est, in terra viventium, ubi cum suis regnat in saecula. Amen.

4. qua
aueta illae
novo labore
fruuntur.

¹ Luc. 24, 3—9 cf. e. Matth. 28, 8.

MEDITATIO IV.

Quod Christus apparuerit Mariae Magdalena.

PUNCTUM I.

M. Magda-
lena ut
prima testis
resurrec-
tio-
nis electa:

Quum piae mulieres, e monumento redeentes, retulissent Apostolis, quae ab Angelis audierant, etiamsi illi non crederent: illae tamen secundo ad monumentum redierunt; et tunc, ait S. Marcus, *surgens Jesus mane prima sabbati apparuit primo Mariae Magdalene, de qua ejecerat septem daemonia*¹.

Perpendenda hic est infinita charitas nostri Redemptoris, qua peccatores conversos tanti facit et honorat, sicut hic elegit in primum testem oculatum suae resurrectionis eam mulierem, quae fuerat habitatio septem daemoniorum, septem videlicet letalium criminum, quae ab illis procedunt, ut primum intelligeretur, nemini nocere multitudinem et gravitatem praeteritorum criminum, quum eo majori fervore praesenti compensantur.

2 servit in
honore quam
gratus sit
Christo.

Deinde, eum, qui in divino servitio aliis praeierat, fore etiam primum in accipiendis favoribus a Christo, et si ego singularis fuero in obsequiis illi praestandis, futurum et ipsum singularem in beneficiis mihi conferendis, sicut evenit Magdalene, quae singularem se praebuit in amore et servitio Christi, faciens ejus amore multa, quae alii non fecerunt, quale fuit, *lacrymis suis rigare pedes ejus, capillis capitis sui eos tergere, osculari et unguento ungere*², sedere secus pedes ejus et audire verbum illius³ magna animi sui voluptate, comitari ipsum in montem Calvarium ac denique summo mane surgere et, cum adhuc tenebrae essent, venire ad

¹ Marc. 16, 9.

² Luc. 7, 38.

³ ib. 10, 39.

monumentum, ut illum ungeret¹, idque majori fervore, quam reliquae ipsius sociae. Et ideo digna fuit, quae omnium prima Christum videret, ut dicitur in hymno: Prima meretur gaudia, quae plus ardebat caeteris, quia vere tunc caeteras amore praecedebat, ut in punctis sequentibus apparebit.

PUNCTUM II.

Maria stabat ad monumentum foris plorans. Dum ergo fleret, inclinavit se et prospexit in monumentum, et vidit duos Angelos in albis sedentes, unum ad caput et unum ad pedes, ubi positum fuerat corpus Jesu. Dicunt ei illi: Mulier, quid ploras? Dicit eis: Quia tulerunt Dominum meum, et nescio, ubi posuerunt eum².

Considerandus hic *primo* est S. Magdaleneae fervor, qui deprehenditur primum in magna illa anxietate, quam praeferebat, videndi corpus magistri sui. Quae anxietas, licet in aliquo defectu fidei resurrectionis Christi fundaretur, quia tamen ex ferventi ejus amore et pia intentione procedebat, grata erat ipsi dilecto. Ex illa anxietate oriebatur inquietudo et sollicitudo in eo quaerendo; propterea enim non sedebat apud monumentum, sed stabat quasi in procinctu, ut illum hue illuc quaereret, inclinans se ipsam semel et iterum ad aspiciendum ipsum sepulchrum, ut videret, num secundo aspiciens inveniret forte, quem primo non invenerat. Qui enim vehementer Deum amat, non desistit ab eisdem orationibus repetendis et eisdem mediis et diligentibus frequentandis, ut possit invenire. Hinc provenit, ut, sociabus ejus redeuntibus ex sepulchro (quod, auditis, quae Angeli dixerant, cogitationem deponerent de Christo amplius quaerendo) sanctisque Petro et Joanne ad suam habitationem

Fervor
B. Magda-
lenae:

1. Quibus
se mani-
festaverit

¹ Joan. 20, 1.   ² ib. 20, 11—13.

redeuntibus (quod, visis linteamine et sudario in sepulchro, amplius non essent solliciti), ipsa tamen Magdalena, nullo horum contenta, remanserit adhuc ad monumentum magna constantia, ac si ipsa diceret: *Hic amisi, quem tantopere diligo, hie ergo illum inveniam, aut moriar, nisi inveniam.* Ac denique fervorem illum manifestavit, tantam vim lacrimarum fundens ob eam causam; quas lacrimas nec aspectus Angelorum, qui adeo pulchri et splendentes earum causam ab ea quaerebant, sistere potuerit, quia nullam in conspectu creaturarum consolationem inveniebat, quae totum suum desiderium reposuerat in suo magistro videndo, qui creator erat.

2. ignorando
mibi esse
debeat
exemplio;

In his quatuor contendere debo ferventem hanc mulierem imitari, quaerendo Dominum nostrum desiderio vehementi, sollicito, constanti ac devoto, statuens, non admittere superfluam ullam consolationem in re ulla creata, donec creatorem ipsum meum inveniam, usurpans illud, quod psalmista alio fine dixit: *Si introiero in tabernaculum domus meae, si adscendero in lectum strati mei, si dedero somnum oculis meis et palpebris meis dormitationem et requiem temporibus meis, donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Jacob¹*, ut ingrediar in illud et maneam in ejus contubernio. In quo etiam imitabor fervorem sponsae dicentis: *Surgam et circuibo civitatem; per vicos et plateas quaeram, quem diligit anima mea, non haerens aut quietem ullam etiam apud vigiles, qui custodiunt civitatem, accipiens, donec eos pertransiens inveni, quem diligit anima mea.* *Tenui eum, nec dimittam².* Et qui hoc modo quaerit Christum, inveniet illum; sic enim intelligitur, quod ipse dixit: *Qui quaerit, invenit³.*

3. lacri-
marum
Magdalene
causa;

Deinde consideranda est causa ferventium harum lacrimarum, quam ipsamet Magdalena reddidit Angelis,

¹ Ps. 131, 3—5.

² Cant. 3, 2—4.

³ Matth. 7, 8.

eam exquirentibus. *Quia tulerunt*, inquit, *Dominum meum*, et nescio, ubi posuerunt eum; ac si diceret: Numquid non videtur vobis sufficiens causa mearum lacrimarum, quod tulerint Dominum meum et omne bonum meum, et quod ego nesciam, quis illum abstulerit aut ubi posuerit. Ante quidem ejus mortem flebam, sed qualiscunque tamen consolatio erat, quod ejus corpus haberem; nunc autem hanc quoque consolationem mihi sublatam ploro nec ullum meis lacrimis remedium invenio.

Hic vero perpendam, lacrimas censeri bene collatas ob duas praecipue causas. *Prima*, quum nostra peccata Deum ex anima nostra repulerunt et ejus nos gratia et amicitia privarunt; et tales fuerunt lacrimae, quas haec eadem Sancta ad Christi pedes fudit, quando ipse septem ab ea daemonia expulit et omnia ei peccata dimisit¹. *Secunda* causa est, quum nobis in sciis Deus se subtrahit et nos in tenebris et spiritus ariditate relinquit, ut, in ea obscuritate relieti, vix sciamus, ubi aut quomodo eum quaeramus. Et tales sunt lacrimae, quas eadem Sancta hoc tempore fundit, quaerens suum magistrum et Redemptorem. Et ultraequa lacrimae magnum pignus sunt nobis, quod simus ipsum inventuri, si illum quaeramus, desiderantes et dieentes cum psalmista: *Fuerunt mihi lacrymae meae panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie: Ubi est Deus tuus?*² O Deus meus, qui in anima mea tamquam in tuo sepulchro requiescere et praesentia tua illam exhilarare consuevisti, ubi nunc es? Quis te mihi abstulit et extraxit ex corde? Cur me solum aridum, tristem ac desolatum reliquisti? Si peccata mea et magnae culpae te ex loco, ubi eras, abstulerunt: aufer tu illa ex me ob infinitam tuam misericordiam, ut ad eundem tuum locum redire possis,

4. duplex
lacrimandi
causa Deo
grata.

¹ Cf. supra P. III. meditat. 25.   ² Ps. 41, 4.

quem ego mundum in posterum conservare studebo,
adjutus gratia tua, ne iterum unquam praesentiam
tuam mihi subtrahas.

PUNCTUM III.

Compatiens Christus Dominus noster profusis Beatae Magdalenae lacrimis voluit eam consolari, ut impleret, quod aliquando promisit, quum dixit: *Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur*¹. Sed progressus in hoc est Christus sensim ad majus ipsius Magdalenaे bonum.

Consolatio
Magdalenaе
paulatim
data:

1. A tergo
Christus III
apparet,

*Primum enim non se constituit ante oculos ejus, sed post tergum, aliquo strepitu excitato, ut illa sese converteret, quae, conversa retrorsum, vidit Jesum stantem*². In quo docemur rationem, quam Deus servat, quum animas quaerit, quae, dorsum illi vertentes, eum deserunt et non neverunt neque, ut par est, reverentur, quia non neverunt eum; quibus per Isaiam dixit: *Et aures tuae audient verbum post tergum monentis: Haec est via, ambulate in ea, et non declinetis neque ad dexteram neque ad sinistram*³. Hae voces sunt aliquae inspirationes et pulsus interni, quibus Deus tales animas invitat, ut faciem convertant ad eum, quem post tergum habent, quo et ipse possit eas cernere et earum commiseratione tangi, dicens illis illud Cantorum: *Revertere, revertere, Sulamitis; revertere, revertere, ut inturamur te*⁴. Quater hortatur, ut faciem suam ad Deum convertat, ad notandum, desiderare se conversionem ferventem et perfectam, *ex toto videlicet corde, animo, spiritu et viribus omnibus*⁵, ut impleat mandatum dilectionis, exhibitis quatuor in ea conditionibus requisitis. O anima mea, Sulamitis et a

¹ Matth. 5, 5.   ² Joan. 20, 14.   ³ Is. 30, 21.

⁴ Cant. 6, 12.

⁵ Cf. Marc. 12, 30; Math. 22, 37; Luc. 10, 27.

tuis affectionibus captivata, attende, quod tres divinae Personae te hortentur, ut faciem tuam ad eas convertas, optantes, sua facie te respicere. Et quandoquidem tantum tibi est bonum in eo repositum, ut te Deus aspiciat, ne moreris converti ad Deum, qui te invitat, ut ipsum respicias, quia ipse te cupit aspicere ac tui miseratione permoveri.

Deinde, quamvis ipsa Magdalena Jesum, quem <sup>2. peregrino
tamen
habitu,</sup> quaerebat, respiceret, non tamen eum agnovit, quia dissimulato habitu ei se ostendit quasi hortulani, ipsaque ob parvam suam fidem non digna erat, quae eum in proprio habitu et aperte videret. In quo monemur, morticinam ac tepidam nostram fidem in causa esse, cur Deum, qui ubique praesens est, et Christum Dominum, qui in sanctissimo est Sacramento, non agnoscamus, non revereamur nec tractemus tamquam praesentem; ideoque apparet nobis in specie hortulani, ut nobis ostendat necessitatem, qua laborant imperfecti, ut opus sit, Christum adhibere sarritionem et culturam horti talium animarum et a noxiis herbis culparum et imperfectionum expurgare et virtutes in eis promovere.

O dulcissime Jesu, qui nosti, quod, *neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed tu, qui incrementum das, Deus*^{1:} auge fidem meam et virtutes, separando ab eis admixtas imperfectiones, ut habear dignus, qui te ita agnoscam, ut amem et perfecte serviam.

Tertio, convertente S. Magdalena faciem versus ipsum Christum, immutata voce a more usitato illam interrogavit: *Mulier, quid ploras? quem quaeris?*² Ubi perpendendum est, quando Deus in hujusmodi occasionibus tale quid interrogat, dissimulans, se scire, signum esse, quod velit insinuare, aliquid in eo esse, quem

3. interrogazione
sua alia
approbat,
improbat
alia.

interrogat, quod ipse non probet nec sciat scientia, quae dicitur approbationis. Ideoque, quum eadem Magdalena stans retro secus pedes ejus fleret et lacrymis rigaret pedes ejus¹, non interrogavit eam: Cur ploras? aut: Quem quaeris? quia illae lacrimae originem trahebant a profunda suorum peccatorum cognitione vivaque fide et amore ipsius Domini, quem praesentem habebat, qui bene illas noverat et approbabat. Nunc vero, quoniam lacrimae procedebant ex ignorantia ac defectu fidei (flebat enim ut mortuum eum, qui vivebat, et viventem quaerebat inter mortuos), ideoque dicit illi: *Quid ploras? quem quaeris?* ac si diceret: Scisne, eur plores, et quem quaeras? Procul dubio non bene nosti; si enim scires, non ita fleres me mortuum aut quaerereres tamquam absentem, quem habes praesentem. Quo nos docet Christus Dominus noster, suae voluntatis esse, ut causas laerimarum ac suspitorum nostrorum diligenter examinemus, et quid sit, quod quaerimus ac desideramus in rebus, ad ipsius obsequium pertinentibus, ne quid forte illis admisceatur, quod Deo aduersetur aut ab eo degeneret, quod ipsius excellentiam nostramque perfectionem decet. Et quoniam saepe existimabo, me flere ob mea peccata, quum tamen potius ob temporale aliquod nocumentum fleam, quod ex peccato mihi accidit; et cogitabo, me flere, quo possim ad videndum Deum pervenire, quum revera potius fleam ob laborem et miseriam, qua premor; itemque contingit, me existimare, quod quaeram Deum et ejus gloriam, quum revera quaeram me ipsum et honorem meum aut utilitatem; et, si forte quaero Deum, id facio multis admixtis imperfectionibus: ideoque merito dicet mihi Deus: *Quid ploras et quid quaeris?* O Deus animae meae, concede mihi, ut ob mea peccata et tuam absentiam

---

¹ Luc. 7, 38.

ita plorem, ut tu approbes lacrimas meas, et ita quaeram, quod cupio, ut studium conatumque meum tu approbes.

PUNCTUM IV.

*Magdalena existimans, quia hortulanus esset, dicit ei: Domine, si tu sustulisti eum, dicio mihi, ubi posuisti eum; et ego eum tollam*¹.

His verbis patet fecit Magdalena excessum sui fermentis amoris, qui magna violentia illam a se ipsa veluti alienatam tenebat extorsitque ex ejus debilitate vires et robur, ut se ad plura offerret, quam praestare posset. Quare ad vivum omnino expressae hic videntur proprietates inflammatae charitatis, quae appellatur unitiva et violenta.

Prima proprietas est, quod cor et linguam amantis ita rapiat extra se, ut semper cogitet de suo dilecto et persuadeat sibi, reliquos omnes de eodem cogitare, ut propterea de eodem semper ipse loquatur, existimans, se ab omnibus intelligi; ideoque Magdalena non dixit Christo: Si tu abstulisti corpus magistri mei, sed tantum dixit: *Si tu sustulisti eum*, existimans, se ab illo hortulano intelligi, et ipsum scire, de quo ipsa loqueretur. Ita absorpta illa et occupata erat cogitationibus solius sui dilecti. Ex hoc signo intelligam, num magno teneat amore erga Deum; nam, ut ipse dixit: *Ubi est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum*², ac porro et lingua tua et oculi tui et pedes et manus tuae erunt ibi, occupato toto spiritu tuo in aspectu et amore thesauri tui, in sollicita ejus custodia et attenta ejus augendi diligentia. O Deus infinite, esto mihi thesaurus meus et rapias cor meum et quidquid est in me, ut, ubi es tu, sim et ego, videns te ac fruens sine fine. Amen.

Magdalena
respondentia
amor ejusque
excessus:

1. quasi
extra se
raptus est,

¹ Joan. 20, 15. ² Matth. 6, 21.

2. sui
rerumque
suarum
oblita,

Secunda proprietas flagrantis hujus charitatis est, adferre amanti sui et rerum suarum oblivionem et efficere, ut subjiciat se omni humanae creaturae, quo possit voti sui compos fieri. Et interdum dicit ac facit quaedam, quae humano judicio videntur deliria, sed revera sunt excessus amoris ad eum modum, quo David, oblitus regiae excellentiae, *subsiliebat atque saltabat coram Domino*¹, quum ejus arcam in suam domum introduceret; cui quum Michol ejus uxor, filia Saulis, objecisset rei indignitatem, nihil ipse eam curans amplius se humiliabat in oculis suis et subsiliebat coram Domino dicens, *sic se gloriosorem appariturum*. Et eadem ipsa Magdalena, simili amore vulnerata, venit ad locum, quo Christus fuerat invitatus, et stans ad pedes ejus lacrimis eos rigabat et capillis tergebat, nihil curans, quid convivae illi de ea judicarent, ita omnium obliterata, ac si esset sola; et in hac ipsa occasione, de qua nunc agimus, ex simili alienatione a se ipsa, magna humilitate ac reverentia, quem hortulanum putabat, dominum vocat, ut sic illi blandiens persuaderet, ostendi sibi locum, in quo sui magistri corpus esset. Addiditque: *Si tu sustulisti eum*, non attendens, nullam adesse rationem, cur hortulanus defuncti corpus exhumasset et ex sepulchro extraxisset, in quo ipsius dominus illud posuisset. Et ex hoc secundo signo licebit mihi deprehendere magnitudinem aut parvitatem meae charitatis. Si enim fortunarum amor in avaris et honoris in ambitiosis et voluptatis in iis, qui sensuum voluptatibus sunt dediti, tantam vim habet, ut eos a se ipsis alienet et sui ipsorum ac rerum suarum ita faciat oblivisci, ut sese aliis subjiciant ac dedant taliaque faciant, quae videantur esse deliria eis, qui non ita, sicut ipsi, amant: quanto magis hoc totum

¹ 2 Reg. 6, 16. 22.

et majori vi efficiet incensus Dei amor in iis, quos ipse *introduxit in cellam suam vinariam?*¹ Nisi enim ipse Deus ordinaret in eis charitatem, tales excessus facerent, ut amentes plane viderentur; sed ipso ordinante in eis charitatem, illi sese continent. Quodsi aliquid faciant, quod non amanti stultitia videatur, ei tamen, qui novit, quid sit amare, non stultitia, sed magna prudentia esse videbitur. O Rex aeterne, introduc me in cellam tuorum vinorum et inebria me forti amoris tui vino; extrahe me a me ipso et transfer in te; affer animae meae rerum mearum oblivionem, ut solis tuis attendam, ita me ipsum humilians, ut stultus a mundo judicer, quo sim sapiens in oculis tuis.

Tertia charitatis ferventis proprietas est, ex debilitate robur ita deducere, ut, qui vehementer amat, ad plura praestanda se offerat (suo dilecto magis placendi causa), quam re ipsa praestare possit, non innixus viribus, quas ex se habet, sed quas addet illi Deus. Et ita ipsa Magdalena, vehementi hoc amore accensa, offert se viriliter, tollere corpus sui magistri, ubicunque tandem illud esset, nullo excepto loco aut ratione habita solemnitatis diei, et quod ortus esset jam sol, ipsa vero debilis mulier ad tollendum corpus mortui, qui fuerat crucifixus, quem Judaei oderant et Pilatus sua sententia ad mortem damnaverat, sine cuius licentia non est ausus Josephus illud sepelire; ipsa tamen Magdalena murum hunc difficultatum perrumpens, *ego*, inquit, *eum tollam*. O mulier, magna est fiducia tua, magnus animus, magna fortitudo, quia amor tuus magnus est. O amor invictus, qui vincis, quidquid difficile et asperum est in hac vita, et a nullo superaris! tu eum portas, qui te in se portat; tu leve redditis onus, quod suscipis

a. supra
vires se
fortem rata

ferendum; tu Christum nostris humeris imponis et efficis, ut ipse nos Christus tollat, adjuvans nos per te, totum onus portare. O amator fortissime, vere es *fortis*, non minus quam *ipsa mors*¹, ut qui audeas pugnam cum ipsis mortuis inire et ipsius mortis labores perrumpere, ut tuo placeas dilecto. O Deus aeterne et amator infinite, inebria me dulcedine amoris tui, ut, *mutata fortitudine, curram* in tuo obsequio, semper *ambulans nec deficiens*², tollens super me, quodcunque mihi onus imposueris, et confidens, datum te mihi vires ad illud portandum.

Hoc spiritu me offeram ad tollendum super me ipsum Christum mortuum, mortificationem videlicet ejus in corpore meo, sicut ipse suum mortificavit, juxta illud Apostoli: *Semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes, ut et vita Jesu manifestetur in corporibus nostris. Et tradamur in mortem propter Jesum, ut vita Jesu manifestetur in carne nostra mortali*³. *Empti enim estis, ait idem Apostolus, pretio magno. Glorificate et portate Deum in corpore vestro*⁴.

Quem
amorem
imitari
conabor.

PUNCTUM V.

Videns Christus Dominus noster fervorem et lacrimas et promptitudinem Magdalena, quae se offerebat ad ipsius corpus tollendum, illi se tandem aperuit, proprio illam nomine compellans et consueto vocis tono dicens illi: *Maria*. Quae eodem momento ipsum agnoscens respondit: *Rabboni, hoc est, Magister*.

In quo est perpendenda Christi Domini omnipotentia, dulcedine et suavitate plenissima, qui verbo unico ita commutat hujus ancillae suae cor, ut, omni tristitia expulsa, incomparabili replete laetitia, intel-

Christus a
Magdalena
cognitus:

1. Suavissima
Chi virtus,
quae illico
eam immunit;

¹ Cf. Cant. 8, 6.

² Cf. Is. 40, 31.

³ 2 Cor. 4, 10. 11.

⁴ 1 Cor. 6, 20.

lectum ejus nova luce illustrans, omnes infidelitatis tenebras expellens et novo amoris igne ejus voluntatem inflammans, ut tamquam Deum vivum diligeret, quem se diligere ostendebat tamquam hominem mortuum. O Deus immense, quam immensus est amor tuus erga eos, quos *novisti ex nomine!*¹ His ostendis faciem tuam et praesentia tua laetificas, quia *invenerunt gratiam coram te*. O felix Magdalena, quam Christus Dominus novit ex proprio nomine, quo illam compellavit; et dum compellat, ei se aperit, ut agnosceret eum, qui illam agnoscebat, et videret, quem desiderabat, ac inveniret, quem tanto amore quaerebat. Inveniam, Domine, gratiam in oculis tuis; et hoc modo tu me agnosce, ut eousque perveniam, ut *cognoscam, sicut et cognitus sum*², et amem te, sicut amatus sum a te.

Perpendendum quoque est ipsius Magdalenae responsum, quum dixit: *Rabboni*. Nam tota amore rapta eo nunc nomine dilectum suum appellat, quo consueverat appellare. Quum respondit Angelis, usum nomine reverentiae Dominum eum appellavit; nunc autem, cum ipso loquens, nomine utitur reverentiae et amoris, dicens: *Magister mi*. Nam audito illo verbo „*Maria*“ experta est in anima sua effectus divini ejus magisterii ob lucis plenitudinem, quam sibi sensit infundi; ideoque ad ejus pedes se projecit, ubi consueverat ejus doctrinam audire. O Magister supreme, qui tanta brevitate tot heroicas virtutes hanc tuam ferventem discipulam docuisti: illustra et intelligentiam meam, ut et ego illas cognoscam et, eis cognitis, te diligam, sicut illa dilexit.

Tertio videns Christus Dominus noster, Mariam, prostratam ad suos pedes, velle illos osculari: *Noli*, inquit, *me tangere, nondum enim ascendi ad Patrem*

2. prohibit
Ch. familia-
rem acces-
sum;

¹ Cf. Exod. 33, 12.

² 1 Cor. 13, 12.

*meum; vade autem ad fratres meos et dic eis: Ascendo ad Patrem meum et Patrem vestrum, Deum meum et Deum vestrum*¹. Ubi perpendenda sunt causae, cur non permiserit Jesus, Magdalenum ipsum tangere, sicut alias consueverat.

Prima enim fuit, quod illa nimio fervore sese projecisset, ut nimis familiariter illum tangeret; voluit autem ipse Dominus illam instruere, ut majore in posterum reverentia cum ipso ageret, utpote qui jam ageret vitam glorificatam et prope esset, ut ad suum aeternum Patrem ascenderet. Et universim gaudet divina ejus Majestas, ut amori erga ipsum reverentiam conjungamus.

Secunda causa fuit, quod imperfectam adhuc haberet fidem: nam ut hoc nomine non se illi statim totum ostendit, sed sensim, primum in habitu et voce hortulani, postea in propria figura et voce: sic noluit simul omnem favorem et gratias ostendere, sed primum sese illi aperuit, ut ipsum agnosceret et aspectu ipso gauderet, postmodum autem, quum ejus fides fuit facta perfectior, passus est, se ab illa tangi. Et propter hanc causam illi dixit: Noli me tangere, quia videlicet in corde tuo adhuc non ascendi ad Patrem meum, siquidem neendum satis credis, me in vita glorificata ad Patrem meum coelestem ascendere. O supreme Magister, ascende intra cor meum, quo altius sit possibile, tribuens mihi altissimam fidem et aestimationem, quam de tua majestate habere possim, quo dignus efficiar, te videre et intima charitate complecti.

<sup>2. tenerime
salutem
Ch. mittit
discipulis.</sup>

*Denique perpendenda est illa tencritas adeo amicæ et benevolæ salutationis, quam per Magdalenum Christus misit suis discipulis, non dignatus, illos appellare *fratres meos*², quo inteligerent, resurrectionis*

gloriam non immutasse familiarem suam conditionem, majora potius nunc amoris indicia se ipsis ostendere, quum eos fratrum nomine vult salutari. Quod autem significari voluit, illud erat: *Ascendo ad Patrem meum et Patrem vestrum, Deum meum et Deum vestrum.* Ad Patrem meum, propter generationem aeternam, ad Patrem vestrum, propter gratuitam adoptionem; ad Deum meum, propter naturae unitatem, Deum vestrum, propter charitatis unionem. O amantissime Jesu, gratias tibi, quas possum maximas, ob tantum favorem, quo nos prosequeris, dans nobis Patrem tuum in Patrem nostrum Deumque tuum in Deum nostrum. O anima mea, si tales habes Patrem, quid vis amplius? et si tales Deum, quid amplius quaeris? O Pater mi, ostende te mihi Patrem, faciens me dignum, qui tuus sim filius. O Deus meus, ostende, te esse Deum meum, faciens me unum spiritum tecum per unionem perfectae charitatis. Amen.

MEDITATIO V.

De apparitione aliis mulieribus et ipsi Magdalena facta.

PUNCTUM I.

Discedens S. Magdalena magno animi gaudio ex loco monumenti assecuta est reliquas socias in itinere; ac referens illis, quod sibi evenisset, omnes sunt inflammatae magno desiderio magistrum suum videndi, qui, advertens illarum desiderium et fervorem, quo adeo diluculo venerant ad monumentum, obviam illis factus et salutans dixit: *Avete*¹.

¹ Matth. 28, 9.

Christus
apparens:
1. perseve-
rantes largo
praemio
afficit,

2. imper-
fectiones
dissimulat,

3. verbo
avete re-
creat.

Perpendendum hic est, quantam curam Christus Dominus adhibeat in reddendo suis laborum et vigiliarum praemio, quamvis differat interdum visitationem, donec aptiores illi ac digniores se reddant ad copiosiorem fructum ex ea referendum. Ex quo discam nunquam desistere a piis exercitiis, etiamsi hujusmodi visitatio diutius differatur. Estque magnae consolationis motivum, si attendamus Christi Domini nostri bonitatem, qui, modo rectam ac ferventem intentionem ipsi placendi in nobis videat, facile dissimulat imperfectiones aliquas, piis nostris desideriis admixtas, ut evenit piis hisce mulieribus, quae etsi cum aliqua fidei imperfectione venerunt, ut illum ungerent, quia tamen intime desiderabant illi placere, intuitu pii hujus desiderii et intentionis voluit illas consolari. O quam hilares illae permanerunt ex aspectu sui magistri et quam bene collocatos existimarunt praeteritos suos omnes labores! Solo enim illo verbo „*avete*“ (quasi diceret: gaudete et estote hilares) ingenti fuerunt salute et gaudio repletae, quia verbum Christi est efficax et operatur, quidquid significat. Nec absque mysterio verbo hoc usus est Salvator, quo Angelus Gabriel, quum ejus incarnationem Beatae Virginis annunciavit, fuit usus, ut sic confirmans, quod Angelus dixerat, ipse his mulieribus annunciat per sanctissimam suam resurrectionem abolendam maledictionem culparum, quam per mulierem unam omnes incurrimus. O Salvator mi, veni in animam meam et in omnes ejus facultates ac dic illis: *Avete;* tuo enim verbo replebuntur omnes benedictione et gaudio, quod gloria tua resurrectione nobis comparasti.

PUNCTUM II.

Statim atque hae piae mulieres magistrum suum Christum Dominum nostrum viderunt, accedentes

*tenuerunt pedes ejus, et adoraverunt eum*¹. Non se Mulleres ad
pedes Jesu
prostratae: praecipitanter ad hoc projecerunt, sicut Magdalena primum apud monumentum fecerat, sed maxima, qua potuerunt, reverentia ad illum accesserunt et adorarunt et, facta ab ipso potestate, tenentes ejus sacra-tissimos pedes amantissime sunt osculatae. Et hic assecuta est Magdalena, quod tantopere desiderabat, ut tangere liceret et osculari pedes Christi magistri sui. O quantam jucunditatem senserit in hujusmodi tactu et osculo sacratissimorum illorum vulnerum, quae tanto desiderio ungere concupiverat! Illae venerant ad monumentum, ut Christum ungerent; sed Christus illas unxit unctione, qua ipse unctus erat, *oleo videlicet laetitiae*² ac divini spiritus devotione, quem super illas effuderat.

Ad imitationem harum sanctarum mulierum (quas S. Marcus tres tamquam praecipuas fuisse refert) curandum mihi est, ut tres animae meae facultates in ipso Christo Domino ungendo occupentur: memoria piis cogitationibus, intellectus sanctis meditationibus, voluntas ferventibus affectibus, ementes hujusmodi unctiones ab eo, qui dixit: *Omnes sitientes, venite ad aquas, et qui non habetis argentum, properate, . . . emite absque argento et absque ulla commutatione*³, quia ipse met gratis nobis dat pretium, quo hanc unctionem emamus. Ejus autem auxilio et favore multa exercitia offeram mortificationis tamquam pretium ipsi gratum petamque, ut mihi aromaticas hujusmodi species largiatur, quibus illum ungam, siquidem de manu ejus omne bonum mihi obveniet. O Christe Jesu, quem Pater aeternus *unxit oleo laetitiae praे consortibus tuis*, non indiges adeo vilibus unctionibus, quales sunt meae; sed charitas tamen tua tanta est, ut pro oleo et unctione laetitiae accipias, quod me

1. Earam
reverentia;

2. mihi
exemplo,
quomodo
spiritualiter
Olam
ungam.

videas tui amore inflatum. En offero tibi aromaticas species, quas comparavi, affectus videlicet laudum et animi grati, amoris ac fiduciae, vivaque desideria omnes virtutes consequendi, ut illis te ungam. Sed tu, Domine, qui te quaerentes praevenis, *cito anticipent me misericordiae tuae*¹, fac mihi potestatem sacratissima tua vulnera spiritu contingendi, eorumque pretiosissimo liquore unge cor meum, ut, Divini tui Spiritus gratia adjutum, in tuo semper amore et servitio occupetur. Amen.

PUNCTUM III.

Tunc ait illis Jesus: Nolite timere; ite, nunciate fratribus meis, ut eant in Galilacam; ibi me videbunt².

In laetissimo hoc nuncio, quod jussit Christus suis fratribus referri, appareat, quam sit proprium et familiare ipsi Spiritui Dei, conformem se ostendere spiritui Angelorum et ministrorum suorum, quum idem ipse dicit, quod illi, illudque confirmat majoribus amoris indiciis et signis. Angeli dixerant mulieribus: Dicite discipulis ejus, quia surrexit; et ecce praecedit vos in Galilaeam; ibi eum videbitis. Ipse autem Christus Dominus dixit: Dicite fratribus meis. Et qui Angelos non vocavit fratres, homines fratres vocat in signum tenerioris ac jucundioris amoris ob consanguinitatem et similitudinem assumptae humanae naturae. O Jesu amantissime, quam dulce est auribus meis hoc verbum, quod procedit ex ore tuo: *Dicite fratribus meis!* Nunquam defatigabor illud audiendo, quamvis saepissime repetas. Loquere illud, Domine, cordi meo et fac me sentire spiritum, quem in eo repositum habes, ut impetrem vitae similitudinem, quam a tali fraternitate procedere par est.

Nuncius
Apostolis
datus:

¹ Christus
eos fratres
appellat;

¹ Ps. 78, 8.   ² Matth. 28, 10.

Perpendenda quoque est causa, cur praeceperit Christus Dominus Apostolis, sicut prius etiam Angeli dixerant, ut se conferrent in Galilaeam, ubi essent illum visuri; siquidem eodem ipso die cogitabat et statuerat, illos in Iudea, imo in Jerusalem, ubi tunc erant, visitare. Causa hujus fuit, quod locus ille Iudeae esset valde inquietus et turbatus, ipsique turbatione et timore pleni; quare, ut majore quiete ac voluptate ipsius praesentia fruerentur, jussit, illos ire in Galilaeam, locum a strepitu magis remotum ac quietum, nobis significans, quod, licet obiter visitet suos in strepitu et turbationibus hujus mundi existentes, placet tamen illi, ut quietiorem locum quaeramus, in quo diutius illum videre et cum eo conversari possimus in oratione et contemplatione. Ipsumque nomen Galilaeae aliquid tale significat, transmigrationem videlicet. Nam qui videre et frui Christo resuscitato volunt, transmigrare debent et mutari a vitiis ad virtutem, a laxiore vita ad strictiorem, a strepitu ad quietem, a torpore ad fervorem et ab imperfectione ad perfectionem¹. O dulcissime Jesu, cui tantopere placet Galilaea, transfer me hac transmigratione adeo tibi grata, ut efficiar dignus te videre, contemplatione quidem in hac vita, ut postea, ad alteram translatus, te facie ad faciem videam in aeternum. Amen.

2. cur, ut
in Galilaeam
se conferant,
mandet.

---

¹ Cf. S. Greg. M. in Evang. hom. 21 n. 5.

MEDITATIO VI.

De apparitione Christi S. Petro facta et de illis,
quae eam praecesserunt.

PUNCTUM I.

*Regressac a monumento piae illae mulieres nuncia-
verunt omnia, quae audierant ab Angelis, illis undecim
et caeteris omnibus, qui cum eo fuerant, lugentibus et
flentibus. Et illi audientes, quia Jesus viveret, non
crediderunt illis, et visa sunt ante illos sicut deliramentum
verba ista; imo etiam Magdalene affirmanti, se vidisse
Jesum, non crediderunt¹.*

In tarditate
Apostolorum
ad creden-
dum expen-
dam:

1. Quam
difficilis
sit fides
christiana;

In hoc facto describitur nobis, quam difficilis et heroicus sit actus fidei, quae nos attollit ad credendum aliquid contra id, quod sensibus percipimus; et quam male parceque homines respondeant Deo, tam multa et praeclara pro nobis facienti, dum sunt increduli et pro deliramento habent id, quod audiunt a Deo factum, quum re ipsa sit majus deliramentum non credere, sicut Deus revelavit. Nam quum suis discipulis Christus praedixisset, se cruci affigendum et occidendum, sed die tertia resurrectum, et nunc piae istae mulieres gratum nuncium ab Angelis adferrent signaque certa darent, ut irent in Galilaeam, ubi ipsum essent visuri, sicut ipse in nocte coenae praedixerat: illi nihilominus non crediderunt, sed tamquam deliramentum putaverunt, quod mortuus homo in cruce, exsanguis totus ac tot partibus vulneratus, vivus surrexisset, obliti non solum ipsius Christi revelationis, sed resurrectionis etiam Lazari et aliorum miraculorum, quae a suo magistro facta viderant. O supreme Magister, magna

¹ Cf. Luc. 24, 9—11; Marc. 16, 10. 11.

animi mei voluptate captivo meum intellectum in obsequium fidei negoque ac rejicio omnes meos sensus, ut credam, quod tu revelas. *Scio enim, quod . . . de terra resurrecturus sum, et rursum circumdabor pelle mea, et in carne mea, postquam in pulverem et cinerem fuerit conversa, video te, Deum meum et Salvatorem meum; quae spes reposita est in sinu meo*¹, quia nec de tua omnipotentia dubito nec de tua voluntate, siquidem ita futurum revelasti et promisisti.

Ex his discam, duo mihi extrema esse vitanda. *Alterum* eorum, qui levissime adhibent fidem quibusvis muliercularum revelationibus et visionibus non sine periculo credendi multa, quae sunt plane deliria, somnia aut imaginationis merae apprehensiones. *Alterum* est duriorum et valde ad credendum difficultum, qui omnia aestimant deliramenta; qui maximus est etiam error. Nam licet sint foeminae et homines plane ignari, solent interdum ob suam devotionem et fervorem fieri digni, quibus verae fiant apparitiones Angelorum et ipsorum Domini, sicut in praesenti casu cernere licet; ac propterea merito est illis fides adhibenda, praecipue quum eadem visiones cedunt in confirmationem veritatum sanctae nostrae fidei. Nec minor est error, delirium imaginationis revelationem Dei appellare, quam contra revelationem Dei appellare delirium imaginationis.

2. et levitatem et duritatem in credendo esse vitandam.

PUNCTUM II.

Ex discipulis duo ferventiores, qui in amore erga Christum Dominum nostrum se prae aliis excellere ostenderunt, fuerunt Petrus et Joannes. *Exit ergo Petrus et ille alius discipulus, quem amabat Jesus, et venerunt ad monumentum. Currebant autem duo simul,*

¹ Job 19, 25—27.

et ille alius discipulus praecucurrit citius Petro, et venit primus ad monumentum; . . . non tamen introivit. Venit ergo Simon Petrus sequens eum, et introivit in monumentum, et vidit linteamina posita, et sudarium, quod fuerat super caput ejus, non cum linteaminibus positum, sed separatis involutum in unum locum¹ (quod signum erat, corpus non fuisse furto sublatum, sed resurrexisse). Et videntes crediderunt id, quod mulieres retulerant.

Perpendendum hic est, hos duos discipulos non fuisse in illo extremo reliquorum, qui deliramentum putabant revelationem, quam illae mulieres referebant; sed experiri tamen voluerunt, num fundamentum et signa revelationis satis sibi constarent. Proprium est enim prudenter ferventium, diligentiam adhibere, ut sufficienter certi reddantur in hujusmodi rebus Dei. Et quoniam amor difficilia quaeque vincit, etiamsi scirent isti discipuli, quantam persecutionem Judaei contra Christi discipulos excitaturi essent, et quod sepulchro custodiam adhibuissent, statuerunt nihilominus ad monumentum ire ac videre, quod a mulieribus factum esse dicebatur.

Sed non est tamen absque mysterio, quod his discipulis non apparuerint Angeli sicut mulieribus. Cujus forte fuit causa, quod ea apparitione opus non esset, siquidem ex relatione mulierum et signis deprehensis in linteaminibus et sudario, quae in sepulchro collecta remanserant, crediderunt, Christum vere resurrexisse, revocantes sibi hac occasione in memoriam verba, quae ipsorum magister in coena illis dixerat. Ex quo deducere licet, etsi visiones Angelorum alicui ostendantur, id tamen non esse certum indicium majoris ejus sanctitatis, eo quod interdum concedantur iis, qui teneriorem ac debiliorem virtutem habent.

In duobus
discipulis
Petro et
Joanne:

1. Apparet
fervore ceteris
major;

2. causa
indaganda:
eur Angeli
non appa-
ruerint;

Demum perpendam, in his duobus Apostolis Petro et Joanne indicari nobis praecipuas virtutes, quibus Christus Dominus sit quaerendus, fidem videlicet et charitatem. Fides enim patefacit veritates et cum S. Petro prima ingreditur sepulchrum; quam sequitur charitas, siquidem S. Joannes secutus est Petrum, cuius ingressu augetur fides et magis corroboratur ejus cognitio ac perficitur. In eisdem quoque Apostolis adumbrantur duae vitae, activa scilicet et contemplativa, quae nos ducunt ad ipsum Christum. Activa praecedit disponendo et praeparando, contemplativa accedit possidendo et fruendo. O amantissime Jesu, clarifica fidem meam et inflamma charitatem, ut, omni humano timore rejecto, te quaeram et quo-cunque ingrediar, ubi te possim invenire; perfice me exercitiis vitae activae in omni virtutum genere, ut ad contemplativae exercitia ascendam, per quae ingrediar in absconditum faciei tuae, ut protegar in tabernaculo tuo¹, videamque et fruar pulchritudine, quam habes in tua gloria.

Mysterium in eo latens, quod Christus Dominus in teamina et feralem amictum in sepulchro reliquerit, expositum est ad finem meditationis secundae.

PUNCTUM III.

Redeuntibus SS. Petro et Joanne in civitatem, secessit S. Petrus ad partem unam, secum mirans, quod factum fuerat², apud se ipsum videlicet et seorsim cogitans ea, quae audierat et quae viderat in sepulchro. Cui talia cogitanti Christus Dominus noster apparuit, ut colligere licet ex illis verbis S. Lucae, quum caeteri Apostoli dicebant: *Quod surrexit Dominus vere et apparuit Simoni*³.

adumbratur fides et charitas, activa vita et contemplativa, quibus ad Chum ducimur.

Petro seorsim meditandi
Ch. apparet

¹ Cf. Ps. 30, 21.   ² Luc. 24, 12.   ³ ib. 24, 34.

^{1. Prae-dilectio, quam Ch. peccatori converso exhibet;} Perpendendum hic *primo*, S. Petrum dignum se reddidisse, cui Christus Dominus appareret, ad id se diligentia illa disponendo, qua se contulit ad sepulchrum, et privata consideratione et meditatione eorum, quae viderat. Et quamvis S. Joannes iverit cum illo ad sepulchrum, non tamen legitur, quod illi Christus apparuerit. Ex quo licet cognoscere, quod saepe Deus magis indulget iis, qui fuerunt peccatores, sed sunt postea perfecte conversi, quam iis, qui, non lapsi, justi permanerunt, ut eos, qui ex animo sunt conversi, consoletur et animum addat. Et simile quid apparet in parabola filii prodigi¹. Ideoque non sine causa primus vir et prima mulier, quibus referunt Evangelistae Christum Dominum apparuisse, fuerunt prius peccatores; nam *ubi abundavit delictum, superabundavit gratia*².

His et ego animum et fiduciam in Deum concipiam, quamvis fuerim magnus peccator, disponens me tamen oratione et fervore vitae ad recipienda ejus dona, qui, quod in se est, propensus est et liberalis ad ea conferenda.

^{2. pudor et dolor Petri;} *Deinde* perpendam, quanto pudore fuerit affectus S. Petrus, quum se vidit coram suo magistro, revocans in memoriam, quod ipsum tam turpiter negasset; ideoque est verisimile, procidisse illum ad Christi pedes et, suum peccatum amare flentem, petivisse veniam ejus. Quem procul dubio Christus Dominus noster consolatus securum esse jussit, eo quod remissum ipsi esset peccatum, magna laetitia ejus animam replevit. O quam tenera Christus illi dixerit verba, quam salutaria illi dederit monita! Licet animo concipere, eum dixisse illi: *Pax tecum; noli timere, ego sum; dimissa sunt tibi peccata; confirma fratres tuos. O quomodo exsultaverit animo sanctus*

¹ Cf. Lue. 15, 20 sq.   ² Rom. 5, 20.

Apostolus hac visitatione et verbis magistri sui, quam in fide confirmatus, quanto amore accensus! O dulcis Jesu! quam magna est multitudo dulcedinis et misericordiae tuae erga omnes peccatores, qui ex toto corde sua peccata deflent! Sine dubio recepisses Judam eique resuscitatus sicut Petro apparuisses, si poenitentiam ille sicut Petrus egisset. Benedicta sit, Domine, misericordia tua, ob quam supplico, ut me facias dignum supra tua apparitione in regno gloriae tuae.

Ultimo perpendam, S. Petrum magna sui animi exsultatione ad locum rediisse, ubi caeteri erant socii, ut illos in fide confirmaret, sicut Christus ipsi commiserat; adeoque potens fuit ejus testimonium, ut multi propter illud crederent, ut licet colligere ex illis verbis, quae dixerunt: *Quia surrexit Dominus vere et apparuit Simoni;* ac si dicerent: Non flete aut apparenter, sed vere surrexit, idque nobis constat, non quia apparuerit Magdalena aut aliis mulieribus, sed quia apparuit Simoni, cuius testimonium magnae est auctoritatis et omni exceptione majus. Hinc ad hujus Apostoli imitationem statuam, gratum me semper ostendere Deo ob accepta ab ipso beneficia illisque uti ad fratres meos in virtute confirmandos; quod eo efficacius praestare conabor, quo plura in me fuerint dona et talenta ad aliis persuadendum, et ut mihi fides adhibeat. O Apostole gloriose, jure optimo vocaris Simon (quod interpretatur obediens), siquidem adeo es obediens voci magistri tui, explens, quod tibi injungit munus petrae, sicut Petrus, et capit is, sicut Cephas, in confirmandis et corroborandis condiscipulis tuis in fide, quorum eris caput: confirma et fidem meam debilem, perfice curtam meam obedientiam, ut firmiter omnino, quod tu credisti, credam magnoque fervore obediam Domino meo, sicut tu eidem obedivisti.

3. ejus
gaudium
et zelus
confirmandi
ecleros.

MEDITATIO VII.

De apparitione duobus discipulis euntibus in Emmaus facta.

PUNCTUM I.

Duo ex discipulis, qui a mulieribus audierant, quid illis Angeli significassent, ibant ipsa die in castellum, . . . nomine Emmaus; et ipsi loquebantur ad invicem de iis omnibus, quae acciderant. Et factum est, dum fabulararentur et secum quaererent, et ipse Jesus appro-

In discipulis
in Emmaus
euntibus per-
pendenda:

*pinguans ibat cum illis; oculi autem illorum tenebantur, ne eum agnoscerent*¹.

Perpendam primo causam, cur isti discipuli hac occasione voluerint exire ex Jerusalem. Ea autem fuit, ut remotiores essent a loco, quem periculoso existimabant, et ut aliquod refrigerium in illa villa Emmaus acciperent, quia alter illorum inde erat oriundus; sed mystica causa fuit, ut intelligamus, passionem timoris et tristitiae in causa esse, cur animus exeat ex Jerusalem, quod interpretatur visio pacis, et ex societate discipulorum Christi, qui significant pios et bonos, ut aliquod levamen corporis et aliqua carnis jucunditas quaeratur inter cognatos et mundanos homines, qui significantur per Emmaus, quod interpretatur despectus populus aut consilium timidum, quia revera erroneum consilium suscepit, qui id quaerit, siquidem ob terrenam consolationem periculo exponit divinam. Contendam itaque, nunquam huic perturbationi me dedere; nam nisi Dei misericordia praeveniendo impediat consilia, quae illa suggerit, eo me deducet, ut peream.

¹ Lue. 24, 13—16; cf. S. Thom. III. q. 55. a. 4.

Deinde causas exquiram, cur Christus Dominus noster dignatus fuerit, his discipulis in hoc itinere apparere. Prima fuit, quod eorum commiseratione tangeretur et cuperet sicut bonus pastor, has duas oves errantes colligere et ad reliquum gregem reducere, ut intelligamus, quam ipse officio suo invigilet suaque misericordia, ubi major est nostra necessitas, subveniat, sequens post tergum gressus illius, qui sensim ab ipso procul recedit, donec tandem assequatur. Benedictus sit tam bonus pastor, qui gregi suo adeo diligenter invigilat. Apparet bene, Domine, quod pro illo vitam tuam exposueris et sanguine tuo effuso redemeris, quandoquidem tantam curam adhibes, ut illum ad Ecclesiae tuae caulam reducas et inde etiam ad aeternam tuam gloriam. Secunda causa fuit, eo quod afflicti valde ac desolati discipuli illi essent. Est enim Christo valde familiare, talibus assistere, eorum tristitiam moderari et refrigerio aliquo confortare, juxta illud, quod ipse per regium prophetam dixit: *Cum ipso sum in tribulatione*¹. O si videres, anima mea, eum, qui tecum est in tuis tribulationibus, quamvis aliquo velo tectus! Esse procul dubio in illis laeta et felicem te judicares, quod affligaris, modo talem habeas hospitem. Tertia causa fuit, quia de rebus piis colloquebantur. Complacet enim sibi Christus, talibus colloquiis interesse et praesentia sua fovere illa ac promovere, juxta illud, quod ipse dixerat: *Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum*². Hinc intelligam, quam recte faciant, qui semper et in omni loco de Deo loquuntur ac de similibus colloquiis cum sociis suis conferunt, praecipue tempore tribulationis et adversitatis, ad ea siquidem Christus Dominus libenter accedit, ut tribulatos consoletur; contra vero,

2. causa,
cur Ch. iis
in via
apparuerit,

ut eos ad se
reduceret,

cosquo
tristes
solaretur;

quam sint perniciosa colloquia de rebus ineptis et profanis, ad quae Christus Dominus non accedet, sed potius fugiet ab eis.

3. impedimentum agnoscendi Christi — exigua fides, tristitia.

Ultimo perpendam, oculos horum discipulorum impeditos fuisse ob exiguum suam fidem, ne Christum agnoscerent; propter quem defectum permisit Christus tale impedimentum, donec eorum fides sensim proficeret. Ut enim dixit propheta, *nisi credideritis, non intelligeritis*¹. Altera etiam causa, quae Christum agnoscere impeditiebat, fuit tristitia et afflictio interna, quae valde illos occupabat. Instructi autem nos Christus, saepe se nobiscum esse in temptationibus et laboribus nostris nosque ad pugnandum et patienter illos tolerandos adjuvare, sed nos nec ipsum videre nec, quod nobis adsit, attendere ac potius existimare, ipsum esse absentem, eo quod sensibilis consolationis favorem tunc non experiamur. O bone Jesu! ne permittas, culpas meas tantas tenebras oculis animae offundere, ut habens te praesentem non videam et intus loquentem in corde meo non agnoscam; quodsi ob occultam tuam providentiam te mihi occultaveris, non tamen desit mihi praesentia gratiae tuae, ne ego ob imbecillitatem meam iis desim, quae alias praestare teneor.

PUNCTUM II.

Et ait ad illos Jesus: Qui sunt hi sermones, quos confertis ad invicem ambulantes, et estis tristes? Et respondens unus, cui nomen Cleophas, dixit ei: Tu solus peregrinus es in Jerusalem, et non cognovisti, quae facta sunt in illa his diebus? Quibus ille dixit: Quae? Et dixerunt: De Jesu Nazareno, qui fuit vir propheta, potens in opere et sermone coram Deo et omni populo;

¹ Is. 7, 9 ex Septuag.

et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes et principes nostri in damnationem mortis, et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israël¹.

Perpendenda hic *primum* est suavitas Domini nostri in agendo cum his discipulis, ut illos induceret ad aperiendum vulnus suaे infidelitatis, quam ipse a radice sannare cupiebat. Ideo enim interrogat: *Qui sunt hi sermones, quos confertis ad invicem?* fingens, se illos ignorare, quia complacet sibi in hoc, ut ex illorum ore illos audiat. Praecipue vero recreatur, quum audit nos de iis colloquentes, quae ipse pro nobis pertulerit, nihil propterea dignatus, quod adeo illa fuerint ignominiosa. Ex quo cognoscam, proprium esse valdeque familiare spiritui Christi, suis nos inspirationibus ad loquendum permovere ob duas causas, ad promulgandum videlicet ipsius Dei magnalia ad ipsius gloriam, et ad manifestandas nostras miseras, ut ab illis eruamur.

Ex parte ipsorum discipulorum perpendam etiam, quam magnificam de suo magistro haberent opinionem, licet satis exilem respectu Divinitatis ejus; dixerunt enim, ipsum *primo* fuisse potentem in opere, *secundo* in sermone, *tertio* coram Deo, *quarto* coram omni populo. Gaudeo, o Rex gloriae, te potentem esse in operibus tam heroicae sanctitatis, quam insignium miraculorum, in quibus manifestatur infinita tua bonitas et omnipotentia. Gaudeo etiam, te esse potentem in sermone, docentem doctrinam coelestem, quae et intellectum illustrat et rapit voluntatem, alliciendo illam ad veritatem et virtutem, in quo tuam infinitam sapientiam ostendis. Gaudeo, te potentem esse coram Deo, ut places ejus iram et copiosam obtineas misericordiam erga omnes homines; in quo mani-

Colloquium
Chi cum
discipulis:

1. Interrogatio et ut sibi loquerentur, provocatio;

2. encomium
Chi, et si ex
infirmitate fide
profectum;

festas aequalitatem, quam cum illo habes. Denique gaudeo, te potentem esse coram toto populo, quia hominum corda permutas et ad tuum pertrahis obsequium; in quo apparet tuae gratiae efficacitas. Ostende, Domine omnipotens, hanc tuam potestatem in me, ut et ego pro tenuitate mearum virium potens sim etiam in opere et sermone coram Deo et hominibus, talia faciens et loquens, quae Deo placeant et proximos ad gloriam tuam aedificant. Amen.

In his quatuor rebus studebo eminere eodem ordine, quo illae sunt positae. Non enim potero esse potens in sermone, nisi fuero potens in opere, nec talis ero coram hominibus, nisi prius talis fuero apud Deum; et si coram *Deo* fuero *potens* media oratione et fiducia in ejus omnipotentia, multo magis apud *homines* ero potens, sicut Angelus dixit patriarchae Jacob¹.

Ultimo perpendam, hos discipulos tandem suam imbecillitatem fideique defectum aperuisse, dicentes: *Nos autem sperabamus, quia ipse redempturus esset Israël* (aci si dicerent: Sed morte illius superveniente hanc spem deposuimus); *et nunc . . . tertia dies est hodie, quod haec facta sunt.* Sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos, quae ante lucem fuerunt ad monumentum, et, non invento corpore ejus, venerunt dicentes, se etiam visionem Angelorum vidiisse, qui dicunt eum vivere².

Hic nobis describitur imbecillitas imperfectorum, qui cito solent amittere etiam magnam existimationem, quam de Deo habebant et ejus rebus, propter aliquem adversum eventum, imperfectae suae apprehensioni et judicio contrarium, eo quod non noverint Dei inventiones et dispositiones, quas adhibet, ut eveniant, quae ipse vult, sicut hi duo discipuli non assequabantur, quod mors Christi medium esset aptum ad redemptionem Israël, quam ipsi sperabant.

(simili
encomio
me dignum
reddere
debo);

3. imbecilli-
tatem
discipuli
aperiunt.

¹ Cf. Gen. 32, 28.

² Luc. 24, 21—23.

PUNCTUM III.

Dixit Jesus ad eos: O stulti et tardi corde ad credendum in omnibus, quae locuti sunt prophetae! Nonne haec oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam? Et incipiens a Moyse et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus Scripturis, quae de ipso erant¹.

Reprehensio
ex parte
Christi:

1. quam
severa;

Perpendenda primum est hujus Christi Domini nostri reprehensionis asperitas, quae tamen non ex indignatione, sed ex commiseratione et zelo procedebat, ut fidem illorum vivificaret eosque ab ignorantia, qua detinebantur, educeret. Vocavit illos stultos sive ignorantes, quod, qui toties ipsum de hoc mysterio loquentem audivissent, neandum illud inteligerent; tardos etiam corde appellavit, quod, quum sufficientia haberent ad resurrectionem ejus credendam indicia et motiva, adhuc tamen de ea dubitarent. O supreme Magister, quam potiore jure me posses reprehendere ac dicere: O stulte et tarde corde ad credendum, quod prophetae et evangelistae dixerunt! siquidem plurima illorum non intelligo, ut deberem, nec fide viva ita credo, ut opere illa exsequar. Aufer, quaeso, Domine, hanc a me stultitiam et duritiem cordis, ut te agnoscam serviamque tibi, ut par est.

Perpendam *deinde* profundam illam admirandamque rationem, quam Christus Dominus suae reprehensioni subjicit: *Nonne haec oportuit pati Christum et ita intrare in gloriam suam?* illos docens, ignorantiam et cordis illorum duritiem ex eo provenire, quod non satis huic veritati credendae attendisset. Aperi ergo, anima mea, oculos tuos et considera, si necesse fuit, Christum tot ac tantas afflictiones perpeti, ut intraret in gloriam, quae alias titulo haereditatis

2. causa
subjecta de
necessitate
patiendi;

tamquam naturalis Filii Patris aeterni ipsius erat, multo magis necessarium fore, te pati aliqua, ut ad gloriam pervenias, quae non tua est, sed ipsius Dei, ad quem is sola sua misericordia te destinavit. Quodsi tibi non esse necessarium persuadeas, stulta es, tarda ac dura corde ac porro digna gravi reprehensione; quodsi viva id fide credis, vive et operare, sicut credis, tolerans omnes labores et occurrentes difficultates, siquidem scriptum est: *Omnes, qui pie volunt vivere in Christo Jesu, persecutionem patientur¹*, propter ejus scilicet amorem.

Denique efficacitatem illam perpendam, qua Christus Dominus noster coepit scripturas divinas illis interpretari, aperiens illis internum animae sensum, quo possent intelligere, et cor inflammans ingenti amoris igne, ut ad illas et ad eum, qui eas interpretabatur, afficerentur; ita enim postea dixerunt: Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via et aperiret nobis Scripturas?² Hanc declarationem vocant aperiri Scripturas, quia illis erant occlusae; apertae autem fuerunt, quum mysteria, quae in illis latebant, in lucem sunt deducta. O coelestis Magister, qui *habes in manu tua clavem David*, ut scripturas divinas pro libitu aperias et cludas³, superbis quidem claudens, humilibus autem aperiens: aperi quaeso, illas, Domine, indigno huic servo tuo, ut mens mea mysteriorum, quae in illis latent, veritate illustrata maneat et voluntas inflammata charitate, quam in illis aperuisti. Loquere mihi, Domine, in hujus vitae via, ut cor meum ardeat in se ipso, et anima mea liquefiat dulcedine vocis tuae⁴. O felices discipuli, qui tales magistrum audire promeruistis, cuyus verba sunt faces, quae luecent et ardent, illuminant.

3. efficax
Scripturas
interpretatio.

¹ 2 Tim. 3, 12.

² Lnc. 24, 32.

³ Cf. Apoc. 3, 7.

⁴ Cf. Cant. 2, 14.

nant et accendunt ea audientes: eum, quaeso, orate, ut mihi sicut vobis loquatur, tactus commiseratione necessitatis meae, sicut fuit misertus vestrae.

PUNCTUM IV.

Appropinquaverunt castello, quo ibant; et ipse se finxit longius ire. Et coegerunt illum, dicentes: Mane nobiscum, quoniam advesperascit et inclinata est jam dies¹.

Perpendendum hic *primo*, Christum Dominum nostrum, quamvis revera cum illis manere cuperet, dedisse tamen aliquod indicium illos deserendi et progrediendi ulterius, talem se illis exterius praebens, qualem illi in sua opinione eum esse judicabant, ut ea ratione permoti ipsum invitarent ac detinerent, erumpente igne, qui jam intus ardebat, in externum illud opus pium recipiendi peregrinum, quo se dignos redderent, ad quos Dominus ingrederetur, in eorum animabus mansurus et manifestaturus, quis esset. O dulcis Jesu! quantumvis dissimiles, certum est tamen, *delicias tuas esse cum filiis hominum²*, multo-que magis te desiderare, cum illis esse, quam illos tecum; imo si illi desiderant, te habere secum, id fit, quia tu illis tale desiderium suggeris, ut tu evadas desiderii et voti tui compos. Gratias tibi pro immensa hac charitate erga tuos electos; per eandem supplex oro, ne me ab ejus participatione excludas.

Deinde perpendam, discipulos non solum invitasse Christum, sed coegisse eum, ut apud ipsos maneret; gaudet enim ipse Dominus, cogi se a nobis orationibus, gemitibus, lacrimis, poenitentiis et precibus importunis, allegantibus titulos et rationes, quae vim quodammodo illi inferant, ut nostris petitionibus annuat, etiam usque ad importunum illud verbum, quod illi dixit Jacob: *Non dimittam te, nisi benedixeris mihi³*,

1. Chi
desiderium
manendi
apud disci-
pulos, etsi
dissimila-
tum;

2. quomodo
Christus
a nobis velit
cogi;

nec desistam tecum luctari, donec te dedas et, quod peto, mihi tribuas, quamvis revera in hujusmodi occasionibus non nos illum cogamus, sed bonitas, charitas et misericordia ipsius illum cogit nobis favere, quia ipse spiritum illum nobis insculpit, quo illum cogimus. Et in tanti momenti negotio, atque mea est salus, non est mihi leviter, oscitanter ac tepide procedendum, sed omnis diligentia, imo violentia, quantum ipse Dominus permiserit, adhibenda est.

3. precatio
discipulorum
mihi sit
instar ora-
tionis jacula-
toriae.

Ad hoc juverit multum, orationem illam expendere, quam hi discipuli habuerunt, dicentes: *Mane nobiscum, Domine, quoniam advesperascit et inclinata est jam dies*, Dominum jam appellant, quem paulo ante peregrinum nominaverant; sed quia reverentiam et magnum amorem erga eum conceperant, Dominum jam appellant et rationem, ut manere velit, adferunt: quia advesperascit et inclinata est jam dies. O bone Jesu! mane mecum, quia in anima mea jam advesperascit lux fidei, splendor virtutis et fervor charitatis refrigerescit ac declinat; te autem discedente, convertar in noctem obscuram et frigidam. Mane mecum, Domine, quia dies vitae meae advesperascit et nunc magis mihi est necessaria praesentia tua, quum jam nox meae mortis appropinquat.

Tu dixisti, Domine: *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et Pater meus diligit eum, et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus*¹. Cupio, Domine, te diligere tibique ex toto cordis affectu obedire; mane, quaeso, mecum, Domine, ut meum desiderium possim implere et ad aeternam vitam pervenire, in qua maneam tecum in aeternum. Amen.

Hac jaculatoria oratione utilitur hoc tempore Ecclesia, licetque nobis frequenter illa uti eo spiritu, quem in proximo colloquio insinuavimus.

¹ Joan. 14, 23.

PUNCTUM V.

Et factum est, dum recumberet cum eis, accepit panem et benedixit, ac fregit et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum; et ipse evanuit ex oculis eorum¹.

Perpendenda hic sunt causae, cur Christus Dominus noster voluerit se his discipulis manifestare, quum recumberet cum eis. *Prima* enim causa fuit, ut ostenderet, se magni facere hospitalitatem et charitatem illam, et simul doceret, hujusmodi opera misericordiae apte nos disponere ad ipsum Christum in suis pauperibus excipiendum magnasque gratias et favores ab eo obtainendos, siquidem teste S. Gregorio² hi discipuli non sunt illuminati, quum audirent pracepta Christi, sed quum illa facerent. *Secunda* causa fuit, ut intelligeremus, efficacius multo esse exemplum et plus valere, quam verbum, ut quis aliis innotescat; et quoniam Christus Dominus noster in utroque, hoc est, verbo et opere, potens erat, ostendit illis in via dulcedinem et sapientiam in verbis, ex quibus eum non satis cognoverunt; sed in mensa ostendit illis gravitatem et modestiam, qua panem consueverat in manibus suis accipere, et pietatem ac devotionem, qua, illum benedicens, gratias aeterno Patri propterea agebat, et charitatem, qua illis distribuebat. Et harum virtutum, quae eminenter in eo splendebant, aspectu aperti sunt oculi eorum interni, ut illum agnoscerent.

Tertia causa fuit ad significandam efficacitatem sanctissimi Eucharistiae Sacramenti, quod panis ille significabat (quamquam aliqui dicunt, vere fuisse ipsum Sacramentum), quod vim habet mentem illuminandi et internos oculos multo melius clarificandi, quam illud *mel*, quod gustatum illuminavit oculos Jonathae

Cor Christus
in mensa
agnosci
voluerit:
1. ut com-
mendaret
hospi-
tatem;

2. ut boni
exempli vim
ostenderet;

3. ut ss.
Eucharistiae
efficaciam
significaret.

¹ Luc. 24, 30. 31.   ² In Evang. hom. 23 n. 2.

filii Saulis¹. Gustata enim suavitas, quae ex hoc cibo percipitur, aperit nobis ipsa experientia celsitatem et sublimitatem Christi Domini nostri, qui in illo est, et stupendos adeo effectus per illud operatur.

Ex tribus hisce causis magna desideria concipiuntur tria illa praedicta exercendi opera, scilicet misericordiam, bonum exemplum erga alios, et frequentem sanitissimi hujus Sacramenti perceptionem, supplex orans coelestem hunc magistrum, praesto ut sit mihi et juvet ita ea exsequi, ut oculi mei aperiantur ad ipsum cognoscendum et eidem, sicut par est, serviendum.

Ultimo causas perpendam, cur Christus Dominus statim evanuerit, tunc illos deserens, quum illi maxime fuissent ejus praesentia recreandi. Hoc autem fecit, ut sententiae illius, quae est apud Job, veritas intel-

Christus
subito
disparet:

1. ut probet
discipulos,

2. ut eos
ad opera
charitatis
impellat.

ligeretur: *Visitas eum diluculo, et subito probas illum*². Nam visitationes Dei in hac vita mortali non sunt aut prolixae aut ex proposito, sed obiter, et mox atque apparuerit se subtrahit, tum ad nos exercendos, tum ut operibus charitatis erga proximos attendamus. Et ita contigit in praesenti casu; nam statim atque ab oculis illorum evanuit, magna illi laetitia pleni, quod eum vidissent, suam vero tarditatem damnantes in eo agnoscendo, quum in via ejus verba audirent et cor eorum arderet, reversi sunt in Jerusalem, ut grata haec nova Apostolis referrent, promulgantes, se vere eum vidisse et *cognovisse in fractione panis*³. Et qui, dum irent in Emmaus, tardo gressu et plumbeis, ut dicitur, pedibus ob gravem tristitiam ambulabant, in reditu properabant et laetitia perfusi cervorum instar currebant. O mutatio dexteræ Excelsi! O potentia infinita nostri dulcis Jesu! Quam cito, Deus, mutas corda tuorum discipulorum, et quam varias

¹ 1 Reg. 14, 27.

² Job 7, 18.

³ Luc. 24, 35.

habes vias ad eos permutandos! Visita me, Domine, frequenter, quamvis statim me probes; nam aspectus tuus, vel ad momentum durans, sufficit me deducere ex omni miseria et animam meam coelesti laetitia replere, *dilatans cor meum, ut viam mandatorum tuorum currām*¹, donec perveniam ad te videndum in sede et throno tuae gloriae in aeternum. Amen.

MEDITATIO VIII.

De apparitione, qua ipso die resurrectionis Christus Apostolis apparuit.

PUNCTUM I.

Cum sero esset die illo resurrectionis, et fores essent clausae, ubi erant discipuli congregati, propter metum Iudeorum, venit Jesus et stetit in medio eorum².

Perpendendae hic sunt causae, cur distulerit Christus Dominus hanc Apostolorum visitationem usque ad vesperum, inter quos multi erant, qui, vehementer illum amantes, videre desiderarent, ut S. Joannes, S. Andreas et alii. *Prima* causa fuit, quod inter illos essent aliqui tardiores ad credendum, ideoque oporteret, illos sensim disponere, ut haec visitatio magis illis esset utilis. *Secunda* causa, ut probaret patientiam magis dilectorum et hac dilatione eorum desiderium ipsum videndi magis acueret, ut melius essent dispositi ad favorem et gratiam, quam illis facere statuerat. *Tertia* causa fuit, quia familiare est Domino nostro, consolationem suis adferre, quando ipsi maxime diffidunt, se illam accepturos. Ideoque, quum Apostoli jam se in coenaculo clausissent, omnino

1. Cor
apparuerit
Christus
sero;

¹ Cf. Ps. 118, 32.   ² Joan. 20, 19; cf. Luc. 24, 36.

diffidentes, se illa die magistrum suum visuros, tunc ingreditur repente et illos visitat. Hinc documentum accipiam patienter exspectandi Dei visitationem et consolationem, certo mihi persuadens, adfuturum ipsum mihi tempore maxime opportuno, memor sententiae Habacuc¹: *Si moram fecerit, exspecta illum, quia veniens veniet et non tardabit; et illius apud Job²:*
Cum te consumptum putaveris, orieris ut lucifer.

^{2. cur januis clausis;} *Deinde perpendam causas, ob quas voluerit clausis januis ad illos intrare. Quarum una fuit, ut suis discipulis manifestum faceret, quod ipsius corpus esset vere glorificatum et ob dotem subtilitatis posset penetrare, quoecunque vellet, absque ullo obstaculo; deinde ut eadem opera ostenderet omnipotentiae suae efficacitatem, et se tamquam Dominum absolutum posse animam ingredi, visitare et suis inspirationibus consolari ac pro suo libitu mutare, nullo existente, qui vel impedire vel resistere valeat ejus efficaci voluntati³; item ut insinuaret, gratum sibi esse, quod ipsius servi cordis sui portas et fenestras claudant, quae sunt sensus externi, quia ascendit mors per fenestras, ingressa est domos nostras⁴. Illis enim clausis, ingreditur ipse tamquam auctor vitae, ut repleat nos laetitia. O Rex gloriae, tua est anima mea et omnes ejus facultates; nam domus est a tua omnipotentia fabricata, ut tua sit habitatio. Ingredere illam, Domine, et in me fac, quod tibi lubet. Cupio enim, nihil resistere iis, quae tu statueris. Desidero, omnes ejus portas ita claudere, ut nihil ingrediatur, quod oculis tuis displiceat; sed si tu intus manes, hac praesentia tua erunt omnes melius occlusae.*

^{3. cur in media disci pulorum.} *Tertio causas exquiram, cur steterit in medio eorum. Forte autem voluit, ipsos intelligere, verum*

¹ Hab. 2, 3.   ² Job 11, 17.   ³ Cf. Rom. 9, 19.

⁴ Jer. 9, 21.

id esse, quod aliquando eis dixerat: *Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio illorum*¹, instar solis illos illustrans et instar magistri docens, instar pastoris gubernans, tamquam mediator inter Deum et homines eos pacificans, denique instar protectoris eos suis alis protegens ac defendens. Omnia enim haec officia praestat hic Dominus erga suos, quando se collocat in medio illorum. O anima mea, siquidem, ubi duo vel tres conjunguntur in nomine Christi, statim ipse adest in medio illorum, stude et contende, ut tres tuae facultates, memoria, intellectus et voluntas, congregentur et conjungantur in oratione, clausis portis sensuum; mox enim aderit ipse tuus Dominus et in medio earum se constituet, illas sicut sol illuminans, sicut magister docens, sicut pastor gubernans ac demum secum illas perfecta amoris unitione conjungens.

PUNCTUM II.

Dicit eis Jesus: Pax vobis! Ego sum; nolite timere. Conturbati vero et conterriti existimabant se spiritum videre. Et dixit eis: Quid turbati estis? . . . Videte manus meas et pedes, quia ego ipse sum; palpate et videte, quia spiritus carnem et ossa non habet, sicut me videtis habere. Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus et pedes et latus. Gavisi sunt ergo discipuli, viso Domino².

Consideranda sunt *primo* tria verba, quae Christus Dominus noster suis Apostolis dixit, quum esset in medio eorum, quae sunt effectus et signa boni spiritus. *Primum* verbum fuit: *Pax vobis;* ac si illis diceret: Mementote, me aliquando vobis dixisse: *Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis*³. Hanc pacem jam pas-

¹. Verba Chis
suavissima
singula ex-
pendenda;

¹ Matth. 18, 20.   ² Luc. 24, 36—40; cf. Joan. 20, 20.

³ Joan. 14, 27.

sione et morte mea obtinui; ideoque de novo eam vobis communico eaque saluto. *Secundum* verbum fuit: *Ego sum*; quasi diceret: Ille ego sum, qui alias eram; eadem nunc est natura mea, eadem persona, eadem conditio. Ego sum vester magister, vester salvator, protector, frater ac vester Deus. Protulit autem hoc verbum modo quodam adeo jucundo, ut quietos et tranquillos reddiderit et, ut eum agnoscerent, effecerit. Et tunc adjecit *tertium* verbum, dicens: *Nolite timere*; ac si diceret: Etsi invadat vos timor, ne tamen illum admiseritis; nec Judaeorum furorem timete nec iram gentilium nec rabiem regum et principum, qui insurrexerunt contra me. Nam, exsistente me in medio vestrum, ab omnibus his periculis estis tuti. O Rex gloriae, veni etiam ad animam meam et sta in medio facultatum ejus ac die illis: Pax vobis. Da mihi, Domine, pacem, quam mundus non potest dare; pone pacem inter carnem et spiritum meum, inter animae meae facultates internas et sensus externos; pacifica me cum tuo Patre et cum fratribus meis. Dic, Domine, animae meae: *Ego sum*; noli timere. Si enim hoc pignus habeam, quod tu mecum sis, non est, cur timeam, talem habens protectorem.

Deinde perpendam ejusdem Christi Domini nostri benignitatem, qui non contentus, quod suos discipulos certos reddidisset de sua resurrectione (spectabile eis praebens proprium corpus et propria voce, quam audire poterant, eis loquens), vult etiam tactum eorum certum reddere, potestatem eis faciens corpus ipsum tangendi et palpandi, praecipue vero pedes, manus et latus, ubi signa clavorum et lanceae erant servata, ad sananda vulnera infidelitatis et pusillanimitatis, quibus eorum corda erant sauciata. Nam in hunc finem inter alios ea signa etiam post resurrectionem voluit retinere. Et ita re ipsa evenit, quod, accedentes magna reverentia et amore, eo tactu fuerunt Apostoli

^{2. se}
tangendum
præhet —

illustrati et in fide confirmati et amore gaudioque repleti ob gloriam sui magistri. Gratias tibi, Magister supreme, ob eum favorem et gratiam, tuis discipulis collatam et in eis etiam omnibus nobis. Satis apparuit, commutasse te legem timoris in legem amoris, si quidem olim percutiebas eos, qui curiositate permoti vidissent arcam Domini¹ et qui temere ad eandem tenendam manum extenderant², sed nunc te ipsum, veram novi testamenti arcam, videndum et tangendum praebes, vitam et gaudium tribuens discipulis te videntibus et tangentibus. O si quis felici illi discipulorum societati interfuisset, ut videre licuisset pulchritudinem et elegantiam Jesu dulcemque ejus vocem audire ac pretiosissima vulnera tangere! O dulcissime Jesu, en me spiritu in veneranda tua praeSENTIA constituo tuamque celsissimam Majestatem adoro et, in intimo cordis mei prostratus, accedo, ut pretiosissima tua vulnera osculer magna fiducia, quod per illa sim a meis vulneribus liberandus.

PUNCTUM III.

Aliibus autem ex discipulis *adhuc non credentibus*, ipsum esse eundem, qui fuisset crucifixus, et mirantibus *prae gaudio*, dixit: *Habetis hic aliquid, quod manducetur?* At illi obtulerunt ei partem piscis assi et farum mellis. Et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis³.

Perpendenda hic est magnitudo amoris Christi Domini nostri, qui, non contentus iis, quae prius ad discipulos reddendos certos de sua resurrectione dixerat et fecerat, hoc etiam aliud signum magnae familiaritatis et fraternae affabilitatis adjecerit, ut

quam longe
aliter ac in
L. Vet.

¹ Cf. 1 Reg. 6, 19.   ² Cf. 2 Reg. 6, 6.

³ Luc. 24, 41—43.

In Cho
comedente:

1. apparuit
eius
affabilitas;

peteret aliquid ad comedendum et coram illis comedederet, etiamsi comedere valde esset alienum a statu corporis glorificati. Ex quo magnum motivum accipiam ad eum amandum, qui ita se humiliat et humandum praebet ob nostrum commodum; accipiam etiam exemplum me ipsum humiliandi, ut benefaciam proximis meis, etiam quum opus fuerit, aliquid praestare, quod non omnino cum celsitudine mei status conveniat. Neque enim existimandum est, huic celsitudini repugnare, quod fit in bonum proximorum.

Secundo expendendum est mysterium hujus confectionis. Nam piscis assus figura est sacratissimae ejus humanitatis, quae igne tribulationum fuit in cruce assata; favus autem mellis refert ejus divinitatem, quae fons est omnis dulcedinis; et utraque res simul est in sanctissimo altaris Sacramento. Utramque comedit ipse Christus in nocte suae passionis; utramque illi offerimus in sacrificium, et ipse nobis praebet in alimentum animarum, ut nos inflammet igne amoris sui replete laetitia spirituali. O dilecte cordis mei, si petis a me aliquid ad comedendum, quid tibi offerre potero, tuo palato gratum, nisi pisces hunc et favum mellis? Quod tu mihi dedisti, id ego tibi reddo, et a manu tua exspecto illud recipere, ut comedam et meae necessitati remedium afferam; et si quid aliud desideras, ecce hic me, qui instar piscis in perturbatissimo hujus mundi mari vagor, per libertatem carnis subditus malis sensualitatis meae humeribus. Deduc me, Domine, ex isto mari; assa me igne tui amoris, exsiccans horrendas humiditates meas et condiens dulcedine gratiae tuae, ut instar favi mellis gratus sim cibus palato tuo. Amen.

Denique perpendam, quod Christus Dominus noster, quum satis discipulis suis ostendisset, se re ipsa esse, qui erat, ex praedictis signis, revocavit illis in memoriam, quidquid eousque actum fuisset, id non easu-

aliquo factum esse, sed quoniam necesse esset impleri omnia, quae scripta erant in lege Moysis et prophetis et psalmis de ipso; et tunc aperuit illis sensum, ut intelligerent Scripturas¹, sicut fecerat cum iis, qui ibant in Emmaus. Estque fas credere, eorum corda etiam fuisse ardentia intra ipsos, quum ille Scripturas declararet.

Hoc favore et comitate finem imposuit Christus Dominus testimoniis suae resurrectionis, dum eam confirmavit sacris scripturis, quas nemo intelliget, nisi ipse Christus sensum ei ad eas intelligendas aperiatur; cuius luce si eas intellexerit, non praetermittet credere et admittere, quod illae dicunt. O Magister coelestis, qui tuis Apostolis dixisti: *Vobis datum est, nosse mysteria regni Dei, caeteris autem in parabolis, ut videntes non videant et audientes non intelligent*²: fateor, sublimia tua mysteria mihi esse occulta meumque sensum ad illa clausum, quia meis peccatis valde est obscuratus. Sed memento, Domine, te passionis tuae meritis librum, qui erat in dextera sedentis supra thronum, signatum sigillis septem³, ita aperuisse, ut legi posset. Aperi, Domine, et mihi librum tuorum sacrorum mysteriorum ita, ut, illa intelligens, igne tui amoris totus accendar.

Ex dictis in hac meditatione deprehenditur praxis et modus specialis, quo Deus utitur in consolandis suis familiaribus per sensus internos, de quibus actum est § 11 introductio-
nis hujus operis P. I. Nam in hac apparitione consolatus est Christus suos Apostolos, non solum quoad sensus ex-
ternos, sed etiam proportionaliter quoad internos. Nam quoad visum ostendit se illis resuscitatum et pulcherrimum; quoad auditum locutus est eis comiter et affabiliter; quoad tactum praebens se ipsum illis, ut tangerent ejus vulnera; quoad gustatum distribuens illis reliquias pisces et favi; ac denique aperiens illis ac perficiens internum sensum, ut sacras scri-

¹ Cf. Luc. 24, 44. 45.   ² ib. 8, 10.   ³ Cf. Apoc. 5, 1.

pturas intelligerent et latentia in eis mysteria cognoscerent. Quod totum operatur Christus Dominus noster spiritualiter in illis animabus, quae se dedunt contemplationi, sicut in praedicta paragrapho est explicatum et adhuc dicetur in subsequentibus meditationibus.

MEDITATIO IX.

Quod eodem tempore Christus dederit Apostolis Spiritum Sanctum et potestatem remittendi peccata.

PUNCTUM I.

Dixit Jesus illis iterum: Pax vobis! Sicut misit me Pater, et ego mitto vos¹.

Perpendendum est primo, Christum Dominum nostrum in una hac visitatione bis illud verbum dixisse „Pax vobis“, primum statim in ipso ingressu, ut illos disponeret et capaces redderet ad cognoscendum mysterium suae resurrectionis, quia cor, turbatum remorsibus peccatorum aut inordinatione passionum aut curarum multitudine aut imaginationum agmine, non satis est dispositum ad Christum cognoscendum et ejus mysteria contemplanda. Quare necesse est, ut prius illud Christus sedet ac tranquillet, nobis tamen etiam cooperantibus ad quatuor illa praedicta contemplationis impedimenta removenda, quae, S. Bernardo teste², sunt culpa mordens, sensus egens, cura pungens et irruentia corporearum imaginum phantasmatum; his enim impedimentis remotis, per interiorem pacem, quam Deus nobis tribuit, anima ad id cooperante, capax efficitur consolationum, de quibus ad finem proximae meditationis dictum est.

Pax Christi
necessaria;

1. ad
proprium
prefectum
spiritualem;

¹ Joan. 20, 21.   ² In Cant. serm. 23. n. 16.

Secundo repetivit eadem verba „*Pax vobis*“, ut melius adhuc eos disponeret ad munus, quod illis injungere statuerat, eundi scilicet per mundum ad conversandum cum hominibus eosque convertendos; quod, nisi qui pacem secum habeant et, quod in se erit, ita dispositi sint, ut eandem ipsi cum omnibus et ipsi inter se et cum Deo pacem habere studeant, praestare non poterunt. O Rex pacis, dic animae meae bis: *Pax tecum!* ut, utraque pace fruens, perveniam ad cognitionem tuorum mysteriorum et alios juvem eadem cognoscere, quo omnes te diligamus et vera pace et charitate tibi serviamus. Amen.

Deinde consideranda sunt verba illa, quae subjicit Christus: *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos.* Quibus verbis commisit illis munus, ad quos illos elegerat, apostolatus videlicet, quod significat missionem aut legationem; quasi illis diceret: Sieut misit me Pater in mundum, ut illum docerem viam veritatis et virtutis, sic ego vos mitto in mundum, ut in eo, quod ego coepi, vos pergatis illudque promoveatis. Ex quo apparent, quanta sit dignitas a Christo Domino suis Apostolis collata, quos fecit suos legatos et successores in munere conversionis mundi, juxta illud Apostoli: *Pro Christo legatione fungimur, tamquam Deo exhortante per nos, in quibus posuit verbum reconcilationis; obsecramus igitur jam pro Christo: reconciliacioni Deo*¹. In eandem porro dignitatem succedunt alii ac succedent usque ad finem ipsius mundi, ne desit unquam, qui ejus conversioni et perfectioni attendat. Habet vero magnam vim et emphasis vox illa „*sicut*“. Quae etsi non aequalitatem, magnam certe similitudinem denotat; ac si diceret: Ego, qui Patri meo sum aequalis, vos mitto, sicut ille me misit, plurimas gratias ac dona, quae ego habeo, vobis tri-

1. Similitudo eam Cho in munere et dignitate;

buens, ut munus idem praestetis, quod ego praestiti.
 Ne tamen existimemus, munus hoc esse ad quietem
 ejus, cui illud committitur, eisdem verbis insinuat
 ejus onus, dicens: Sicut Pater, quamvis me amet,
 2. similitudo in per- non tamen misit ad honores et delicias, sed ad susti-
 ferendis tribulatio- nendas ignominias et labores, quia id meum munus
 nibus. requirebat: ita ego, licet vos amem, mitto tamen ad
 graves tolerandas persecutio[n]es, ut commisso vobis
 muneri fideliter respondeatis, sicut ego, tales per-
 pessus, meo muneri satisfeci. Non enim *Apostolus est*
major aut majore privilegio uti debet eo, qui misit
*eum*¹, cuius est ipse legatus. O Apostole et Pontifex
 supreme, cui *Apostoli*² nomen eminenter competit, eo
 quod ab aeterno Patre sis missus ad salvandum mundum:
 justum omnino est, nos omnes tuae vitae con-
 formari tuaeque missionis gressus sequi, sustinentes
 labores et afflictiones, quas tu sustinuisti, ut ejus,
 qui te misit, voluntati plene satisfiat. En me totum
 obsequio tuo offero; mitte me, quo libuerit, paratum
 ad sustinendum, quod tu decreveris. Quum enim tu
 me mittas, gratia quoque tua me juverit, ut exsequar,
 quod jubes.

PUNCTUM II.

Haec cum dixisset, insufflavit et dixit eis: Accipite
*Spiritum Sanctum*³. Hujus doni excellentiam perpen-
 demus meditatione 22. Modus nunc tantum est per-
 pendendus, quo illud dedit, expendendo hujus in-
 sufflationis mysterium.

Ch. in-
sufflante dat
S. Spiritum,
quo patet:

1. Spiritum
Sanctum
ab ipso
procedere;

Primum insufflavit ad significandum, Spiritum illum
Sanctum, quem illis dabat, ita ab ipso procedere, sicut
halitus procedit ab eo, qui afflat. Itaque non solum
dona sua, sed ipsum quoque Spiritum Sanctum simul

¹ Joan. 13, 16.

² Cf. Hebr. 3, 1.

³ Joan. 20, 22.

cum illis nobis tradit, qui etsi in persona sit distinctus, non tamen in substantia. Benedictus sit talis dator, qui adeo liberaliter adeoque facile dat nobis grande adeo donum et aequa pretiosum, atque est ipse dator.

Deinde afflavit, ut significaret, se eundem esse, ^{2. Spiritum S. esse spiracula- lum super- naturalis vitae;} *qui inspiravit in faciem Adamo, ex limo terrae formato, spiraculum vitae, quo factus ille est homo in animam viventem*¹, et hunc Spiritum eosdem in anima effectus habere, quos alter ille habuit in corpore, ipsam vide- licet animam vivificare et pulcherrimam reddere, motus sensusque tribuendo et opera, supernaturali vitae, quam illi communicat, proportionata; ac porro quale corpus absque anima remanet, ita animam sine Spi- ritus hujus Sancti gratia, quae illam vivificat, re- manere. Ex quo intimum concipiam Spiritus hujus Sancti desiderium magnoque fervore eum ab ipso Christo Domino petam. O dulcis Jesu, inspira in animam meam hunc Spiritus Sancti afflatum, ut, nova gratiae vita vivens, opera efficiat aeternae vitae digna ad tuam gloriam.

Praeterea afflatus hic est ventus seu spiritus qui- ^{3. Spiritum S. levissinas etiam sordes a nobis vele removeri;} dam, quem vi ex ore ejicimus, quo afflare consue- vimus et pulvisculum sive stipulam ex veste aut ex alia re munda abjicimus; qua ratione etiam Spiritus Sanctus datur iis, qui sunt justi, quales erant Apostoli, ut interna vi moveantur ad id, quod bonum est, et purgentur a culpis et imperfectionibus, etiam levis- simis, ita ut nihil in eis remaneat, quod ipsius Spiritus puritatem dedebeat.

Denique hoc donum fuit tamquam pignus illius Spiritus, qui in die Pentecostes tamquam ventus vehe- mens dandus erat eo copiosius, quo vehemens ventus simplicem nostrum halitum excedit. Nam qui hoc die datus est, dirigebatur solum ad unum effectum, ^{4. hic dari pignus copiosioris gratiae postea accipienda}

¹ Cf. Gen. 2, 7.

hoc est, ad remittenda peccata; qui autem in die Pentecostes dandus erat, ad multos etiam alios effectus erat dirigendus, ut suo loco videbimus.

PUNCTUM III.

Potestas
remittendi
peccata
liberalissima
data:

Statim adjecit Christus: *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; et quorum retinueritis, retenta sunt*¹. His verbis dedit Christus Dominus noster suis Apostolis potestatem remittendi peccata, quae propria est Dei. Nam ad eum solum spectat, injuriam donare, cui illa est illata. Quum itaque peccatum gravissimum sit injuria adversus Deum, ad ipsum solum pertinebit, illam remittere juxta illud prophetae: *Ego sum, ego sum ipse, qui deleo iniquitates tuas propter me*², vel ad eos, quibus vices suas ipse committit, quas non commisit Angelis, sed hominibus, pro quibus factus est homo. Nec eas dedit hominibus, qui ipsius in mundum adventum praecesserant, sacerdotibus scilicet veteris legis, qui, ut non poterant corporis lepram sanare, sed declarare solum eum, qui sanus jam esset, sic nec poterant quemquam ab animae lepra mundare; at sacerdotibus novae legis dedit Christus Dominus potestatem, ut mediis Sacramentis re ipsa et vere a lepra peccatorum animas ipsius nomine et tamquam vicarii et locum ejus tenentes mundent. Et ita participes illos facit infinitae dignitatis Salvatoris, quae nomine ipso Jesu significatur; ipsius enim virtute salvant et liberant a peccatis. Quamobrem innumeras ei gratias debemus. O liberalissime Jesu, quid tibi reddemus pro adeo insigni beneficio? Et quandoquidem alicui hanc potestatem tradere volebas, an non fuisset melius, eam Angelis dare, qui ab omni peccato mundi sunt et puri et tui honoris zelantes,

¹. Utpote
hominibus,

¹ Joan. 20, 23.   ² Is. 43, 25; cf. Marc. 2, 7.

quem novissent bene propugnare et pro illo responderet? O immensa Dei liberalitas! o liberalissima misericordia! Hominibus peccatoribus vices tuas tribuis et loco tuo illos collocas, ut remittant peccata, ut eo profusius illi remittant, quo magis propriam necessitatem agnoscunt. Et quamvis justum omnino sit, ut honori tuo consulant, placet tamen tibi, ut propriae quoque utilitatis et commodi rationem habeant.

Eminet tamen maxime misericordia haec et liberalitas, quum absque numero aut termino in multis rebus potestas haec est concessa. Nam *primum* eas extendit ad omnes homines hujus mundi, cujuscunque illi status et conditionis sint, nemine prorsus exlusso, quamdiu vivit in hac vita mortali, ita ut, nisi peccator ipse negligat veniam peccatorum suorum quaerere medio hoc Sacramento, nihil illi deesse possit ob defectum hujus potestatis ad veniam impetrandam. *Deinde* eadem potestas extendit se ad omne genus peccatorum, etiam enormium et gravissimum, adeo ut etiam peccatum in Spiritum Sanctum, de quo ipsem Christus dixit: *Qui dixerit verbum contra Spiritum Sanctum, non remittetur ei neque in hoc saeculo neque in futuro*¹, eo quod ex parte ipsius peccantis difficile sit, quod remittatur, nihilominus, si poeniteat, potestas sit in terra ad illud remittendum. *Tertio* extendit se eadem potestas ad quemcunque numerum peccatorum possibilem, quamdiu hominis vita durat, adeo ut ipse Jesus dixerit S. Petro: *Non dico tibi usque septies, sed usque septuagies septies*², imo septingenties millies et sine numero remitti potest ei, qui toties peccavit, idque suavitate quadam stupenda. Nam, ut Christus Dominus noster afflatus, quem ore suo in Apostolos insufflavit,

2. idque
sine limite
collata.

¹ Matth. 12, 32.   ² ib. 18, 22.

dedit eis Spiritum Sanctum, ita confessarii verbo ab solutionis, quod exit ab ore eorum nomine et virtute Christi, dant illum poenitentibus et ab eorum peccatis ipsos liberant. Et quo haec potestas perpetua esset in Ecclesia, voluit idem Christus Dominus, ut Episcopi, qui sunt Apostolorum successores, eodem afflatu, dicentes verba, quae ipse Christus dixit, darent Spiritum Sanctum et potestatem remittendi peccata iis, quos ordinant sacerdotes. O amantissime et liberalissime Jesu, si parvo tibi constitisset, levique pretio comparasses remissionem peccatorum, non adeo admirarer, tam liberalem te esse in adeo ampla potestate communicanda ad illa remittenda; sed quum video, pretio tui pretiosi sanguinis, horrendis adeo doloribus et ignomiis effusi, tibi hanc remissionem stare, quis non obstupescat et extra se fiat ad immensam tuam misericordiam praedicandam! Sit septingenties millies benedicta infinita tua charitas, per quam humillime peto, ut omnes adjuves peccatores ad fructum ex ea capiendum et veniam obtinendam, quam adeo liberaliter illis offers. Ex dictis intelligam, quo spiritu et fervore accedendum mihi sit ad sanctissimum sacramentum confessionis, tamquam qui accedat ad accipiendo Spiritum Sanctum, mediante verbo solutionis, quod tamquam Christi halitus prodit ex ore sacerdotis.

Hac de re aliquid est dictum meditatione 30. I. part.

MEDITATIO X.

De altera apparitione Apostolis facta, praesente
Thoma, octava die post resurrectionem.

PUNCTUM I.

Thomas unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis, quando venit Jesus. Dixerunt ergo ei alii discipuli: Vidi mus Dominum. Ille autem dixit eis: Nisi video in manibus ejus fixuram clavorum, et mittam digitum meum in locum clavorum, et mittam manum meam in latus ejus, non credam¹.

Considerandi sunt hic hujus Apostoli defectus, non ut illum propterea sugillemus, sed ut cautiores ex eo evadamus, et ut facilius appareat, quanta fuerit Christi Domini nostri in eo curando misericordia, et quam ipse Apostolus profecerit ex ea curatione.

*Primus defectus fuit, quod discesserit ex reliquo-
rum Apostolorum contubernio, sive quod taedio af-
fectus esset, sive ut rei alicui alteri, palato suo gratae,
attenderet. Ob quam causam tanto bono privatus
fuit, videndi scilicet Christum Dominum et fruendi
gratiis, quas caeteri Apostoli ab eo acceperunt. Ex
quo discam, quam grande sit malum deserere con-
tubernium bonorum; et si sum religiosus, quantum
noceat ab ipsa communitate recedere et in vitium
singularitatis incidere. Christus enim Dominus assistit
in medio illorum, qui sunt charitate conjuncti; sub-
trahit se autem iis, qui cum laesione fraternae chari-
tatis fiunt singulares.*

*Secundus defectus et peccatum ejus fuit increduli-
tatis simul cum duritie cordis et pertinacia proprii*

Defectus
Thomae
Apostoli:

1. discensus e
contubernio
Apostolo-
rum,

¹ Joan. 20, 24. 25.

2. incredula-
titas,

judicii, quum noluit credere, quod condiscipuli omnes tamquam oculati testes ipsi referebant, paeferens ex occulta superbia judicium proprium reliquorum judicio.

3. praesumptio in postulando certo modo demonstrativa,

Tertius defectus fuit quidam modus praesumptionis et curiositatis, quo eo usque pervenit, ut praescriberet Deo modum, quo ipse ad credendum induci vellet, dicens, se non contentum fore, si oculis suis viventem Christum cerneret, sed etiam velle digitos suos et manus in vulnera ipsius mittere. Quod quidem perniciosum est valde iis, qui tractant cum Deo; neque enim fas est, sibi ipsi tantum tribuere, ut speciales quaerant favores, nec Deo praescribere media, quibus ipsi ad credendum inducuntur, aut se divino obsequio ita mancipare, ut media ordinaria rejiciant, quae Deus praescripsit.

4. pertinacia tam diuturna.

Admirabor Dei suavem providentiam,

Quartus defectus fuit modus ille pertinaciae, quo per octo dies ita male dispositus permanserit, ut noluerit emollescere propter dicta condiscipulorum nec Petri nec illorum, qui in via ad Emmaus Christum viderant; et forte idem ei dixerit ipsa Virgo sanctissima et reliquae mulieres, quae eundem Dominum viderant. His enim omnibus aures surdas praebens in sua permansit duritie; et vere perdurasset per multos adhuc dies et usque ad finem vitae, nisi Christus Dominus ad ipsum venisset, ut curaret. Hoc totum, speciali Dei providentia ita permittente, evenit, tum ut ejusdem Thomae durities in non credendo converteretur in majorem firmitatem et soliditatem testimonii, quod, postquam crederet, aliis erat redditurus, tum ut hinc deprehendamus nostram imbecillitatem, si Deus manum suam a nobis subtrahat, quod nullus fide possit ad Christum pervenire, nisi Pater eum traxerit¹. O Fili Dei vivi, qui massam nosti, ex qua

¹ Joan. 6, 44.

me condidisti: ne me executias a manu tua, ne peream; libera me ab his quatuor vitiis, quae quatuor ventorum instar domum Thomae oppugnarunt, ne etiam meam expugnent et ad terram dejiciant.

PUNCTUM II.

Post dies octo iterum erant discipuli ejus intus, et Thomas cum eis. Venit Jesus januis clausis, et stetit in medio, et dixit: Pax vobis! Deinde dicit Thomae: Infer digitum tuum huc et vide manus meas, et affer manum tuam et mitte in latus meum; et noli esse incredulus, sed fidelis¹.

Christus
Thomae
causa
apparet:

Consideranda primum est infinita Christi Domini charitas, qua prospicit suis ovibus. Nam postquam octo dies exspectasset, num Thomas converteretur, videret autem ejus duritatem, noluit diutius remedium differre, sed ipsem et venit, ut illum sanaret, manifestans se illi sicut caeteris, ingressus januis clausis et salutans verbo illo „Pax vobis“, sicut prius fecerat, quo sic eum moveret ad credendum. O Pastor amantissime, qui ita unam diligis ovem, atque multas, libenterque dimittis nonaginta novem in deserto et radis ad quaerendum illam, quae a reliquo grege errans perierat, donec eam invenias²: nunc video, te semper eundem esse, siquidem desiderium salvandi ovem illam, Apostolum tuum, qui tendebat in ruinam, facit, ut venias ad illum quaerendum et, apprehensa ejus manu, velis illum in cor tuum introducere.

1. Ejus
misericordia
et benigni-
tas;

Deinde perpendendum, etsi potuisset Christus Dominus noster seorsim Thomae apparere (sicut fecerat S. Petro), voluisse tamen potius coram aliis Apostolis, tum ut ipse Thomas intelligeret, hanc gratiam non fieri sibi propter merita propria, sed quod esset in

2. eur pra-
sentibus Aliis
Apostolis;

¹ Joan. 20, 26. 27.   ² Luc. 15, 4.

societate bonorum et dilectorum discipulorum; tum ut caeteri animadverterent sui magistri charitatem, qui, ut bene faceret uni et quidem incredulo, ad omnes veniret et sua praesentia omnes consolaretur; ac denique, ut, sicut omnes fuerant testes incredulitatis Thomae, ita nunc essent testes ejus fidei, et haec ipsa etiam ipsos confirmaret in sua. Ex quo apparet suavis hujus Domini providentia, qui unius defectum convertit non solum in ejusdem commodum, sed etiam in aliorum, ita disponens curationem illius, ut omnes ex ea fructum capiant.

3. affabilitas,
qua Thomam
invitavit.

*Denique comitatem et affabilitatem perpendam, qua Christus Dominus Thomam est allocutus, dum ejus imbecillitati sese accommodavit. Nam ut intelligeret Thomas, ipsum Christum ejus cogitationes cognoscere scireque, quid ipse dixisset, voluit hac ratione illum convincere ac dixit: Siquidem tu dixisti, nisi videris in manibus meis fixuram clavorum et miseris digitum tuum in locum clavorum et manum tuam in latus meum, te non crediturum: accede hoc et *infer digitum tuum in manus meas et manum tuam in latus meum;* et noli esse incredulus¹, quia non sum hoc a te promeritus, sed fidelis, ad quod haec vulnera te merito permoverebunt. O infinita sermonis Jesu affabilitas! Nunc, Salvator mi, video, quam merito tuus Apostolus dixerit, *apparuisse benignitatem et humanitatem Salvatoris nostri Dei, qui non ex operibus justitiae, quae fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit*². Nam vere tua benignitas et humanitas apparuit hodie Thomae, salvum eum faciens non ex operibus suis, quibus id non erat promeritus, sed secundum magnam misericordiam tuam, cuius pignus nobis dedisti, quod non se occultabit quaerentibus eam, quae etiam non quaerentibus palam se offert,*

¹ Cf. Joan. 20, 27.

² Tit. 3, 4. 5.

dicens: *Ecce ego, ecce ego!* et affirmat: *Inventus sum a non quaerentibus me; palam apparui iis, qui me non interrogabant*¹.

PUNCTUM III.

*Respondit Thomas et dixit ei: Dominus meus et Deus meus! Dixit ei Jesus: Quia vidisti me, Thoma, credisti; beati, qui non viderunt, et crediderunt*².

Thomae
conversio :

Perpendenda in primis est illustris hacc S. Thomae confessio. Non constat ex Evangelio, num vulnera Christi tetigerit aut satis habuerit, eum vidisse ejusque verba audivisse, quibus ad ea tangenda invitabatur. Fas tamen est credere, eum ob reverentiam abstinuisse a tactu et se ad Christi pedes projecisse; sed Christum tamen arripuisse ejus manum et effecisse, ut primum suum desiderium expleret³, ut sic magnitudinem suae charitatis magis patefaceret. Tactis vero ipsis vulneribus adeo est illustratus, ut maximo cordis sui affectu confessus fuerit, Christum esse suum Dominum et suum Deum, distinete exprimendo ejus humanitatem et ejus divinitatem, et sese totum ferventissimo amore ejus obsequio obtulerit. Quod indicant illa verba: *Dominus meus et Deus meus*, quae sunt teneri amoris verba; et ideo non dixit: *Dominus noster et Deus noster*. Jure merito, o Thoma, magistrum tuum vocas *Dominum meum et Deum meum*, ut qui adeo te dilexerit, ut tui solius boni intuitu caeteris tuis condiscipulis apparuerit et, quasi illorum oblitus, ad te solum sermonem suum converterit, ut te magis in sui amorem alliceret et inflammaret. O dulcissime Jesu, et ego liberaliter sicut Thomas fateor, te esse Dominum meum et Deum meum; eo

1. Quanta
reverentia et
snavitatem
Christum
taugat;

2. divinitatis
Ohi con-
fessio;

¹ Is. 65, 1 et Rom. 10, 20.   ² Joan. 20, 28. 29.

³ Cf. S. Thom. III. q. 54 a. 4 ad 2.

enim amor tuus pervenit, ut sis paratus propter me solum facere, quod pro illo fecisti, *quia*, ut ait Apostolus, *dilexisti me et tradidisti temetipsum pro me*¹, applicans mihi fructum mortis tuae, atque si pro me solo passus fuisses.

<sup>a. suavis
reprehensio.
a Cho facta.</sup> Deinde perpendendum, Christum Dominum nostrum, etsi confessionem quidem Thomae approbaverit, non tamen propterea illum laudasse, ut beatum illum diceret (sicut dixerat S. Petro: *Beatus es, Simon Barjona*, quando ille dixerat: *Tu es Filius Dei vivi*²), eo quod tardior Thomas hic fuisse in credendo, et ne alii, si ipse illum laudasset, occasionem hinc acciperent simile aliquid petendi et sensuum experientiam exquirendi ad credenda mysteria Dei. Ac propterea tacite potius illum reprehendit, quum dixit: *Quia vidisti me Thoma, credidisti*; ac si diceret: Ut crederes, me esse tuum Dominum et tuum Deum, opus tibi fuit me videre et palpare. Et mox subjunxit: *Beati, qui non viderunt, et crediderunt*, ad consolationem eorum fidelium, qui, quum eum in mortali hac vita videre iis datum non fuerit, crediderunt tamen id, quod Thomas videns et palpans credit. Dixerat aliquando idem Dominus: *Beati oculi, qui vident, quae vos videtis; dico enim vobis, quod multi prophetae et reges et justi cupierunt videre, quae vos videtis, et non viderunt, et audire, quae auditis, et non audierunt*³. Nunc autem dicit: *Beati, qui non viderunt, et crediderunt*. Nam ex una parte gaudemus fructibus et bonis, quae ipse nobis sua morte impetravit, sacramentis, quae instituit, et exemplis, quae toto vitae suae decursu nobis praebuit, sermonibus, quos praedicavit, et lege denique perfecta, quam nos docuit; ex altera vero parte fides nostra majus meritum habet, eo quod non videntes

¹ Gal. 2, 20.   ² Matth. 16, 17.

³ Cf. Matth. 13, 16. 17 cum Luc. 10, 23. 24.

nec sensibus externis percipientes, quae illi viderunt et perceperunt, eadem credimus. Haec fides principium est nostrae beatitudinis et, si charitate perficitur, etiam in eandem introducet. Gratias tibi, mi Salvator, quod curae tibi fuerit, consolari eos, qui dulci tua praesentia frui non potuerunt. Et siquidem assequi mihi non licuit beatitudinem illorum, qui corporis oculis te viderunt, cupio perfecte illam assequi, quam illi habent, qui te spiritualibus oculis vident; clarifica meos, Domine, coelesti tuo lumine, ut fide vivificata et charitate accensa te semper credam et ita amem, ut beatus sim tecum in regno coelorum. Amen.

MEDITATIO XI.

Quas ob causas Christus Dominus in glorificato suo corpore vulnera sacra in pedibus, manibus et latere servaverit.

Praemissis, quae praecedentibus meditationibus diximus, colligemus in hac aliquas causas, propter quas Christus Dominus noster praedicta vulnera in corpore suo glorificato servare voluerit¹, perpendentes latentem in singulis spiritum et fructum ex singulis colligentes.

Car Ch. in
corpore
glorificato
vulnera
servare
voluerit:

PUNCTUM I.

Prima causa fuit, ut, ostendens Apostolis non solum corpus, quod palpare possent, sed loca etiam clavorum et lanceae, in fide resurrectionis ii magis confirmarentur ac distinctius crederent, idem esse omnino corpus glorificatum, quod fuit cruci affixum,

¹ Cf. S. Thom. III. q. 54. a. 4.

etiam
nostrae re-
surrectionis;

non vero aliud recens factum, Quo eodem facto etiam nos confirmat in fide nostrae resurrectionis, quae futura sit in eisdem corporibus, quae in mortali hac vita habuimus, juxta illud Job: *Scio, quod redemptor meus vivit, et in novissimo die de terra resurrecturus sum, et rursum circumdabor pelle mea, et in carne mea videbo Deum meum, quem visurus sum ego ipse, et oculi mei conspecturi sunt, et non aliis. Reposita est haec spes mea in sinu meo*¹. Ad cujus Saneti imitationem responam et ego spem hanc in sinu cordis mei, ut in mediis calamitatibus et morbis meis me ipsum consoler, credens firmiter, carnem meam, quamvis vulneratam et vermibus a pedibus ad caput plenam et in sterquilino jacentem, sicut fuit Job, et quamvis excoriata et in mille locis transfixam et in cruce pendentem ad instar Christi Domini nostri, eandem tamen ad novam vitam resurrecturam; et si qua signa aut vulnera in ea resuscitata remanserint, id non proveniaturum ex imbecillitate eam resuscitantis, sed id permittentis ad majorem gloriam et pulchritudinem ipsius carnis resuscitatae. Et hac ipsa spe excitare meam carnem debo, ut libenter et patienter toleret labores, quos patitur.

^{2. ut}
^{essent signa}
^{triumphi;} Secunda causa fuit, ut eadem vulnera, quae in glorificato corpore remanebant, signa essent suae victoriae atque triumphi et simul indicia, quod magni ipse faceret, labores et ignominias pati, siquidem eum honorem ipsis vulneribus exhibuit, ut etiam in glorificato corpore ea retinuerit, singulari tamen splendore ac pulchritudine. Qua eadem ratione excitare nos voluit ad patiendum, ut, in hoc ipso gloriantes, magno honori tribueremus, aliqua in corpore nostro vulnera habere impressa, hoc est, labores aliquos et dolores illis similes, quos Christus Dominus noster est passus,

¹ Job 19, 25—27.

ejus amore eos perpessi simus, dicentes cum Apostolo: *Stigmata Domini Jesu in corpore meo porto*¹. O dulcissime Jesu, tu Dominus meus et Redemptor meus es, et ego mancipium tuum; et quandoquidem solent domini mancipia sua cauterio notare, aliquibus signis impressis, ut agnoscantur talium esse dominorum, neque possint fugere ex illorum servitio: imprime et mihi signa vulnerum tuorum, ut semper tuus maneam nec a divino tuo obsequio unquam recedam.

PUNCTUM II.

Tertia causa, cur vulnera in glorificato corpore reservaverit, fuit, ut illi essent tamquam memoriale et excitatorium eorum, quae pro nobis fuit perpessus, ut sic ad nos amandos, nobis parcendum ac semper benefaciendum permoveretur. Et qui qua Deus est, ut ait Isaias propheta, *non obliviscitur nostri, quia in manibus suis descripsit nos*²: ita etiam qua homo est non obliviscetur nostri, quia in manibus suis scriptum habet, quanti ipsi stemus. Quas manus sicut apertas habet foraminibus clavorum, ita apertas et extensas habet ad nos replendos benedictione sua et illo amore, quem apertum ejus latus nobis manifestat. O dulcissime Redemptor, hoc ipsum obstringit me, ut nunquam tui obliviscar, sed ponam te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum³, ut omnia opera mea ac desideria obsignata sint sigillo tuae infinitae charitatis, ut in omnibus impleam tuam sanctam legem. Et siquidem populo Hebraeo jussisti, ut *verba legis*, quam per Angelos illi dederas, *ligarent quasi signum in manu sua, eaque moverentur inter oculos ipsorum*⁴, ut eorum recordarentur: multo magis rationi

<sup>3. ut essent
quasi-incip-
mentum ad
nobis bene-
faciendum:</sup>

¹ Gal. 6, 17.   ² Cf. Is. 49, 15. 16.   ³ Cf. Cant. 8, 6.

⁴ Deut. 6, 8.

consonum est, ut idem ego praestem circa eam legem, quae data fuit manibus Domini Angelorum, quae mei causa clavis fuerunt transfixae.

^{4. ut}
perpetuo
divina ira
placaretur;

*Quarta causa fuit, ut, eadem vulnera aeterno suo Patri continue ostendens, ejus iram et contra mundum ob nostra peccata indignationem placaret, officium agens perpetui nostri *advocati apud Patrem*¹. Si enim aspiciens Deus *arcum coelestem*², pulchritudine trium colorum exornatum, recordatus foederis *sui nobiscum, iram suam placat*, ut propter illud *signum* sit memor, *ut non deleat aquis diluvii omnem carnem*: quanto magis placabitur, videns arcum hunc ipsius coeli empyrei Christum Jesum, triplici illo genere vulnerum, manuum, pedum et lateris, splendentem, qui erit illi *ut signum et motivum, ne mundum pro ejus meritis castiget?* Hoc spiritu debo aeterno Patri ostendere vulnera Filii ipsius ac supplicare, ut propter illa placet iram suam, quam habet adversum me et omnes homines, dicens illi: *Protector noster aspice, Deus, et respice in faciem Christi tui*³. Respice etiam benedictas ipsius manus, pedes ac latus; et per sacratissima manuum vulnera concede nobis, ut nostrae semper opera bona faciant; et propter vulnera pedum, ut nostri bonis semper gressibus incedant; et propter vulnus lateris, ut nostrum latus sit amore tuo vulneratum. Sequere, anima mea, scripturae divinae consilium et, elevatis in coelum empyreum oculis, *vide arcum, qui illic est, et benedic eum, qui fecit illum; valde speciosus est in splendore suo. Gyrravit coelum in circuitu gloriae sua; manus Excelsi aperuerunt illum*⁴ et, qualem vides, exornarunt. Benedicantur manus illae, quae tales arcum fabricarunt, et ad quarum nutum suas manus extendit in*

¹ 1 Joan. 2, 1.   ² Cf. Gen. 9, 14. 15.

⁴ Eccli. 43, 12. 13.

³ Ps. 83, 10.

cruce, variis coelestibus virtutibus exornatas, quo in signum pacis omnes suos electos completeretur et circulo sua protectionis illos circumdaret ac demum in throno gloriae sua collocaret.

Quinta causa fuit, ut nos, vulnera illa aspicientes, ad suum amorem et obedientiam provocaret, agnoscentes per ea, quantum ipse nos dilexerit quantumque pro nobis fuerit percessus, ita ut spiritualis horum vulnerum, quae in glorificato Christi corpore remanent, aspectus esset efficacissimum facultatum animae nostrae excitatorium, ut omnes in hujus Domini obsequio occuparentur, et, ut alibi est dictum¹, per ea vulnera aditus nobis ad ipsius Domini interiora pateret, ut, ibi habitantes, cum eodem uniremur actuali memoria, cognitione et amore, cogitantes, ex ipso coelo nobis illud dici: Surge, amica mea, speciosa mea, et veni, columba mea, celeri volatu ad foramina petrae et cavernam maceriae²; ingredere vulnera corporis mei, non jam sanguine foedata, sed splendentia et glorificata. Si milvi inferni te insequentes vexent, ad haec vulnera confuge, quae te protegent ab eorum temptationibus; si mundi vanitates te persequentur et tuae carnis pravae propensiones, confuge ad haec vulnera, in quibus refugii domum invenies adversus omnes timores tuos; si te videris turbari a curis et negotiis, subtrahe te illis et haec vulnera ingredere, in quibus quietem invenies et tuo spiritui requiem; si cupis me cognoscere et toto corde diligere, ad haec vulnera accede, ingredere illa, et ibi deprehendes, quanti te fecerim, quantum te dilexerim, et ex corde meo tales amoris flamas prodeuntes experieris, ut totum cor tuum inflammet, conjungant et transforment in meum. Respice vulnera manuum mearum et corroborata tuas, ut pugnare valeas pro gloria mea,

^{5. ut}
excitemur ad
redaman-
dum,

habeamus
que refugium
contra quae-
libet mala;

sicut ego pugnavi pro salute tua. Aspice cavernam lateris mei et aperi mihi tuum, totum amorem mihi donans, sicut ego me totum pro te tradidi. Aspice vulnera pedum meorum gressusque tuos ad meum obsequium dirige, imitatus meos cum perseverantia, donec obtineas coronam.

Per hujusmodi considerationes merito debeo affectus meos exercere, memor vulnerum ipsius Christi Domini nostri; quae ut cominus aspiciam, fidem meam excitabo, qua attendam, illa esse in glorificato ejus corpore, non solum in coelo, sed etiam in sacratissimo altaris sacramento, ubi illa sunt instar quinque fontium Salvatoris¹, ex quibus manantes aquas gratiarum et spiritualium consolationum hauriunt omnes, qui ad illa spiritu accedunt.

PUNCTUM III.

6. ut reprobi confundantur, Accedit ultima causa, ut in novissimo die judicii confunderet damnatos, ostendens illis vulnera, quae pro ipsis accepit, testes desiderii sui, quo illos cupiebat salvare, nisi ipsi culpa sua impedimentum posuissent; quibus, ut ait S. Augustinus, talia dicet: Ecce hominem, quem crucifixistis; aspicite vulnera, quae illi inflixistis; agnoscite latus, quod lancea aperuistis, quod quidem propterea fuit apertum, ut vos intrare possetis, quod tamen facere noluistis. Tunc erit terribilis ille planctus, mors et luctus et fames, quae adversus hos miseros sunt praedicta, quum videbunt, se neglexisse opportunam suae salutis occasionem, et justissimam causam, quam Christus Dominus ad eos condemnandos habebit.

electi laetificentur. Contra vero aspectu eorundem vulnerum suos electos laetificabit, non solum illo die, sed per totam

¹ Is. 12, 3.

aeternitatem, cernentes in eis perspicue tot motiva amoris erga eum, qui talia pro ipsis perpessus fuit. O Salvator amantissime, per eadem te vulnera supplex oro, ut effectus illos in me perficias, ob quos ea in glorioso tuo corpore servasti, admittens me ad ea, volantem alis columbae, ut in eis tamquam in nido et requiei loco permaneam. Neque enim aliam in hac vita requiem desidero, quam semper cogitare ea plurima, quae pro me fecisti et es perpessus, et propter ea te amare tibique perseveranter obedire, donec ad te fruendum in aeterna gloria perveniam. Amen.

MEDITATIO XII.

Quod Christus apparuerit septem discipulis, dum piscarentur ad mare Tiberiadis.

PUNCTUM I.

*E*st ant simul Simon Petrus et Thomas, qui dicitur Didymus, et Nathanaël, qui erat a Cana Galilaeae, et filii Zebedaei, et alii ex discipulis ejus duo. Dicit eis Simon Petrus: Vado piscari. Dicunt ei: Venimus et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt in navim, et illa nocte nihil prendiderunt¹.

In labore
piscationis

Perpendendum hic *primum* est, hos discipulos ivisse piscatum partim ob paupertatem, ut aliquid haberent ad comedendum, partim ut otium fugerent, quia nec dum tempus advenerat, quo se occuparent in piscandis hominibus. Statim vero ac Petrus dixit: Vado piscari, caeteri se in socios obtulerunt, hac ratione ostend-

1. appetit
discipulorum
virtus
triplex;

dentes concordiam et conformitatem voluntatum, quam habebant ad opera virtutis. Concipiam ergo hinc desiderium imitandi sanctos hos discipulos in exercendis tribus his virtutibus, paupertate, charitate et propensione ad laborem contra otiositatem.

2. insinuatur
humanae
industriae
infirmitas;

Deinde perpendendum, quod tota nocte piscem nullum ceperint, sicut alias quoque S. Petro evenit, quum dixit Christo: *Per totam noctem laborantes nihil cepimus*¹; ut hinc appareat, quam parum possit humana industria, si illa sola ad animas piscandas et ex peccatis suis educendas adhibeatur; itaque Petrus et Paulus et quicunque alius etiam eruditissimus et sanctissimus et egregius concionator frustra sit laboratus, si propriis tantum viribus innitatur, et nisi Deus ad piscaturam accedat. Ideo enim Apostolus dixit: *Neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed, qui incrementum dat, Deus*². Quare necesse est, operarios animarum in humilitate omnino fundari, si cupiant, suos labores fructum proferre, memores verbi Christi Domini: *Sine me nihil potestis facere*³.

3. significator
spiritualis
noctis
miseria;

Neque mysterio vacat, quod in utroque hoc pescationis loco dicatur, quod fuerit *nocte*. Insinuatur enim miserrimus hujus mundi status ante adventum Christi Domini, qui est vere sol justitiae, cuius lumine pescatio succedit, cum sine illo nihil efficiat. Insinuatur nobis praeterea, eum, qui laborat in nocte ignorantiae et tenebrarum peccati letalis, nihil proficere, nec ejus opera meritum habere vitae aeternae. Propterea enim regius propheta dixit: *Vanum est vobis ante lucem surgere*⁴, ante scilicet, quam lux divinae gratiae accedat, omnis vester labor erit inanis; nam sine illa non valebitis opera facere digna luce. Ex quo intelligam, quanta sit peccatoris miseria, qui, etsi laboret,

¹ Lue. 5, 5.   ² 1 Cor. 3, 7.   ³ Joan. 15, 5.

⁴ Ps. 126, 2.

non proficiet tamen; defatigatur, ut aliquid piscetur, tota nocte infelicitis sui status, nec fructum tamen aliquem colligit alicujus meriti ad vitam aeternam; etsi enim fortunas acquirat, honores et voluptates, quum haec sint nihil, labor in eis acquirendis censabitur inanis, siquidem acquisitus fructus opportuno tempore ipsum deficiet.

Ultimo perpendendum, quid fecerint septem isti ^{4. commen-}
 discipuli, videntes, nullum se pisces capere. Nam ^{datur divini}
 patienter labore suum tolerantes meminerint procul ^{auxilli}
 dubio sui magistri, quantumque ejus absentia ipsis ^{desideriorum.}
 noceret; et fas est credere, collocutos ipsos tunc
 fuisse de eo, quod alias ipsis evenisset in eodem
 mari, praesente ipso Christo, et suspirasse dicentes:
 O Magister supreme, ubi nunc es? Cur nos in hoc
 labore deseris? Cur non accedis, ut nostrae pauper-
 tati subvenias? Quid mirum, si pisces retia fugiant,
 si tu fugis pescatores? Veni, Domine, nobisque appro-
 pinqua; tecum enim veniet piscatio, quam optamus.
 Haec verba aut similia sunt mihi spiritu dicenda,
 si quando videbo, me sine fructu laborare; et con-
 fidam, me exaudiendum, *quia desiderium pauperum*
exaudivit Dominus^{1.}

PUNCTUM II.

Mane autem facta, stetit Jesus in litore; non tamen agnoverunt discipuli, quia Jesus est. Dixit ergo eis Jesus: Pueri, numquid pulmentarium habetis? Responderunt ei: Non. Dicit eis: Mittite in dexteram navigii rete, et invenietis. Miserunt ergo, et jam non valebant illud trahere prae multitudine piscium^{2.}

Perpende *primum* charitatem Domini nostri, qui adfuit, ut dilectos suos Apostolos consolaretur, licet

Christi
agendi ratio:

1. Ejus
charitas in
Apostolis
consolandis,

¹ Ps. 9, b. 17. ² Joan. 21, 4—6.

non statim agnoscit voluerit, sed sensim, ut aspectus ille et visitatio utilior eis esset; ac propterea mansit in litore nec voluit super aquas ambulare aut navem ascendere, ut significaret, statum vitae, quem post resurrectionem habebat, stabilem omnino esse ac remotum ab omni instabilitate et alteratione, eo quod esset destinatus ad perpetuo vivendum in terra viventium. Et quamvis non ignoraret, nihil illos piscium tota nocte cepisse, dissimulans, se id scire, interrogat eos, num aliquos pisces habeant, hac ratione volens eos inducere ad propriam necessitatem agnoscendam, et quam parum ipsi per se valerent ad capiendos pisces sine ipsius auxilio, quod tamen cupiebat statim illis adferre. O liberalissime Jesu! quoties ad januas nostras accedis, aliquid petens, non tam ut illud recipias, quam ut nobis dones, quod desideras! Petis enim *a Samaritana*, ut tibi *det bibere*, cui tu desideras *quam rivotam* gratiae tuae *dare*¹. Petis, ut eleemosynam pauperi faciamus, quia desideras, copiosam eleemosynam illi dare, qui pauperi aliquid dederit. Utinam darem tibi, quod tua inspiratione a me petis, ut tu mihi dares, quod ea inspiratione mihi dare desideras.

2. cur
jusserit rete
mitti ad
dexteram.

Deinde perpendam, quod jusserit illos *mittere ad dexteram navigii rete*, ut significaret, eam pescationem prosperum exitum habituram, eo quod figura esset pescationis animarum, quae ex hujus mundi pelago exiturae sunt ad aeternam beatitudinem in virtute ipsius Christi, qui est duxera ipsius Dei Patris. Obedientes autem discipuli huic Christi mandato miserunt rete, et *jam non valebant illud trahere prae multitudine piscium*, ut hinc appareat, quanta sit efficacitas obedientiae, et quam vere dixerit Sapiens: *Vir obediens loquetur victoriam*², quam plurimas animas Deo lucrando.

¹ Cf. Joan. 4, 7.

² Prov. 21, 28.

Consideratione autem dignum est, quod in altera pescatione sciverit Petrus, Christum esse, qui jubebat laxare retia; ipse vero obediens dixit: *In verbo tuo laxabo rete*¹. Nunc autem non novit, Christum esse, qui moneret ad dexteram navigii mittere retia; et, nihilominus judicium suum subjiciens et dicto obediens, plurimam traxit pescationem. Delectatur enim Christus plurimum, ut *obediamus omni humanae creaturae propter ipsum*² et exuamus proprium judicium et voluntatem, ut aliorum voluntati pareamus in omnibus rebus, ubi peccatum non apparet. Et ita eveniet interdum, ut revera sit Christus, ubi eum esse non cogitamus, ideoque, obedientes homini, re ipsa obediamus Christo, per os ejus loquenti, qui securos nos facit, si miserimus rete ad designatum locum, fore, ut pisces inveniamus. Quare virtus haec obedientiae debet mihi esse familiaris, si volo prosperos habere exitus, sicut S. Petrus, qui propterea Simon est appellatus, quod interpretatur obediens.

PUNCTUM III.

*Dixit discipulus ille, quem diligebat Jesus, Petro: Dominus est. Simon Petrus cum audisset, quia Dominus est, tunica succinxit se (erat enim nudus) et misit se in mare. Alii autem discipuli navigio venerunt . . . , trahentes rete piscium. . . . Dicit eis Jesus: Afferte de piscibus, quos prendidistis nunc. Ascendit Simon Petrus et traxit rete in terram, plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus. Et cum tanti essent, non est scissum rete*³.

Miraculosa
captura, et
Chi agnito.

Perpendendus hic est *primum* in his duobus discipulis Petro et Joanne effectus ferventis amoris tam in vita contemplativa, quam in activa. Amor con-

1. Fervor
charitatis
in Joanne
et Petro;

¹ Luc. 5, 5.   ² 1 Petr. 2, 13.   ³ Joan. 21, 7—11.

templantium exacuit internum animae visum, ut, sicut hic Joannes, Christum agnoscant, quem alii non agnoscunt, quibus tamen ipsi illum manifestent; amore vero in ferventibus circa res vitae activae, fit, ut statim atque Christum neverunt, se in medium inferant, ut sequantur. Et sicut S. Petrus hic, statim atque audivit a Joanne, *quia Dominus est*, relichto reti, piscibus et navilio, veste vero induita ob decentiam, statim se projecit in mare, ut eo citius ad magistrum suum perveniret, tardum nimis existimans navigii motum, ut illum exspectaret: sic, inquam, ego contendam ferventer Christum sequi et optare citius pervenire ad terram aeternitatis, in qua ipse est, abjiciens in hunc finem, quidquid habeo, et projiciens me ipsum ad quosvis labores et pericula turbati maris hujus mundi, tardum nimis judicans eorum gressum, qui vitam sequuntur communem, ut propterea studere debeam, multo magis gressum meum acceleraro.

2. mystica
excellentia
hujus piscal-
tionis.

Perpendenda *deinde* est mystica excellentia hujus piscationis, collatae cum altera¹, quam idem Petrus fecit in prima sua ad Christum sequendum vocatione. Nam illa referebat piscationem animarum, quae ingrediebantur Ecclesiam, ut, credentes in Christum, legem ejus amplecterentur; ideoque non fuit jussus Petrus laxare retia ad dexteram navigii, sed ad omnes partes, ad dexteram et ad sinistram, ut colligentes bonos et malos pisces, magnos et parvos, quibus duae naves implerentur, quae duos populos, Hebraeum et gentilem, sub uno capite Christo et ejus vicario Petro significabant. Rete quoque ipsum, quo pisces capti fuerant, rumpebatur, quia Ecclesia et Evangelii Christi praedicatio fracturam aliquam et schisma aliquando patitur in hac vita. Piscatio vero hodierna

¹ Luc 5, 6 sqq.

fuit tantum electorum ad vitam aeternam; et ideo jubetur fieri ad dexteram tantum navigii manum. Electi enim futuri sunt ad manum dexteram judicis. Omnes autem hi pisces sunt magni, sanctitate scilicet et puritate vitae, quia in coelo nullus est parvus. Rete ipsum trahitur in terram, ubi Christus est, quae est terra vivorum, et non rumpitur, quia tunc dissensio nulla aut nullum schisma erit nec aliquid, quod perturbare illos possit, quia jam *Angeli separaverint malos de medio justorum*¹, ut Christus dixit in parabola sagenae missae in mare. O felices pisces, qui hoc reti capiuntur, ut in aeterna vita collocentur! Felices aquae vivae, in quibus tales pisces nutriti sunt et sustentati, qui perfecta salute et vita fruentur, quam Christus illis comparavit! O propheta S. Ezechiel, optime est impleta prophetia tua, ubi piscatores Jesu tantam grandium piscium multitudinem ceperunt in istis *aquis, quae descendunt in latus templi coelestis dexterum*². Concede mihi, o dulcissime Redemptor, ita vivere in vivis gratiae tuae aquis, ut ex eis ad aeternam vitam deducar. Amen.

PUNCTUM IV.

*Discipuli, ut descenderunt in terram, viderunt prunas positas et piscem superpositum et panem. . . Dicit eis Jesus: Venite, prandete. . . Et accipit panem et dat eis, et piscem similiter*³.

Resplendet hic quam maxime studium et liberalitas Redemptoris in suos discipulos, quibus prandium praeparavit et ad comedendum invitavit panem, manu sua miraculose confectum, et pisces alios, quam quos ipsi cepissent, ad significandum primum, quam sit illi curae, spiritualem refectionem illis praebere, qui

Convivium
miraculosum
a Cho
paratum:

1. Ostendit
Chiliberalem
charitatem;

¹ Cf. Matth. 13, 49. ² Ezech. 47, 1. ³ Joan. 21, 9. 12. 13.

ob amorem et obedientiam ipsius laborant, praebet enim illis cibum Angelorum et panem coelestem, quo confortentur, prunas hac ratione conjiciens in corda illorum, quibus toti accendantur amore illius; ad significandum item, quod, dum nos in terra labo-
2. praefigunt
coeleste
convivium
nobis
parandum.
ramus, ipse nobis praeparet dulcissimum in coelo convivium, ad quod ipsem invitat et ministrabit ad mensam, porrigenus nobis in cibum sacratissimam suam divitatem et humanitatem. O beati illi, qui manducabunt hunc panem in regno Dei! et felices illi, qui edent et bibent super mensam ipsius Christi in regno ejus!¹ O si ego unus essem ex istis septem discipulis, plenus septem Spiritus Sancti donis, quibus exornatus digne possem huic convivio interesse. Accipe, o bone Jesu! haec mea vota et gratia tua illa corroborata, ut eorum compos evadam ad gloriam tuam. Amen.

MEDITATIO XIII.

Quod Christus Dominus noster in hac apparitione constituerit S. Petrum universalem suae Ecclesiae pastorem ac eidem dederit admiranda perfectionis documenta.

PUNCTUM I.

Cum ergo prandissent, dicit Simoni Petro Jesus: Simon Joannis, diligis me plus his? Dicit ei: Etiam, Domine, tu scis, quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei iterum: Simon Joannis, diligis me? Ait illi: Etiam, Domine, tu scis, quia amo te. Dicit ei:

¹ Cf. Luc. 14, 15; 22, 30.

Pasce agnos meos. Dicit ei tertio: Simon Joannis, amas me? Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio: Amas me? et dixit ei: Domine, tu omnia nosti, tu scis, quia amo te. Dixit ei: Pasce oves meas¹.

Interrogatio
de amore
Petri erga
Christum:

Perpendendum hic *primum*, quod, quum Christus Dominus noster S. Petro promisisset *claves regni coelorum*² in praemium illustris illius confessionis, quam fecit de ipsius divinitate, nunc volens ei ipsas claves tradere simul cum primatu super totam Ecclesiam prius illum examinavit de charitate, interrogans illum, num plus ipsum diligenter, quam reliqui, ut hinc intelligamus, debere paelatos esse excellentes in fide et omnibus eminere in charitate. Appellavit autem illum nomine Simonis, quod significat obedientem, et filii Joannis, quod significat gratiam, aut Jonae, quod significat columbam, nobis insinuans, fidei et charitati obedientiam quoque esse jungendam et gratiae ac Spiritus Sancti plenitudinem.

Deinde ter de amore et charitate illum examinavit, ut hoc triplici responso recompensaretur triplex negatio, quam ille in nocte ejus passionis fecerat; et ut illae negationes ortae fuerunt ex superbia et presumptione, quibus se condiscipulis praeferebat, sic tres istae responsiones de amore conjunctam habuerunt humilitatem. Etsi enim a Christo interrogaretur, num ipsum plus amaret, quam caeteri, non est ausus dicere, se plus amare, quam amarent caeteri, sed solum dixit: Tu scis, quia amo te. Et adhuc timens hoc ipsum dicebat, non fidens scientiae suae, sed ad ipsius Christi scientiam se referens dicebat: Tu scis, quia amo te. Imo in tertia responsione contristatus est ex humilitate, timens, ne Christus Dominus aliquid in ipso videret contra id, quod ipse de se ipso sentiebat, ideoque dixit illi: Domine, tu omnia nosti et

1. ut pateret
necessitas
amoris Dei
quoad paelatos;

2. ut tripla
negatio
confessione
trina resarcitur;

scis, num verum sit, quod dico. Ex quo intelligam, quam sit grata Domino nostro humilitas, et ut non de nobis praesumamus, et quam etiam sit securum, sibi ipsi timere, revocando in memoriam, quod Apostolus dixit: *Nihil mihi conscientius sum, sed non in hoc justificatus sum, quia, qui judicat me, Dominus est¹*, et fieri potest, ut aliquid ille culpae in me inveniat, quam ego non deprehendo.

^{3.} ut perfectio in tribus amoris gradibus praelatis commen- daretur;

Examinavit etiam ter circa amorem, ut significaret, futurum ovium ipsius pastorem debere esse valde in charitate radicatum et in tribus ejus gradibus². Debet enim perfectus esse in via purgativa tironum et in illuminativa proficientium et in via unitiva eorum, qui ad perfectionem pervenerunt. Debet esse excellens in puritate et mundicie cordis, exutus omnibus culpis et imperfectionibus, et in exercitio virtutum et in unitione amoris cum tribus Divinis Personis; perfectus denique esse debet in charitate erga Deum, erga proximos et erga se ipsum. O dilecte animae meae, concede mihi, ut profundas in humilitate et charitate jaciam radices, ita ut finem consequar preeceptorum tuorum, *qui est charitas de corde puro et conscientia bona et fide non facta³* cum perseverantia fidelitatis in vero amore usque ad mortem.

^{4.} ut zelus animarum tamquam optima amoris exhibatio commen- daretur;

Quarto perpendam, quod, quum Christus Dominus noster ad duo Petri responsa dixisset: *Pasce agnos meos*, ad tertium dixerit: *Pasce oves meas*, ut significaret, se illum facere universalem sui gregis pastorem, non solum communium fidelium, qui per agnos significantur, sed eorum etiam, qui velut matres sunt spirituales aliorum, qui per oves significantur, quales sunt confessarii, concionatores, magistri et caeteri inferiores Ecclesiae paelati, ut tota Ecclesia sit unum

¹ 1 Cor. 4, 4.   ² Cf. S. Thom. II. II. q. 24. a. 9.

³ 1 Tim. 1, 5.

ovile et unus pastor. Sed non dixit illi: *Pasce agnos tuos aut oves tuas*, sed: *agnos meos et oves meas*, ut intelligeret, se non esse dominum gregis, sed vicarium ipsius Christi, ac propterea debere se tantam curam fidelium habere, atque gregis ipsius Christi, qui est *princeps pastorum*¹, cui esset rationem redditurus. Atque ita ipse S. Petrus Christi mentem intellexit et postea scriptum reliquit.

Resplendet in hoc valde charitas ipsius Salvatoris erga nos, siquidem in signum amoris nostri erga ipsum, et ut innumeris ejus in nos collatis beneficiis respondeamus, petit a S. Petro, ut in testimonium amoris, quem erga ipsum habet, diligit et ipse ejus oves, curam illarum gerat et eas pascat. O Pastor supreme, quam magnum erga tuas oves amorem habes, et quam vehementer desideras, ut earum pastores, servi tui, easdem ament et pascant amore tui. Cupio ego, Domine, amorem meum erga te in hoc ostendere, ut pascam oves, quas mihi dedisti et habeo intra me ipsum, quae sunt animae meae facultates et sensus, eas gubernans juxta praescriptum divinae tuae voluntatis, et eodem modo illas, quae extra me sunt, quas meae curae commiseris, eo nomine pascam, quod sint tuae; hoc ipsum enim, quod tuae sint, plus apud me valere debet, quam si essent meae.

Ultimo perpendam, ter Petro dixisse Christum: *Pasce agnos meos et oves meas*, ut triplex pastus genus significaret, qui illis est dandus: *Pasce mente, pasce ore, pasce opere; pasce animi oratione, verbi exhortatione, operis exhibitione*². Pasce illas doctrina, sacramentis et exemplis bonae vitae, adjuvans eas omnibus operibus misericordiae spiritualibus et corporalibus, pascendo non solum spiritum, sed suis etiam tempo-

5. atque
triplex
modus zeli
exercendi
significa-
retur.

¹ 1 Petr. 5, 4.

² S. Bern. de resurr. serm. 2. n. 3.

ribus corpus. Hoc totum imponit Christus Dominus noster pastoribus, horribiliter minando per Ezechilem¹ illis, qui non oves, sed *semetipsos pascunt*, quaerentes in eo munere potius honorem proprium et emolumentum, quam bonum animarum.

PUNCTUM II.

Statim subjunxit Christus: Amen, amen dico tibi: Cum eses junior, cingebas te, et ambulabas ubi rolebas; cum autem senueris, extendes manus tuas, et alius te cinget, et ducet quo tu non vis. Hoc autem dixit significans, qua morte clarificaturus esset Deum².

Parabolica
martyrui
Petri praedictio:
1. Probatio
anoris mori
pro Cho;

Perpendendum hic *primo*, Christum Dominum nostrum sub hac parabola aperuisse S. Petro, certum signum veri ipsius erga se amoris et recti usus pastoralis officii, quod illi committebat, esse mortem crucis subire, sicut ipse Dominus subiverat ad confirmandum, quod dixerat: *Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis³*; et: *Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis⁴*. Quare ut Petrus intelligeret, ad quid se obtulerit, quum respondit Christo: Tu scis, quia amo te, et quid ipse Christus ei imposuerit, quando dixit: Pasce oves meas, adjunxit hanc parabolam, qua significaret, ipsum mortem crucis esse subiturum.

2. duplicitis
generis
labores et
passiones,

Perpendendus *deinde* est spiritus hujus parabolae, in qua insinuat Christus Dominus duos modos laborum et mortificationum. Quasdam enim accipit homo propria sua electione et voluntate, abnegando proprias suas appetitiones et carnem suam poenitentiis et asperitate castigando et se ipsum ad graves labores offerendo, in quibus homo se ipsum cingit ac stringit;

¹ Ezech. 34, 2 sqq.

² Joan. 21, 18. 19.

³ ib. 10, 11.

⁴ ib. 15, 13.

et quamvis hac ratione repugnet naturalibus suis propensionibus, ambulat nihilominus, *ubi vult*. Quia enim nemo illum cogit, accipit hujusmodi labores, quando et quomodo vult, rationali sua voluntate ductus; imo interdum admiscet se aliquid de voluntate propria, quia solet etiam amor proprius ali escis spiritus. Qui modus mortificationis est proprius tironum in virtute, sed ferventium et constitutionis robustae; ac propterea debent merito tirones ab eo incipere.

Alii sunt labores, qui ab aliis nobis eveniunt, sive hominibus consequentibus, sive daemonibus tentantibus et cruciantibus, sive ab ipso Deo, qui illos ita disponit ad nostram mortificationem, quales sunt morbi, dolores, paupertas, infamia, falsa testimonia et aliae persecutio[n]es, quas patimur propter justitiam, sicut perpessi sunt martyres. In his laboribus extendit homo manus suas, amplectendo illos, quia Deus ita vult; sed alius tamen est, qui eum cingit, configit cruci ac dicit, quo ille homo non vellet secundum suam voluntatem naturalem. Hoc tribulationum genus pertinet potius ad magis versatos et perfectos in virtute, et illas concedit Deus iis, quos vult habere valde perfectos, quia talis modus est purgatus a voluntate propria, et in eo non invenitur nisi voluntas Dei, qui praecipue nos tribulationibus stringit.

O dulcissime Jesu, si tu es, qui hac ratione me cingis, sive statuens sive permittens horum laborum, quos patior, angustias: cinge me pro tuo libitu manu tua, quae etsi aspera mihi videatur, non erit nisi lenissima. Et quandoquidem cinxisti te, amplectens, quae erant aspera, et manus tuas extendisti in cruce, ad quam te duris clavis fixerunt, ducentes te, quo naturalis tua voluntas ire refugiebat: non magnum erit, quod ego servus tuus me cingam et cingar ac deducar, quo caro mea et voluntas propria ire non

aliunde
illati:

vellent. Hos duos mortificationis modos¹ amplecti me par est in omni genere rerum, primum, ut ipse met mortificationem quaeram, juxta illud psalmi: *Tribulationem et dolorem inveni*²; deinde, ut aliunde venientem amplectar, juxta aliud illud: *Tribulatio et angustia invenerunt me*³.

Tertio perpendam illa Evangelistae verba: *Qua morte S. Petrus clarificaturus esset Deum.* Nam valde glorificatur Deus a nobis, quum ejus causa libenter patimur. O me felicem, si dignus essem, qui manus meas sicut Petrus extenderem, et ut alius me cingeret, quo Deum tali mortificationis genere glorificarem. O felix etiam mortificatio propria, qua divina gloria augetur et dilatatur! *Moriatur anima mea morte justorum, et sicut novissima mea horum similia*⁴; nec mori me contingat alio mortis genere, quam quo sit Deus magis clarificandus.

PUNCTUM III.

*Et cum hoc Petro dixisset Jesus, dicit ei: Sequere me. Conversus Petrus vidit illum discipulum, quem diligebat Jesus, sequentem . . . et dixit Jesu: Domine, hic autem quid? Dicit ei Jesus: Si sic eum volo manere, donec veniam; quid ad te? Tu me sequere*⁵.

Invitatio ad
sequendum
Chum:

1. specialiter
ad Petrum
directa,

Perpendendum primo, Christum Dominum nostrum, quum surrexisset a loco, coepisse ambulare et Petro dixisse: *Sequere me*, ut hoc facto confirmaret, quod verbo illi dixerat, monens scilicet illum, se alio modo debere ipsum sequi, quam reliqui deberent, non solum in vita evangelica et perfecta, quam omnes complexi sunt, sed in munere quoque supremi pastoris et in genere mortis, crucis videlicet, sicut ipse in cruce

¹ Cf. S. Aug. in Ps. 49 vers. 15.

² Ps. 114, 3.

³ Ps. 118, 143.

⁴ Num. 23, 10.

⁵ Joan. 21, 19. 22.

fuerat mortuus. O dulcissime Magister, dic etiam animae meae: *Sequere me in genere mortis crucis, ut, moriens sicut tu in terra, perveniam postea ad regnandum tecum in coelo.*

Deinde perpendendum, etsi Christus Dominus nihil Joanni dixerit, ipsum tamen coepisse quoque Christum sequi. Vis enim amoris, quem erga Christum habebat, ad id ipsum impellebat nec patiebatur ab ejus societate separari; sancta quoque invidia, quod videret Petrum sequentem, ipsum, ut etiam sequeretur, urgebat. In quo proponitur nobis modus quidam vocationis ad Christum sequendum, nullis externis verbis ad id productis; qui modus oritur partim ex amore ac desiderio semper cum ipso Christo manendi, partim ex bono exemplo eorum, qui Christum sequuntur, praecipue quum noti illi nobis sunt et familiares, quorum conversio et vitae mutatio plurimum juvat ad nostram. Qui modus etiam placet ipsi Christo, sicut placuit, quod Joannes hac occasione ipsum sequeretur; imo etiam ipsemet Dominus interne forte illum vocaverit traxeritque post se, dicens illi ad cor: *Sequere me, quamvis ore cum non vocaverit.*

Tertio est perpendendum, quod, quamvis Petrus zelo amicitiae, quia diligebat Joannem, cupiverit scire, quid de eo esset futurum, et num morte crucis moriturus esset, nec ne, Christus nihilominus eum reprehendit, quia tale desiderium nimiam curiositatem admixtam habebat. Quod enim volebat scire, tum ad ipsum non spectabat, tum soli Deo notum erat, nec ullus aliis, nisi ipso revelante, assequi poterat; ideoque dixit: *Si sic eum volo manere, donec veniam* (ad finem videlicet mundi, quando veniam ad judicandum): *quid ad te? Tu me sequere.* Ac si illi distinctius diceret: Nihil ad te pertinet ista cura, sed ad me, qui illum diligo et providentiam habeo omnium, quae ad illum spectant; tuum est me sequi eo modo, quo tibi dixi.

2. etiam
ab Joanne
arrepta,

3. neque
laici
curiosae in-
vestiganda.

In quo tria nobis monita proponit: *Primum*, ne curiose
iis rebus nos immisceamus, quae ad nos non spectant,
ne quidem humanae familiaritatis aut amicitiae causa.
Secundum, ut in hujusmodi casibus divinae providen-
tiae committamus, quae cognatos aut amicos nostros
concernunt, confidentes, quod Deus sit illorum ratio-
nen habiturus. *Tertium*, ut, alienis curis rejectis,
iis, quae ad nos spectant, attendamus, hoc est, ut
Christum sequamur in eo vitae genere, ad quod nos
elegit et vocavit, siquidem haec sola cura sufficit pro
toto homine, et ad eam rediguntur reliquae; si enim
curae mihi sit Christum sequi: et ego illi ero curae, donec
me ad aeternam in gloria sua requiem deducat. Amen.

MEDITATIO XIV.

**Quod Christus apparuerit omnibus discipulis in
monte Galilaeae, et quid eis mandaverit ac
promiserit.**

PUNCTUM I.

*Undecim discipuli abierunt in Galilaeam in montem,
ubi constituerat illis Jesus. Et videntes eum adoraverunt;
quidam autem dubitaverunt*¹.

Perpendendum primo, quod undecim Apostoli, dis-
cedentes ex Jerusalem in Galilaeam ipsius Christi
jussu, magno animi gaudio iter illud conficiebant spe
diutius ipsum Christum Dominum videndi. Cujus in-
stinetu referebant ejus resurrectionem discipulis per
Galilaeam dispersis, qui, ut insinuat Apostolus², con-
venerunt plus quam quingenti et ascenderunt constitu-

Christi
apparitio:

1. Gaudium
et zelus disci-
putorum;

¹ Matth. 28, 16. 17.   ² 1 Cor. 15, 6.

tum sibi montem, qui creditur fuisse mons Thabor, ubi exspectarunt magistri sui visitationem. In hoc proponitur nobis charitas et zelus Apostolorum in convocandis suis condiscipulis ad conspiciendum communem magistrum, et fervor illius multitudinis, quae magna charitate montem illum conseendit, nos instruens, quod, si velimus videre Christum contemplatione et ejus mysteria coelesti lumine cognoscere, conseendendus nobis sit mons vitae perfectae et anhelandum ad culmen charitatis et unionem fraternalis, quia haec maxime disponunt ad eam consequendam.

Deinde perpendam, quam liberaliter Christus Domini noster impleverit, quod suis Apostolis promiserat, quod scilicet essent ipsum in monte Galilaeae conspecturi. Et fas est credere, eum aperuisse illis aliiquid sua gloriae et splendoris, sicut in eodem monte tribus discipulis, cum *transfiguratus est*¹, ostendit. O quam contenti, quam satiati omnes illi viri sancti remanserunt! Et quam libenter verba illa usurpassent, quae S. Petrus dixerat in transfiguratione: *Domine, bonum est, nos hic esse, nisi tu aliud de nobis statueris.* Omnes Apostoli, illum adorantes, Deum suum et Dominum agnoverunt, et si qui dubitarunt, fuerunt ex reliquis discipulis imperfectioribus; qui tamen etsi initio dubitarunt, sua tamen praesentia Christus et abstulit dubitationem et laetitia replevit.

<sup>2. promissio
a Cho
liberaliter
impleta.</sup>

PUNCTUM II.

*Et accedens Jesus locutus est eis dicens: Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Euntes ergo in mundum universum docete omnes gentes, praedicate Evangelium omni creaturae.*²

<sup>Delegatio
Apostolorum
ad praediandum:</sup>

¹ Matth. 17, 2.

² ib. 28, 18. 19 cum Marc. 16, 15.

1. Potestas
Chi qua
hominis
amplissima

tum in
coelo,

tum in
terra;

2. usus
hujus
potestatis
in bonum
omnium
directus.

Perpendendum hic est, quod Christus Dominus noster passionis et mortis suae meritis obtinuerit, qua homo est, omnem potestatem in coelo et in terra. Nam, etsi ea potestas ipsius esset, qua Deus est, multisque aliis nominibus ei deberetur ob unionem hypostaticam, et quod caput esset hominum et Angelorum: voluit nihilominus hasta, ut dicitur, sua, arcu et gladio illam obtinere; ideoque discipulis nunc dicit: *Data est mihi omnis potestas in coelo et in terra.* Potestas in coelo ei data est ad portas coeli reserandas et introducendos in coelum homines, ad distribuendas illis coelestes sedes et imperandum Angelis pro libitu suo in bonum hominum electorum. Potestas in terra est ad remittenda peccata, ad mutanda hominum corda et distribuenda nobis omnia dona spiritualia. Et utrumque horum implevit, quum primum pervenit in coelum, juxta illud Davidis: *Ascendens in altum captivam duxit captivitatem, dedit dona hominibus*¹. Gaudeo, Salvator mi, de suprema hac tua potestate gratiasque ago aeterno Patri, quod eam dederit tibi, qui tanta justitia eam es promeritus. Exulta, anima mea, quod adeo potentem habeas redemptorem, nec dubites obsequium tuum ei praestare, qui facere potest, quidquid libet, in coelo et in terra. O Salvator mi, *quid mihi est in coelo, et a te quid volui super terram?*² Tu mihi satis es pro rebus omnibus; in te enim, qui omnia potes, omnia etiam habeo.

Deinde considerandum, Christum Dominum nostrum, eadem potestate utentem, Apostolos suos per mundum universum misisse ad docendas omnes gentes, non solum Judaeos, sed etiam gentiles, nec solum nobiles et potentes, sed quoscunque etiam vilissimos, *praedicantes Evangelium omni creaturae*, manifestantes illis omnes sanctae fidei articulos, tum qui sunt de Divi-

¹ Ps. 67, 19; cf. Eph. 4, 8.   ² Ps. 72, 25.

nitate et Trinitate Dei, tum qui sunt de humanitate ipsius Christi. In quo apparet, *Christum salvatorem nostrum*, ut ait Apostolus, *velle omnes homines salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire*¹.

Nam ut bonitas *coelestis Patris* in hoc apparet, *quod solem suum*, hunc scilicet corporalem, *oriri facit super bonos et malos, et pluit super justos et injustos*²: ita charitas Filii ejus in hoc cernitur, quod sole Evangelii sui velit illuminare universos mundi homines et pluvia suae doctrinae rigare corda hominum universae terrae sine ullo discrimine horum aut illorum et sine acceptione personarum, eo quod omnes sint ipsius creaturae. O Pater amantissime, siquidem tua sum creatura, illumina hunc mundum abbreviatum, quem condidisti, illuminans omnes meas potentias et rigans eas rore supernae doctrinae tuae, ut cognoscam te solum Deum verum et, quem misisti in mundum, *Filium tuum*³, ita ut, vitam meam re ipsa conformans tali huic cognitioni, perveniam ad aeternam.

PUNCTUM III.

*Baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, docentes eos servare omnia, quaecunque mandavi vobis*⁴.

Mandatum
Apostolis
datum:

Considerandum hic est, quod, postquam Christus Dominus noster Apostolos suos jussisset, docere omnes homines ea, quae ad fidem pertinent, quasi eos catechizantes et sic ad baptismum suscipiendum disponentes, alia duo etiam facienda mandavit. Primum fuit, baptizare eos in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Sic enim circumcisionis rigorem in baptismi lenitatem commutavit, sicut et ipsas leges, ad quas illa erat

1. circa
baptismum,

¹ 1 Tim. 2, 3. 4.   ² Matth. 5, 45.   ³ Cf. Joan. 17, 3.

⁴ Matth. 28, 19. 20.

primus aditus. Per circumcisio[n]em enim ingressus fiebat ad legem antiquam, quae lex erat timoris et servorum; ideoque eos, qui ad eam veniebant, cauterizabat signo quodam externo, dolorem et ignominiam inferente et partem carnis cum sanguinis effusione abscidente. Baptismus autem janua est et aditus ad legem novam, quae est lex gratiae et amoris, lex filiorum, scripta praecipue in cordibus illorum; ideoque aquae tantum leni ablutione signat in signum internae ablutionis animae, cui imprimit characterem, qui est signum Christianismi, et communicat illis gratiam et charitatem filiorum propriam. Hinc est, quod baptismus conferatur expressis tribus Personis Sanctissimae Trinitatis, quia ad omnes tres Personas admirandi baptismi effectus referuntur. Nam Pater baptizatum accipit in filium adoptivum et coeli haeredem ideoque sub sua etiam protectione eum suscipit. Filius Dei accipit illum in fratrem et suae haereditatis socium, meritorum ac fructuum suae passionis participem, in discipulum denique et valde dilectum amicum. Spiritus Sanctus animam illam accipit in sponsam suam, exornans illam dotibus et virtutibus supernaturalibus, juxta illud prophetae: *Sponsabo te mihi in sempiternum, et sponsabo te mihi in fide et justitia et misericordia et miserationibus*¹.

Tota vero Sanctissima Trinitas accipit illam in templum et habitationem suam et eo desiderio illam ingreditur, ut in aeternum in illa maneat sibique amoris unitione conjungat, illi unioni simili, qua tres ipsae Divinae Personae in sua Divina essentia sunt coniunctae. Et haec sunt *nomina gloria*, quae Isaias nova appellat, *quac os Domini nominat*² et imponit baptizato Christiano, qui est Christo unitus, filius, amicus, socius et discipulus ejus, et cuius anima sponsa est Dei hujus infiniti. Laudent te, Domine,

qui onere
levis est,

gratiarum
copia gra-
vissimus;

¹ Cf. Os. 2, 19. 20.   ² Is. 62, 2.

omnes Angelorum hierarchiae ob innumera beneficia hominibus collata per sanctissimum hoc sacramentum! Quid tibi reddemus pro ea suavitate, qua nobiscum agis, quam tu pretioso tuo sanguine comparasti? Corpus tuum horrendis vulneribus fuit vere cauterizatum, quo meam animam in baptismo excellentibus donis ungeres et gratiae tuae veste indueres. Quid gratiam dico? Tu ipse ejus vestis efficeris, quum tuus Apostolus dicat: *Quicunque in Christo baptizati estis, Christum induistis*¹; et: *Quicunque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ejus baptizati sumus*. Consepti . . . cum illo per baptismum in mortem, ut, quomodo Christus surrexit a mortuis . . . ita et nos . . . renovati gloriosae ejus resurrectionis simus participes². Confirma in me, Domine, quod coepisti, dignitatem illam renovans, quam dedisti mihi in baptismo, ut ad plenam ejusdem in gloria fruitionem perveniam. Amen.

Deinde jussit, ut baptizatos docerent servare omnia, quaecunque ipse illis mandaverat; ac si illis diceret: Non debent contenti esse, si tantum baptizentur, sed oportet, illos vivere vitam dignam fide et gratia, quam illis in baptismo communico, servantes non praecepta et caeremonias, quas Moyses in lege sua scripta servandas mandavit (quia illa omnia sunt jam abrogata), sed omnia, quaecunque ego vobis mandavi, quum legem evangelicam promulgarem.

Hoc itaque mandato Christus Dominus noster abs-tulit a nostris cervicibus grave jugum legis antiquae, de quo S. Petrus nomine omnium Apostolorum dixit: *Neque patres nostri neque nos portare potuimus*³; et ejus loco imposuit nobis suave jugum et onus leve legis evangelicae, quae complectitur omnia ejus praecepta, quorum nec unicum quidem transgredi oporteat. Gratias tibi, o dulcissime Magister, quod gravissimum

2. circa
praecepta
servanda,

quod omnis
quidem, sed
suave et
leve est.

¹ Gal. 3, 27.   ² Cf. Rom. 6, 3—5.   ³ Act. 15, 10.

Moysis pondus in *suavissimum Evangelii jugum*¹ commutaveris ad magnam animarum nostrarum requiem. Aequum est, Domine, ut ego impleam omnia praecpta tua, quae et pauca sunt et jucunda et a te proposita, cui ego ob multa, quae pro me fecisti et perpessus es, plurimum debeo. Cupio ea servare et alios, ut servent, docere, siquidem tu dixisti, *qui ea fecerit et docuerit sic homines, eum magnum futurum in regno coelorum*². Adjuva, Domine, duplii spiritu tuo, ut utrumque hoc, quod hie docuisti, exacte adimpleam.

PUNCTUM IV.

*Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit; qui vero non crediderit, condemnabitur*³.

Sanctio
additur:
1. Tum
praemia, tum
poenae non
temporalia;
sed aeterna;

Hanc promissionem adjecit Christus Dominus noster, ut nos ad observationem eorum, quae ipse mandat, impellat; nec tamen promittit aut minatur bona aut mala corporalia vel temporalia, sicut in lege veteri, sed bona aut mala spiritualia et aeterna, frui videlicet salute, quam ipse sua passione et morte nobis comparavit, aut ea aeternum privari; quasi diceret: Qui crediderit et baptizatus fuerit et ea impleverit, quae vobis mandavi, veniam suorum peccatorum obtinebit et spiritualem animae suae salutem per gratiam meam et tandem aeternam vitam consequetur. Qui autem non crediderit, hoc totum amittet; idemque eveniet ei, *qui confitetur, se nosse Deum*, et fidem habet, *factis autem id negat*⁴, quia non dicit vitam juxta ea, quae credit, nec re ipsa praestat, quod in baptismo promisit. O Deus animae meae, aperi mihi thesauros innumerabiles, qui verbo illo „*salvus erit*“ continentur, ut eorum amor instiget

¹ Cf. Matth. 11, 30.

² Cf. ib. 5, 19.

³ Marc. 16, 16.

⁴ Cf. Tit. 1, 16.

me ad omnia, quae necessaria sunt, ut re ipsa salver. Aperi mihi etiam abyssum miseriarum, quae verbo illo „condemnabitur“ continentur, ut horrendorum malorum timor me urgeat, quum coelestium bonorum amor me non excitaverit.

Perpendam *deinde* infinitam Christi Domini nostri ^{2. praemium liberaliter dandum.} charitatem et liberalitatem, quum non dixit: Qui non crediderit nec baptizatus fuerit, condemnabitur; sed tantum: Qui non crediderit, ut nos doceret, quamvis, qui baptismum contemnit aut notabiliter in eo suscipiendo negligens est, sit condemnandus (quia nisi *quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei*¹⁾: qui tamen desiderium habeat illum suscipiendi, sed absque sua culpa illum suscipere non possit, eum non condemnatum iri, modo vivam habeat fidem ac de suis peccatis dolorem. Nam is jam spiritualiter est regeneratus et incorporatus Christo ob contritionem suam et baptismi suscipiendi votum. Neque enim tam copiosam suam redemptionem voluit Christus ita contrahere et ingressum in coelum in eas angustias redigere, ut homo rationis capax ab eo excluderetur, quod re ipsa non receperit id, quod absque ulla sua culpa recipere non potuit².

PUNCTUM V.

*Signa autem eos, qui crediderint, haec sequentur: In nomine meo daemonia ejicient; linguis loquentur novis; serpentes tollent; et si mortiferum quid biberint, non eis nocebit; manus super aegros imponent, et bene habebunt*³.

Signa secutura triplici sensu:

Haec promissio in triplici sensu expendi potest. Primus est juxta ipsum textum, quod Christus eam

1. Potestas miraculorum;

¹ Joan. 3, 5.   ² Cf. S. Thom. III. q. 68. a. 2.

³ Marc. 16, 17. 18.

potestatem fidelibus tribuerit ad haec prodigia patranda, quando ad fidei propagationem et animarum conversionem ea patrare expediret. Quae potestas re ipsa resplenduit plurimum in primitiva Ecclesia, et eandem concedet nunc ipse, quando ad ipsius gloriam opus erit. Estque valde necessarium, ut haec fides et fiducia vigeat in nobis, siquidem infallibile est illud ipsius verbum: *Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic: trans hinc illuc, et transibit, et nihil impossibile erit vobis*¹.

2. potestas
mirra facienda
in animis
aliorum;

Secundus sensus ejusdem Christi promissionis est de potestate, quam etiam nunc habent in Ecclesia concionatores, sacerdotes et confessarii ad haec mirabilia in animabus fidelium spiritualiter perficienda. Nam, ut ait S. Gregorius², daemonia ejiciunt, quando poenitentes absolvunt et liberant a peccatis; linguis loquuntur novis, quando spiritu Christi et idiomate coelesti veritatis doctrinam praedicant; serpentes tollunt, quando inimicitias et rancores mutuos componunt et satanae astutias dissolvunt; mortiferum quid bibunt, sed non eis nocet, quum, versantes inter malos, eorum nequitias audientes, nihil tamen mali illis adhaeret; manus super aegros imponunt, et bene habent, quum suis exhortationibus et exemplis debiles et languidos in virtute ad meliora provocant. O animarum Salvator! mitte multos operarios in hunc mundum, qui haec admiranda faciant, quo fides dilatetur, charitas vivificetur et gloria coelestis Patris tui in omnibus augeatur.

3. potestas
operandi
propriam
perfectio-
nem.

Tertius sensus est de potestate, quam quilibet Christianus habet ad haec signa in virtute Christi in se ipso edenda. Nam, teste S. Bernardo³, daemonia ejicimus a nobis, quum habemus cordis contritionem

¹ Matth. 17, 19; cf. supra P. III. meditat. 38 et 46.

² In Evang. hom. 29 n. 4.   ³ In ascens. serm. Dom. 1 n. 3.

et perfectum peccatorum nostrorum dolorem; linguis novis loquimur, quum recedunt vetera et sermones terreni Adami de ore nostro, quibus declinamus in verba malitia ad excusandas excusationes in peccatis, loquimur vero coelestis et novi Adami lingua, dum in gratiarum actione et laudibus divinis occupamur eaque semper loquimur, quae Deo placent; serpentes tollimus a nobis, quum resecamus occasiones relabendi in antiqua peccata, et removemus, quidquid cordi nostro venenum peccati adferre potest; mortiferum autem quid bibimus, nec tamen nocet, quum suggestiones quidem et earnis stimulos sentimus, etiam inviti, non tamen consensum illis praebemus; super aegrotos manus imponimus, et bene habemus, quum animac nostrae morbos curamus ejusque passiones exercitatione bonorum operum, poenitentiis et mortificationibus vincimus. Haec signa sunt eorum, qui credunt, ut oportet; quae tamen non proprio nomine et virtute praestare possunt, sed nomine et virtute Dei. O Christe potentissime et fidelissime, in te credo et spero; quare tuo nomine haec mirabilia incipere statuo, confidens tuae misericordiae, quod juxta tua promissa sis me adjuturus ad exsecutionem.

MEDITATIO XV.

De secunda Christi promissione, manendi cum discipulis usque ad consummationem saeculi.

Post ea, quae retulimus, adjecit Christus Dominus noster suis discipulis: *Ecce, ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem saeculi*¹. Quae pro-

¹ Matth. 28, 20.

missio omnium est placidissima et affabilissima, quas fecit suis Apostolis; in cujus singulis verbis aliquid est valde considerandum, si perpendatur, quis ille sit, qui eam facit promissionem; quae illum causae ad eam faciendam permovereant; quae ratione impletat, quod promisit, quibus personis, qua continuatione et quanta temporis diuturnitate. Haec enim omnia verbis illis exprimuntur, quorum primum illud „ecce“ invitat nos, ut attentius omnia considereremus.

PUNCTUM I.

Christus cum
discipulis
manet:

Considerandae ergo sunt primum causae, quae Christum permoverunt ad dicendum suis discipulis, se cum illis mansurum.

1. ut eos
consoletur;

Prima causa fuit, ut illos consolaretur, tristes propter absentiam, quam in coelum ascendens facere statuerat, imo etiam ob eam, quam faciebat, dum raro et non nisi aliquot diebus interjectis se illis ostendebat intra quadraginta illos dies, quibus in hoc mundo post suam resurrectionem permansit; ac si diceret: Quamvis ego in coelum ascendam, et quamvis etiam nunc raro vos visitem, scitote tamen certumque habetote, me vobis invisibiliter adesse; non vos derelinquam orphanos absque patre et consolatore. Nam, etsi corporis oculis me non videatis, adeo tamen vobis sum praesens, ac si me cerneretis.

2. ut animos
addat in
laboribus;

Secunda causa fuit, ut illos animaret ad expeditionem, quam illis committebat, mittens illos in mundum universum, praedicare, baptizare et prodigia admirabilia edere, certos ac securos eos faciens, semper se cum illis futurum eosque adjuturum; ac si illis diceret: Nolite animum abjicere, eo quod ad tantam expeditionem impares vos debilesque putetis; nam ego ipse semper sum vobiscum, vestram imbecillitatem corroborans, et ego sum, qui ea opera

sum facturus in vobis et vos comitaturus, quocunque iveritis, nec unquam a vestro latere discessurus.

Tertia causa fuit, ut eos in executione omnium, ^{3. ut eorum diligentiam stimulet.} quae illis imponebat, redderet attentiores et exactiores; nam scientes, ipsum sibi esse praesentem et aspicien-tem, quomodo in suo munere se gererent, haec, inquam, cogitatio et memoria magis sollicitos ac diligentes eos reddere debuit, ut ea non solum absque defectibus et imperfectionibus, sed etiam cum omni perfectione, quam possent adhibere, praestarent, tamquam qui in conspectu eos aspicientis magistri ac Domini sui, cui placere contenderent, versarentur.

Has tres causas et rationes mihi ipsi applicabo, cogitans, sicut re ipsa ita est, Christum Dominum propter illas mihi dicere: *Ecce ego tecum sum, tibi praesens tamquam consolator et auxiliator, tamquam testis eorum, quae facis.* Quapropter nunquam mei obliviscitor, sed recordator, me tecum semper esse in tuis aerumnis, ut te consoler; in tuis officiis et ministeriis, ut te adjuvem: et in omnibus tuis operibus, ut te judicem et praemium reddam. O dulcissime Domine, si tu mecum es, quid mihi deesse potest? O Deus invisibilis, concede mihi ita vivere, ac si te semper praesentem cernerem. Ne me derelinquas orphanum, qui pater meus es, nec desolatum, qui meus es paracletus; assiste semper mihi, siquidem nosti, me sine te nihil, tecum autem omnia posse. Et advertente me, quod me aspicias, excitabitur torpor meus hac tua praesentia.

Quae etiam mihi applicabo.

PUNCTUM II.

Deinde consideranda praestantia hujus promissionis, quae tribus illis verbis „ego vobiscum sum“ continetur. Excellentia hujus Chi praesentiae.

Perpendam igitur *primo*, quis ille est, qui dicit: *Ego.* Non enim dicit, sicut Moysi: *Ego mittam Angelum*

meum, qui praecedat te, et custodiat in via, . . . et introducat te ad Amorrhæum et Hethæum etc.¹; sed Ego ipse, ait, vobiscum sum et comitabor in vestra hac expeditione et custodiam et introducam in terram gentium, Ego, Deus omnipotens, infinitus et aeternus, cuius voluntati non est qui possit resistere²; Ego vester salvator, Salvator, qui daemonem vici, infernum spoliavi et regnum peccati mortisque tyrannidem destruxi; Ego, cui data est omnis potestas in coelo et in terra, vos mitto in mundum, sicut misit me Pater, assistens protector, vobis, sicut Pater ipse mihi astitit; Ego, Magister vester et Protector vester, cuius potestatem, liberalitatem et amorem experti estis, sumque ille idem, qui antea; Ego sum vobiscum, vester socius individuus, licet invisibilis, qui antea fui corporalis et visibilis.

Quum autem dicit: Vobiscum sum, omnes modos quibus adsit: omni-præsentia, complectitur, quibus esse potest cum illis: Primus quidem communis est creaturis omnibus, quibus est præsentissimus, dans illis esse, vitam et motum, quem habent. — Secundus est communis omnibus justis, in quibus est per suam gratiam, dans illis vitam supernaturalem et virtutes. — Tertius est specialis valde electorum, cum quibus particuli prævidentia manens curam illorum gerit, res magnas et admirandas per eos faciens. — Quartus est per sanctissimum altaris Sacramentum, in quo vere et realiter est, et qua Deus et qua homo, ut sit noster cibus et nutrimentum spirituale. Omnibus his modis est Christus Dominus noster in sua Ecclesia, ejus curam gerens et gubernans, sicut rex in suo regno, gubernator in navi, paterfamilias in domo sua et magister in sua schola. Et hoc totum promittit Christus, quum dicit: Ego vobiscum sum, vobiscum scilicet, qui universalem meam Ecclesiam repreaesentatis; vobiscum,

¹ Exod. 23, 20. 23.   ² Esth. 13, 9.

qui mei estis dilecti discipuli, et cum omnibus illis, qui vos imitabuntur et sequentur. Gratias tibi, dulcissime Jesu, pro liberali adeo et magnifica promissione, quam tuae facis Ecclesiae tuaeque scholae discipulis. Felices illi, quibus jucundis adeo modis tuae praesentiae ades. Utinam semper hoc modo essemecum, quo et ego essem tecum, tibi serviens teque amans in aeternum. Amen.

PUNCTUM III.

Perpendenda tertio est continuatio et duratio hujus praesentiae, quae verbis illis „*omnibus diebus usque ad consummationem saeculi*“ declaratur. Christus itaque Dominus noster est nobiscum, non ita interpolatis diebus, uno scilicet die veniens, altero non veniens, sed *omnibus diebus*, omnibus horis et momentis diei, nec limitato tempore mille aut duorum millium annorum, sed usque ad finem saeculi. Quo verbo etiam nos reddit securos, quod ejus Ecclesia sit ad finem usque mundi duratura, et porro etiam ejus leges, sacramenta et sacrificia; ideoque et hodie se nobiscum esse et crastino etiam futurum usque ad diem novissimum. Et hoc saeculo finito, etiam erit cum suis excellentiore modo, qui per totam durabit aeternitatem. Pro his omnibus gratias huic Domino agam supplexque orabo, ut me participem faciat hujus gratiae, manendi mecum omni tempore et omni loco nec vel ad momentum se a me separandi usque ad finem vitae. Statuam vero nec recedere ab ipso nec ejus oblivisci, quantum mihi possibile fuerit, memor illius, quod S. Augustinus dixit¹: *Sicut nullum est momentum, quo homo non fruatur vel utatur Dei pietate vel misericordia, sic nullum debet esse momentum,*

*Continua
Chi prae-
sentia:*

*1. reddit
nos securos,*

*2. excitat
ut nos Dei
sempor
simus
memores.*

¹ Ex opere spurio Manuale cap. 29.

quo eum praesentem non habeat in memoria. Aequum est, Deus meus, ut, siquidem tu semper es mecum habesque me praesentem coram te, ego etiam sim tecum habeamque praesentem te coram me. Sed quoniam hoc excedit meam imbecillitatem, concede mihi gratia tua, quod desidero, qua etiam facile mihi redetur, quod sine illa facere nequeo.

MEDITATIO XVI.

De variis apparitionibus, a Christo Domino suis discipulis intra quadraginta illos dies ante ascensionem factis, ac de modo et ratione, qua spiritualiter animas visitat, quae ratio his apparitionibus designatur.

Praeter apparitiones praedictas certum est plures alias fuisse, ut colligitur ex iis, quae S. Lucas refert, quum dicit: *Quod suis Apostolis praebuit se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis, per dies quadraginta apparens eis, et loquens de regno Dei*¹. In quibus verbis sunt aliqua notanda, quae ad has apparitiones pertinent², et simul perpendendus spiritus, qui in eis continetur, quatenus apparitiones istae referunt spirituales visitationes, quibus Christus Dominus noster animas visitat invisibiliter.

Frequens
Qui visitatio:

PUNCTUM I.

Primum considerandum, quod, quamvis Christus Dominus noster toto illo spatio quadraginta dierum erat invisibiliter continue cum suis discipulis, ut pree-

¹ Apostolis suis multis et iuria modis se Deum prehavit;

¹ Act. 1, 3.   ² Cf. S. Thom. III. q. 55 a. 5 et 6.

dictum est, interdum tamen ad eorum consolationem majorem praebebat se illis spectabilem resuscitatum et glorificatum variis et efficacibus rationibus ac mediis¹, ostendens illis, se eundem ipsum esse, qui fuerat mortuus, nunc vulnera sua tangenda praebens, nunc cum eis manducans, nunc aliqua prodigia faciens, quale erat, clausis januis ad eos intrare, plurimos magnosque pisces ex tempore ad verbum ipsius retibus capi, et alias denique adferens illis rationes et testimonia divinarum scripturarum, quae ea de re loquuntur. Et hac ratione fovebat illos et consolabatur, quoties se videndum praebebat.

Hoc ipsum facit Christus Dominus noster erga animas suorum electorum, cum quibus modo praedicto manet invisibiliter toto tempore vitae illorum, quod, S. Augustino teste², his quadraginta diebus designatur; interdum tamen eisdem appareat, hoc est, interne illas visitans blande consolatur, dans aliqua signa et testimonia praesentiae suae singularibus et jucundioribus inspirationibus et affectibus amoris, etiam cum sensibilis devotionis suavitate, quae refectio est spiritus, admirandis etiam mutationibus, quas efficit in ipso corde illustratione et intelligentia veritatum scripturae sacrae, quas illis communicat, his argumentis praebens se ipsum illis vivum, atque tunc advertunt, eum, quem intra se habent, vere esse Deum vivum et tamquam viventem talia in ipsis operari. Quando etiam ad sacram Communionem accedunt, eodem modo se illis praebet vivum, dans illis certa indicia, quod acceperint *panem vivum, qui de coelo descendit*; communicat enim illis lumen aliquod, amorem aut desideria et proposita novae vitae, dolorem de peccatis, inflammatos devotionis affectus, quibus agnoscunt, id, quod acceperunt, non

2. similiter
agit erga
electos
invisibili
modo,

inspiratio-
nibus,

maxime
in S. Com-
munione;

¹ Cf. S. Thom. III. q. 55 a. 3. ² De cons. Evang. I. 3. n. 84.

esse panem solum aut rem aliquam mortuam, sed viventem.

O Deus invisibilis, praesentissime et absentissime, qui te interdum ita abscondis, ut remotissimus esse videaris, interdum vero ita te prodis, ut te proximum et praesentissimum esse animadvertiscas: veni, Domine, ad animam meam tuaque dulci praesentia visita; ostende te mihi tamquam Deum vivum et verum, talia in me opera faciens, ut testimonium mihi sint, quis tu sis. O dilecte cordis mei, concede mihi ita sumere te in sanctissimo Sacramento, ut mox advertam, me panem vivum et panem vitae accepisse. *Sicut anima mea ad te, Deum fortem, vivum*¹; ne, quaeso, esurientem et sitiensem derelinquas, neve siccam et aridam, ac si rem mortuam accepisset.

(Precatio,
ut Ch. etiam
me visitet.)

3. cur ego
tum parco
praesentiam
Dei sentiam.

Hinc aliqua documenta accipiam. *Primum*, quod, quamvis Deus ubique sit praesens, etiam in me ipso, culpa tamen mea fiat, ut non se mihi praebat vivum, nec ejus praesentiae effectus sentiam nec magis ejus meminerim, quam si vere a me abesset, aut res aliqua esset mortua; quare merito conabor, culpas et importunas curas, quae tantum bonum mihi impediunt, deponere. — *Secundum* est, quod, saepius communicans, non sentiam, me Deum vivum accepisse, potius ita maneo, ac si rem mortuam accepisse, quia exigua mea dispositio ad tantum Dominum suscipiendum indignum me reddit, quem ipse Christus ut vivus consoletur et cui signa edat vitae suae praesentiae. — *Tertium* documentum est, quod argumenta et signa, quae profert Deus ad suam praesentiam ostendendam, sint vere argumenta Dei veri et vivi, ut discernantur ab aliis, quae solet ementiri spiritus malus, transfigurans se in angelum lucis et larva quadam Dei vivi se ipsum velans, quum vere sit deus falsus et

fictus. Supplex ergo Deum ipsum orabo, ut, quum tantum beneficium in me conferre dignabitur me visitandi, id faciat signis et effectibus propriis ipsius, liberans me a fraudibus satanae et iis, in quas errans et insanum proprium judicium me impellere consuevit.

PUNCTUM II.

Deinde considerandum, Christum Dominum nostrum in hisce apparitionibus locutum fuisse cum suis discipulis de regno Dei, nunc revocando illis in memoriam aliqua, quae ante suam mortem dixerat, nunc nova mysteria et secreta aperiendo, ad sacramenta et sacrificia rationemque divini cultus spectantia (quorum sunt multa in iis, quae nunc per traditionem in Ecclesia habentur); alias tamquam magister divinas illis scripturas declarabat, lumen infundens, quo illas intelligerent. Denique nunquam de rebus vanis, curiosis aut ad rem non pertinentibus loquebatur, sed tantum de iis, quae ad regnum Dei spectabant, quod est *justitia et pax et gaudium in Spiritu Sancto*¹, in bonum Ecclesiae. In his sermonibus aliquando illos de incredulitate reprehendebat, aliquando cor eorum amore suo fovebat, confortabat et inflammabat; semper tamen in pace et consolatione post sermonem illos relinquebat, ita ut nunquam defatigarentur illum audientes.

Hoc ipsum praestat Dominus noster, quum spiritualiter animas visitat, quibus in his visitationibus semper aliquid loquitur ad cor, juxta illud psalmi: *Audiam, quid loquatur in me Dominus Deus, quoniam loquetur pacem in plebem suam*²; et illud Oseae: *Ducam illam in solitudinem, et loquar ad cor ejus*³. Ista colloquia fiunt per inspirationes et illustrationes occultas,

Christus
de quibus
loquatur:
1. Apostolos
instruxit
de Ecclesia
et regno Dei:

2. etiam
nos inspi-
ratione sua
ad coelestia
trahit.

¹ Rom. 14, 17.   ² Ps. 84, 9.   ³ Os. 2, 14.

in quibus nulla vana aut curiosa, aut quae ad rem non faciunt, suggerit, sed solum, quae ad regnum Dei, ad justitiam, ad sanctitatem, ad virtutum exercitationem, ad pacem conscientiae cum Deo, ad purum gaudium in Spiritu Sancto pertinent, repellendo interim omne gaudium sensuum et mundi hujus. Interdum revocat illis in memoriam, quae aliquando egerunt vel audiverunt, dans illis vivum et perspicuum eorum sensum; interdum, novas illis aperiens veritates, novos infundit affectus, quos nunquam habuerant; interdum illorum defectus et torporem reprehendit; interdum vero exhortatur et ad perfectionem excitat. Ex his porro sermonibus etiam deprehenditur, Christum esse, qui loquatur. Nam colloquia spiritus daemonis, mundi et carnis plane iis sunt contraria. O amantissime Salvator, veni ad animam servi tui eamque visitans loquere ad cor ejus pro tuo amore de regno Dei, ut novam quotidie aestimationem et amorem hujus regni concipiat nec ab eo procurando desistat, donec in hac vita cum perfectione, quae hic esse potest, illud obtineat et in futura clare videat ac fruatur.

PUNCTUM III.

Proprietates
visitationum
Chi:

Considerandae tertio sunt aliquae harum Christi Domini visitationum proprietates, quae in his ad suos Apostolos apparitionibus resplendent.

1. rarae et
interpolatae,

Prima proprietas est, quod hae apparitiones non fuerint continuatae, sed interruptae et tantum continerint interdum, quamvis aliquibus fuerint frequentiores ob illorum majorem dispositionem, quam aliis, qui non ita bene se disponebant, aut propter vehementiora illorum desideria Christum videndi. Est vero fas credere, eum beatissimae Virgini matri suae quotidie apparuisse aut certe frequentissime, sancto etiam Petro frequentius, quam aliis, ob majorem ipsius fer-

vorem et amorem. Ita ergo visitationes, quas facit Christus spiritualiter piis animabus, interruptae sunt et plus minusve frequentes pro libitu ipsius visitantis ac pro dignitate et fervore animae visitandae. Quare mearum partium est, habere semper, sicut Apostoli, desiderium ardens videndi Christum ejusque praesentia et interna visitatione fruendi, non ob meam consolationem, sed quod p[re]a[m] amore ejus cupiam, semper cum illo esse ob ingentia bona, quae ex eo mihi proveniunt; possumque sicut sponsa Angelis et beatorum animabus dicere: *Adjuro vos, filiae Jerusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nuntietis ei, quia amore langueo¹*, desiderans dulcem ipsius praesentiam, qua meam debilitatem confortem.

Secunda proprietas est, quod hae visitationes fiebant ex improviso, et quum ipsi Apostoli minime cogitarent, durabant etiam brevi tempore et interdum etiam subito evanescabant, sicut evenit duobus illis discipulis in Emmaus, quos, vix degustato (ut dicitur) melle, reliquit. Ite quoque internae visitationes repente solent evenire, et quum nos de eis minime cogitamus; solentque brevi tempore perdurare et repente etiam evanescere. Vult enim Christus Dominus noster, nos esse in continua hujusmodi mutatione et ab ejus misericordia dependere, et, ut ipse dixit, *modicum, et ipsum videamus, et iterum modicum, et non videamus²*, modicum, laeti simus ejus praesentia, et iterum modicum, tristes ex ejus absentia, reditus ejus cupidi. Et ita ait S. Bernardus³: *In corpore potest esse de praesentia sponsi frequens laetitia, sed non copia, quia, etsi visitatio laetificat, sed molestat vicissitudo*. Est enim rara hora, quum venit, et brevis ejus mora. Hoe enim silentium, quod fit in coelo⁴ animae justae, vix durat

quo semper
desideremus;

2. inopinatae
et breves;

quo disca-
mus, eas ex
misericordia
dari;

¹ Cant. 5, 8.   ² Cf. Joan. 16, 17.

³ In Cant. serm. 32 n. 2.   ⁴ Cf. Apoc. 8, 1.

*quasi media hora*¹; in quo tamen oportet, nos divinae voluntati conformari certoque credere, quidquid ipse faciat, ad nostrum majus commodum dirigi.

3. sine certo tempore vel loco, *Tertia* proprietas est, quod, sicut illae apparitiones non semper fuerunt eodem tempore aut loco aut eadem discipulorum occupatione, sed omnino diversis (nam Magdalena apparet in horto juxta sepulchrum, duabus discipulis euntibus in Emmaus apparet in via, undecim Apostolis in coenaculo, septem Apostolis ad litus maris, et pluribus aliis in monte Galilaeae): sic, inquam, visitationes spirituales nec tempus certum habent nec locum aut occupationem. Nam interdum fiunt in ipsa oratione, in spirituali lectione, tempore refectionis aut in boni alicujus operis exercitatione, interdum in aliqua animi recollectione et die festo, interdum in campis et in die profesto. Vult enim ipse Dominus, ut in omni tempore et loco et occupatione ita parati simus, ut visitationi ejus et consolationi obicem non ponamus, sed ab ejus divina prouidentia semper dependeamus. Nam, ut ipse dixit, *Spiritus, ubi vult, spirat*², visitans nos suis inspiracionibus, ubi et quando videtur illi magis opportunum.

4. variis modis et rationibus, *Quarta* proprietas est, quod illas apparitiones praecedebant interdum visitationes Angelorum, interdum vero Christus ipse in aliena figura apparebat et se ipsum sensim manifestabat; alias vero repente se totum ostendebat, jam ingenti splendore, sicuti Virginis sanctissimae, jam minore juxta illorum dispositionem, quibus se ostendebat. Simili autem ratione in spiritualibus visitationibus animarum communicat Christus Dominus noster lumen et notitiam divinae suae praesentiae caeterosque internos favores variis modis juxta

¹ S. Greg. M. Moral. l. 30 n. 35 (ed. Migne cap. 16, al. cap. 12 vel 24).

² Joan. 3, 8.

aeternae suae sapientiae praescriptum et animarum dispositionem, quas visitat. Quod autem ex parte nostra procurare debemus, est animus quidam generosus et confidentiae plenus, quo et desideremus et speremus ab ipso Christo Domino nostro non aliquid minus, quam ipsummet, petentes semper, quod melius est quodque magis illi placet; haec enim granditas fiduciae cordisque ingenuitas, teste S. Bernardo¹, magna meretur, ad imitationem magni illius Moysis², qui Deo dixit: *Ostende mihi gloriam tuam*, et audivit Dei responsum: *Ego ostendam tibi omne bonum*; et sicut David³, qui dicebat Deo: *Tibi dixit cor meum: exquisivil te facies mea; faciem tuam, Domine, requiram*. Qua animi resolutione ad illud perfectionis culmen pervenitur, ut dicere liceat⁴: *Quid mihi est in coelo? et a te quid volui super terram?*

ut ad
perfectiora
semper
anhelemus.

Hos et similes affectus excitare me decet in corde meo ac dicere Christo Domino, nunc cum S. Philippo⁵: *Domine, ostende nobis Patrem, et sufficit nobis*; nunc cum sponsa⁶: *Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie*, indica mihi coelesti tuo lumine locum, quo in meridie, ferventi scilicet amore, somnum mortis dormivisti, et ubi clara luce instar meridiei beatis manifestas tuam supremam gloriam; indica etiam mihi vias ipsius fervoris, ut *procedam et crescam in tuo servitio sine ulla mora, donec perveniam ad lucem perfectae diei*⁷. Amen.

¹ In Cant. serm. 32. n. 8.   ² Exod. 33, 8.

³ Ps. 26, 8.   ⁴ Ps. 72, 25.   ⁵ Joan. 14, 8.

⁶ Cant. 1, 6.   ⁷ Cf. Prov. 4, 18.

MEDITATIO XVII.

De apparitione Christi, suis Apostolis facta in die ascensionis.

PUNCTUM I.

Quum adesset dies, quo statuerat Christus Dominus ad coelos ascendere, quum dilexisset suos, qui erant in mundo, majora in fine dedit eis amoris indicia; ideoque apparuit illis in coenaculo recumbentibus et humanissime convescens significavit, se illa die ad Patrem ascensurum. Estque fas credere, illum ad eos consolandos ob conceptam de hac ipsius absentia tristitiam repetivisse rationes aliquas ex iis, quas attulerat in sermone post coenam.

Ac primum illud forte dixerit: *Vado, parare vobis locum, et . . . iterum venio, et accipiam vos ad me ipsum, ut, ubi sum ego, et vos sitis*¹; ae si illis dixisset: Ego ascendo in coelum, ut ejus portas reserem justisque pro eorum meritis aditum praebeam, ut fruantur mansionibus, ipsis in domo Patris mei destinatis. Gaudete; nam ego ipse revertar ad vos in hora mortis vestrae et accipiam vos tecum et in eo loco constituan, quem Pater vobis destinavit. O dilecte misericordie, felix ascensus iste tuus in coelum, siquidem tuum est tibique praecepit fuit conditum; sed ne, quaeso, obliviscaris redire pro me, ut perveniam ego tandem ad locum, ubi tu es, adjuvante gratia tua, ut efficiar dignus, quem ad tuam admittas gloriam.

Con-
solaciones a
Cho datae:

1. Spes
nostrae
futurae
gloriae,

2. gloria Chi-
de qua
gaudere
debemus,

Mox alteram rationem subjecerit: *Si diligenteris me, gauderetis utique, quia vado ad Patrem; quia Pater maior me est*²; quasi diceret: Si mihi bene vultis,

¹ Joan. 14, 2. 3.   ² ib. 14, 28.

gaudere debetis de meo honore meique animi jucunditate, quia ascendo ad Patrem meum, qui est in coelis estque major me, qua ego sum homo, meque honorabit et glorificabit, faciens me ad suam dexteram sedere, ubi quietissime regno illo fruar, quod mea passione expugnavi. Exsulto animo, dulcis Jesu, quod ascendas ad tuum Patrem, quia te plus amo, quam me ipsum, tuumque honorem plus quam meum ego desidero; et siquidem Pater tuus etiam est meus, magnam fiduciam habeo, quod me tandem ad fruendum ipsius praesentia deduces.

Tertio addiderit quoque: Expedit vobis, ut ego vadam; <sup>3. prefectus
spiritualis
ex Chi
absentia
oriundus.</sup> *si enim non abiero, Paraclitus non veniet ad vos; si autem abiero, mittam eum ad vos* ¹; ac si diceret: Non solum mea refert, ut propter honorem meum ascendam in coelum, sed etiam vestra plurimum refert, quo fides vestra perficiatur, spes erigatur ac purificetur charitas descendatque de coelo divini Spiritus plenitudo. Nisi autem ego ascendero, non descendet Spiritus Sanctus ad vos, tum quod ita sit decretum, ut ego prius ascendam indeque illum ad vos mittam, tum quod vos neandum satis parati estis ad illum accipiendum, ut qui modo quodam amoris carnis corporali praesentiae meae adhaerescatis. Est autem necesse, eum amoris modum omnino exuere, ut supremi illius doni capaces sitis. Quamobrem, anima mea, diligenter attende, Deum tuum spiritum esse ac velle diligi amore adeo spirituali, ut nec odorem habeat amoris alicujus proprii. Quodsi corporalem Christi praesentiam amore minus puro et alicujus proprii commodi intuitu amare impedimento est, quo minus Spiritus Sanctus adveniat: quanto magis impediet, si te ipsam aut aliam aliquam creaturam inordinate diligas? O dulcis Salvator, guberna pro tuo libitu

¹ Joan. 16, 7.

animam meam. Quodsi ad ejus commodum spirituale opus est, ut te illi quoad sensibilem consolationem subtrahas, fiat voluntas tua. Certus sum enim, tempore te Paracletum Spiritum daturum in ea plenitudine, quae expedit, ut possim in tuo amore perdurare.

PUNCTUM II.

Apostoli se
praeparare
jubentur ad
Spiritum S.

Postquam Christus Dominus noster discipulos suos fuissest consolatus, adjecit: Sedete in civitate, quoadusque induamini virtute ex alto¹. Quibus verbis promittit illis adventum Spiritus Sancti, sed modo tamen quodam mysterio pleno, ut singula verba perpendenti patebit.

1. Sedete –
animo pacato
et patienti:

Primum ergo dicit illis: Sedete, quiescite videlicet, ut eos doceret, quietem corporis et spiritus simul cum corde pacato magni esse momenti ad hoc coeleste donum recipiendum; deinde, ut patientiae in eo exspectando illos admoneret, ne scilicet properarent plus, quam par esset, in desiderio illud recipiendi, sed hanc euram Deo ipsi relinquerent. Ac propterea noluit certum diem praescribere, quo Spiritum Sanctum mittere cogitabat, ut quotidie illum exspectarent, quotidie peterent seque ad illum recipiendum magis praepararent. Solum dixit, ipsos baptizandos Spiritu Sancto non post multos hos dies², ut haec aliqua esset illis consolatio, quod non esset longior futura mora. Hinc discam exspectare in quiete et patientia adventum divini Spiritus in ea plenitudine, quam desidero, divinae providentiae relinquens diem adventus ejus, juxta illud Isaiae: Qui crediderit, non festinet³.

2. in civitate
— non sibi
solis vivant,

Dixit illis praeterea, ut sederent in civitate, Jerusalem videlicet. Et quamvis magis ad rem videretur, si exirent in desertum aut in separatum aliquem montem, ut majore quiete Spiritus Sancti adventum

exspectarent, praetulit tamen ipse civitatem et locum frequentatum, quia Spiritus Sanctus non ipsis solis mittebatur, sed ad omnium hominum commodum mittendus erat, ideoque expediebat, potius in publico loco dari, ut mox ad Christi legem promulgandam prodirent, juxta illud Isaiae dicentis: *De Sion exibit lex, et verbum Domini de Jerusalem*¹.

Praeterea Christus Dominus noster praefert cordis solitudinem solitudini corporis. Potest autem in medio populi strepitu cor esse quietum et pacificum aptumque ad videndum et recipiendum Deum. Et forte non absque mysterio civitas illa, etiamsi aliqui frequen-tissima, vocatur Jerusalem, quod visionem pacis signi-ficat. O princeps pacis, pacifica cor meum quietumque redde spiritum meum, ut *in omni loco et tempore orare possim, levans puras manus*² in coelum donumque ex-spectans, quod mihi promisisti.

Tertio dixit eis: Sedete in civitate, *donec induamini*³ virtute ex alto, fortitudine videlicet Spiritus Sancti, insinuans, illos ex se ipsis nudos omnino esse et inermes, debiles, pusillanimes vacuosque spiritu et facul-tate necessaria ad prodeundum in mundum et Evan-gelium praedicandum; quare sedere eos et quiescere oportere, donec Spiritus Sanctus superveniat, qui gratia sua illos induet et donis suis armabit et virtutibus coelestibus confortabit, virtutem, fortitudinem et facultatem ad eam expeditionem necessariam tri-buens. Quae virtus ex alto veniet, quia ipsa est alta et omnibus humanis viribus superior, et quoniam *omne datum optimum et omne donum perfectum de-sursum est, descendens a Pa're luminum*³, qui in altis habitat.

Duo hinc documenta accipiam: *Primum*, referre plurimum, si bene me in humilitate fundem, agnoscens

*sed cordis
solitudini
intenti;*

*donec in-
duamini etc.
— ex se in-
ermes, fortes
ex Deo:*

¹ Is. 2, 3.

² 1 Tim. 2, 8.

³ Jac. 1, 17.

*hinc
humilitas
fovenda,*

nuditatem et imbecillitatem meam, quia ex me ipso nec vestes habeo nec arma sufficientia nec illa induere possum, nisi alius me sicut infantem aliquem induat; et ideo Christus Dominus noster non dixit: Quiescite, donec vos ipsos induatis, sed: *donec induamini*.

cavenda et
praesumptio
et pusilla-
nimitas.

Secundum documentum est, temerariam esse prae-
sumptionem, ad gravissimas hujusmodi expeditiones
prius aliquem prodire, quam tantam habeat facultatem
et quam induatur virtute ex alto. Qui enim absque
sufficientibus armis ad pugnandum prodit contra fortis
adversarios, facile ab eis superabitur. O Pater lumi-
num, a quo dona omnia coelestia proveniunt: ecce
pauper ego sum in tuo conspectu et infans adeo
parvus, ut nec vestem habeam nec induere me possim,
nisi misericordia tua utrumque praestet erga me.
Indue ergo me, Domine, virtute ex alto, qua possim
aggreedi expeditiones divini tui servitii, neve permittas,
me absque tali virtute temere me projicere ad id,
quod non possum praestare. Si enim absque alis
volare praesumam, loco altioris loci, ad quem ascen-
dere tento, superbia me praecipitabit in profundum.

Ultimo perpendam, quod, dum Christus Dominus
jussit suos discipulos *sedere* et quiescere, donec in-
duerentur virtute ex alto, simul monuit, ut, quam-
primum ea virtute induti essent, statim ad suam ex-
peditionem prodirent. Nam, ut vitium fuisse temeritatis,
prius prodire, quam illa virtute induerentur, ita
pusillanimitatis et socordiae, non prodire, postquam
eam accepissent. Apostolos autem statim prodiisse,
meditatione 24. apparebit.

PUNCTUM III.

Egressus
in montem
Oliveti:

*Eduxit eos foras in Bethaniam (in montem, qui
dicitur Oliveti)*¹.

¹ Luc. 24, 50; cf. Act. 1, 12.

Considerandum *primum*, Christum Dominum nostrum omnibus discipulis suis, qui in illo erant coenaculo, mandasse, ut statim se conferrent in Bethaniam ad montem Oliveti; inde enim se in coelum ascensurum. Non constat quidem, num ita ipsem et eos eduxerit, ut aliquo spatio illos comitaretur ita ipsis conspicuus, ut reliqui per viam praetereuntes eum non cernerent; an vero ibi statim evanuerit, discipuli autem soli in Bethaniam se contulerint. Utut autem hoc fuerit, Apostoli paruerunt mox Christi Domini iussioni; estque fas credere, illos, quum ex coenaculo exirent, fuisse memores alterius exitus ex eodem coenaculo in hortum Gethsemani (qui ad unum latus montis olivarum situs erat), magna tristitia et anxietate trementes ob timorem aerumnarum, quas praevidebant ex morte dilecti sui magistri sibi eventuras. Nunc autem exiverunt etiam valde quidem anxii, partim ex tristitia, partim ex laetitia, ex gloria ipsius in coelum ascensione, quae imminebat; et hoc fervore accelerarint sine dubio suos gressus, quo citius ad locum destinatum pervenirent.

Deinde perpendendum, quod Christus Dominus noster eundem montem Oliveti elegerit, ex quo in coelum ascenderet, in quo maxima agonia et sanguinis sudore Patrem suum oraverat, et in quo, a suis Apostolis desertus, a Juda fuit hostibus traditus, captus a Judaeis, funibus ligatus et eorum pedibus conculcatus, ac denique ex quo exiverat ad crucis ignominias subeundas. Ex eodem, inquam, loco ascendere vult ad fruendum amplitudine sua gloriae, ut sic intelligeremus, eum per tales labores coelum sibi comparasse, quod jam ascendebat possessurus; et si patientiam ego habuero, idem, quod mihi fuerit humiliationis principium et causa, futurum etiam causam meae exaltationis, et a temporalibus istis aerumnis me ad aeternam quietem ascensurum. Designavit

1. Tristitia
et gaudium
Aposto-
lorum;

2. docemur,
aerumnis
esse ad
coelum
ascenden-
dum, .

atque per
exercitium
obedientiae
et charitatis.

quoque ad suam ascensionem Bethaniam, quod interpretatur domus obedientiae, et montem olivarum, qui significat culmen misericordiae et charitatis, ut ita significaret, quaecunque fecit ab incarnatione sua usque ad ascensionem in coelum, ea se fecisse, ut Patri suo obediret perfectissima obedientia; in eujus obedientiae domo ita semper vixit, ut nunquam ab ea recesserit. Eadem vero omnia, quae fecit, direxit ad supremum finem charitatis et misericordiae, in bonum scilicet hominum, ob eorum amorem, et ut illos ab omnibus miseriis liberaret. Simul etiam nos docet, viam ascendendi in coelum esse Bethaniam et montem olivarum, domum scilicet obedientiae et culmen charitatis et misericordiae, ut *animas nostras*, juxta sententiam S. Petri, *castificemus et pacificemus in obedientia charitatis*¹. O unigenite Patris Fili, qui per vias obedientiae et charitatis ascendisti, ut ad ejus dexteram sederes: adjuva me, ut per totam vitam meam in domo habitem obedientiae nec in puncto a tua voluntate recedam, sed contendam semper ad altissimum charitatis et misericordiae culmen ascendere, donec ad regnum tuum perveniam, ubi et videam te et fruar in aeternum. Amen.

MEDITATIO XVIII.

De ascensione Domini nostri².

PUNCTUM I.

Existentibus omnibus discipulis et saceratissima Virgine in monte olivarum, apparuit illis Christus³

¹ Cf. 1 Petr. 1, 22.   ² Cf. S. Thom. III. q. 57.

³ Luc. 24, 51; cf. Marc. 16, 19 et Act. 1, 12.

Dominus noster vultu splendidiore et benevolentiore, quam alias. Loco autem complexum, quibus, qui se multum amant, se mutuo complectuntur, quum ab invicem discedunt, permisit ipse, ut omnes oscularentur sacratissimos ejus pedes et manus, ex quibus suavissimus odor fragrabat, quo illorum corda confortabantur. Accesserit procul dubio omnium prima sacratissima ejus mater, quae nomine et titulo matris osculata vulnus lateris cupiverit etiam omnino intrare, ut simul cum Filio, si id concessum fuisset, in coelum ascenderet; sed quoniam resignatissimam habebat voluntatem in divinam, nihil aliud volebat, quam quod ipse Deus. Accesserit mox S. Petrus, S. Joannes et reliqui Apostoli ac discipuli, tangentes omnes et osculantantes sacratissima illa vulnera maxima, qua poterant, devotione et reverentia.

Et mox, ait S. Lucas, *elevatis manibus suis benedixit eis*¹. Duo hic fecit Christus Dominus noster. Primum manus in altum elevavit, ut insinuaret, benedictionem, quam volebat illis impertire, non esse de bonis terrenis, sed coelestibus; quam benedictionem sua passione et morte illis comparaverat, manibus suis in cruce elevatis. Ambas autem manus elevavit, tum quod ambae fuissent cruci affixae, tum ut sic benedictionis suae largitatem significaret, qua plena utraque manu bona gratiae et gloriae nobis impertiret. Ex quo magnos affectus concipiā laudum et gratitudinis, dicens cum Apostolo: *Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in coelestibus in Christo*². O Christe benignissime, per amorem et extremum dolorem, quo manus tuas in cruce elevasti, ut mihi coelestes benedictiones comparares, te supplex oro, ut, nunc eas levans, copiosam tuam benedictionem

Ultima
valedictio:

1. Summa
devotione
Chi vulnera
osculantur;

2. Ch.
benedicit
suis

benedictione
coelesti,

copiosa,

¹ Luc. 24, 50.   ² Eph. 1, 3.

mihi impertias, ut meas ego quoque elevem in coelum orationibus et operibus adeo perfectis, ut sim dignus, cui elevatis tuis manibus benedicas.

Deinde, ait S. Lucas, *benedixit illis*, verbis declarans et exprimens ea bona, quae illis desiderabat et pro illis petebat. Et quamvis nec verba ipsa nec bona, quae desideravit et petivit, noverimus, forte illa protulerit, quibus Deus jusserset benedici filiis Israël: *Benedicat tibi Dominus, et custodiat te. Ostendat Dominus faciem suam tibi, et misereatur tui. Convertat Dominus vultum suum ad te, et det tibi pacem*¹. Aut forte partem illius orationis repetivit, quam habuit in sermone post coenam, quae fuit suprema benedictio, quam illis poterat impertiri, dicens: *Pater sancte, serva eos in nomine tuo et virtute tua protege, quos dedisti mihi, ut sint unum, sicut et nos, et postea ascendant, quo ego ascendo, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi*², et amorem tuum erga me. Et quoniam benedictio hujus Domini non est in solis verbis, sed re ipsa facit, quod dicit, simul cum illa benedictione repleverit procul dubio eos bonis illis coelestibus, quae pro illis petebat. O dulcissime Jesu! cui praesentes erant, etiam qui tunc erant absentes, fac me, quaeeso, hujus benedictionis tuae participem, ex qua totum bonum meum pendet, ne sim ego reprobato Esau similis, qui paternam Isaac patris sui benedictionem plenam non obtinuit³. Benedic mihi, Pater mi, in hac valedictione, non benedictione terrena, sed coelesti, quia haec terrena nec implet me nec satiant, sed utrumque praestant coelestia.

PUNCTUM II.

Postquam Christus Dominus suis discipulis benedixit, coepit sensim a terra elevari et ferebatur in

¹ Num. 6, 24—26.   ² Joan. 17, 11. 24.   ³ Gen. 27, 39.

*coelum*¹, non ut *Elias curru igneo et equis igneis per turbinem ascendens*², sed propria virtute et infinitae divinitatis et majestatis subvectus igne, qui propellit in altum tamquam in proprium locum.

Comitabantur autem eum omnes animae, quas e limbo et purgatorio liberaverat, multique Angelorum chori, qui de coelo descenderant, ut ipsum comitarentur. Discipuli omnes oculos suos animae et corporis in suum magistrum defixos habebant, tribus flagrantissimis affectibus elevatos: *Primus* erat admirationis, quod rem adeo insolitam et novam viderent, ascendentem videlicet hominem per aëra tanta jucunditate et facilitate tantisque suae excellentiae et majestatis indiciis. — *Secundus* affectus erat maximae laetitiae; exultabant enim ob gloriam sui magistri et divinitatem, quae in eo resplendebat. Neque enim sciderunt vestimenta sua, sicut *Elisaeus*³, quum magistrum suum Eliam vidi raptum in coelum; potius prae gaudio forte exsiluerint, videntes eum in tanta majestate ascendentem. — *Tertius* affectus fuit intimum desiderium eum sequendi et cum eo ascendendi, quia eorum corda post suum dilectum rapiabantur; ubi implebatur, quod praedictum erat: *Ascendens in altum captivam duxit captivitatem*⁴. Duo enim genera captivorum secum Christus trahebat, quosdam vere, quia ipsosmet in persona ducebat, quales erant justi, e limbo educti, qui ad ccelum usque empyreum ipsum secuti sunt. Sed praeter hos etiam captiva ducebat corda suae matris et omnium discipulorum, qui omnes desiderio illum sequebantur, ligati catenis amoris nec valentes ab eo divelli. O si mihi daretur, esse me unum ex his captivis Jesu! O dulcissime Jesu, trahe tecum cor meum captivum in coelum,

*Ascendentem
Chum disci-
puli pro-
sequuntur:*

*affecta ad-
mirationis,*

gandii,

desiderii.

¹ Luc. 24, 51 et Act. 1, 9.   ² Cf. 4 Reg. 2, 11.

³ 4 Reg. 2, 12.   ⁴ Ephes. 4, 8; cf. Ps. 67, 19.

ut semper illic maneam in tua societate. Gaudeo, Domine, quod per aëra aquilae instar volantis ascendas, provocans ad volandum tecum pullos et filios tuos¹. Da mihi, Domine, aquilae alas, quibus te sequar volans, omnes meas cogitationes ac desideria solum in te sequendo collocans, siquidem a te nihil volo super terram², nec aliud quidquam in coelo desidero, quam te frui in aeternum.

PUNCTUM III.

Quum discipuli ascendentem Christum Dominum aspicerent, nubes suscepit eum ab oculis eorum³.

Considerandum hic est mysterium hujus nubis, quae, quum Christus Dominus altius in aëra ascendendo pervenisset, eum intra se recepit in conspectu Apostolorum. Est vero fas credere, eam fuisse pulcherrimam et splendidissimam, qualis par erat esse ad ostendendam majestatem illius Domini, qui in ea ascendebat, et pulchritudinem loci coelestis, ad quem tendebat; ubi impletum est, quod erat praedictum: *Qui ponis nubem ascensum tuum, qui ambulas super pennas ventorum*⁴; ac si diceretur: Nubibus uteris pro triumphalibus curribus, ut magna pompa et majestate per aëra volando concendas. O quanta Apostoli fuerint affecti laetitia, gloriosum illum currum carentes, quo magister eorum vehebatur! Et quamvis non exclamaverint sicut Elisaeus, quum vidit Eliam igneo curru raptum (nam suspensio spiritus usum linguae illis adimebat), quisque tamen forte in corde suo dixerit: *Pater mi, pater mi, currus Israël et auriga ejus*⁵. O Pater mi amantissime, defensio et fortitudo verorum Israëlitarum, qui constantes fuerunt in tuo

Christus
nube
suscepit:
1. Ostendit
Dni maje-
statem;

¹ Cf. Deut. 32, 11. ² Cf. Ps. 72, 25. ³ Act. 1, 9.

⁴ Ps. 103, 3. ⁵ 4 Reg. 2, 12.

servitio et solliciti in tua contemplatione, quo discedens me derelinquis? O Pater mi dulcissime, gubernator et protector in te confidentium, admitte me in currum istum triumphantem; pateat mihi aditus ad istam nubem splendentem, ut saltem spiritu te sequar et ingrediar ad supremam tuae majestatis gloriam contemplandam.

Deinde perpendendum, quod Christus Dominus noster, postquam aliquo intervallo in nube illa ascenderat, ita ab eadem fuerit coopertus, ut Apostolorum oculis fuerit subtractus. Quae nubes significat omne id, quod nobis impedimento est, quominus ipsum Christum videamus, et subtrahit a nostro conspectu ipsum Deum. Quod potest nobis duobus modis contingere: aliquando enim id evenit nostra culpa; et tunc ipsae culpae nostrae sunt nubes, quas inter nos et Deum ponimus, magnoque sunt nobis impedimento in oratione et contemplatione, juxta illud Jeremiae¹: Opposuisti nubem tibi, ne transeat oratio ad coelum. Et siquidem hanc ego nubem mihi opposui, mihi quoque incumbit, eam per divinam gratiam amovere, adhibita poenitentia et mortificatione et examinatione diligenti, num ea nubes sit superbia, num cupiditas aut inordinatus ad creaturam aliquam amor, applicatis efficacibus mediis ad dissolvendum id, quod tantum mihi bonum impedit. Aliquando idem nobis accidit absque nostra culpa ex divina tantum prouidentia, quae, ut interdum se nobis ostendit, ita interdum occultat et subtrahit, volens, ne jucunda ipsius praesentiae contemplatione ipsum intueamur, sed ut aliis quoque rebus, ad ipsius divinum obsequium spectantibus, attendamus. Et universim debilitas nostrae carnis et nostri intellectus tarditas et multitudo curarum ac necessitatum, quae nos premunt

2. Ch., ut
Apostolis,
ita nobis
saepe sub-
trahitur.

Causae
spiritualis
illius sub-
tractionis.

¹ Lam. 3, 44.

in hac vita mortali, instar nubium sunt, quae nos impediunt a contemplatione cum ea claritate et continuitate, quam cuperemus, sicut nubes, quae frequenter per aërem transeunt, solis conspectum nobis auferunt. O Deus infinite, *qui lucem inhabitas inaccessibilem*¹ mortalibus, aufer ab anima mea peccatorum nubes, quas ego posui, ac dissolve nebulas tentationum et turbationum, quas patior, ut possim in hac vita mortali ita contemplari, donec facie ad faciem² sine alicujus nubis impedimento videre te possim in vita aeterna. Amen.

PUNCTUM IV.

Etiam postquam discipuli Christum Dominum amplius non videbant, stupefacti tamen et quasi a mente alienati adhuc intuebantur *in coelum*; et longo tempore in ea ecstasi permansissent, nisi Dominus ipse excitatorem aliquem ad illos misisset. *Ecce itaque duo viri, Angeli videlicet, adstiterunt juxta illos in vestibus albis, qui et dixerunt: Viri Galilaei, quid statis aspicientes in coelum?* *Hic Jesus, qui assumptus est a vobis in coelum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in coelum*³. Quibus verbis duo insignia documenta Angeli dederunt discipulis, et nobis in eis.

Admonitio
Angelorum
ad Aposto-
los:

1. Contem-
platio in hac
vita non
perpetuo
coleenda;

Primum est, quod suspensio et admiratio et reliqui affectus divinae contemplationis in hac vita accipiendi sint in certo termino et mensura, quia non ipsi sunt nobis finis ultimus, sed medium quoddam ad voluntatem Dei et officii nostri obligationes melius exsequendas; ideoque Angeli modo quodam reprehensionis usi sunt, quum Apostolis dixerunt: Quid statis aspicientes in coelum? quasi dicent: Desistite, satis diu aspexistis; ite et facite, quod vobis commissum est.

¹ 1 Tim. 6, 16.

² 1 Cor. 13, 12.

³ Act. 1, 10. 11.

Secundum documentum est, ut memoriam hujus Christi Domini ascensionis in coelum conjungerent cum memoria adventus ejus ad judicandum, ut memoria primi fidem firmaret secundi, et utrumque simul hominibus praedicarent, ut, si forte bene se gerere negligerent, cogitantes, Dominum suum absentem esse, quia ascendisset in coelum, se ipsos tamen reformarent, cogitantes, redditum eum ad judicandum et rationem exigendam. Nec tamen dixerunt, quando esset reversurus, sed tantum, reversurum, ut quotidie sint in hujus redditus exspectatione timeantque rationem ab ipsis exigendam. Quamvis autem sit verum, eum, sicut ascendit, ita reversurum, quod spectat ad majestatem, quam ostendit in ascensu: nihilominus, qui ascendit benevolus et mansuetus magnisque ostensis amoris indiciis, revertetur terribilis et tremendus et magnis ostensis severitatis indiciis rationemque exiget omnium, quae in suo discessu nobis commisit, nemini parcens, qui tunc fuerit reus inventus. Quare, anima mea, *in die bonorum ne immemor sis malorum*¹, et in die, qua ascendit in coelum tuus advocatus, memor esto diei, qua revertetur constitutus judex. Attende diligenter, quid tibi commiserit, et explere contende, ut, quum redierit, secum te accipiat ad corregnandum in coelo. Amen.

Quum haec discipuli ab Angelis adivissent, *ipsi adorantes regressi sunt in Jerusalem cum gaudio magno*². Audientes enim, magistrum suum jam esse in throno coelesti, prostrati in terram magna reverentia illum adoraverunt, supplentes aspectu fidei, quod visu corporis assequi non poterant. Reversi sunt autem gaudio magno; nam etsi absque suo magistro revertebantur, tamen ut viri perfectiores, qui magis

^{2. memoria}
Chi nt ju-
dieis futuri
fovenda.

Reditus
Aposto-
lorum, et
gaudium:

¹ Eccli. 11, 27. ² Luc. 24, 52.

gaudent de eo, quod Deus vult, quam quod caro desiderat, et de gloria Christi, quam de re alias sibi grata. Hujus gaudii tres fuerunt causae: firmitas videlicet fidei, quae in eis mansit, videntibus gloriosum exitum rerum magistri sui (ex praeteritis autem certissimi omnino reddebantur de omnibus futuris); deinde magna fiducia, quam conceperunt, quod esset venturus ad illos promissus Spiritus Sanctus, et quod aliquando ascensuri et ipsi essent ad eundem locum, ad quem magister ipse praecesserat, quod idem futurum promiserat; tertio denique magnus et fervens amor erga illum, de cuius gloria, ac si propria ipsorum esset, exultabant. Et quamvis corpore ambularent in terra ex monte olivarum in Jerusalem, eorum tamen corda in coelo versabantur, Domini sui gloriam contemplantia. Ex his ergo causis ingens adeo gaudium in illis oriebatur.

Eadem tres causae magnum animae meae gaudium adferre debent et excitare fidem, spem et charitatem erga Christum Dominum meum, ut gaudeam de ejus gloria et exultem spe aliquando ad ipsum ascendendi. Ad quod obtainendum curare omnino debo, ut abjiciam a me, quidquid hunc ascensum mihi potest impedire, qualia sunt peccata, vitia et inordinatae affectiones ad res terrenas, imo superfluas ex eis etiam deponere, ut levius faciliusque volare mihi liceat ad locum, ubi Christus est. Propterea enim ipse dixit, *ubicunque fuerit corpus, illuc congregandas et aquilas*¹, ubi videlicet Christi Domini nostri corpus glorificatum est, eo conventuros illos, quorum *juventus renovata est sicut aquilae*². Nam *qui sperant in Domino, mutant fortitudinem, assumunt pennas sicut aquilae*³, ut

¹ Matth. 24, 28 [quod non proprio, sed summum accommodato sensu ita accipe. *Nota Edit.*].

² Cf. Ps. 102, 5.   ³ Is. 40, 31.

ex fide
in Chien
Sinea,

ex fiducia
magna,

ex amore
ferventi —

quae eadem
michi causae
sunt gaudi.

ad contemplandum illum ascendant et volent velociter ad omnia, quae sunt ejus obsequii. O Rex coeli, qui aquilae instar regiae elevaris et in arduis et altissimo coelo ponis nidum tuum¹, me provocans, ut te desiderio sequar: renova in me juventutem sicut aquilae, ut novam recipiam virtutem et fortitudinem, qua possim volare post te, tua vestigia sequens, tuas virtutes aemulans et eorū meū ad locum illum transferens, in quo est corpus tuum glorificatum, et ita in terra vivens, ut *mea conversatio sit in coelis*², ubi tu vivis et regnas in aeternum. Amen.

MEDITATIO XIX.

De ingressu Christi Domini in coelum empyreum
et ejus ad Patris dexteram consessu.

PUNCTUM I.

Considerandus primo est gloriosus Christi Domini nostri triumphus, quum coelum empyreum ingressus est³; circa quem etiam est perpendendus ipsius comitatus, exultatio et concentus, quo est exceptus, colloquia et sermones, qui in ipso ingressu fuerunt.

Comitatus erat omnium animarum, quas e limbo eduxerat, cum aliquot justis, corporibus etiam glorificatis (si tamen verum est, quod, qui cum Christo resurrexerunt, non sint iterum mortui), juxta id, quod scriptum erat: *Ascendens Christus in altum captivam duxit captivitatem*⁴, duxit videlicet secum animas, quae fuerunt in limbo captivae, quas etiam captivas, sed

Ingressus
Chi in
coelum:

1. Comitatus
animarum
justarum;

¹ Cf. Job 39, 27.   ² Cf. Phil. 3, 20.

³ Cf. Marc. 16, 19.   ⁴ Eph, 4, 8; cf. Ps. 67, 19.

catenis amoris et charitatis, summaque earum animi voluptate et consolatione secum ducebatur. Quo enim pejus et calamitosius est, captivum esse daemonis, eo melius et gloriosius est, captivum esse Christi. Quam itaque laetabunda ascendebat illa societas illustrium vinctorum et captivorum, ducem suum sequens et cupiens, se collocari in throno gloriae, ubi perfectissima libertate gauderent! Meminerant omnes illi angustiarum et tenebrarum limbi, ex quo deducti erant, quas cum amplitudine et claritate empyrei coeli, in quod ingrediebantur, conferentes admirabantur et loci pulchritudinem obstupescentes. Dixerit proeul dubio quisque illud psalmi: *Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! Concupiscit et deficit anima mea in amplissima atria et palatia Domini*¹.

2. concentus
angelicus;

Post hunc aspectum mox coepit concentus coelestis, de quo psalmista: *Ascendit Deus in jubilo, et Dominus in voce tubae*². O quales laetitiae jubilos senserunt illae animae, dum suum ducem comitarentur! quas laudum voces, sonoras magis, quam tubarum, ex cordibus suis ediderunt, Dominum suum glorificantes! Aliae proeul dubio alias ad hujusmodi laudum cantica provocaverint, illud ejusdem Psalmistae dicentes: *Psallite Deo nostro, psallite; psallite Regi nostro, psallite, quoniam rex omnis terrae Deus; psallite sapienter. Regnabit Deus super gentes, Deus sedet super sedem sanctam suam*³. Et illud: *Psallite Domino, psallite Deo, qui ascendit super coelum coeli ad orientem*⁴ et, ibi lucem inhabitans inaccessibilem⁵, electos suos illuminat lumine gloriae.

Cum choro animarum ingressus est simul chorus unus innumerabilium Angelorum, qui descenderant, ut Christum ipsum comitarentur essentque illi, ut inquit David, sicut currus Dei triumphalis decem

¹ Ps. 83, 2. 3.   ² Ps. 46, 6.   ³ Ps. 46, 7—9.

⁴ Ps. 67, 33. 34.   ⁵ 1 Tim. 6, 16.

*millibus multiplex millia laetantium*¹, omnes summo gaudio cantantes triumphos ejus victoriae; dialogos et colloquia miscentes ad ejus magnitudinem manifestandam alii aliis dicebant²: *Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portae aeternales, et introibit Rex gloriae.* Alii admirantes respondebant: *Quis est iste Rex gloriae, qui vult per has portas penetrare?* et eis respondebatur: *Dominus fortis et potens, Dominus potens in praelio, Dominus virtutum, ipse est Rex gloriae.* Alii per modum collaetantium interrogabant: *Quis est iste, qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra?* *iste formosus in stola sua, gradiens in multitudine fortitudinis suae*³; ac si diceretur: *Quis hic est, qui ex mundo ascendit, sanguine tinctus, et ex loco pugnae, induitus humanitatem phrygio vulnerum opere laboratam, sed mirum in modum pulchram, editis magnae virtutis ac fortitudinis argumentis?* *Ego, inquit, sum, qui loquor justitiam, et propugnator sum ad salvandum.* Ego feci in mundo justitiam, exsolvens peccata hominum, pugnans contra daemonem, ut ab ejus tyrannide illos eruerem; et nunc facio justitiam, ascendens ipse et mecum illos deducens ad coelum, quod pro illis sum promeritus. Et tunc omnes communi voce dixerunt illud Apocalypsis⁴: *Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem et divinitatem et sapientiam et fortitudinem et honorem et gloriam et benedictionem in saecula saeculorum.* O Salvator mundi, gaudeo de tuo isto adeo glorioso triumpho, quem abunde es promeritus. *Surge, Domine, in requiem tuam, tu et arca sanctificationis tuae*⁵, siquidem tam feliciter pro nobis laborasti. *Exaltare super coelos, Deus*⁶, *ascende super Cherubim et vola super pennas ventorum*⁷ et sede super omnes

¹ Ps. 67, 18.   ² Ps. 23, 7 sqq.   ³ Is. 63, 1.

⁴ Apoc. 5, 12. 13.   ⁵ Ps. 131, 8.   ⁶ Ps. 107, 6.

⁷ Ps. 17, 11.

creaturas, quia omnibus illis superior et melior es. Fac mihi, quaeso, potestatem intrandi ad istos choros Angelicos illorumque vocibus meas conjungendi, ut te cum illis laudem ac benedicam, dicens: *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus, Deus Sabaoth et exercituum, qui erat et qui est et qui venturus est*¹; pleni sunt coeli ista gloria tua et glorioso isto tuo in eos ingressu!

4. Christi
ipsius
laetitia.

Prae omnibus autem perpendenda est ipsius Christi Domini in hoc suo triumpho laetitia. Nam etiam de ipso apte dicitur: *Ascendit Deus in jubilo*², exultante sanctissima illa anima summo gaudio, quod videret felicem omnium laborum suorum exitum. Et sicut *pastor, qui invenit ovem, quam perdiderat, impositam in humeros suos gaudens*³ portabat in coelum, ex quo descenderat, ut illam quaereret. Dixerit procul dubio Angelis: *Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam, quae perierat.* O pastor supreme, qui tot expensis tuis quaequivisti et invenisti ovem humani generis, congratulor tibi de isto gaudio, quo affectus ascendis triumphans super omnes coelos; gratulor tibi de gloria istius triumphi, per quam supplico, ut ejus me participem facias, quaerens me et inveniens in hac vita et postea deducens ad te fruendum in futura.

PUNCTUM II.

Christus
coram
aeterno Patre
apparet: Ingressus itaque Christus Dominus noster et *pene-trans*, ut ait Apostolus⁴, *coelos perveniensque ad ipsum supremum coelum empyreum obtulit aeterno Patri felicem illam captivitatem, quam secum deducebat; et quasi rationem reddens eorum, quae in mundo ipsius obsequii causa fecisset, repetiverit forte, quod in ser-*

¹ Apoc. 4, 8.   ² Ps. 46, 6.   ³ Cf. Luc. 15, 5.

⁴ Hebr. 4, 14; cf. S. Thom. III. q. 57. a. 4 et q. 58.

mone post coenam eidem dixerat: *Pater, manifestavi nomen tuum hominibus; et te clarificavi super terram, opus consummari, quod dedisti mihi, ut faciam; et nunc clarifica me tu, Pater, apud temetipsum claritate, quam habui prius, quam mundus esset, apud te*¹. O quantum solatium acceperit aeternus Pater de munere, quod Filius afferebat, et quantis laetitiae signis juss erit, cum sedere ad dexteram suam², ut sic impleretur, quod praedixerat David³: *Dixit Dominus Domino meo: Sede a dextris meis. Jubet, illum sedere, ut significet, dominium ejus quietum esse et pacatum, et infinitam ejus personae dignitatem*; dicit: *a dextris meis*, ut intelligatur, se illi optima quaeque gloriae suae bona communicare, thronum illi constituens super Angelos et Archangelos omnes, super Potestates et Dominationes, super Cherubinos et Seraphinos, tamquam omnium capiti et domino. *Ad quem enim Angelorum,* ait Apostolus⁴, *dixit aliquando: Sede a dextris meis?* Potius omnes voluit esse administratorios spiritus ipsius gubernationis.

Perpendam hic, quam cumulate Pater aeternus praemio affecerit obsequia, quae Filius ipsius gratia in mundo exhibuerat, quum illum supra omnes extulerit, quod se pree omnibus humiliaverit. Pro throno enim crucis dedit ei thronum suae majestatis; pro spinea corona dedit coronam gloriae; pro latronibus sociis angelicas dedit hierarchias; pro ejus opprobriis et pro blasphemias, quas sustinuit a Judaeis, honores dat illi et laudes spirituum beatorum; et quia descendit primum in inferiores partes terrae⁵, fecit illum ascendere super omnes coelos et donavit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine Jesu omne genu flectatur . . . , et omnis lingua confiteatur, quia Dominis

<sup>1. Ch. offert
zanetan
animarum
praedam:</sup>

<sup>2. Pater
Filium
summum
gloria affici
pro con-
tumelii et
aerumnis
toleratis;</sup>

¹ Joan. 17, 4—6.   ² Marc. 16, 19.   ³ Ps. 109, 1.

⁴ Hebr. 1, 13.   ⁵ Eph. 4, 9, 10.

Jesus Christus in gloria est Dei Patris¹. Disce itaque, anima mea, humiliari pro Christo, et procul dubio exaltaberis cum Christo; nam aeternus Pater, quam fidelitatem unigenito Filio suo servavit, servabit quoque erga filios adoptivos propter amorem, quem habet erga naturalem, in cuius praemio nostrum etiam continetur. Nam ut ait Apostolus: *Deus, qui dives est in misericordia, propter nimiam charitatem suam, qua dilexit nos; et cum essemus mortui peccatis, convivificavit nos in Christo, cuius gratia salvati estis, et conresuscitavit et consedere fecit in coelestibus in Christo Jesu².*

Hinc magnos hauriam affectus confidentiae, sperans, ascensurum me cum Christo in coelum, confidens in misericordia et charitate Patris et magnis Filii meritis; firma quoque proposita concipiam rem nullam aliam quaerendi, quam ipsum Christum Dominum nostrum et sanctissimam ejus voluntatem, semper memoria tenens, quod dixit Apostolus: *Quae sursum sunt, quae rite, ubi Christus est, in dextera Dei sedens³.* O dulcissime Jesu, si, ubi thesaurus meus est, ibi est et cor meum: ubi es tu, erit et illud semper, quia tu thesaurus meus es, et extra te nihil reproto pretiosum. Eja ergo, anima mea, cogita, peregrinam te esse et advenam super terram, patrem vero tuum et redemptorem tuum esse jam et sedere in coelo. Propera ergo eo per venire, ubi ille est. Reseratae jam sunt portae coeli, quae tot annorum millibus fuerant occlusae; gaude hisce novis, curre velocitate cervi, vola aquilae alis, ascende corde ad thronum Domini tui et habita semper prope coeleste ejus stratum. Si enim spiritu nunc ibi habites, postea habitabis etiam corpore glorificate in saecula. Amen.

---

¹ Phil. 2, 9.   ² Eph. 2, 4—6.   ³ Col. 3, 1.

PUNCTUM III.

Perpendendum tertio, Christum Dominum nostrum statim, postquam sedisset ad dexteram Patris, auspicatum esse munus suum et distribuisse animabus, quas secum deduxerat, coelestes sedes; aliquas enim collocavit inter Angelos, alias inter Archangelos et Principatus, alias inter Cherubinos et Seraphinos, assignato cuique loco et sede pro ipsius meritis. Circa quod ratiocinari licet et perpendere, quas sedes dederit patriarchis, quas prophetis, S. Josepho sanctissimae suae matris sponso, magno Joanni Baptista; quem item locum iis dederit, quos glorificatis etiam corporibus secum deduxit. O quantum fuit animarum illarum solatium, quum se in talibus thronis et in adeo gloriosa societate collocatas viderent! O quam laeti fuerunt Angeli, videntes, impleri sedes, quas socii ipsorum ob superbiam vacuas reliquerant, reparante et *implente* Deo in hominibus *ruinas* et casus malorum angelorum! O quam abunde implevit aeternus Pater promissionem, quam fecerat Filio, quum dixit¹: *Dispergam ei plurimos, qui ipsi inserviant, et fortium dividet spolia, pro eo, quod tradidit in mortem animam suam.* Exsulto, o dulcis Jesu, quod munus illud tibi incumbat dividendi spolia gloriae tuae iis, qui tibi cum fortitudine servint; fac ergo me, Domine, in tuo servitio fortem et constantem, ut spoliorum tuorum particeps esse merear.

Licet quoque considerare, Christum Dominum nostrum, ad Patris dexteram sedentem, statim etiam munus advocati hominum, qui manebant in terra, auspicatum esse, Patri ostendentem vulnera, quae pro eis redimendis et ipsius praecepta implendo acceperat; in quo munere semper hodieque perseverat. Hinc

Munus
Christi in
coelo:
1. Animabus
secum de-
ductis sedes
distribuit;

2. statim
advocatum
agit homi-
num in terrib-
degentium.

¹ Is. 53, 12.

magnos amoris et fiduciae affectus concipiam, memor ejus, quod dicit Apostolus: *Habentes pontificem magnum, qui penetravit coelos, Jesum Filium Dei, teneamus confessionem*¹ spei nostrae firmam, nec deficientes in confessione eorum, quae credimus, nec in procurando eo, quod speramus; praecipue autem, quum in aliquod peccatum lapsum me videro, memor ero illius S. Joannis sententiae: *Filioli mei, haec scribo vobis, ut non peccatis. Sed et si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum justum, et ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi*². Quum itaque adeo ipse sit justus feceritque redemptionem adeo copiosam, non praetermittet partes meas agere mihi applicare veniam, quam mihi comparavit; et qui portas coeli mihi reseravit, non occludet easdem, sed potius me admittet, ut partem cum ipso habeam in regno ipsius ad gloriam Patris sui, cum quo vivit et regnat in saecula. Amen.

MEDITATIO XX.

De recollectione et oratione Apostolorum post Christi ascensionem usque ad Spiritus Sancti adventum.

PUNCTUM I.

Oratio
Apostolorum
in coenaculo:

Redeuntes discipuli Jerosolymam intraverunt coenaculum, ubi manebant Petrus et Joannes et reliqui Apostoli; hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus et Maria matre Jesu et fratribus ejus³.

¹ Hebr. 4, 14.

² 1 Joan. 2, 1. 2.

³ Act. 1, 13. 14.

Considerandum primo, Apostolos, a Spiritu Christi
 motos, se recepisse decem illis diebus ad coenaculum,
 ut, a strepitu et tumultu populi separati, ferventi
 orationi instantes Spiritus Sancti adventum impetrarent.
 Nam etsi Christus Dominus illum promiserat, ideoque
 venturum nihil dubitabant: scientes tamen, divinas
 promissiones impleri et nobis evenire media nostra
 oratione, illi insistebant, praecipue quod essent me-
 more, eundem Dominum et magistrum suum dixisse:
Si vos, cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris,
quanto magis Pater vester de celo dabit Spiritum bonum
*petentibus se?*¹

Huic orationi adjungebant ipsi excellentes alias vir-
 tutes, quas insinuat S. Lucas, quum dicit, *unanimiter*
 illos orasse, quia omnino conjuncti et conformes erant,
 uno corde, una voluntate, omnes una orantes, scientes,
 orationem plurium, qui sint charitate conjuncti, valde
 esse efficacem apud Deum, juxta illud sui magistri²:
Dico vobis: quia, si duo ex vobis consenserint super
terram de omni re, quamcunque petierint, sicut illis a Patre
meo, qui in celis est. Ubi enim sunt duo vel tres con-
gregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum; quasi
diceret: Illi exaudientur a Patre meo, quia ego sum
cum illis, eos juvans in oratione et officium advocati
et oratoris pro ipsis exercens. Et quoniam Christus
Dominus graviter et serio mutuam dilectionem illis com-
mendaverat, conabantur in ea conformitate voluntatum,
quae ejusdem amoris mutui est causa, excellere.

Nec solum mutuo inter se conjuncti erant et uniti,
 sed quisque secum. Ex quo provenit, ut ipsa oratio
 maxime sit collecta, quum animae facultates sunt ad
 eam fundendam conjunctae; nam etiam in hoc sensu,
 ait S. Ambrosius³, intelligi, quod Christus dixit, ex-

<sup>1. Solitario
in loco et
interna re-
collectione,</sup>

<sup>2. cum
charitate
et unanimi-
tate,</sup>

¹ Luc. 11, 13.   ² Matth. 18, 19. 20.

³ De inst. virginis n. 11 (cap. 2).

audiendam orationem, quando duo in ea convenerint, exterior videlicet et interior homo, corpus et anima, concordante per veram mortificationem et subjectionem corpore cum anima, et cum illa animae parte, quam Apostolus spiritum vocat, ita ut ad orandum conveniat corpus cum sensibus, anima cum imaginatione et inferioribus appetitionibus, eaque etiam cum superioribus facultatibus, memoria, intellectu et voluntate, et tunc erit Christus in medio horum duorum aut trium in ipsius nomine conjunctorum, adjuvans eos in oratione.

^{3. cum perseverantia,} *Tertio* erant *perseverantes* in suae orationis exercitatione continue, non illam interruptentes aut ex tepiditate relaxantes, memores ejus, quod ipsorum magister dixerat: *Oportet semper orare et non deficere*¹. Et quoniam Christus Dominus noster non designaverat tempus, quo Spiritum Sanctum esset illis missurus, quotidie orabant; et petentes instanter multiplicabant orationem tanto fervore, ac si tunc fuissent illum accepturi, importune urgentes Deum, ut illum mitteret, ut, si illum eo, quod *amici Dei essent*, non impetrarent, *propter improbitatem tamen illorum illum mitteret*². Quam rationem orandi ipsem eorum magister aliquando commendaverat.

<sup>4. cum subsidio
B. V. Marie.</sup> *Denique* orabant etiam cum *Maria matre Jesu*, quam procul dubio ut patronam, quae pro ipsis intercederet, acceperunt, scientes, ipsam solam multo plus posse cum Filio suo et Patre ejus aeterno, quam ipsos omnes simul; quare ipsa Virgo sanctissima, ferventer orans, reliquos exemplo suo ad ferventer etiam et perseveranter orandum permovebat. Fuit vero ejus oratio adeo efficax, ut dicere de ea liceat, quod, sicut obtinuit suis orationibus accelerationem incarnationis Filii Dei, ita eisdem impetraverit Spiritus Sancti adventum ad Apostolorum et totius mundi utilitatem.

¹ Luc. 18, 1. ² Cf. ib. 11, 8.

In his quatuor virtutibus et orationis circumstantiis studere debeo sanctos Apostolos imitari ad Spiritus Sancti adventum impetrandum, oratione videlicet separata et collecta, conjunctis omnibus meis facultatibus et sensibus, conjunctione charitatis cum omnibus, perseverantia cum importunitate in petendo, ac devotione ad Virginem sanctissimam, dominam nostram, supplex illam orans tamquam matrem nostram, ut pro me oret et causam meam apud aeternum Patrem et ejus Filium agere velit, ut Spiritus Sancti plenitudinem mihi impertiant.

Hinc quoque discam, sicut illud coenaculum, in quo manebant Apostoli, significabat Ecclesiam, quae domus est orationis et unionis, ita curandum mihi esse, ut anima mea sit sicut hoc coenaculum, his virtutibus ita ornata, ut Spiritus Sanctus in eam descendat suisque divinis donis ditet. Simul etiam ingentes Domino nostro gratias agam, quod mo in sua Ecclesia collocaverit, in qua non solus oro, quia semper ipsa pro omnibus orat, et multi justi orant pro invicem. Quare in virtute communionis Sanctorum, quae est in Ecclesia, oratio mea ascendit, conjuncta orationibus multorum justorum, si cum illis volo esse conjunctus.

quod
coenaculum
est imago
Ecclesiae et
animae
meae.

PUNCTUM II.

Deinde considerandae sunt causae et motiva, quae Apostolos ad hanc recollectionem et exercitationem Motiva iugis
orandi
orationis permoverunt, eas mihi ipsi accommodando, exerciti;
ut idem in me efficiant.

Prima causa fuit, quod Christus in suo ab eis discessu jussisset, quietos sedere in civitate, donec induerentur virtute ex alto; ad quod mandatum exemplum Christi;

1. Jussio et
exemplum
Christi;

memoriam mysteria, quae in illo peracta fuerant, et altissimos divinosque sermones, quos a suo magistro in eo audiverant. Et sicut ipse Christus Dominus, priusquam ad praedicandum in publicum prodiret, quadraginta diebus mansit in deserto: ita voluit, Apostolos decem saltem dies collectos et inclusos manere, procurantes, Spiritum Sanctum impetrare, quem acciperent, priusquam ad praedicandum Evangelium prodirent.

Secunda causa fuit agnitus suae imbecillitatis et insufficienciae, cuius in praecedentibus occasionibus experientiam habuerunt, praecipue tempore passionis. Et quum viderent se jam praesentia sui magistri destitutos, qui ipsos docebat et consolabatur, tam hoc quam illud ipsos urgebat fervensque inflammabat desiderium adventus Spiritus Sancti, qui sua virtute et doceret ipsos et confortaret; ideoque non cessabant orare, gemere et suspirare, ut tandem veniret. Nunc illum ab aeterno Patre petebant per merita unigeniti ipsius Filii Iesu Christi, qui ipsius nomine illum promiserat; nunc eundem petebant ab ipso Iesu Christo, magistro suo, ei supplicantes, ut impleret verbum, quo promiserat, se illum missurum; nunc denique eundem Spiritum Sanctum orabant, ut venire dignaretur et ipsos visitare, docere et consolari, adferentes tamquam causam necessitatem suam, ob quam ejus praesentia indigebant ad munus explendum, quod fuerat ipsis commissum. Estque fas credere, interdum omnes simul manus suas ad coelum elevasse et magno cordis clamore orasse, dicentes: *Veni, Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium et tui amoris in eis ignem accende!* Veni, o Spiritus, creator et consolator noster, visita animas tuorum servorum, easque imple gratia tuaeque potentiae virtute corroborata! Verum quae omnium maxime ferventer orabat tresque ipsas Divinas

2. agnitus
propriae infi-
rmitatis,

ex qua fer-
ventissima
suspiria et
colloquia
ad Personas
singulas di-
vinas orta,

Personas maxime sollicitabat, erat ipsa beatissima Virgo, quia omnium maxima charitate id petebat, non sibi soli, sed Apostolis. Si enim in nuptiis, quando defecit vinum, statim recurrit, ut a Filio suo illud peteret, tacta solum compassione: quanto majore fervore credenda est nunc petivisse vinum amoris et fervoris, quod a Spiritu Sancto procederet in illam congregationem, quae eo tantopere indigebat.

Horum Sanctorum exemplo excitabo et ego in anima mea similia desideria, siquidem adeo nota mihi est mea magna Divini hujus Spiritus necessitas. Frequentia itaque miscebo colloquia cum tribus Divinis Personis, a singulis earum demisse illum petendo, utens hymnis et psalmis, qui ejus faciunt mentionem. Loquens cum aeterno Patre aut cum ejus Filio Christo Domino nostro dicere possum cum Davide: O Deus immense, *cor mundum crea in me, et spiritum rectum innova in visceribus meis; redde mihi laetitiam salutaris tui et spiritu principali confirma me*¹. Emitte Spiritum tuum, et renovabor, sicut per eum *renovas faciem terrae*². Loquendo cum ipso Spiritu Sancto valdo opportunus est hymnus „*Veni, creator Spiritus*“ et sequentia sive prosa, quae in Missa Pentecostes legitur, si magno fervore verba illa repetantur: *Veni, pater pauperum, veni dator munorum, veni lumen cordium! O lux beatissima, reple cordis intima tuorum fidelium.* O lux clarissima, o ignis ardentissime, veni et intima cordis mei penetra, purifica, tempera, illustra et accende divini tui amoris flammis.

Ultimo perpendam, quod Spiritus Sanctus, cuius, teste Apostolo, proprium est, *postulare pro nobis gemitibus inenarrabilibus*³, sensim accendebat haec desideria in cordibus Apostolorum. Desideria enim sunt veluti praecursores et metatores ipsius Dei in

¹ Ps. 50, 12. 14.   ² Cf. Ps. 103, 30.   ³ Rom. 8, 26.

anima, ad quam ille sequitur, ut in ea hospitetur. Et quamvis omnibus his decem diebus semper illa foveret, in ultimis tamen multo magis accendebat. Quare eidem supplicabo, ut me hujusmodi desideriis praevenire dignetur, quae me ad ipsum digne hospitandum disponant. O Spiritus Divine et Deus aeterne, de quo scriptum est: *Ignis ante ipsum praecedet*¹: accende in anima mea ignem horum desideriorum, ut omnia comburat, quae tuo adventui impedimento esse possunt! O sacri Apostoli, quibus Divinus ille Spiritus talia desideria communicavit, orate eundem, ut et mihi talia communicet, ut aptus fiam ad illum recipiendum, sicut vos illum recepistis. Nam mea necessitas non minor est, quam fuit vestra. O Virgo sacratissima, attende defectum in me hujus vini, quo Spiritus Sanctus Apostolos inebriavit, eumque defectum magno fervore ipsi propone, ut interventu tuo me sicut illos inebriet. Amen.

PUNCTUM III.

Denique causae expendendae sunt, ob quas Christus Dominus noster per decem dies distulerit promissionem suam implere et Spiritum Sanetum mittere.

Missio
Spiritus S.
ad decem
dies dilata:

1. ut
discamus
hoc coeleste
donum cum
longanimitate petere,

*Prima causa fuit, ut nos doceret longanimitatem, qua tantum donum exspectare et quaerere par sit. Nam in sacra Scriptura denarius numerus significat dierum multitudinem, sicut Angelus dixit in Apocalypsi: *Habebitis tribulationem diebus decem*², hoc est multo tempore. Vult ita Dominus noster, nos intelligere, adventum Spiritus Sancti in nos adeo esse magnum beneficium, ut et illum quaerere et longo tempore sperare sine defatigatione oporteat³, quia totum*

¹ Ps. 96. 3.   ² Apoc. 2, 10.

³ Cf. S. Basil. constit. monast. cap. 1 n. 6 et 7.

tempus, quo exspectabitur, erit parvum; et quum tandem venit, rependit sufficienter et vel unius diei dono abunde satisfacit. Item, quod cito obtinetur, cito etiam consuevit amitti, ut evenit Salomoni, qui repente obtinuit spiritum sapientiae; et quoniam parvo illi stetit, non diligentem illius curam gessit. Ex quo certo statnam, coeleste hoc donum valde constanter petere, etiamsi diutius in ea petitione sit perseverandum, opportune revocans in memoriam illud prophetae: *Si moram fecerit, exspecta illum, quia veniens veniet, et non tardabit*¹. Et quamvis juxta tuum desiderium forte moretur, non erit longior mora, quam deceat ejus excellentiam, et magnae tibi utilitati expedit.

Secunda causa fuit, ut significaret, quanta perfectione oporteat nos quaerere istud donum. Denarius enim numerus eam perfectionem significat, juxta illud alterius prophetae²: *Decies tantum convertentes requireris Deum, quam erraveritis ab ipso*. Quare qui Spiritus Sancti plenitudinem accipere cupit, necesse est, magno fervore ac perfectione ad Deum se convertat, magnum resumens animum servandi decem divinae legis mandata in eaque observatione instantissime perseverandi. Oratio enim et obedientia obtinent a Deo, quidquid petimus. O dulcissime Jesu, qui tuis Apostolis dixisti: *Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserint: quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis*³: concede mihi, permanere in te per verum amorem, et verba tua in me per exactam obedientiam, ut petenti mihi, quod opto, Divinum scilicet tuum Spiritum, tribuas in magna plenitudine.

2. et cum magna perfectione.

Aliqui etiam meditantur⁴, quod in primis novem diebus post Christi ascensionem novem Angelorum chori, singuli singulis diebus, singulare festum et adorationem Christo

¹ Hab. 2, 3. ² Cf. Bar. 4, 28. ³ Joan. 15, 7.

⁴ Cf. Niceph. Callist. Hist. eccl. lib. 1 c. 28.

Domino nostro exhibuerint; et ob eam causam Spiritum Sanctum descendisse die decima. Ex quo etiam concipiam desiderium hos novem Angelorum choros imitandi in his novem diebus, singulis diebus petens a singulis choris, ut Spiritus Sancti ad me adventum mihi procurent.

MEDITATIO XXI.

De electione S. Matthiae in Apostolum.

PUNCTUM I.

In diebus illis exsurgens Petrus in medio fratrum (erat autem turba hominum simul fere centum viginti) egit de electione unius in Apostolum loco Judae, qui testis esset resurrectionis Christi cum ceteris Apostolis. Et statuerunt duos, Joseph, qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est Justus, et Matthiam. Et orantes dixerunt: Tu, Domine, qui corda nosti omnium, ostende, quem elegeris ex his duobus unum, accipere locum ministerii hujus et apostolatus, de quo praevaricatus est Judas. Et dederunt sortes eis, et cecidit sors super Matthiam¹.

Providentia
Christi erga
Ecclesiam:

Consideranda primun est providentia, quam habet Christus Dominus noster, ne deficiat numerus suorum electorum ad officia et dignitates Ecclesiac militantis. Ut enim, deficiente Juda, voluit eligi Matthiam ad implendum numerum, quem designaverat, duodecim Apostolorum: ita, quum deficit aliquis in fide aut Christianismo aut religione aut in loco aliquo, quem tenet in Ecclesia, vocat et elitit alios ejus loco. Et ideo cuidam Episcopo dicitur in Apocalypsi: *Tene, quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam*². Duos

1. Supplet defectus in ministris oritores;

¹ Act. 1, 15. 22—26.   ² Apoc. 3, 11.

hinc affectus magni momenti concipiā: *Alterum timoris et humilitatis, quum videam, versari me in periculo perdendi, quod habeo, et ut aliis locum meum occupet, sicut infelici Judae evenit, de quo dixit psaltes: Episcopatum ejus accipiet alter¹*, quod supra perpendimus IV. parte meditat. 16. et 31. *Alter affectus est magnae fiduciae de providentia Dei erga suam Ecclesiam et status religiosos et omnes communitates seu congregations, divino ipsius obsequio dedicatas, inspirans multis, ut succedant in locum eorum, qui diem suum in eis obeunt aut etiam eas deserunt.*

Deinde perpendenda est ejusdem Christi Domini^{2.} idque non immediate sed humano modo. nostri suavis Ecclesiae gubernatio per suos pastores, quos in ea posuit. Quum enim quadraginta illis diebus, quibus mansit in terra cum suis discipulis, potuisset alium Apostolum loco Judae eligere, sicut reliquos elegerat et nominaverat ante passionem², quod hoc ratione suae dignitatis et excellentiae ad ipsum pertineret: id tamen in hac electione non fecit, sed eam reliquit S. Petro et collegio apostolico, ut illi illum nominarent, et per ipsos fieret electio, assistente interim ipso Christo Domino invisibiliter electioni. Quod ita fieri statuit, ut ipsius vicarii et ministri in honore et veneratione essent, nosque doceret, id, quod illi fecerint, ipsius providentia fieri; ideoque esse illis in eo, quod statuunt, obediendum, atque si ipsem illud statuisset, juxta illud, quod alias ipse dixerat: *Qui vos audit, me audit*³.

PUNCTUM II.

Considerandum deinde, quid in ea electione Apostoli ex parte sua praestiterint. Et primo perpen-

Agendi
ratio disci-
pulorum:

¹ Ps. 108, 8.   ² Cf. Luc. 6, 13.   ³ Luc. 10, 16.

<sup>1. Sollicitudo
pastoralis in
Petro:</sup> denda est S. Petri tamquam capitnis illius congregationis sollicitudo in praestandis muneris sui obligationibus, inspirante quidem illi Deo, quae agere deberet, ipso vero applicante ad ea praestanda lumen coeleste, sibi a Deo communicatum, quum illi aperuit sensum, ut Scripturas intelligeret; ideoque optime assecutus est, quid illae de Juda praedixissent: *Et episcopatum ejus accipiet alter.* Est etiam fas credere, S. Petrum et tune et in similibus casibus occurrentibus consuluisse beatissimam Virginem tamquam omnium magistram et omnium maxime in mysteriis fidei et divinarum scripturarum cognitione illustratam, quid scilicet esset faciendum.

Ex hoc discam, praelatos et eos, qui ad tempus se recipiunt orationis causa, non propterea negligere debere officii sui obligationes; nam oratione ipsa simul cum exsecutione voluntatis Dei aptius disponuntur ad impetrandum, quod ea recollectione quaerunt.

<sup>2. reliquo-
rum eximiae
virtutes:

subjectio,

fraterna
unio,</sup> Perpendendae sunt *deinde* heroicae aliquae virtutes, quas illa sancta congregatio tunc exercuit tamquam indicia ejus, quod Sanctus Spiritus paulo post erat in illis effecturus. *Prima* fuit magna obedientia et subjectio, qua se judicio S. Petri subjecerunt, nullo prorsus aut replicante aut contradicente, quamvis dicere quispiam potuisse, expedire, ut Spiritus Sancti adventus exspectaretur, quo ejus praesentia rectior esset electio; sed nihil tale a quoquam allatum est, quia omnes suum judicium pastoris sui judicio subjecerunt facientes, quidquid ille proposuerat. Quo facto nos docuerunt, qua ratione oporteat praelatis nostris prompte et cum judicii resignatione obedire. Quod propterea magno studio conabor imitari, ut hac obedienti ratione magis me disponam ad recipiendum Spiritum Sanctum, qui datur sic obedientibus, inobedientibus autem negatur. *Secunda* virtus fuit magna unio et concordia in duabus illis nominandis,

quos proposuerunt ad apostolatus dignitatem, absque
ulla inter ipsos ambitione hujus dignitatis aut discordia
et judiciorum diversitate, num duo tantum aut plures,
et qui ex omnibus essent nominandi. Omnes enim
magna animi demissione se indignos judicabant apo-
stolatus dignitate, et ita magna pace et concordia
duos illos nominarunt, quos judicio suo optimos in
tota congregatione et ad id munus aptissimos ex-
istimabant. Quorum exemplo semper, quod in me
erit, concordiam et humilitatem in omnibus occasio-
nibus promovere contendam; per illas siquidem oce-
curritur ambitionibus et factionibus congregationum,
et ita disponuntur ad Spiritum Sanctum recipiendum.
*Tertia virtus fuit orationis et accessus ad Deum, qui
novit corda hominum, ut ille declararet, utrum illorum
duorum ad eam dignitatem elegisset; in quo simul
fatebantur, facile homines in his electionibus decipi
posse, quia non noverunt corda, in quibus bonum
et malum residet, ideoque facile contingere, ut malum
existiment probum aut minus bonum meliorem. Fate-
bantur etiam, Deum in sua aeternitate aliquos elegisse
ac designasse ad suae Ecclesiae dignitates et officia;
ideoque hoc nobis in votis esse debet, ut illos ipsos
eligamus, quo nostra electio Dei electioni conformetur.*
Ad quae omnia plurimum confert fervens oratio, quae
fit in concordia et charitate. O Spiritus Sanctissime,
cujus providentia sancta illa discipulorum Christi
congregatio regebatur: tribue omnibus, quae in
Ecclesia sunt, congregationibus hasce supernas vir-
tutes, obedientiam, concordiam, humilitatem et ora-
tionem, ut, in illis tamquam in quatuor firmissimis
columnis fundatae, perseverent semper in spiritu
sanctae vocationis suae. Et quoniam sine illis ne-
que ego possum in mea perseverare, infunde eas
mihi cum tua copiosa gratia ad tuae gloriae mani-
festationem.

PUNCTUM III.

^{Cur}
Matthias a
Deo electus?
1. ut ejus
merita hono-
rarentur;
Dominus, praetermisso Josepho, qui cognominabatur Justus, Matthiam elegerit ad apostolatum. *Prima* enim fuit, quia vult Deus omnia sibi praestita obsequia honorare; et quoniam Barsabas in magno jam erat honore et auctoritate inter discipulos ob opinionem sanctitatis, cuius causa cognominabatur Justus et hoc cognomine ab omnibus appellabatur, voluit etiam Matthiam honorare, qui tale cognomen non habebat, sed aliud valde gloriosum, Apostoli scilicet, illi tribuit, ut omnes illum etiam hoc nomine venerarentur.

<sup>2. ut com-
mendaretur
humilitas;</sup>
Accedit, quod Matthias, quum esset alias vir sanctissimus, erat simul humillimus, qui sanctitatem suam studiose occultabat, ut altiora humilitatis fundamenta jaceret; ac propterea non erat assecutus honorificum illud Justi cognomen. Quumque sit Christo Domino nostro familiarissimum, *exaltare humiles*¹ et *suscitare a terra inopem*, et de stercore erigere pauperem, *ut collocet eum cum principibus*, *cum principibus populi sui*², ita voluit exaltare et honorare S. Matthiam dignitate principis in Ecclesia sua, quae id insinuat se sentire de S. Matthaia, quum in ejus festo die evangelium legit, in quo Christus Dominus dixit³: *Confiteor tibi, Pater, . . . quia abscondisti haec fidei mysteria a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis et humilibus*, et paulo post invitat omnes, ut ab ipso *discant mites esse et humiles corde*⁴. O Deus altissime, *qui in altis habitans, humiles respicis*, qui versantur *in terra*⁵: respiciens me oculis tuae misericordiae fac me humilem corde, sicut fuit Filius tuus

¹ Luc. 1, 52; 14, 11.   ² Ps. 112, 7.   ³ Matth. 11, 25.

⁴ ib. 11, 29.   ⁵ Ps. 112, 5. 6.

dilectissimus, ut, illum hic in humilitate imitans, dignus fiam obtainere partem ejus exaltationis in coelo.

Tertia causa fuit, ut discamus judicium nostrum divinis judiciis subjicere, quae aliam saepe viam tenent, quam nostrum. Nam in hac designatione Apostoli, ut ex ipso textu apparet, primo loco posuerunt Barsabam, secundo autem Matthiam. Deus autem, *commutans manus* sicut Jacob¹, ut his duobus filiis benediceret, primo relieto, secundum elegit, non quod Barsabas indignus fuisset, sed ut intelligamus, in his donis gratiae facere Deum, quod ipse vult, quia ita vult et ita illi placet; ideoque saepe in illis *primi sunt novissimi et novissimi primi*², juxta illud: *Ita, Pater, quia sic placitum fuit ante te*³. Nec quisquam propterea conqueri potest, quia omnibus dat Deus, quod necessarium est ad ipsorum salutem; in aliis vero favoribus extraordinariis et supererogationis sine cuiusque injuria agit pro libitu.

Ex quo deducam, sicut justus Barsabas nec indignatus nec questus est nec invidit suo socio, sed, quod justus esset, divinae se voluntati conformavit, eodem etiam modo S. Matthias, dignitate accepta, non evanuit nec socium suum contempsit, sed magis ex animi demissione inferiorem se illo in justitia et sanctitate existimavit: ita ego, si me video relinqu et minoris fieri quam alios, facere debedo, quod Barsabas, et, si video me aliis praeferri, facere debedo, quod S. Matthias, voluntatem scilicet meam divinae omnino subjiciendo, *in cuius manibus sunt sortes meae*⁴, et cuius providentia evenit, vel praeferri vel rejici, et parvi aut magni fieri; mihique persuadebo, quando hujusmodi aliquam gratiam a Deo accipio, non id fieri, quod ego sim sanctior, sed ut esse contendam,

3. ut
judicium
nostrum
discamus
subjicere

Nec Joseph
conquestus
nec Matthias
elatus est.

¹ Gen. 48, 14.   ² Matth. 20, 16.   ³ ib. 11, 26.

⁴ Cf. Ps. 30, 16.

Discam
 de Dei
 dispositione
 gaudere,
 etiam si
 mihi honor
 non sit.

et forte, quia sum debilior ac propterea extraordinariis hujusmodi auxiliis indigeam. Debeo autem prae omnibus gaudere de iis, quae Deus facit, etiamsi in meum cedant contemptum; nihil siquidem majorem consolationem mihi adferre debet, quam divina et aeterna Dei ordinatio. Et haec est excellentissima animi dispositio ad recipiendam Sancti Spiritus plenitudinem, sicut hi duo viri receperunt. Gratias tibi, Pater supreme, ob occultam providentiam, qua tua dona electis tuis distribuis, omnes quidem honorando et ditando, licet hos plus, quam illos, pro tuo libitu. Ego tua occulta judicia veneror, certus, quod sint justissima. Gaudeo de gratiis omnibus, tuis servis collatis, et quod alii majores accipient, quam ego, siquidem tibi ita placet. Id vero supplex omnino oro, ne mea peccata manus tuas alioquin liberalissimas ligent. Reliqua omnia divinae tuae providentiae committo, siquidem, quidquid mihi donaveris, etiamsi parvum, excedit merita mea; sufficitque mihi, a manu tua provenire, quidquid illud sit, ut magnam ego gratiam reputem et me ipsum animem ad te propter illud glorificandum in aeternum. Amen.

MEDITATIO XXII.

De ingenti beneficio, quod Deus contulit mundo in adventu Spiritus Sancti, et in quem finem sit missus.

Ante meditationem eorum, quae refert S. Lucas de ipso Spiritus Sancti adventu, statui hanc meditationem praemittere, ut melius intelligatur excellentissimi hujus doni magnitudo, et circumstantiae, quibus fuit datum, et quis sit, qui Spiritum Sanctum dat, quibus, propter quae motiva et in quos effectus et fines.

PUNCTUM I.

Primum ergo considerandum, aeternum Patrem, accedente statuto die, decrevisse mittere in mundum Personam Spiritus Sancti¹, idque ob triplicem causam.

Prima fuit, ob suam infinitam bonitatem et charitatem, quae, ut ipsum permovit, dare nobis Filium suum redemptorem, ita eum induxit, ut Spiritum Sanctum mitteret sanctificatorem, idque mere gratis et ex mero amore, nullis nostris meritis, potius nobis ob multas causas immeritis, siquidem, quum mundus adeo indigne personam Filii tractasset, indignus erat, cui Spiritus Sanctus daretur. Quare, ut Christus ipse Dominus dixit Nicodemo²: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret*, ita nobis dicere licebit: *Sic mundum dilexit*, ut ei divinum suum Spiritum daret, qui aequo bonus est, atque Filius et atque ipse Pater, siquidem ipse cum utraque Persona est unus Deus. — *Secunda* causa fuerunt merita Christi Domini nostri, qui morte et passione sua hoc donum nobis est promeritus sedensque ad dexteram Patris hominum agit advocatum et, vulnera sua illi ostendens, instat, ut verbum, quod ipse dedit, adimplatur (promiserat autem: *Ego rogado Patrem, et alium Paraclitum dabit vobis*³); fuitque haec petitio adeo efficax apud Patrem, ut mox illam exaudiverit, ut labores ejus, qui optime ipsi placuissent, hoc etiam praemio afficeret. — *Tertia* causa sive motivum fuit propria nostra necessitas et miseria, quae hujus Patris misericordiarum viscera ad commiserationem commovit, ut ultimum in omnibus malis auxiliatorem mitteret, qui erat Spiritus Sanctus. Quare *misericordia et veritas obviaverunt sibi; justitia et pax osculatae sunt*⁴ et convenierunt, ut hanc missionem impetrarent, *justitia ex*

Causae
motivae
missionis
Spiritus S.:

1. Ex parte
Patris:
infinita
bonitas,

meritorum
Chi praem-
mia, iatio,

hominum
miseria;

parte Christi Domini nostri, qui id fuerat promeritus, misericordia ex parte bonitatis Dei, ad nostram misericordiam attendantis. Gratias tibi, supreme Pater, ob tuam infinitam charitatem, quae te ad infinitum hoc donum nobis dandum permovit, et totum bonum, quod a te procedit. Dedisti nobis Filium tuum, qui ab intellectu tuo procedit tamquam Verbum tuum; nunc etiam mittis Spiritum Sanctum, qui a tua voluntate sicut Amor tuus procedit. Quid tibi, Domine, reddam pro adeo pretiosis donis? Accipe, quaeso, intellectum et voluntatem meam cum omnibus actionibus, quae ab eis procedunt, ut omnes ad tuam gloriam cedant in aeternum. Amen.

Mittit etiam nobis *Spiritum Sanctum* eumque largitur Jesus Christus Dominus noster, Filius Dei vivi, a quo simul et Patre Spiritus ipse Sanctus procedit¹, sic adimplens, quod praedictum erat: *Ascendens in altum captivam duxit captivitatem, dedit dona hominibus*², quum Spiritum Sanctum misit, in quo coelestia omnia dona continentur. Cujus Christi Domini motivum praeter bonitatem et misericordiam ejus nostramque necessitatem fuit, ut Spiritus Sanctus manum ultimam imponeret ac omnino perficeret mundi redemptionem, promovens opus, quod ipse Christus inceperat, sicut ipse in sermone post coenam significavit, ut paulo post dicemus.

Hoc affectu petam a Christo Domino nostro, ut mihi mittat Spiritum Sanctum, dicens: O mundi Redemptor, qui tanti fecisti *opus consummare, quod tibi Pater dedit, ut faceres*³, cupiens, tua opera esse perfecta: da mihi, quaeso, divinum Spiritum, ut consummet in me opus, quod tu coepisti, applicans mihi efficaciter copiosae tuae redempcionis fructus.

¹ Cf. Joan. 15, 26; 16, 7.

² Eph. 4, 8; cf. Ps. 67, 19.   ³ Joan. 17, 4.

Denique considerandum, quamvis Pater et Filius ^{3. ex parte ipsius spiritus S.:} *nobis mittant Spiritum Sanctum, ipsum tamen etiam se nobis dare. Ipse enim et dator est et donum ob insignem ejus in nos amorem. Et quia a Patre et Filio tamquam amor procedit, donans nobis amorem suum, etiam se ipsum donat, ideoque petere ab ipso possumus, ut se ipsum communicet nobis ac donet. O Spiritus divine, te ipsum mihi dona, quia nihil praeter te satiare me potest. O Dator munera, da mihi munus omnium maximum, quod es tu; nam te ipsum dans omnia tua dederis. Et quoniam proprietas tua est, esse donum, ostende te erga me donum, dans, quod tu es, ut ego dem tibi, quod sum.*

PUNCTUM II.

Considerandi sunt jam fines, ob quos Pater et Filius Spiritum Sanctum nobis mittunt, quos intelligemus ex iis, quae Christus Dominus noster in sermone post coenam dixit. *Primum* venit Spiritus Sanctus, ut Christo Domino nostro succedat in officio protectoris, advocati et consolatoris, exercens illud invisibiliter in Apostolis, sicut ipse Christus visibiliter faciebat in eisdem; et ita illis dixit: *Ego rogabo Patrem, et alium Paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum*¹, qui curam vestri geret, erit vester patronus et protector in vestris aerumnis, consolator in vestris tristitiis, advocatus et intercessor in vestris necessitatibus, *postulans pro vobis gemitibus inenarrabilibus*², quatenus vos impellet et permovebit ad orandum et petendum, quod vobis expedit. Qui Paracletus, quoniam invisibiliter veniet, nunquam a vobis recedet, sicut ego recedo praesentia corporali, sed permanebit vobiscum in aeternum. *Gratias tibi, o mundi Re-*

Fines ob
quos Sp. S.
datur:

^{1. ut}
succedat
in munere
protectoris;

¹ Joan. 14, 16.   ² Rom. 8, 26.

demptor, quod tales nobis in tua absentia dederis successorem, qui sit nobis fortis protector, dulcis consolator et sollicitus advocatus. O Spiritus Sanctissime, veni ad servum tuum, qui te suspirat; esto mihi in pugna et periculis protector et in afflictionibus consolator, et ut patronus age meas partes in omnibus meis necessitatibus, impellens me ad ita ferventer orandum, ut earum remedium obtineam.

Deinde dat nobis etiam Christus Dominus Spiritum Sanctum, ut succedat ei in officio magisterii, docens nos et repetens in corde nostro doctrinam, quam ipse ore suo praedicavit; et ita dixit Apostolis¹: Cum venerit *Paracitus Spiritus Sanctus*, quem mittet Pater in nomine meo (hoc est, loco mei et propter me), ille vos docebit omnia et suggesteret vobis omnia, quaecunque hactenus dixi et in posterum dixerim vobis; quasi diceret: docebit vos omnia, quae ad salutem et perfectionem vestram vobis expedient et ad vestrum munus explendum; quorum tamen *multa non potestis portare modo*². Quaecunque praeterea vel audiveritis vel legeritis aut ex mea doctrina didiceritis, ea suggesteret vobis omnia et in memoriam revocabit, quando id opus erit, repetetque et conferet intra vestrum spiritum, ut neque ex ignorantia nec ex obliuione in aliquo deficiatis, quod vobis convenit. Et haec institutio non erit arida et pure speculativa, sed succosa et plena devotione. Et ideo S. Joannes dixit, quod *eius unctione docet nos de omnibus*³. O Magister coelestis, qui absque strepitu verborum memoriam implexus veritatibus et intellectum illustras, ut eas cognoseat ita, ut etiam ad eas afficiatur: veni, visita rudem animam meam, ignorantem et oblivioni obnoxiam. Et qui Spiritus es veritatis, ita illam doce omnem veritatem, ut falsitatem omnem et mendacium repellat, ita te illi assistente, ut omnia,

2. ut
succedat
in munere
magistrorum;

¹ Joan. 14, 26.   ² Cf. ib. 16, 12.   ³ 1 Joan. 2, 27.

quae cognoscere opus erit, agnoscat nec eorum obliviscatur, quum ad exsecutionem veniendum est.

Tertio datus est Apostolis Spiritus Sanctus, ut interne illis testimonium daret de Christo¹, quis esset, ut et ipsi postea publice mundo idem testimonium redderent (sicut ipsem Christus, dum viveret inter homines, etiam de se ipso testimonium dederat) et se tamquam testes veritatis, qui ab initio cum ipso fuisse, ad martyrium offerrent, exponentes vitam suam pro illius veritatis testimonio, quando id ita opus esset. Ingrediens itaque Spiritus Sanctus in cor justi hoc praestat officium, ut illi testimonium reddat, quis sit Christus, luce sua ita illum illustrans, ut credat, illum esse Deum et hominem, Salvatorem et unicum remedium suum, et ut magnam de eo concipiat aestimationem, eundem ex toto corde amet et ad ejus imitationem excitetur, movensque eum, ut opera exerceat adeo sancta et interdum adeo prodigiosa, ut illa ipsa testimonium reddant de Christo, quem ille imitatur. O Salvator mi, mitte super me Spiritum veritatis, qui a te et a Patre procedit, ut abundantia suae lucis faciat me interne cognoscere, quis tu sis, ita ut etiam te diligam et talia faciam opera, per quae Pater tuus glorificetur, tu vero ab omnibus cognoscaris et sis apud omnes in honore. Amen.

*Denique venit Spiritus Sanctus, ut hujus mundi<sup>4. ut mundi
vitia reprehendat</sup> ac corrigat eumque de eis convincat ac de victoria, quam Salvator contra daemonem obtinuit, arguat, sicut idem officium praestitit Christus, quum in mundo praedicaret; ideoque Apostolis suis dixit²: *Cum venerit ille Paraclitus, arguet mundum de peccato et de justitia et de judicio.* Quasi induens personam vestram arguet per vos mundum de peccatis ejus et infidelitate, convincens eum, quod male faciat*

¹ Cf. Joan. 15, 26. ² ib. 16, 8.

non credendo in me et non servando legem meam. Rationibus quoque ac testimoniis eum convincet de justitia et sanctitate vitae meae ac legis ac doctrinae meae. Et ultimo etiam convincet et cognoscere faciet judicium, quod ego fecerim contra peccatum, damnans daemonem eumque de mundo expellens, damnans iniquitatem et approbans justitiam. Hoc idem facit Spiritus Sanctus interne in abbreviato cuiusvis hominis mundo. Ejus enim officium est, arguere malum, quod quisque facit, eumque exhortari ad bonum et aequum, quod facere debet; illum etiam docere judicium, quod merito facere debet inter bonum et malum, Christum et daemonem, ut bonum amplectens sequatur Christum, detestans malum fugiat daemonem. O Spiritus Sanctissime! veni in abbreviatum hunc animae meae mundum argueque illam et convince de suo peccato et de tua justitia doceasque rectum judicium facere; non enim te minus verum consolatorem et advocationem ostendis, quando vitia mea reprehendis amanter, quam quum tuarum consolationum delicias illi communicas.

PUNCTUM III.

Doni hujus magnitudo:

1. In se perpendenda,

Tertio est consideranda infinita hujus doni, quod nobis datur, magnitudo, Spiritus Sancti videlicet, qui per excellentiam appellatur *donum Dei altissimi*¹. Est enim omnium donorum maximum et eorum fons et origo. Non itaque est contentus Deus noster, dare nobis gratiam et charitatem caeterasque virtutes supernaturales et septem ipsius Spiritus Sancti dona; ipsum etiam principium et causam reliquorum nobis dat, ut nos conservet, regat, augeat et perficiat, sicut qui fontem habens non contentus esset, aquam fontis

¹ Cf. S. Thom. I. q. 38.

aliis dare, sed ipsum quoque dat fontem, ex quo perpetuo fluit aqua. Et propterea Christus Dominus noster, loquens de *Spiritu*, quem accepturi erant credentes in eum, dixit: *Qui credit in me, sicut dicit Scriptura, flumina de ventre ejus fluent aquae vivae*¹. Et quo intelligeretur, haec flumina fore perpetua, dixit: *Aqua, quam ego dabo, fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam*². O Spiritus Sanctissime, qui es *fluvius aquae vitae, splendidus tamquam crystallus, procedens de sede Dei et Agni, in medio plateae ejus*³, eam irrigans; et lignum vitae, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum, et *folia ligni ad sanitatem gentium: veni ad parvam hanc animae meae civitatem, irriga illam copiosis tuis gratiis et produc duodecim tuos fructus in ea, charitatem, gaudium, pacem, patientiam, benignantatem, bonitatem, longanimitatem, mansuetudinem, fidem, modestiam, continentiam et castitatem*⁴. Ne vero hi fructus arescant aut marcescant, assiste mihi semper, illos in suo virore conservans et augens perfectionem usque ad vitam aeternam. Amen.

Ex consideratione tanti hujus doni magnam fiduciam concipiam, quod sit mihi datus Deus, quidquid ab illo petivero. Nam qui dat, quod pretiosius est, dabit procul dubio, quod est minus, juxta illud Apostoli: *Qui pro nobis tradidit Filium suum, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit?*⁵ Ita licebit nunc dicere: Qui divinum Spiritum nobis donat, quomodo non donaturus est nobis omnia, quae ab illo petemus, si in ejusdem Spiritus virtute et per merita Filii, per quem ille datur, ea petantur. Huic confidentiae adjungam desiderium intimum, ut Spiritus Sanctus in me producat duodecim praedictos fructus,

<sup>2. excita-
mentum esse
debet
magnae
fiduciae.</sup>

¹ Joan. 7, 38. 39.   ² ib. 4, 14.   ³ Apoc. 22, 1. 2.

⁴ Gal. 5, 22. 23.   ⁵ Rom. 8, 32.

perpendens, quid quisque illorum sit, et singulos propria petitione petens. Et primum quidem petam charitatem dicens: O Spiritus divine, qui es ipsa *charitas*, et qui manet in *charitate*, in te manet, et tu in eo¹: effice in me hanc charitatem, ut te diligam et copiosos amoris fructus proferam. Et in eundem modum reliquos fructus petam et septem illius dona, de quibus paulo post faciemus meditationem.

PUNCTUM IV.

Quibus
divinum hoc
donum con-
seratur:

1. Hominibus
panperibus
et indoctis,

2. enjusvis
conditionis
vel nationis,

3. etiam iis,
qui maxima
peccata com-
misérant.

Quarto considerandum, qui sint illi, quibus tantum hoc donum confertur, ut ex hoc magis elucescat divinae liberalitatis magnitudo. Perpendam itaque, et si magna fuerit largitas, donum hoc dare pauperibus piscatoribus, idiotis et pusillanimibus et alteri hominum multitudini minoris adhuc momenti, majorem tamen adferre admirationem, quod omnibus nationibus et populis totius universi, Judaeis, gentilibus et barbaris illud offerre voluerit, nullo homine excluso, quantumvis vili et despecto, etiam qui maximus prius fuisse peccator, modo vellet se disponere ad illum recipiendum. Nam, ut S. Petrus dixit²: *Non est personarum acceptor Deus, sed in omni gente, qui timet eum et operatur justitiam, acceptus est illi et accipiet Spiritum Sanctum.* Et ita re ipsa dedit illum multis, qui participes fuerunt et rei crucifixionis Filii ipsius, et innumeris aliis, qui serpentes et bestias terrae tamquam deos colebant, ita ut, qui prius erat satanae habitatio et spelunca leonum et draconum, idem sit nunc templum Dei vivi et habitatio divini ejus Spiritus, in quo ille cum donis suis requiescit, sic adimplens, quod per Joëlem prophetam promiserat: *Effundam Spiritum meum super omnem carnem*³. O

¹ Cf. 1 Joan. 4, 16.

² Act. 10, 34. 35.

³ Joël 2, 28.

Dei nostri liberalitatem infinitam! Quo ultra progressi potuit liberalissima ejus misericordia, quam ut ita profuse Spiritum adeo pretiosum effunderet in vasa adeo vilia, atque sunt homines? Num, Domine, non tu es, qui olim dixisti: *Non permanebit Spiritus meus in homine in aeternum, quia caro est?*¹ Quomodo ergo nunc dicis: *Effundam Spiritum meum super omnem carnem?* Si locutus fuisses de tua sola carne, quae divinae tuae Personae est unita, rectum erat super eam effundere tuum Spiritum, quia talem carnem talis spiritus decebat; sed asseveras, te *effusurum Spiritum tuum super omnem carnem*, quae tamen talis est, ut nihil aliud scire videatur, quam bellum gerere et contradicere tuo Spiritui. Quomodo ergo divinum adeo Spiritum vis conjungere carni adeo terrenae et rebelli? O immensa charitas et liberalitas incomprehensa! Non vult Deus Spiritum suum dare ei, qui est caro et secundum carnis leges vitam suam instituit, repugnans legibus Spiritus; sed si is, qui caro est, carnalem suam vitam velit mutare et dolere de tempore in tali vitae ratione consumo, Deus effundet super talem Spiritum suum, qui vivificet ita carnem, ut vitam ducat spiritualem, tali Spiritu dignam. Gratias tibi, Pater misericordiarum, ob infinitam bonitatem, quam ostendis dans tantum donum adeo vili creaturae, ut est homo, et Spiritum divinum cum misera nostra carne jungens. Si vis, tuam misericordiam in his donis plurimum splendere: en me hominem, qui totus sum caro, sed cupiens tamen, tuo Spiritu vivificari; da mihi illum, Domine, gratuito, ut habitat in me, et anima mea te glorificet ob supremum beneficium, quod in eum confers, qui adeo indignus erat, qui illud reciperet.

Admiratio
et preceatio

¹ Gen. 6, 3.

MEDITATIO XXIII.

De modo, quo Spiritus Sanctus super discipulos
venit in die pentecostes.

PUNCTUM I.

Cum completerentur dies pentecostes, erant omnes pa-
Circum-
stantiae loci
et temporis: *riter in eodem loco*¹. Circa haec verba consideranda
sunt mysteria, quae latent in loco, tempore ac die,
quo venit Spiritus Sanctus, et in conventu personarum,
super quas venit.

Primum itaque considerandum, ejusdem Spiritus
divino omnes
conveniunt: Sancti instinctu convenisse in die pentecostes omnes
 Christi discipulos et beatissimam Virginem, ejus matrem, in domum et coenaculum, in quo solebant alias
 convenire; qui nimirum erant centum et viginti, ut
 paulo superius retulit S. Lucas. Omnes vero una
 clamabant, orantes Patrem aeternum per merita Filii
 sui et ipsum quoque Filium, ut promissum Spiritum
 Sanctum mitterent. Quorum orationes fuerunt per
 sanctos Angelos ante Deum praesentatae; quae con-
 junctae petitioni ipsius Filii, qua homo erat, fuerunt
 exauditae, ac decretum, ut illo die daretur, quod
 petebant, quia nullus est adeo prolixus terminus, ad
 quem tandem non accedat, qui petendo perseverat et
 patienter sperat adventum Domini.

Deinde perpendendum, hanc domum et coenaculum
2. coena-
culum docet,
Spiritu s.
dari in
Ecclesia; (ut jam alias est dictum²) repraesentare Ecclesiam
 universalem, in quam se recipiunt, quicunque sunt
 discipuli Christi, uniti eadem fide et cultu ejusdem
 Dei et observantia ejusdem legis. Et sicut hoc die
 datus est Spiritus Sanctus iis, qui in ea domo con-

¹ Act. 2, 1. ² Cf. supra pag. 161 med. 20 p. 1.

juncti erant, non vero iis, qui erant extra: ita Spiritus Sanctus iis tantum datur, qui intra suam Ecclesiam manent et se ad illum recipiendum disponunt; nec ullus unquam illum recipiet, qui extra illam fuerit. Sicut enim *columba non invenit extra arcam*, ubi requiesceret pes ejus¹: ita Spiritus Sanctus, qui per columbam significatur, non invenit, in quo habitat, extra Ecclesiam, quae per Noë *arcam* significatur²; et ideo Christus Dominus noster dixit, *mundum non posse recipere Spiritum Sanctum*³, mundum appellans congregationem eorum, qui ipsius fidem negant, doctrinam repellunt et legi resistunt. Hoc me excitare debet ad ingentes gratias Deo agendas, quod me ad sanctae suae Ecclesiae domum deduxerit, in qua, nisi ego mihi deesse velim, accipiam Spiritum Sanctum, si me oratione et ea unitione praeparavero, quam sancti Apostoli habuerunt.

Tertio causam exquiram, cur venerit Spiritus Sanctus illo die pentecostes (pentecoste autem erat festivitas Judaeorum, instituta in memoriam legis, quam Deus dederat illis in monte Sinai, et celebrabatur die quinquagesima post pascha agni). Causa igitur fuit, ut significaret, Spiritum Sanctum praecipue venire ad imprimendam in animis hominum legem gratiae, quam Christus praedicaverat, et ita finem imponere antiquae legi, quae fuerat ejus figura; ideoque ipso die, quo illa fuit data, fuit haec altera promulgata, quamvis alio modo. Nam vetus illa erat lex timoris ideoque data fuit, cum audirentur tonitrua, micarent fulgura clangorque buccinae vehementius perstrepere, ut totus populus timuerit⁴. Deus quoque mortem populo minatus est, si terminos praescriptos transcenderet⁵, quando lex ipsa dabatur. Scripta fuit etiam in tabulis lapideis⁶,

^{3.} dies pentecostes monet, Spiritum S. novam legem condere,

¹ Cf. Gen. 8, 9.   ² Cf. 1 Petr. 3, 20.   ³ Joan. 14, 17.

⁴ Cf. Exod. 19, 16.   ⁵ ib. 19, 12.   ⁶ Cf. ib. 24, 12.

eo quod esset gravissima et daretur hominibus durae cervicis et indurati cordis. At lex nova est lex amoris, quam suavissime scripsit ipse Spiritus Sanctus *in visceribus hominum et in tabulis cordis eorum, auferens cor lapideum et dans cor carneum*, ut *Spiritus ipse Sanctus esset in medio eorum*, sicut per suos prophetas facturum se promiserat¹. O supreme Pater, cujus manus est Filius tuus, qui a te procedit, per quem creasti omnia, et cujus digitus est Spiritus Sanctus, qui ab utroque procedit, per quem *renovasti faciem terrae*², scribens per ipsum sanctam tuam legem in cordibus hominum: scribe eandem in meo eodem dexteræ tuae digito, idque adeo fortiter, ut nunquam ex eo deleatur; et siquidem mihi imperas, ut *eandem ego legem in tabulis cordis mei describam*³ et amore ad ejus executionem cooperer, da mihi, quod jubes, ut sic exsequar, sicut tu vis.

eumque
jubilaeum
plenissimum
concedere.

Venit etiam Spiritus Sanctus die quinquagesimo post Christi passionem et resurrectionem, ut significet, se adeo abundanti suo adventu concedere *jubilaeum plenissimum*⁴, qui numero quinquagesimo notatur, et plenariam remissionem omnium debitorum et peccatorum in virtute passionis Redemptoris nostri; ideoque Ecclesia de Spiritu Sancto dicit, quod ipse sit *remissio omnium peccatorum*⁵. O Spiritus Sanctissime, veni cum plenitudine in animam meam et plenissimum jubilaeum illi concede, remittens ei omnia peccata, a quibus expedita condescendat magno jubilo ad gaudia tuae aeternae gloriae. Amen.

¹ Cf. Jer. 31, 33; Ezech. 36, 26. 27; Hebr. 10, 16.

² Cf. Ps. 103, 30.   ³ Prov. 7, 3.

⁴ Cf. Lev. 25, 10 sqq.

⁵ Missa Fer. III. Pentec. in Postcom.

PUNCTUM II.

Et factus est repente de coelo sonus tamquam advenientis spiritus vehementis¹. In singulis hisce verbis aliquod exprimitur mysterium aut proprietas adventus Spiritus Sancti in animam per inspirationes, quae ipsius in eam ingressum praecedunt; qui sunt motus quidam repentini, quos in anima persentimus, et instar fulguris aliquam fidei veritatem nobis aperiunt et instar scintillarum ignis calefaciunt nos et trahunt ad id, quod est bonum et sanctum.

*Primum venit iste sonus repente ad insinuandum, inspirationem et visitationem divini Spiritus nec diem habere neque horam certam designatam, sed venire, quando homo minus cogitat, et quando et quomodo ipse Spiritus vult; ut enim ipse Christus Dominus dixit, *Spiritus, ubi vult, spirat*². Nam, ut postea dicemus³, sola sua misericordia inspirat. Quare semper orandus est, ut veniat, et ejus adventus exspectandus, die et hora paternae ipsius providentiae relictis; veniet enim, quando mihi magis expediet, licet, quandocunque venerit, mihi sit futurum repente.*

Deinde sonus iste venit de coelo, non ab oriente^{2. ut donum coeleste;} aut occidente nec a septentrione aut a meridie hujus terrae, ad insinuandum, Spiritus Sancti inspirationem non esse a terra, nec vires in ea esse ad talem spiritum excitandum, sed ab ipso coelo descendere, quia, ut S. Jacobus ait⁴, *omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est, descendens a Patre luminum. Datum optimum per excellentiam est Filius, et donum perfectum per excellentiam est Spiritus Sanctus; id eoque, quaecunque data et dona ab eis procedunt, descendunt de coelo a Patre aeterno, a quo et Filius et Spiritus Sanctus procedunt.*

¹ Act. 2, 2.   ² Joan. 3, 8.

³ Cf. infra medit. 26 punct. 2.   ⁴ Jac. 1, 17.

Cur venerit
in sono
vehementis
spiritus:

O Pater luminum, mitte mihi ex alto *datum* hoc *optimum et donum perfectum*. Veniat de coelo ventus hic divini tui Spiritus, qui me rapiat et ad locum illum deducat, ex quo ipse exivit.

Tertio sonus hie fuit spiritus aut venti ad insinuandum, Spiritum Sanctum inspiratione sua efficere in nobis admirandos aliquos effectus, ipso vento significatos. Nam inspiratione ipsa dat et conservat in nobis spiritualem gratiae vitam; eadem respiramus, et mortificatur nostrarum concupiscentiarum ardor; illa nos mundat ac purgat, separans in animis nostris pretiosum a vili, granum a palea et, quod bonum et perfectum est, a malo et imperfecto; illa nos movet et impellit ad vitium fugiendum et sequendam virtutem. Ut itaque aëre vivimus et respiramus nec sine eo vivere possumus, ita in divino ipso Spiritu et ejus virtute *vivimus, movemur et sumus*¹ in Esse gratiae, et sine eo nec habere nec conservare possumus hoc Esse et hoc vivere. O vitae Spiritus, qui spirans et *insufflans super imperfectos*, quos vidit Ezechiel², statim illos revivificasti: veni et inspira super animas, ob peccatum mortuas, ut gratia tua illas revivifiques; *veni, auster*, de coelo et *perfla hortum*³ animae meae, ut inspiratione tua ex virtutum arboribus *fluant aromata fragrantium actionum ad gloriam ipsius Dei et proximorum aedificationem*.

O Deus aeterne, qui fecisti medium fornacis quasi ventum roris flantem, ne ignis contristaret aut molestiam aliquam inferret tribus pueris in eam conjectis⁴: mitte in me temperatum divini tui Spiritus ventum, ut flamas temperet, ardentes in fornace meae sensualitatis, et omnes animae meae facultates excitentur ad tuas continuas laudes. Amen.

¹ Act. 17, 28.   ² Ezech. 37, 9.   ³ Cf. Cant. 4, 16.

⁴ Cf. Dan. 3, 50.

*S. cum
effectibus
vento simi-
libus
dat et con-
servat vitam,
extinguit
ardorem,
purgat a
paleis et
pulvere;*

Quarto fuit spiritus vehemens ad notandum impetum ^{4. ut ventus vehemens —}
et fervorem, quo Spiritus Sanctus impellit ad opera virtutum vi quadam suavi ac benevoli, non ut coacti et repugnante nostra voluntate, sed ut libentissime ea faciamus. Odit enim torporem et pigritiam, quia, ^{excutientis torporem;}
ut ait S. Ambrosius¹, nescit tarda molimina Spiritus Sancti gratia. Ingressus enim animam deducit illam instar navis, quae prospere et ad puppim, ut dicitur, vento sine defatigatione et magna velocitate impellitur, quia et ipse est hujus navis gubernator, qui eam ad portum et locum destinatum dirigit. Et de hujusmodi dixit Apostolus: Qui Spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei². O Spiritus divine, qui dilectissimos filios tuos vehementissime ad opera virtutis et sanctitatis impellis: veni super animam meam tamquam spiritus vehemens et ad omnia, quae tibi placent, vehementer impelle, in omnibus viis suis illam gubernans, ut ad aeternum gloriae tuae portum tandem perveniat.

Ultimo spiritus hic vehemens ingentem sonum, tonitrii similem, excitavit, qui per totam civitatem fuit auditus, ad insinuandum, quod adventus Spiritus Sancti in suis justis et per eos talia efficiat opera, ut in toto mundo audiantur ob admirandum vitae exemplum et interdum ob ingentia prodigia et praeципue ob vim verbi et praedicationis ipsorum, sicut apparuit in Apostolis, de quibus scriptum est, quod in omnem terram exiverit sonus eorum, et in fines orbis terrae verba eorum³; et ob eam causam Christus Dominus duos ex suis discipulis Boanerges, hoc est, filios tonitrii⁴, appellavit, quia instar tonitrii cujusdam ad praedicandum exiverunt per orbem. O dilekte mi, sonet vox tuae inspirationis in auribus meis, ut talia

^{5. cum magno sono —}

^{stuporem excitans ob mirabiles effectus.}

¹ In Lue. 1, 39 (lib. 2 n. 19).

² Rom. 8, 14.   ³ Rom. 10, 18; cf. Ps. 18, 5.

⁴ Marc. 3, 17.

per illam opera faciam, quae in universo orbe audiatur ad proximorum aedificationem et illos excitandos ad te glorificandum in saecula. Amen.

PUNCTUM III.

Et replevit totam domum, ubi erant sedentes¹. Consideranda hie sunt mysteria, quae latent in illis verbis, quod repleverit Spiritus ille totam domum, in qua discipuli sedebant.

*Primum mysterium fuit, ut significaretur, in lege gratiae dari Spiritum Sanctum in magna abundantia et plenitudine ad omne genus operum, exercitiorum et ministeriorum et ad omnes status et officia, quae sunt in Ecclesia, quia multo liberaliorem ostendit se Deus nunc, quam fecerit in lege naturae aut scripta. Nam amicus quidam Job, qui fuit in lege naturae, et Elias, qui fuit in lege scripta, perceperunt adventum Spiritus Sancti tamquam sibilum *aurae tenuis*². Nam tunc limitatus valde dabatur Spiritus; sed post Christi Domini nostri passionem datur tamquam *spiritus vehemens*, qui *repleteat totam domum*, quia datur in magna plenitudine cum omni genere gratiarum et omni generi hominum, ita ut ipse Redemptor noster ante suam passionem non in tanta plenitudine ipsum dederit. Ideo enim dixit S. Joannes, *nondum fuisse Spiritum datum, quia Jesus nondum fuisset glorificatus*³. Post resurrectionem autem cataractae et portae coeli apertae sunt, et facta est *pluvia* et gratiarum diluvium⁴, quod replevit totam terram, renovavit ac fertilem reddidit. Et ideo dixit Isaias⁵: *Quia repleta est terra scientia Domini, sicut aquae maris operientes.* Gratias tibi, dulcissime Redemptor, quod sacratissimi tui corporis*

¹ Act. 2, 2.   ² Cf. 3 Reg. 19, 12 et Job 4, 16.

³ Joan. 7, 39.   ⁴ Cf. Gen. 7, 11. 12.   ⁵ Is. 11, 9.

cataractas aperueris, ut totum sanguinem tuum pro nobis effunderes, cuius virtute cataractas et portas coeli aperueris ad effundendum copiosum Spiritum tuum super eos omnes, qui fructu passionis tuae uti vellent; effunde illum recens nunc, Domine, super totam Ecclesiae tuae domum, ut omnes denuo incipiamus ferventer servire tibi.

Replevit etiam hic Spiritus *totam domum*, ita ut neque aulam nec conclave, recessum, penetrale aut angulum reliquerit, quem non penetravit, ut intelligamus, Spiritum Sanctum, quod in se est, universim dari et offerri omnibus hominibus, in quaevnque mundi parte et angulo sint, et ita impleri, quod scriptura divina dicit¹: *Quoniam Spiritus Domini replevit orbem terrarum*; et quod promisit Deus populo suo, quum dixit²: *Effundam Spiritum meum super omnem carnem, et prophetabunt filii vestri et filiae vestrae, senes vestri et juvenes vestri visiones videbunt; sed et super servos meos et ancillas in diebus illis effundam Spiritum meum*.

Tertio ad significandum, quod, quando Spiritus Sanctus cum hujusmodi vehementia aliquam animam ingreditur, *totam ejus domum* et ejus familiam, facultates videlicet omnes, nulla praetermissa, adimplet; nam memoriam implet bonis cogitationibus, intellectum sanctis meditationibus et ratiocinationibus, voluntatem ferventibus desideriis et affectibus, ipsas etiam appetitiones implet affectibus sanctis. Tota itaque illa domus plena est veritatibus et virtutibus coelestibus, ut intra illam ferveant omnium illarum actus et exercitationes, quales sunt amor Dei, zelus gloriae ejus, fiducia de ejus misericordia, timor ex reverentia tantae majestatis, gaudium et exsultatio de ejus excellentiis, laudes et gratiarum actiones ob accepta beneficia, dolor de peccatis, desideria et efficacia proposita ob-

<sup>2. datur
omnibus in
quavis
mundi parte;</sup>

<sup>3. replet
totam
animam
ejusque
facultates;</sup>

¹ Sap. 1, 7.   ² Cf. Joël 2, 28. 29 et Act. 2, 17.

ediendi Deo et multa pro illo patiendi. O Spiritus Sanctissime, si meam memoriam et intellectum tuis illustrationibus impleres, ut *cogitationes*, quae ex illis orirentur, *diem festum laetissimum tibi agerent* et mihi!¹ Utinam voluntas et appetitiones meae divinitate tua replerentur, ut mea omnia desideria et propensiones ex nunc essent divinae, tuis in omnibus conformes. Imple me, Domine, te ipso, ut *mea opera plena sint coram te, Deo meo*², et nihil in eis sit vacuum, quod te offendat aut tibi displiceat.

4. replet
sedentes, secundum
recollectos.

Ultimo perpendam, Spiritum illum Sanctum implevisse totam domum, ubi discipuli erant *sedentes*, ad insinuandum, si velim, ut Spiritus Sanctus impleat domum cordis mei, non debere me extra illam vagari et effundere sponte ad creaturas, sed studere intra me ipsum ingredi et manere sedentem et in quiete intra conscientiam meam, bonis cogitationibus ac desideriis illam et me ipsum piis aliquibus operibus occupando, et sic exspectare vehementis hujus Spiritus adventum, qui omnia impleat et abundanti suo amore perficiat. Hinc fit, quod supra dictum est, ut, quando Deus animas vult visitare, prius illas recolligat et intra se ipsas ducat faciatque illas in secreto cordis sui cubiculo quiete sedere; tunc enim intrat ipse cum suorum donorum plenitudine.

PUNCTUM IV.

*Apparuerunt illis disperitiae linguae tamquam ignis, sed itaque supra singulos eorum*³.

Consideranda *primum* est causa, cur Spiritus Sanctus datus sit in forma *ignis* visibilis, quia nimis semper eas formas externas accepit, quae referrent admirandos effectus, quos efficit in iis, qui ipsum

Forma sub
qua Sp. S.
venit:

¹ Cf. Ps. 75, 11.

² Cf. Apoc. 3, 2.

³ Act. 2, 3.

recipiunt¹. In baptismo Christi apparuit in forma columbae ad significandam innocentiam et foecunditatem bonorum operum, quae facienda suggerit. In transfiguratione apparuit tamquam nubes resplendens ad significandam pluviam doctrinae, quam tradit, et protectionem, quam accipit, suorum electorum. In coenaculo a Christo fuit datus tamquam aspiratio ad significandam spiritualem vitam, quae mediis Sacramentis nobis confertur. Sed hoc die apparuit in forma ignis ad significandum, quod, sicut ignis purificat, illuminat, accedit et in altum ascendit habetque vim uniendi estque sui ipsius communicativus, transformans in se, quidquid ipsi conjungitur, ita Spiritus Sanctus animas purificat, seoriam consumens vitiorum et peccatorum et ab auro argentoque virtutum separans scoriam stanni, defectum et imperfectionum, quae illis solent admisceri; illuminat intellectum lumine quodam supernaturali adeo excellenti, ut certiorem eum reddit de veritatibus et mysteriis fidei, quam si corporis oculis illas videret; accedit voluntates charitatis ardore, eas inflammans amore Dei et proximorum; elevat corda e terra ad res coelestes, efficiens, ut *suam conversationem in coelis habeant*² ibique tamquam in sphaera et proprio suo loco per contemplationem quiescant; denique animas ipsas cum se ipso unit, ita illis communicans virtutes et dona sua, ut sint unus spiritus cum ipso per unionem perfecti amoris. Hic ille ignis est, de quo verum est Christi Domini effatum: *Ignem veni mittere in terram, et quid volo, nisi ut accendatur?*³ O Redemptor amantissime, imple tuum desiderium in hac animae meae terra, mittens in ejus medium divinum hunc ignem, ut, consumens, quidquid in ea terrenum est, me trahat

¹ Cf. S. Thom. I. q. 43 a. 7 ad 6.   ² Cf. Phil. 3, 20.³ Lue. 12, 49.

ad id, quod est coeleste. O divine Spiritus, qui *ignis consumens es*¹, consume in me, quidquid tibi displicet, ut capax fiam lucis, ardoris, agilitatis et activitatis istius ignis, perfecte in eum transformatus.

Deinde perpendenda est causa, cur ipse ignis fuerit figurae *linguarum* potius, quam cordium ignitorum. Causa hujus fuit, quia hic Spiritus non dabatur Apostolis, ut ipsi soli amarent et in ignem converterentur, sed ut suis linguis, a divino hoc Spiritu motis, Christi legem, mortem et passionem mundo praedicarent et, ignis munus exercentes, purificarent homines a suis erroribus et peccatis eosque lumine verae doctrinae illustrarent et flammis charitatis accenderent eorumque desideria elevarent ad res coelestes, conjungentes eos cum Deo Domino nostro per unionem veri amoris, implente etiam ipso Christo per eos, quod prius dictum est: *Ignem veni mittere in terram*; desidero, ut semper ardeat.

Praeterea venit Spiritus Sanctus in nos spiritualliter in linguis igneis, quum devotionis affectus nobis communicat. Quam devotionem dicit S. Bernardus² esse animae linguam, quae cum Deo loquitur; et quando Spiritus Sanctus cum plenitudine illi communicatur, est lingua ignea, ex qua prodeunt flagrantissimi affectus divini amoris cum canticis, de quibus paulo post dicemus.

Tertio est perpendendum verbum illud „*dispertitiae linguae*“, hoc est, inter omnes distributae, quo insinuatur, quod dixit Apostolus: *Divisiones gratiarum sunt, idem autem Spiritus*³. Divisiones quoque variae sunt ministeriorum et operationum, ut sapientiae, scientiae, fidei gratiae, sanitatum, signa faciendi et scripturas interpretandi, et aliae, quas dividit ac distribuit Spiritus Sanctus pro suo libitu membris

2. in figura
linguarum:

in aliorum
utilitatem
datur,

nos ipsos
cum Deo
loqui docet;

3. ut ling.
dispertitiae

diversitatem
donorum et
officiorum
indicant;

Ecclesiae, dans illis linguis igneas, ut accepta gratia utantur. Ex quo affectus concipiā laudis et gratiarum actionis ob dona, quae divinus hic Spiritus in membra Ecclesiae distribuit, gaudens de iis, quae fratibus meis communicavit, gratumque me exhibens pro iis, quae mihi impertivit; nam, sive haec sive illa, omnia tendunt in meum commodum eo modo, quo in membris corporis naturalis utilitas oculi censetur etiam esse utilitas manus, et manus commodum etiam est oculi, quia unum juvat alterum.

de quibus
omnibus
gaudeam;

Denique etiam considerandum est illud verbum: Sedit supra singulos eorum, ut insinuetur, quod ignis Spiritus Sancti, quod in se est, ita venit ex instituto, ut super nos sedeat, desiderans nunquam recedere, nisi nos illum expellamus, juxta illud, quod Christus Dominus dixit: Et Pater alium Paraclitum dabit vobis, qui maneat vobiscum in aeternum¹. Quod si quando nos deserit, id culpa nostra accidit. Nam, ut ait divina Sapientia, *Spiritus Sanctus disciplinae virtutis effugiet factum, et auferet se a cogitationibus, quae sunt sine intellectu et ratione, et corripetur a superveniente iniuitate².* Si itaque vis, anima mea, ut Spiritus Sanctus sedeat super te maneatque tecum in aeternum, fuge omnem duplicitatem et fictionem; execute omnem cogitationem et affectum inordinatum nec praebreas aditum iniuitati. Qum enim sit Spiritus purissimus, non vult ingredi in animam intentione aliqua prava infectam, nec habitare in corpore subjecto peccatis, nec permanere in homine instar bestiae vivente et carnis suae appetitiones sequente.

^{1.} sedit —
quantum ex
se, nunquam
recessurus.

ex nostra
tantum
culpa.

PUNCTUM V.

Et repleti sunt omnes Spiritu Sancto³. Primum consideranda est infinita bonitas et liberalitas Trini-

¹ Joan. 14, 16. ² Sap. 1, 5. ³ Act. 2, 4.

Repleti sunt omnes: tatis Sanctissimae, tam Patris et Filii, qui mittunt, quam Spiritus Sancti, qui se ipsum dat. Quum enim, qui in coenaculo illo erant, adeo essent diversorum meritorum et dignitatis, omnes tamen suis donis replevit et laetitia et omnibus ita se totum dedit, ut omnes remanerent Spiritu Sancto pleni et saturi, nihil tunc aliud extra Deum optantes; implevit singulariter totam domum animae cujusque, nulla ejus potentiarum inani reicta. Nam memoriae impressit divinas scripturas, ut earum recordarentur, quandocunque illis usui esse possent; intellectui magnam infudit intelligentiam earum et omnium principalium mysteriorum, quae sub earum cortice latent; voluntati et cordi uno quasi impetu insculpsit omnem legem charitatis et amoris adeo exacte et perfecte, ut, quamvis nec lex nec Evangelium scriptum esset in mundo, ipsi essent lex viva, et lex interior impelleret illos ad eam exacte servandam; ac denique ex tempore cum illis effecit officia sua omnia. Nam instar jucundi venti suavitate illos replevit et solis instar lumine et instar ignis calore coelesti, sicut magister sua doctrina, sicut medicus perfecta et plena sanitatem; et in momento ex timidis fecit audaces, ex imbecilibus fortes, ex ignaris sapientes, ex invidis charitate ferventes, ex ambitionis humiles, et ex imperfectis fecit in omni perfectione praestantes. *O mutatione dexteræ Excelsi!*¹ O infinita divini Spiritus potentia! Nam mutationem, quam trium annorum pugna, adhibitis tribus fortissimis tormentis, praedicationis, exemplorum et signorum, expedire non potuit, hanc hodierna die in uno momento perfecit Spiritus Christi et virtus de alto descendens. Mitte, o bone Jesu! hanc super me virtutem tui divini Spiritus, quae me in alium plane virum convertat, totum factum juxta

¹ Cf. Ps. 76, 11.

tuam voluntatem. Veni, o Spiritus Sanctissime, tuisque donis ita me imple, ut mores meos terrenos in coelestes commutem neque velim aut aliquid extra te cupiam, sed te plenus sim et interna tua praesentia satiatus.

Deinde considerandum, quod, licet omnes discipuli repleti fuerint Spiritu Sancto, alii tamen aliis plura dona receperunt; sicut, si duo vasa aqua sint plena, quod majus est, plus aquae continet: ita, qui sanctiores erant meliusque dispositi inter discipulos, majorem Spiritus Sancti plenitudinem et copiosiorem gratiam acceperunt, et, quod consequens est, sacra-tissima Virgo, domina nostra, plus accepit gratiae laetitiaeque spiritualis, quam reliqui omnes simul, Apostoli vero plus, quam reliqui discipuli; omnes tamen Deum glorificabant ob singulare illud beneficium in omnes collatum. Sed et ego gaudio ex-sultabo; congratulabor beatissimae Virgini de tot acceptis donis et ingenti gaudio, quo fuit affecta, quum vidi omnes discipulos Spiritu Sancto repletos ac porro perfectissime impletam pretiosam Filii sui promissionem.

Hinc etiam ingens concipiā desiderium prae-parandi me, quo maximo potero fervore, ad accipien-dum Spiritum Sanctum, quem scio copiosiorem dari iis, qui melius sunt praeparati. Praeparatio autem haec quatuor his potissimum virtutibus fit. *Prima puritate*, est puritas conscientiae, purgato scilicet vase, in quo Spiritus Sanctus dona sua sit effusurus. *Secunda humilitate*, humilitas cordis, evacuando scilicet illud a se ipso et ab omni spiritu, qui sit contrarius ipsi divino. *Tertia fiducia* in Deum, dilatando scilicet animae capacitatē et sinus, non ad mensuram meorum meritorum tantum, sed meritorum Christi Domini nostri et infinitae bonitatis et liberalitatis Dei. *Quarta oratione*, fervens oratio, qua haec dona obtinentur, petendo

2. alii aliter
pro diversa
capacitate
et disposi-
tione —

desiderium
excitabo
quam optime
me prae-
parandi

a Deo, ut ea donet, non attendens, quis ego sim, sed quis ipse sit. Quo autem perfectius has quatuor virtutes exercuero, eo magis ero dispositus ad Spiritum Sanctum ejusque dona copiosiora recipienda. O Deus altissime, qui populo tuo dixisti: *Dilata os tuum, et implebo illud*¹: en *aperio os meum*, desiderans *attrahere spiritum*², vellemque dilatare sinus animae meae ad eum plenissime recipiendum; imple eos, Domine, juxta voluntatem tuam tuaque misericordia amplius illos dilata, ut copiosiorem capiant gratiam.

Ultimo perpendam etiam, fuisse omnes repletos, quia tantum acceperunt, quantum illis opus erat ad suum munus exsequendum. Habet enim Deus hoc in more, ut tantum cuique conferat gratiae, quantum illi est necessarium ad perfecte explendum munus et officium sibi commissum juxta vitae statum, in quo illud exequi debet. Quare sacratissimam Virginem et S. Joannem praecursorem et Apostolos tanta gratia implevit, quantam dignitas et officium requirerbat, ad quod fuerunt electi³; idemque nunc facit cum iis, quos ad statum et officia ecclesiastica vocat, ut constabit in sexta parte.

PUNCTUM VI.

*Et coeperunt loqui variis linguis, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis*⁴.

Consideranda hic est *primum* specialis illa gratia, a Spiritu Sancto Apostolis infusa, quum repente eis dedit facultatem illam loquendi *variis linguis*, ut in toto mundo possent Evangelium praedicare. Quae

3. replete pro
officio, ad
quod desti-
nabantur.

¹ Ps. 80, 11.   ² Cf. Ps. 118, 131.

³ Cf. S. Thom. III. q. 7 a. 10.

⁴ Act. 2, 4.

gratia non tam erat in proprium ipsorum commodum, quam omnium hominum, qui erant in terra. Quare merito ab omnibus laudandus est Deus, quod hoc donum illis dederit in tantum nostrum commodum, et attendendum, quod, ut confusio linguarum fuit poena superbiae, ita linguarum unio est praemium humilitatis; et ut superbi, volentes *aedificare turrim*, cuius culmen pertingeret ad coelum, confusa illorum lingua, ita ut non audiret unusquisque vocem proximi sui, divisi sunt a Deo in universas terras et ita cesserunt a superba sua cogitatione¹: ita humiles, cipientes *aedificare turrim perfectionis*², cuius culmen ad ipsum conspectum et unionem cum Deo perveniret, adjuti ab eo sunt, accepta unitione linguarum, qua possent cum omnibus hominibus uniri et suum aedificium semper promovere. O dulcissime Jesu! da mihi verum spiritum humilitatis et igne tui amoris perfice linguam, quam mihi dedisti, ut, quantum in me erit, juvem erigere hanc turrim perfectionis, non solum in anima mea, sed etiam in animis meorum proximorum, ita ut omnes perveniamus ad culmen aeternae tuae gloriae. Amen.

Deinde perpendam, Apostolos, statim atque hoc 2. Apostoli statim utuntur hoc dono - linguarum donum acceperunt, uti eo coepisse, non temere et sine causa, sed a Spiritu Sancto instigatos, eo modo et fervore loquentes, quo ille ipsis inspirabat; quam rationem per totam vitam conservarunt, sicut dixit Apostolus: *Non sumus sicut plurimi, adulterantes verbum Dei, sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo, coram Deo, in Christo loquimur*³; quasi diceret: Quatuor circumstantias nostris verbis et sermonibus adhibemus. Prima est, ne sint ob malum aut inanem finem, sed intentione pura gloriae Dei et boni, tam nostri quam

quaro a me
quaque Deo
gratiae de-
benter;

¹ Cf. Gen. 11, 4. 7. 8.   ² Cf. Luc. 14, 28.

³ 2 Cor. 2, 17.

cum quatuor
circumstan-
tis recte
loquendi:

proximorum. *Secunda*, ne procedant ab impetu perturbati spiritus, sed a bono spiritu, sancto et pacato. *Tertia*, quod sint dicta in praesentia Dei, attendendo, quod ille nos audiat et sit testis eorum, quae loquimur. *Quarta*, ne sermones nostri sint de rebus malis aut vanis aut ad rem non pertinentibus, sed sint omnes de Christo aut rebus ad ipsum directis et ad ejus excellentias, ut mox dicemus.

3. aliud
donum
linguae
Sp. S. nobis
pro nobis
tribuit.

Denique perpendam, quod, quum Spiritus Sanctus est in anima, statim efficit, ut interius loquatur variis linguis, variis videlicet devotionis affectibus, juxta illud, quod dicit Apostolus¹: *Implemini Spiritu Sancto, loquentes vobismetipsis in psalmis et hymnis et canticis spiritualibus, cantantes et psallentes in cordibus vestris Domino, gratias agentes semper pro omnibus in nomine Domini Jesu Christi Deo et Patri.* Hae sunt variae linguae igneae, quibus (ut II. part. introductione hujus operis dictum est) intra nos ipsos loquimur cum Deo Domino nostro, cantantes psalmos et hymnos cum affectibus laudis et gratiarum actionis ob ea beneficia, quae nobis confert, amoris item et gaudii, quod ipse sit talis, et offerentes nos ipsos ad omnia obsequia praestanda et provocantes virtutes omnes, ut, suos actus exercentes, coneinnam musicam faciant ad gloriam ipsius. O si audivissem beatissimam Virginem variis hisce linguis in hoc die loquentem ex divini Spiritus inspiratione! Quam inflammatos affectus laudum et gratiarum actionis eructaverit et amoris igne fuerit liquefacta, colloquens cum suo dilecto! O qualis musica tot diversarum linguarum, sed valde consonantium, audiebatur ab illis sacris cantoribus in illo coenaculo, dirigente illos tamquam capellae magistro seu archisymphonasco ipso Spiritu Sancto! O Spiritus Sanctissime, veni in mutam animam meam ac doce

¹ Eph. 5, 18—20; cf. Col. 3, 16.

eam variis accensorum affectum linguis loqui; et quandoquidem a me petis, ut sonet vox mea in auribus tuis, clarifica et dulcora illam, ut ejus musica jucunda tibi sit et grata in aeternum. Amen.

MEDITATIO XXIV.

De admirandis operibus, quae Spiritus Sanctus in die pentecostes per Apostolos fecit.

PUNCTUM I.

*Erant autem in Jerusalem habitantes Judaei, viri religiosi ex omni natione; quae sub coelo est. Facta autem hac voce (spiritus vehementis), convenit multitudo et mente confusa est, quoniam audiebat unusquisque lingua sua, in qua nati erant, Apostolos loquentes magnalia Dei. Stupebant autem omnes et mirabantur, . . . ad invicem dicentes: Quidnam vult hoc esse?*¹

Considerandum primo, quod sit proprium Spiritus Sancti, sono divinae inspirationis suae animos hominum permovere et perducere ad locum, ubi audiant praedicatores Evangelii, ut per eorum praedicationem Christum agnoscentes ad Deum convertantur; quam ob causam infinitas ei gratias agens supplex orabo, ne ab hoc beneficio peccatoribus conferendo desistat. Ex parte vero mea hanc multitudinem imitabor, quae, audiens spiritum illum vehementem, non haesit domi quasi contemnens aut parvi illum faciens, sed statim eo venit, ut videret, quidnam esset et quid prodigiosus ille sonus significaret; ita ego, audiens intra me divinae inspirationis vocem, nec otiosus manere debo

Apostoli
exsurgunt
ad concio-
nandum.

1. Spiritus s.
magnum
hominum
multitudi-
nem ad-
duxit;

¹ Act. 2, 5 sqq.

nec permettere, eam praeterire, sed statim ad exsequendum, quod inspirat Deus, me accingere.

2. Apostoli
impigne
mundus
apostolicum
incipiunt;

Deinde perpendam, Apostolos, qui collecti et in silentio adventum hunc Spiritus Sancti exspectaverant, statim atque illum acceperunt, exivisse ex loco illo recollectionis in publicum et incepisse praedicare magnalia Dei coram omnibus totius mundi nationibus, quia vis interior Spiritus Sancti ad id eos impellebat, qui non vult, sua talenta defodi in terram et sua dona esse vel ad momentum otiosa, sed statim ad lucem prodire et cum illis nos in salutem animarum incumbere. His ergo confirmabor in eo, quod supra est dictum¹, quod, ut est superbiae vitium, prodire ad praedicandum et agendum cum animabus, priusquam virtus ex alto accipiatur, ita est vitium pusillanimitatis, postquam ea virtus accepta est, adhuc haerere et non audere in publicum prodire. Utrumque autem extreum, teste S. Gregorio², est periculosum.

3. magnalia
non sua, sed
Dei loquun-
tur.

Tertio perpendam, quanta efficacitate et spiritu Apostoli locuti sint magnalia Dei. Nam quilibet spiritus movet ad loquendum, sicut ipse est: spiritus mundi lingua, quam David magniloquam appellat³, loquitur magnalia mundi; spiritus carnis carnis magnalia extollit; spiritus proprius proprias excellentias. At Spiritus divinus, hujusmodi granditates detestans, nec ore quidem illas vult accipere, nisi ut contemnat et damnet; nam vilia illa judicat solumque inspirat et movet ad loquendum magnalia Dei, ejus virtutes, beneficia, misericordias et opera ac mysteria ejus, alte de Deo et ejus rebus sentiens, ut loquatur de iis, quando opus est, non frigide et animo dejecto, sed igneis linguis et adeo admirando fervore, ut audiētes ad stuporem et admirationem provocet, agno-

¹ meditat. 17 punct. 2.

² Reg. past. p. 3 adm. 26 (cap. 25 al. 49).   ³ Ps. 11, 4.

scentes in eo, qui loquitur, moventis eum Spiritus divinitatem. O Spiritus divine, illustra animam meam, ut magnalia Dei cognoscat, et move linguam meam, ut eo fervore de illis loquar, quo tu glorificeris, proximi aedificantur, egoque amore tuo magis accendar. Amen.

PUNCTUM II.

Alii autem irridentes dicebant: Quia musto pleni sunt isti. Stans autem Petrus cum undecim levavit vocem suam et locutus est eis: Viri Judaei, . . . non, sicut vos aestimatis, hi ebrii sunt, sed pleni Spiritu Sancto¹.

Obiectio
contra
Apostolos:

Considerandum hic *primo*, quod nunquam desint mali homines, qui, bonos irridentes, Dei opera derideant, temere de eis judicantes et in pejorem partem ea interpretantes, sicut *sacerdos Heli, qui, observans os Annae loquentis in corde suo coram Domino in templo, aestimavit, eam temulentam esse²*, ebrietati tribuens, quod a fervore spiritus procedebat; et cognati Christi Domini nostri, quum is inciperet praedicare, judicabant ex fervore ipsius, *illum in furorem esse versum³*. Et nunc infelices hi eos, quos Spiritus Sanctus repleverat, musto plenos judicabant. Hoc permittit interdum Deus, ut suos justos in humilitate et patientia exerceat, et ut videant ipsi, quam a recto aberrent judicia hominum, ideoque nihil illa faciant nec ipsi temere judicent, quod non intelligunt, praecipue quum a viris sanctis aliquid fieri vident, sed venerentur potius illud in silentio et stupore aut certe exquirant, sicut aliqui ex illa multitudine fecerunt, dicentes: Quidnam vult hoc esse?

i. Opera
bona semper
habent ad-
versarios;

Deinde perpendam, quod Apostoli, a Spiritu Sancto moti, ex ea irrisione occasionem acceperint Christi

¹ Act. 2, 13 sqq.   ² Cf. 1 Reg. 1, 13.   ³ Marc 3, 21.

2. Apostoli
ex contra-
dictione
sumunt
occasione
fidem pae-
dicandi.

Domini nostri fidem praedicandi, respondentes aliorum interrogationi, ut aliorum errorem retegerent. Et ita S. Petrus tamquam caput Apostolorum primus locutus dixit, illos, qui secum erant, ebrios non esse, quum esset hora diei tertia, hoc est, valde mane, nec tale quid et in tali die de bonis hominibus esse prae-sumendum, sed plenos eos esse *Spiritu illo*, quem Deus per prophetam Joël promiserat¹; quasi diceret: Hi quidem vino pleni sunt, sed non illo materiali, sicut vos existimatis, sed alio fortiori, qui est *Spiritus Dei* et accensus ejus amor, quia introduxit eos in cellam vinariam, ubi a magnitudine et suavitate amoris ejus sunt inebriati. O animarum Amator, *introduc me in cellam illam*² eamque exsatia varietate et abundantia pretiosorum *vinorum*, quae in illa habes, *ordinans in me charitatem* et omnes actus et affectus ab ea provenientes. Tu de hoc vino bibisti tuosque ad idem faciendum invitas, dicens: *Bibite, amici, et inebriamini, charissimi*³. Et quamvis amici nomen ego non merear, sed tamen, ut amicus fiam, oro, ut me invites et mihi propines in tanta copia, ut, amore tuo inebriatus, exeam a me ipso et, reliquorum omnium oblitus, nihil extra te velim.

PUNCTUM III.

In concione
et testimonio
S. Petri de
Cho per-
pendenda:

1. Sapientia
in decendo.

Considerandum tertio, quam praeclarum sermonem S. Petrus Apostolus habuerit, testimonium reddens crucifixi Domini nostri; in quo sermone patefecit magnas virtutes, quas *Spiritus Sanctus* ei communicauerat, et quas sancti Evangelii ministri habere debent.

Quarum *prima* fuit magna sapientia ac dexteritas in proponendis veritatibus et mysteriis Christi Domini

¹ Cf. Joël 2, 28.   ² Cf. Cant. 2, 4.

³ ib. 5, 1.

nostri, comprobans ea efficacissimis scripturae divinae, prophetarum et psalmorum, testimentiis.

Secunda fuit magna libertas spiritus cum magna ^{2. libertas in proponendo,} *cordis fortitudine. Nam Petrus, cui antea ancillulae vox tantum incusserat timorem, ut suum magistrum negaret, nunc virtute et fortitudine, quam a Spiritu Sancto accepit, eundem suum magistrum confessus est et praedicavit coram innumeris hominibus, Christum, quem ipsi crucifixissent, resurrexisse, esse suum Deum, suum Messiam et Salvatorem. Et eadem libertate idem ipsum testificatus est coram Anna et Caipha omnibusque principibus sacerdotum¹, omnibus ejus constantiam stupentibus et jubentibus, ne omnino loqueretur neque doceret in nomine Jesu; quibus ipse libere respondit: Si justum est in conspectu Dei, vos potius audire, quam Deum, judicate. Non enim possumus, quae vidimus et audivimus, non loqui. Et iterum prohibentibus et minantibus illis, respondit²: Obedire oportet Deo magis, quam hominibus. Deus patrum nostrorum suscitavit Jesum, quem vos interemistis, suspendentes in ligno . . .; et nos sumus testes horum verborum. Idem vero et reliqui Apostoli fecerunt, offerentes se ob hanc causam multis laboribus, quos gaudentes pro nomine Jesu obibant; et de omnibus dicitur, quod loquebantur verbum Dei cum fiducia³ et audacter.*

Tertia virtus fuit magnus zelus et fervor in verbis, ^{3. zelus in persuadendo,} *quibus audientium corda ita pungebat ac penetrabat, ut, qui paulo ante Apostolos musto plenos et ebrios esse existimabant, mox compuncti corde sese dederent, dicentes ad Petrum et ad reliquos Apostolos: Quid faciemus, viri fratres⁴, ut salvi simus? et qui exsecranda duritie paulo ante petiverant, ut Christus crucifigeretur, compuncto nunc corde et tenero peterent baptizari.*

¹ Act. 4, 18—20.

² ib. 5, 29. 30. 32.

³ ib. 4, 31.

⁴ ib. 2, 37.

O prodigiosa virtutis Dei mutatio! O vis immensa Spiritus Divini! Quis praeter Deum tantam sapientiam et fortitudinem cum tanto fervore rudibus adeo et timidis praedicatoribus dare potuisset? et quis alius praeter eundem Spiritum mutare potuisset et emollire durissima talium auditorum corda? Veni, o Spiritus Sanctissime, super Ecclesiae tuae praedicatores et super eos, qui illos audiunt, et effice in utrisque admirandam hanc mutationem, ut omnes Redemptori nostro obediant ac eundem diligent, et tua divina voluntas omnibus sit nota et in veneratione habeatur.

4. efficiencia in
convertendo.

Ultimo perpendam, quod, qui receperunt sermonem ejus, baptizati sunt; et appositae sunt in die illa animae circiter tria millia¹. Qui numerus habet aliquod mysterium; nam ita Sanctissima Trinitas eum numerum elegit, ut singulae Personae unum mille animarum illarum sibi quodammodo ut proprium vindicarent tamquam primitias innumerabilium animarum, quae sanctam illius legem essent recepturae, sicut alio ejusdem Apostoli sermone conversa sunt *quinque millia virorum*² in praemium quinque vulnerum, quae Christus in cruce accepit. O quanto gaudio Christus Dominus noster fuit affectus, quum vidit, Patrem suum tot animas ad suum obsequium traxisse promissionem adimplendo, quam hac de re fecerat, quum dixit: *Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longaevum!*³

De qua
conversione
quantum
gaudium con-
ceperant:

O qualia festa celebrarunt Angeli in coelo ob tot peccatorum conversionem, qui vel *super uno peccatore, poenitentiam agente*⁴, vehementer exsultant!

Christus
ipse,
Angeli,

O quanto gaudio Virgo sacratissima exsultavit, videns tot homines divinitatem Filii sui agnoscentes! In quorum tamen conversione bonam ipsa partem habuit. Nam, dum Apostoli praedicabant, ipsa, ferventissime orans, agebat cum Deo de felici praedicationis eorum

R. M. Virgo,

¹ Act. 2, 41.   ² ib. 4, 4.   ³ Is. 53, 10.   ⁴ Luc. 15, 7.

eventu. Quam etiam laeti Apostoli ipsi fuerunt, videntes copiosam adeo ex uno retis jactu piseationem, totum illum diem consumentes in instruendis conversis et mysteria fidei ipsis docendis et ad peccatorum poenitentiam permovendis ac denique baptizandis, ipso Domino (sicut S. Petrus eis obtulit) dante eis Spiritum Sanctum, quo remanerent sanctitate et spirituali laetitia pleni. Ex quibus omnibus et ego concipiam magnos gaudii et laudis affectus, animo exsultans, quod videam, Christum Dominum meum a tot animabus agnoscere et ^{cho} Domino _{gratulabor.} *venerationi esse, illi quoque congratulans de adeo copiosa messe. O dulcissime Jesu, quam feliciter incipis implere, quod dixisti¹: Si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum! Jam, Domine, ascendisti in altum et dedisti dona hominibus², sed et pro iis, quae dedisti, accepisti etiam dona in hominibus³, quia et ipsi homines se ipsos per tuam gratiam tibi dedunt, tuque illos admittis in tuum obsequium. Da et mihi, Domine, dona tua, et eadem, quae mihi dedisti, a me accipe, ut totus sim tuus in saecula. Amen.*

MEDITATIO XXV.

De altissima vita, quam Spiritus Sanctus primis Christianis inspiravit.

PUNCTUM I.

Qui baptizati fuerant, erant perseverantes in doctrina Apostolorum, et communicatione fractionis panis, et orationibus⁴.

¹ Joan. 12, 32.

² Cf. Eph. 4, 8.

³ Cf. Ps. 67, 19.

⁴ Act. 2, 42.

Pietatis
exercitia, ad
quae Sp. S.
excitabat:

1. Audire
verbum Dei,

2. S. Eucha-
ristiam fre-
quentare,

3. in orando
perseverare.

Considerandum hic est, quod sit Spiritus Sancti proprium, justis, quorum animas se ipso replevit, tria praestantissima virtutum exercitia inspirare, quibus acceptam sanctitatem conservent et augeant.

Primum exercitium est perseverare in doctrina Apostolorum, audiendo videlicet conciones et legendis libros sacros, ut in fide magis confirmantur, amplius penetrantes doctrinam ipsam evangelicam, et ut magis ad eam afficiantur, fugiant vero quamcunque doctrinam apostolicae contrariam vel eos tepidiores et remissiores facientem in ipsa fide et aestimatione, quam de illa habere oportet.

Secundum exercitium est perseverare in communione fractionis panis, in communione scilicet sanctissimi Sacramenti corporis Christi Domini nostri, qui panis est coelestis et distribuitur hominibus in terra degentibus, ut conservetur et augeatur in eis vita spiritualis gratiae.

Tertium exercitium est perseverare in orationibus. Non dicit autem: in oratione, sed: in orationibus, ut significet omne genus orationis; quas exprimit S. Paulus, quum dicit¹: *ut fiant obsecrationes, orationes, postulationes, actiones gratiarum, et loquantur Christiani sibimetipsis in psalmis et hymnis et canticis spiritualibus², orando omnibus his modis in omni loco, levantes manus puras ad Deum sine ira et disceptatione³*.

Haec tria frequentabant fideles omnibus diebus, inspirante id illis Spiritu Sancto, quia omnia illa tria sunt spirituale nutrimentum animarum et medium efficacissimum ad hoc, ut vitam gratiae conservent et augeant dona Dei usque ad obtinendam Spiritus Sancti plenitudinem. Et ita in actibus Apostolorum legitur, semper datum fuisse Spiritum Sanctum, quum Apostoli praedicarent et quum manus suas super

¹ 1 Tim. 2, 1.

² Eph. 5, 19.

³ 1 Tim. 2, 8.

credentes ponerent et quum orarent. Credentes itaque accipiebant Spiritum Sanctum aliquo ex tribus modis, vel quum praedicationem audirent (de qua S. Lucas ait¹: *Adhuc loquente Petro, cecidit Spiritus Sanctus super omnes, qui audiebant verbum*), vel quum reciperent Sacra menta (de quo dicitur²: *Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum Sanctum*), vel quum Deum orarent; quae tamen oratio erat ferventissima, de qua dicitur³: *Cum orassent, motus est locus, in quo erant congregati, et repleti sunt omnes Spiritu Sancto.* Locus dieitur tremuisse, ubi illi congregati oraverant, ut significetur stupor et tremor, quem sua doctrina mundo essent allaturi, et mutatio cordium, quam exemplo suo et praedicatione in virtute Spiritus Sancti essent effecturi. O Spiritus Sanctissime, anima mea esurit, nec panem habeo, quo illam sustentem; da mihi tres istos panes doctrinae, Communionis et orationis, ut tantae necessitatibus subveniam. Et quamvis eos non promerear nomine amici, da saltem nomine importuni in praemium laborum dulcissimi nostri amici, Christi Jesu, cui sit gloria et honor in saecula.

Precatio, ut
Sp. S. haec
tria etiam
mihi tribuat.

PUNCTUM II.

Omnis etiam, qui credebant, erant pariter, et habebant omnia communia. Possessiones et substantias vendebant, et dividebant illa omnibus, prout cuique opus erat⁴.

Considerandum hic est, etiam esse proprium Spiritus Sancti, inspirare suis electis perfectionem evangelicam, quam Christus praedicaverat, quam primis illis Christianis imprimendo expressit, ut exemplo essent religiosis, qui illos erant secuturi.

Perfectio et
consilia
evangelica
a Sp. S.
inspirata:

¹ Act. 10, 44.   ² ib. 8, 17.   ³ ib. 4, 31.

⁴ ib. 2, 44. 45.

1. Vita
communis
enm summa
nnione et
charitate;

*Primum inspiravit illis vitam communitatis cum summa unione et charitate. Id enim indicat verbum illud „erant pariter“, idque multo magis spiritu, quam corpore. Nam propterea dicitur postea, quod *multitudinis credentium erat cor unum et anima una*¹. Nam etsi plurimi essent et diversarum nationum, corporis constitutionum, facultatum et talentorum, omnes tamen uno amore, una voluntate et uno sensu conjuncti erant, quia omnes habebant Spiritum Sanctum, qui illos et secum et inter ipsos coniungebat, sicut anima omnia corporis membra, etiamsi diversa, conjungit. Ita enim facturum se promiserat Deus, per Jeremiam dicens: *Et dabo eis cor unum et viam unam*²; et Christus a Patre suo, in nocte coenae petiverat pro suis discipulis: *Ut sint, inquit, unum sicut et nos*³, ut ex hac unitione mundus ipsum agnosceret. Quam petitionem Pater exaudiens hanc discipulis dedit unitiōnem. O Pater aeterne, qui *inhabitare facis unius moris in domo*⁴: da hanc unitiōnem et animorum conjunctionem omnibus Christianis, qui in domo tuae Ecclesiae habitant, et iis omnibus, qui religiosas domos inhabitant, ut Filius tuus glorificeetur in mundo propter hanc conjunctionem, quam inter se habent, tuam domum inhabitantes. O Spiritus Sanctissime, cuius munus est, testimonium perhibere de Christo Salvatore nostro, imprime omnibus ejus discipulis sublimem hanc unitiōnem, ut, amantes se invicem, ex hoc amoris testimonio credatur eorum magister et adoretur.*

2. mutua
accommo-
datio et in-
clinationum
propriarum
alnegatio;

Perpendam etiam, hoc tempore coepisse manifestari miracula, quae praedixit Isaias, quum ait⁵: *Habitabit lupus cum agno, et pardus cum haedo accubabit; vitulus et leo et ovis simul morabuntur, et puer parvulus minabit*

¹ Act. 4, 32.   ² Jer. 32, 39.   ³ Joan. 17, 11.

⁴ Ps. 67, 7.   ⁵ Is. 11, 6. 7.

eos. Vitulus et ursus pascentur; simul requiescent catuli eorum; et leo quasi bos comedet paleas. Nam Spiritus Sanctus cum grege ovium et agnorum Christi, qui erant ejus discipuli, conjunxit conjunctione perfectae charitatis eos, qui in die passionis ejus illum tamquam lupi, tigrides et leones fuerant persecuti; et qui solebant esse cupidi tamquam lupi, choleric i sicut tigrides, superbi sicut leones, callidi sicut ursi, conficiunt nunc unum et eundem gregem, omnino concordem et charitate conjunctum cum iis, qui sunt mites, humiles et simplices, sicut oves et agni¹. Omnes enim accommodant se eodem modo ad eandem escam parum conditam, et leo deponit suos mores et accipit eos, qui sunt bovis; nam qui sunt nobiliores, demittunt se ad crassas pauperum laboratorum escas, et omnes magna obedientia subjiciunt se gubernationi et imperio humilis piscatoris, quem Christus sui gregis pastorem constituit. O mutatio dexteræ Excelsi!² o prodigia omnia omnipotentiae Salvatoris! Venite et videte opera Domini, quae posuit prodigia super terram, auferens bella et discordias usque ad finem terræ³, commutans leones et tigrides in oves et mansuetos agnos. Gratias tibi, Salvator omnipotens, ob hasce mutationes, quas divini tui Spiritus efficacia perficis. Prosequere, Domine, hoc opus, quod coepisti, dans Christianis omnibus, ac religiosis praecipue, hanc unionem, hanc aequalitatem et obedientiam ac subjectionem erga suos prelatos, ut his gratiae tuae miraculis infideles permoti fidem tuam recipient, et fideles in eadem confirmentur et semper in amore tuo crescant.

Secundo inspiravit Spiritus Sanctus illis Christianis,³ paupertate evangelica:

¹ Cf. Cassian. coll. 12 cap. 12.   ² Cf. Ps. 76, 11.

³ Cf. Ps. 45, 9. 10.

^{possessiones venditae,} tatem. Nam *primum omnes suas possessiones et substantias vendebant*, ut pretium divideretur inter omnes, prout cuique opus erat. Et ita consilium illud Christi Domini exsequebantur: *Si vis perfectus esse, vade, vende, quae habes, et da pauperibus, et habebis thesaurum in coelo*¹. Secundo in ea divisione bonorum non propriam voluntatem et judicium, sed Apostolorum sequebantur, *ponentes ante pedes eorum pretia bonorum, quae vendebant*², ut illi pro suo arbitratu ea dividerent, hac ratione etiam exuentes omnem affectum carnis et sanguinis et voluntatis propriae, sequentes vero voluntatem ministrorum Christi Domini nostri. Tertio omnino ita omnem proprietatem rerum omnium etiam in usu rejiciebant, ut *nullus eorum, quae possidebat, aliquid suum esse diceret*³, rejiciendo ex suis sermonibus frigidum illud verbum „meum“ et „tuum“, quod est occasio discordiarum, ut charitas refrigerescat. Quare corde, verbo et opere renunciabant omnibus, quae possederant, ut essent perfecti discipuli Christi.

Hinc fiebat, ut, quum essent omnes pauperes, nullus tamen aliqua necessitate premeretur. Nam, ut ait S. Lucas: *Nec quisquam egens erat inter ipsos*. Nam quod quisque habebat, erat omnium, et quod omnes habebant, erat cuiusque illorum, ita ut res omnes essent communes, in usum omnium. Erat communis domus, communes vestes, communis cibus, exercitia virtutum, labores, praemia, coronae. Nam quum essent multi, omnes erant unus, et unus ille non erat solus, sed multi in illo erant, omnes illum adjuvantes⁴. O fortunata et beata vita, a Christo tradita, a Spiritu Sancto inspirata, ab Apostolis approbata et a discipulis, qui fuerunt primitiae divini Spiritus, exercita! O Divinitas Sanctissima, quae, una existens in essentia,

¹ Matth. 19, 21.   ² Act. 4, 34. 35.   ³ ib. 4, 32.

⁴ Cf. S. Basil. constit. monast. cap. 18 n. 1 et 2.

^{in communem usum distributae secundum alienam voluntatem,}

^{ad usum receptae non ut res propriae;}

tribus Personis es communis; concede iis omnibus, quos ad statum perfectionis vocasti, ut omnes sint unus, et quisque cum rebus suis communis sit omnibus, ut, *nihil habentes, omnia possideant*¹ et, *omnia relinquentes, centuplum accipient*² eorum, quae reliquerint, possidentes te fontem omnium bonorum in saecula.

Ex his, quae sunt dicta, concipiam, si sum religiosus, magnum desiderium primos hos Christianos imitandi, quos Spiritus Sanctus tamquam exemplar quoddam proposuit religiosorum; quorum plurimi ejus inspiratione talis paupertatis votum ediderunt, quo stabilior ea Deoque gratior esset. Quamobrem *Ananias*³, *cum rendidisset agrum et fraudasset de pretio agri, gravissime a S. Petro morte subitanea punitus fuit*, dicente: *Non es mentitus hominibus, sed Deo et Spiritui Sancto*; cuius inspiratione voto se paupertatis obstrinxerat. Sed si liber sim, concipiam desideria eosdem discipulos imitandi in iis, quae rationi vitae meae sunt conformia, corde saltem exuendo res omnes, siquidem sententia illa Salvatoris⁴: *Qui non renunciat omnibus, quae possidet, non potest meus esse discipulus, ad omnes pertinet*.

ex quo
discam
imitari
religiosara
paupertatem.

PUNCTUM III.

*Quotidie quoque perdurantes unanimiter in templo et frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis, collaudantes Deum et habentes gratiam ad omnem plebem*⁵.

Considerandum et hic est, proprium esse Spiritus Sancti, inspirare electis alia varia media ad unionem et perfectionem conservandam.

varia media
ad chari-
tatem et per-
fectionem
conservan-
dam:

¹ Cf. 2 Cor. 6, 10.   ² Matth. 19, 29.

³ Act. 5, 2—5; cf. S. Aug. serm. 148 (al. 10. de div.) cap. 2.

⁴ Luc. 14, 33.   ⁵ Act. 2, 46. 47.

1. Frequen-
tatio templi
Dei,

Primum est unanimiter, eodem scilicet animo, ad templum se conferre in eoque perseverare, ea exercitia ibi facientes, ad quae templum Dei est destinatum, audire videlicet verbum Dei, orare, divinis sacrificiis interesse et Sacra menta recipere. Est enim templum schola Christi, domus orationis, propitiatorium peccatorum nostrorum et locus divino cultui dedicatus. Et in illis exercitiis magnam diei partem consumebant singulari animi voluptate, quia Spiritus Sanctus illis assistebat.

2. in corporis
refectione
simplex
frugalitas et
fraternitas,

*Quibus exercitiis erga Deum praestitis, inspiratione etiam ejusdem Spiritus Sancti alii ad aliorum domos conveniebant, amanter et in charitate se invitantes et cibum corporis sumentes cum laetitia, non sensuali, sed spirituali; ubi re ipsa implebatur illud Davidis: *Justi epulentur, et exsultent in conspectu Dei; et delectentur in laetitia* ¹. Cui laetitiae simplicitatem cordis adjungebant, non simulationes, fictiones aut murmurations aliorum contra alios, sed simplici intentione placendi Deo et fraternam charitatem conservandi praebentes nobis exemplum, qua ratione deceat nos cibum sumere, opus videlicet hoc, quod alias est proprium carnis, ea ratione spirituale reddendo.*

3. Iandum
divinarum
continuum
exercitium.

*Hinc proveniebat, ut semper laudarent, et glorificarent Deum magna totius populi aedificatione, qui diligebat illos et venerabatur ob sanctitatem et charitatem, quae in eis resplendebat. O Jesu amantissime, dulcissime justarum animarum sponse, quam opportune nunc dicere potes, aspiciens vitam parvae hujus Ecclesiae sponsae tuae: *Vulnerasti cor meum, soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum* ², unione videlicet et concordia horum justorum, qui sunt instar oculorum tuorum. Nam ut oculi sibi invicem sunt similes et una aperiuntur et clauduntur*

¹ Ps. 67, 4.   ² Cant. 4, 9.

et una ad hanc et illam partem moventur, una vigilant et una dormiunt: ita hi justi magna concordia simul se conferunt in templum, simul orant, simul verbum tuum audiunt et opera charitatis exercent, quia omnium est cor unum et unus spiritus, tecum et inter se invicem perfecto amore conjuncti. O Spiritus Sanctissime, qui es cor Ecclesiae invisibile, dimitte per omnia ejus membra spiritus vitae, tuas videlicet inspirationes divinas, quibus magna animorum conjunctione et fortitudine ad omnia convenient, quae tuum obsequium concernunt, ita ut amoris vulneribus vulnerent eorum, dignos se reddentes, quos tu diligas et in quibus amoris tui ignem augeas. Amen.

Antequam prosequar hanc historiam, duas inseram meditationes, ex quibus justi, qui nunc in Ecclesia vivunt, deprehendant, quantos habeant sumptus a Spiritu Sancto, ut pervenire possint ad eam sanctitatem, quam illi primi Sancti habuerunt.

MEDITATIO XXVI.

De altissima perfectione, quam Spiritus Sanctus suis inspirationibus communicat, et de proprietatibus earum.

PUNCTUM I.

Primo considerandum, quod Spiritus Sanctus, quos aqua baptismatis regenerat ad Esse gratiae, faciat sibi ipsi similes suisque inspirationibus ad tantam eos deducat altitudinem sanctitatis, ut possint sicut ipse appellari spiritus; quod ipse Christus Dominus noster expresse docuit, quum dixit Nicodemo¹: *Quod natum*

¹ Joan. 3, 6. 8.

Spiritus S.
justos facit
sibi similes

communi-
catione
quasi-divinae
naturae,

spiritualium
virtutum
copia.

est ex carne, caro est; et quod natum est ex spiritu, spiritus est . . . Spiritus, ubi vult, spirat, et vocem ejus audis, sed nescis, unde veniat, aut quo radat. Sic est omnis, qui natus est ex Spiritu. Quasi dicat: Sicut qui per generationem carnalem ex carne natus, est in omnibus similis ei, qui illum genuit, a quo ut naturam accepit, sic etiam proprietates et propensiones naturales, quas habet ipse genitor (v. g. unus homo generat hominem sibi similem in iis, quae propria sunt hominis, quamvis, qui genitus est, non statim in suis actionibus ad totam suam perfectionem perveniat, donec adoleverit): sic proportione quadam, qui nascitur de Spiritu Sancto per generationem spiritualem, similis est ipsi Spiritui, a quo accipit gratiam, virtutes et dona, quae sunt quaedam divinac naturae participatio, quorum virtute appellari potest spiritus, homo scilicet spiritualis, Spiritui Sancto similis, qui illum genuit spiritualiter. Quamobrem dixit S. Augustinus¹: si nascaris de Spiritu, te esse illi similem; et virtute ejus poteris in carne vivere, ac si esses spiritus, liber et expeditus a carnalibus motibus, veritatibus illustratus, virtutibus dives et ferventibus affectibus accensus, et imitaberis excellentissimum modum, quem ipse habet, sua opera peragendi. O Spiritus Sanctissime, quas tibi gratias referam pro tam alta hac dignitate, quam homini carnali concedis, ut possit, sicut tu, esse et vocari spiritus! O Pater amantissime, qui filios tuos ita generas, ut etiam intra ipsos maneas, juvans illos in suis actionibus, ut crecent et proficiant, donec perfecti evadant, sicut tu es: siquidem ergo me per baptismum genuisti, suggere mihi, quae facere me oportet, ut mea opera tuis sint similia, et, tibi adhaerens, unus tecum spiritus efficiar² in saecula. Amen.

¹ In Joan. tract. 12 ad 3, 8.

² Cf. 1 Cor. 6, 17.

Licet postea ratiocinari per tres excellentes proprietates, quas Spiritus Sanctus habet in opere suaे inspirationis, quae in verbis propositis insinuantur, libertas videlicet summa, efficacia omnipotens et magnum secretum in suis mediis et finibus, in quibus possumus illum imitari eo modo, qui in proximis punctis proponetur.

PUNCTUM II.

Prima proprietas Spiritus Sancti est: *Ubi vult, spirat*, quia hoc opus inspirandi liberalissime facit, non vi (nemo enim cogere illum potest), nec timore aliquo (quia nihil est, quod timeat), nec ob emolumen-
Proprietates
Spiritus S.:
1. Agit
liberrime,
 tum proprium (quia nullum a creaturis praemium exspectat), nec obligatione justitiae (quia nemo suis meritis eum potest ad id obligare); solum itaque inspirat, quia ita vult, et quia infinita ejus bonitas inclinat eum ad hoc bonum, ex mera gratia nobis tribuendum. Communicat itaque inspirationes suas iis personis, quibus vult et quando vult et prout vult, frequenter aut raro, magno aut parvo impulsu movens eos pro libitu suo, juxta dispositionem divinae suaे providentiae gratias dividens, *prout vult*¹. Sed in hoc ipso tamen ostendit infinitam suam liberalitatem, dum omnibus repente inspirat et omnibus liberalitatis modis. Nam *primum* immittit hujusmodi inspirationes ei, qui nec petit illas nec de petendis cogitat; *deinde* immeritis, et qui potius propter sua peccata indigni sunt illis; *tertio* etiam nolenti et potius contradictienti et resistenti, ut Saulo. Frequentius nihilominus et efficacius inspirationes suas immittit justis², quos elegit ut filios dilectionis suaе, de quibus ait Apo-

<sup>2. sed simili-
liberalis-
sime,</sup>

<sup>3. maxime
tamen erga
justos.</sup>

¹ 1 Cor. 12, 11.

² Cf. S. Bern. in cant. serm. 32 n. 8 et 9.

stolus: *Qui Spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei*¹. O felices filii, qui Spiritum Dei tamquam paedagogum et perpetuum comitem secum habent! O divine Spiritus, siquidem, ubi vis, spiras, quia summe bonus es: ostende mecum hanc tuam bonitatem, ut velis, quod potes, inspirans mihi frequenter, quid mihi sit cogitandum, quid dicendum et faciendum, ut, a te motus, in omnibus tibi sim similis.

Ex hoc ascendam ad perpendendum excellentissimum illum modum, quo justus, qui perfecte natus est ex Spiritu, ejus inspiratione facit, quod vult, non res malas nec prohibitas nec vanas aut ad rem non pertinentes, quia Spiritus Sanctus non ad talia movet, sed semper ad ea, quae sunt bona, sancta et utilia². Et haec facit summa libertate Spiritus, non coactus ut mancipium, non cum repugnantia aut taedio sicut tepidi, non timore inferni sicut imperfecti, nec praeципue ob praemium sicut mercenarii, sed quia cupit placere Deo et ita virtutem amat, ut, quamvis nullus esset infernus, non peccaret tamen, quia nullum sibi terribiliorum infernum evenire posse existimat, quam ipsum peccatum; et quamvis nullum esset praemium, non propterea praetermitteret facere, quod jubet Deus, quia illi obedire suum praemium existimat et intra se ipsum vivam quandam legem habet, quae ipsum impellit, ut velit, quidquid Deus vult. Et in hoc consistit perfecta spiritus libertas, quae consona est ipsi Spiritui Sancto, juxta illud Apostoli³: *Dominus Spiritus est; et ubi Spiritus Domini, ibi libertas*. Ex quo fit, quod, sicut Spiritus Sanctus bonis et malis immittit suas inspirationes, quia in hoc vult ostendere suam bonitatem, ita justus, ab eodem Spiritu instigatus, bene facit omnibus, amicis et inimicis, etiam contra-

Justorum
ugenzi pro-
prietates:

1. Agunt
opera bona,
non mala
vel imper-
fecta;

2. agunt ex
amore Dei
potius quam
ex timore
vel spe;

3 omnibus
benefacient;

¹ Rom. 8, 14.   ² Cf. 1 Joan. 3, 9.

³ 2 Cor. 3, 17.

dicentibus et consequentibus ipsum, in hoc ostendens, se filium Dei esse et Spiritum ejus habere.

Denique semper facit, quod vult, quia voluntatem suam omnino posuit in Dei voluntate et ejus divini Spiritus. Faciens itaque, quod Deus vult, simul facit, quod ipse vult, quia ipsius velle non aliud est, quam Dei. Quamobrem dixit S. Bonaventura¹, eos, qui Dei voluntati sunt conformes, esse sicut deos, habentes omnipotentiam suae voluntatis ad id, quod volunt. O anima mea, si supremam hanc omnipotentiam desideras, velis solum, quod vult Deus, et ita illam obtinebis; resolvas te semel ad negandum tuam propriam voluntatem eamque resignandam voluntati divinae, et ita, ejus voluntatem semper faciens, facies et tuam. O Deus animae meae, ex nunc statuo, velle semper, quod tu vis, non coactus, sed *voluntate tibi sacrificans*², non ex timore aut emolumenti alicujus intuitu, sed ex mero amore, quia mihi arridet, quod tibi placet, et quod tibi arridet, mihi etiam placet. Hinc colligam signa ad discernendam inspirationem Spiritus Sancti, quae sunt contraria suggestionibus spiritus mali, a quo procedit repugnantia, taedium et horror in adimplenda divina voluntate et sancta ejus lege, quamvis timor inferni et spes praemii provenire etiam possint a Spiritu Sancto, quia non semper inspirat, quod est perfectissimum, sed incipit ab eo, quod est minus perfectum.

PUNCTUM III.

Secunda Spiritus Sancti proprietas est, quod, quum inspirat, vocem ejus audis. In quo variis modis ejus omnipotentiam agnoscimus.

4. suam
voluntatem
Deo omnino
conformat.

¹ Diaeta salutis tit. 8 cap. 1.

² Cf. Ps. 53, 8.

Spiritus S.
facit nos
audire ejus
vocem:

Primum in eo, quod, quum vult inspirare, nulla possit illi in anima nostra clausa esse janua, nec aliquid, quod ejus in illam ingressum impedit, nec sit possibile ejus vocem non audire, hoc est, ipsius pulsum et inspirationem et, quid per eam velit, non sentire, quamvis possit homo non consentire in id, ad quod illa impellit¹. Habetque in hoc quiddam singulare, quod possit immediate et ex tempore intellectum nostrum et voluntatem adire et repente imprimere notitiam et bonum affectum, quem velit, quia est absolutus dominus spiritus nostri, in quo et per quem loqui potest pro libitu de re quacunque, sive corporea sive spirituali, cum figuris sensibilibus in ipsa imaginatione aut sine illis. Sed ulterius tamen progreditur ejus omnipotentia et bonitas, quia et potestatem et industriam habet ad ita inspirandum, ut non solum vocem ejus audiamus, sed etiam ut eidem consentiamus et obediamus iis, quae nobis dicit, non violentia aut coactio, sed summa nostra voluptate et suavitate, ita mutans nostram voluntatem, ut dicamus cum Saulo: *Domine, quid me vis facere?*² Ex quo provenit, ut spiritualis homo, a divino Spiritu motus, eandem vim habeat et artem ad omnia, quae velit circa divinum obsequium, quamvis difficultia sint et aspera, penetrans muros difficultatum, ut possit voti compos esse, similis in hoc factus Spiritui Sancto, a quo movetur. O Spiritus Sanctissime, siquidem es mearum potentiarum absolutus dominus, pulsa et simul aperi portas animae meae et ita efficaciter *pulsa*, ut absque mora *tibi aperiam*³, ut in me et de me protuo libitu disponas.

Deinde perpendam, quod, sicut singuli homines

¹ Cf. Hebr. 4, 12; S. Thom. I. q. 105 a. 3 et 4; q. 111 a. 2; II. II. q. 173 a. 2 et 3; S. Bern. in cant. serm. 45 n. 7.

² Act. 9, 6.   ³ Cf. Apoc. 3, 20.

1. idque
quavis
occasione pro
suo libitu;

2. ita ut
etiam con-
sentiamus;

proprium habent vocis donum, quo se produnt et agnoscuntur et distinguuntur ab aliis, et, ut ait Job¹, *auris verba dijudicat et probat*: ita interior vox et Spiritus Sancti inspiratio habet suas proprietates particulares et signa, quae auris animae percipit, ex quibus agnoscit, Deum esse, qui loquatur, cuius vocem distinguit a maligni spiritus voce, quae valde contraria signa et proprietates habet. Deprehenditur autem id totum ex internis effectibus signorum utriusque. Spiritus enim Sanctus voce sua emollit corda dura, flectit contumacia, lenit aspera, accedit frigida, debilia corroborat, dejecta erigit, colligit distracta, stabilit inconstantia, consolatur tristia et inquieta ac turbata pacificat, superbos homines reddit humiles, iracundos mansuetos, cupidos pauperes spiritu, sibi indulgentes facit temperatos et in carne mortificatos². Et hoc facit imperio quodam et majestate, suavitate et efficacitate, timore improbum turbans, ut resipiscat, pium et bonum faciens tremere, ut ipsum magis revereatur; finem tamen semper statuit justitiam, gaudium et pacem. Horum omnium contrarium omnino conatur spiritus malus efficere sua voce, quamvis dissimulanter. O Spiritus divine, *loquere interius mihi, quia audit servus tuus*³. Tu ipse dicis, te cupere audire vocem meam, et ego valde cupio audire tuam; *fac ergo me audire vocem tuam*⁴ divinam, sentiamque ejus effectus, quo possim ego mea voce ita responderem tibi et talia opera efficere, ut sint tuis quam simillima.

Hinc deducam, quod vir spiritualis, a Spiritu Sancto motus, habet suas voces, quibus agnoscitur

Homo
spiritualis
unde dignos-
catur.

¹ Job 12, 11; 34, 3.

² Cf. S. Greg. M. Moral. 1. 29 n. 43 (ed. Migne cap. 22 al. 12 vel 13).

³ 1 Reg. 3, 10.   ⁴ Cant. 8, 13.

3. ita ut eam
discernamus
a voce mali
spiritus

ex internis
effectibus
quos ope-
ratur.

esse talis, quia sunt similes vocibus Spiritus Sancti, ipsum moventis. Voces autem hae sunt: Vultus modestia, gravitas in omnibus corporis motibus, puritas et discretio in verbis, velocitas in obedientia, in cibo temperantia, hilaritas in persecutionibus, constantia in laboribus, humilitas, qua se omnibus subjicit, diligentia in operibus divini cultus, gustus in oratione, zelus in juvandis animabus. Haec et similia opera sunt voces ejus, qui natus perfecte ex Spiritu Sancto ab ejus inspiratione movetur, et ex eis agnosceretur, quis sit, sicut arbor ex fructibus.

PUNCTUM IV.

Tertia proprietas Spiritus Sancti est, ut, quamvis ita inspirat, ut ejus vocem audiamus, *nescimus* tamen, unde veniat aut quo vadat; nam ex instituto celat suos ingressus et exitus, principia et fines admiranda suae providentiae dispositione.

Nam in primis occultat adventum suae inspirationis quoad tempus, locum, exercitationem et occasionem ejus. Nam interdum venit diebus festivis, interdum profestis, nunc die, nunc nocte, nunc mane, nunc vesperi; interdum venit in ipsa ecclesia aut in oratorio, nunc in platea aut in campis; interdum venit in ipsa oratione aut in Sacro Missae aut sub ipsa concione, interdum in ipsis negotiis et operibus externis. Interdum ingreditur per aspectum, ut quum piam aliquam imaginem videmus; alias per auditum, dum pia aliqua verba audimus; aut per gustatum et tactum, dum aliquem dolorem patimur aut sustinemus laborem. Denique, ut ipse Dominus dixit Job¹, sciri non potest, *per quam viam spargatur lux*, divinarum scilicet illustrationum, et dividatur aestus accensarum

Spiritus S.
nobis saepe
celat ingress-
sum suum
et finem:

1. Diverso
loco, tem-
pore, occa-
sione venit,

¹ Job 38, 24; cf. S. Greg. l. c.

inspirationum *super terram*. Vult enim ipse, nos quo maiore
semper ab ipsius providentia dependere et demisse industria et
agnoscere hanc ab ea dependentiam et ingenuo fateri,
nostram industriam non posse sufficere ad talem
gratiam et favorem obtinendum, et, quando re ipsa
nobis datur, id non ob nostra merita, sed ex ipsius
dantis gratia provenire. O Dator munerum, visita me
frequenter inspiratione tua sancta, veni vero, qua via
volueris; libet enim mihi eam ignorare, ut sic me
humiliem, credens, te in omni loco et tempore favere
mihi posse.

Eadem quoque ratione occultat nobis Spiritus Sanctus finem, quo vadit et in quem suas inspirationes dirigit. Etsi enim non ignoremus, ejus voluntatis esse, ut pareamus ipsi in exsequendo bono, quod ad suam gloriam et nostram salutem nobis inspirat: sed particularem tamen finem illius, quod inspirat, non novimus; nam ex parvis saepe initiis grandes fines praetendit et magno interdum impulsu ad res aliquas impellit, quarum fines, nisi exitus illos manifestent, cognosci non possunt, sicut dixit Apostolus¹: *Nunc ecce alligatus ego spiritu vado in Jerusalem, quae in ea ventura sunt mihi, ignorans.* Placet enim Spiritui Sancto, ut nos, judicium et voluntatem nostram sanctae ipsius inspirationi resignantes, a benevola ipsius providentia finem et exitum, quem ipse quaerit, expectemus. O amantissime Pater, inspira mihi, quod tibi juxta sanctam tuam legem et voluntatem libet; satis enim mihi est, finem ultimum scire, quem tu quaeris, ut ego obediam in caeteris mediis et finibus, quos praescripseris.

Duo ex his discam. *Primum* est, si moveor a Spiritu Sancto, etiamsi publica aliqua opera praestem, quae animae virtutem prodant, debere me occultare

^{2. parti-}
^{cularem}
^{finem div.}
^{inspirationis}
^{saepe nesci-}
^{mus —}

^{quo angusta}
^{nostra}
^{fiducia.}

Hinc ego
quoque intra
me deboe
dona divina
occultare,

desiderare
tamen
magna.

hominibus fines et intentiones meas et contentum esse,
si illae soli Deo sint notae, ne praedo vanae gloriae
thesaurum meum depraedetur, quamvis par sit, con-
fessarium et spiritus magistrum, qui me Dei nomine
gubernat, omnium esse conscientum, ne forte satanas,
transfiguratus in angelum lucis, me decipiat. Secundum
est, magnam concipere fiduciam obtinendi hanc sancti-
tatis altitudinem. Neque enim absque mysterio dixit
Christus Dominus noster universim: *Sic est omnis, qui
natus est ex Spiritu*, ut omnibus spem faceret, quod
quilibet justus possit ad eam perfectionem pervenire,
si vitam suam instituat juxta gratiam, quam in sua
spirituali generatione accepit, et obediatur motioni divini
Spiritus, qui ad eam instigat ac dirigit; in cuius signum
et fidelitatis pignus dat omnibus justis septem sua
dona, ut jam videbimus.

MEDITATIO XXVII.

De septem donis, quae Spiritus Sanctus justis
communicat, ut ab ejus inspirationibus dirigi se-
sinentes ad magnam perveniant sanctitatem¹.

PUNCTUM I.

Considerandum primo, Spiritum Sanctum in spiri-
tualis hominis generatione cum tribus theologicis
virtutibus, fide, spe, charitate, simul infundere justis
septem dona, quae Isaias² appellat *spiritum sapientiae*
et intellectus, consilii et fortitudinis, scientiae et pietatis
et timoris Domini; quorum fines et officia distincta
sunt valde. Munus enim virtutum est, inclinare ho-

Fines
et officia
donorum
Spiritus S.

¹ Cf. S. Thom. I. II. q. 68.   ² Is. 11, 2. 3.

minem ad piorum operum exercitationem ex propria electione et libero usu arbitrii, adjuto tamen divina gratia; ideoque potest semper illis operari, credendo videlicet, sperando, diligendo, obediendo, se humiliando, sicut voluerit, quia divina gratia nunquam illi deest. Donorum vero munus est, inclinare justum, ut se dedat et subjiciat impulsui et motioni¹, quae aliunde ipsi advenit, hoc est, ab ipso Spiritu Sancto, donorum illorum largitore, quando vento suae inspirationis movet illum ad bene operandum, sicut vela serviunt navi, ut, afflante vento, facile moveatur et impellatur; et ideo Isaias haec dona vocat spiritus, quia sunt Spiritus Sancti instrumenta ad efficienda opera justorum, qui ab ipso Spiritu impelluntur. Ex quo apparet, quam sit magnum Spiritus Sancti desiderium, ut ejus divinis inspirationibus acquiescamus, siquidem talia ad id dona nobis largitur. Propter quae *septies in die laudes illi dicam*² cum Psalmista, invitans Apostolos et cives coelestes ad id, ut me juvent. O sacri Apostoli, qui *ut columbae volantis* alis vestram virtutum et *sicut nubes*³ impulsi estis a Spiritu Sancto per ejus septem dona, supplicate eidem, ea ut mihi communicet, ut instar columbae volem ad ea, quae ejus sunt obsequii, et instar nubis patiar me a sancta ejus inspiratione moveri.

Ex dictis colligam, haec dona, S. Thoma teste⁴, esse justis necessaria ad aeternam vitam consequendam, tum quod semper cum gratia et charitate ita sint colligata, ut non possint ab ea separari, tum quod instinctus et inspiratio Spiritus Sancti necessaria sit ad ultramque justitiae et sanctitatis partem conservandam, discedere scilicet a malo et sequi bonum, praecipue in rebus arduis ac difficultibus, quae in hac

1. ut prompte
seguamus
impulsum
divinum;

2. ut hoc
modo semper
possimus
declinare
a malo et
facere
bonum.

¹ Cf. S. Thom. I. II. q. 68. a. 1. ² Ps. 118, 164.

³ Cf. Is. 60, 8. ⁴ l. c. a. 2.

vita eveniunt. Et quoniam Spiritus Sanctus adeo desiderat salutem et perfectionem nostram, statim adest, ut nobis faveat, his donis nos praeveniens, ut illi obediamus. Gratias tibi, o Spiritus Sanctissime, quod curae tibi sit, imbecillitatem meam adeo insignibus gratiae tuae donis adjuvare! Ne, quaeso, patiaris, ut eorum jacturam faciam, donec per ea vitam aeternam obtineam.

PUNCTUM II.

*Modus, quo
per dona
retrahamur
a malo:*

Deinde considerandus est modus, quo Spiritus Sanctus septem praedictis donis per suas inspirationes nos retrahit a malo adjuvatque ad vitia tentationesque vincendas; quod S. Gregorius¹ hac ratione explicuit: Adversus stultitiam, inquit, armat nos Spiritus Sanctus sapientia, contra ruditatem intellectu, contra prae-cipitationem consilio, contra ignorantiam scientia, contra pusillanimitatem fortitudine, contra cordis duritiem pietate, contra superbiam timore. Septem itaque haec Spiritus Sancti dona sunt nobis arma offensiva et defensiva, quae nobis Spiritus Sanctus praebet adversus praecipuas radices tentationum, quae vitam spiritualem oppugnant, ut expugnent.

*1. Sapientia
vincit ten-
tationes,
quae ex
stultitia
et ex taedio
rerum div.
orientur;*

Primo aliquae tentationes procedunt ex taedio quodam et parvo appetitu, quem ad res Dei habemus, quae appellatur stultitia, eo quod caro non solum rebus spiritus non delectetur, sed nec ullum saporem inveniat nec res aeternas aestimet; ideoque taedio quodam earum affecta eas negligit et convertit se ad sensuum delicias quaerendas, sicut filii Israël, taedio affecti ex quotidiano usu mannae, dicebant²: *Anima nostra jam nauseat super cibo isto levissimo*; et suspi-

¹ Moral. l. 2 n. 77 (ed. Migne cap. 49, al. 27 vel 36).

² Num. 21, 5.

rantibus dicebant¹: *Recordamur piscium, quos comedebamus in Aegypto gratis; in mentem nobis veniunt cucumeres et pepones porrique et cepae et allia, etc.* Contra has tentationes armat nos Spiritus Sanctus dono sapientiae, quo sugerit nobis rationes, quae nos afficiant ad bona coelestia, ponens nobis in illis suavitatem, in terrenis vero rebus fastidium. Quod ipse et potest et solet in uno momento efficere, quando eam gratiam nobis vult facere, et nostra necessitas pro ea clamat.

Aliae tentationes proveniunt ex ruditate et obscuritate, quam in rebus fidei habemus, ex qua oriuntur dubia, perplexitates, nebulae, diffidentiae, torpores tam in credendo, quam in sperando et in operando. Contra quas favet nobis Spiritus Sanctus dono intellectus, mittens in spiritum nostrum illustrationes et lucis radios, qui nebulas illas dissipent et pacem nobis gaudiumque in credendo adferant.

Aliae tentationes superant nos, quia in rebus nostris indiscreti et praecipites sumus, sive ob nostrae prudentiae exiguitatem, quae non invenit viam et rationem bene se ab eis expediendi, sive quod nos repente et imparatos invadant nec tempus nobis dent ad cogitandum et statuendum, quid esset faciendum. In quibus casibus subvenit nobis Spiritus Sanctus dono consilii, inspirans nobis singularissima providentia medium, quod ad eas vincendas adhibere oporteat, sicut inspiravit Josepho, ut, *relicto in manu feminae pallio, fugeret ex illa occasione*², ne in ea periret.

Quarto contra tentationes, quae nos possunt ad terram dejicere propter ignorantiam, fraudem, oblivionem aut inadvertentiam, subvenit nobis Spiritus Sanctus dono scientiae, illustrans nos inspirationibus suis, ut satanae astutias, mundi fraudes et carnis de-

<sup>2. intellectus
eas, quae ex
ruditate et
fidei ob-
secritate:</sup>

<sup>3. consilium,
quae ex
nostra im-
prudentia:</sup>

<sup>4. scientia
datur contra
ignorantiam
et fraudes
diaboli,
mundi:</sup>

¹ Num. 11, 5.   ² Gen. 39, 12.

ceptiones agnoscere possimus, suggestens nobis veritates aptissimas ad illas vincendas et magna suavitate inducens ad easdem amplexandas.

5. fortitudo contra pusillanimitatem; Aliis temptationibus vehementioribus succumbimus ex imbecillitate animi, quando nos ita premunt, ut, nisi faciamus, quod est letale peccatum, amissuris bona fortunae, honorem aut vitam, aut grave aliud incommodum subituri. Et tunc subvenit Spiritus Sanctus dono fortitudinis, corroborans suo impulsu cor nostrum imbecille ac timidum et nos animans et impellens ad quodvis temporale detrimentum ferendum, ut aeternum evadamus, sicut adfuit Susanna et gloriiosis martyribus in suis periculis.

6. pietas contra duritatem erga alios; Ex duritie nostri cordis procedit, ut proximis nostris non compatiamur nec moveamur ad illis benefaciendum nec tolerandum, si quid nobis inferant mali; nam tunc potius erumpunt irae, impatientiae, injuriae, injustitiae, vindictae, crudelitates. Contra quas nos adjuvat Spiritus Sanctus dono pietatis, emolliens corda nostra tactu suae internae inspirationis et movens nos, ut misericordiam exhibeamus in occasionibus, quae ad ultionem nos provocant.

7. timor Dei contra superbiam et arrogantium; Denique adversus temptationes, quae oriuntur ex superbia, arrogantia, ambitione, vanitate, armat nos idem Spiritus Sanctus dono timoris Dei, immittens sua illustratione aliqua sensa veritatum, quae altos nostros spiritus et temeritatem reprimant faciantque nos expavescere ad tremenda et secreta judicia Dei et humiliant ac dissolvant rotam nostrae vanitatis.

In his itaque omnibus casibus perpendam meae necessitatis magnitudinem et horum auxiliorum efficacitatem et, alterum cum altero conferens, gloriam Spiritui Sancto dabo, quod adeo benevolia providentia providerit tam efficacia antidota ei, qui tantopere illis egebat; quare, quandocunque tali aliqua tentatione pulsabor, mox ad ipsum Spiritum Sanctum recurram,

petens necessarium auxilium, siquidem in illum finem haec nobis obtulit dona. O Spiritus Sanctissime, gratias tibi ago ob arma adeo commoda, mihi contra crudeles meos hostes concessa, et ob tuam curam, qua moves me, ut ab eis me expediam. *Dominus illuminatio mea et salus mea: quem timebo?* *Dominus protector vitae meae: a quo trepidabo?*¹ *Pone me, Domine, juxta te, et cuiusvis manus pugnet contra me*². *Dominus mihi adjutor: et ego despiciam inimicos meos.* *Impulsus eversus sum, ut caderem: et Dominus suscepit me*³. Praeveni me, Domine, sanctis tuis inspiracionibus, ne in meis submergar miseriis.

PUNCTUM III.

Considerandus tertio est modus, quo Spiritus Sanctus septem his donis adjuvat nos ad comparandas virtutes in altissima perfectione, sive illae sint vitae activae sive contemplativae.

Primum tribus illis donis intellectus, sapientiae et scientiae⁴ juvat nos in operibus vitae contemplativae, lectione, meditatione, oratione et contemplatione, suis nos inspirationibus movens ad eas ferventer et exacte habendas. Dono intellectus perficit nos in cognitione mysteriorum nostrae fidei, suis nos illustrationibus adjuvans, ut ad secreta et intima, quae in illis latent, penetremus tanta certitudine, ac si ea videremus; ex quo pluviae proveniunt meditationum profundarum et subtilium, quas ipse Spiritus Sanctus infundit, quibus *in meditatione exardescit ignis*⁵ affectuum in corde. Dono sapientiae perficit nos in cognitione Dei et excellentiarum et attributorum ejus omniumque rerum, quae ad ipsius divinitatem spectant,

Medus, quo
Sp. S. per
dona nos
juvet ad
bonum:

*Sapientia,
scientia,
intellectus
juvant in
contempla-
tionem;*

¹ Ps. 26, 1. ² Job 17, 3. ³ Ps. 117, 7. 13.

⁴ Cf. S. Thom. II. II. q. 8. a. 6. ⁵ Ps. 38, 4.

magnam divinarum rerum aestimationem cum ingenti saپore et dulcedine in earum cognitione imprimendo, quarum gustu et experientia perficitur magis ipsa cognitio et elevatur spiritus ad accensos actus amoris Dei et unionis cum ipsis bonitate. Dono scientiae perficit nos in cognitione rerum creatarum, suis nobis inspirationibus verum imprimens judicium de eis facendum, tum ratione eorum, quae a Deo habent, tum eorum, quae habent a se ipsis; ex quo oritur, ut propter hanc scientiam, sicut alter Apostolus Paulus, *arbitremur omnia ut stercora, ut Christum lucrifaciamus*¹.

2. consilium reddit orationem practicam;

Sed quoniam oratio, ut sit perfecta, ad proxim debet accedere, et non in sola cognitione et affectu sistere, sed fructum adferre in bene propositis et excellentibus operibus, ideo dono consilii perficit cognitionem rerum particularium, quas nobis proponere debemus, ut, quae Deus jubet, exsequamur; et hac ratione adjuvat nos Spiritus Sanctus in oratione mentali, absque cuius favore erit illa vaga, arida et parum utilis. Nam, ut Sapiens ait², *sicut parturientis cortuum phantasias patietur, nisi ab Altissimo fuerit emissa visitatio*; quasi diceret: Patietur magnas distractiones et multitudinem affectuum perturbatorum et inconstantiam, nisi Spiritus Sanctus, hominem visitans, illum suis inspirationibus colligat atque dirigat³. Quare, quum ad orationem accedo, orandus mihi est Spiritus Sanctus, hanc ut mihi gratiam tribuat, dicens illi: O divine Spiritus, qui doces orare gemitibus inenarrabilibus: visita me hisce donis et juva tuis illustracionibus, ut intellectus meus sanctas proferat cogitationes, voluntas affectus accensos, et reliquae potentiae ad opera excellentia permoveantur. Amen.

¹ Phil. 3, 8.   ² Eccli. 34, 6.

³ Cf. S. Bonav. de 7 itiner. aeternit. itin. 2 dist. 5 fere ab initio.

Deinde perpendam, eundem Spiritum Sanctum tribus illis donis pietatis, fortitudinis et timoris Dei¹ nos perficere in operibus vitae activae erga nostros proximos, erga nos ipsos et erga Deum Dominum nostrum.

Nam dono pietatis perficit nos in operibus, erga nostros proximos praestandis, imprimens nobis spiritum filiorum erga nostros Superiores et matris erga inferiores et spiritum commiserationis erga aequales, ut in visceribus charitatis succurramus omnium indigentiarum et necessitatibus corporis et animae, hujus praecipue, eo quod sint majoris momenti.

Dono fortitudinis perficit nos in nobis ipsis, fortificando imbecillitatem carnis nostrae ejusque timores reprimendo et nos ad egregia et gloria divini obsequii opera permovendo, omni humano timore seposito.

Dono timoris perficit nos in ordine ad Dominum Deum nostrum, imprimens nobis spiritum reverentiae et demissionis, ita ut nos ipsos in ejus conspectu nihili ducamus, sed gloriam ipsi demus pro omnibus, quae hisce donis adjuti praestamus, siquidem, quidquid illud est, ab ipso habemus. Et hae ratione nos impellit ad sequendum consilium illud Sapientis: *In omnibus operibus tuis praecellens esto*², et interdum ad altissima quaedam et extraordinaria movet, ut extraordinariam etiam donet nobis sanctitatem.

Ultimo considerabo, donum consilii esse instar solis in medio horum septem coelestium planetarum, praferens nobis lumen circa agenda in operibus utriusque vitae, activae et contemplative, ut recte eligamus, quae magis expediunt, modumque, locum et tempus ea exercendi³; et quoniam res internae valde sunt secretae, possuntque in eis magnae esse fraudes, *transfigurante se satana in angelum lucis*⁴, subvenit

3. *pietas*
juvat in
officiis erga
proximum;

4. *fortitudo*
ad ardua
et egregia
excitat;

5. *timor*
juvat in
ordine ad
Deum.

¹ Cf. S. Thom. I. II. q. 68 a. 4.   ² Eccli. 33, 23.

³ Cf. S. Thom. II. II. q. 52.   ⁴ 2 Cor. 11, 14.

divinus Spiritus dono consilii, ut sine fraude veritatem quaeramus eaque occurrat nobis. Sed quoniam nemo sibi sufficiens est, inspirat nobis hoc dono admirandum quoddam consilium, ut scilicet proprio consilio nunquam fidamus, sed recurramus ad eos consiliarios, quos ipse in sua Ecclesia constituit, juxta illud Sapientis¹: *Cor boni consilii statue tecum, non est enim tibi aliud pluris illo, credens, quod anima viri sancti enunciat aliquando vera, quam septem circumspectores sedentes in excelso ad speculandum.* Et quoniam hoc ipsum est donum et magna gratia Spiritus Sancti, tale cor boni consilii invenire et habere cor docile ad ejus consilium sequendum, utrumque hoc donum ab illo petam, dicens: O Spiritus Sanctissime, a quo gratiae cunctae procedunt in bonum universae Ecclesiae: inspira consiliariis meis consilium, quod mihi dent; mihi vero tribue cor docile illudque conforta, ut illorum consilium sequar.

Praedictorum conclusio.

Proposita
concipienda: Ex praedictis in hac et proxima meditatione tria firma animae decreta concipiam, quae simul sunt apta media ad sollicitandum et obtainendum frequentes Spiritus Sancti inspirationes et usum septem praedictorum donorum in ea perfectione, quam diximus.

1. Multum
confidere
in Spiritu
Sancto; *Primum* decretum sive propositum est, plurimum confidere de bonitate et liberalitate Spiritus Sancti, quod sit mihi hanc gratiam facturus, quantumvis imbecilli, ignaro et ad malum propenso. Nam justis omnibus, cujuscunque sint status et conditionis, ipse communicat haec dona, desiderans tamen, ne otiosa maneant. Et sicut quatuor illa Ezechieliis *animalia*²,

¹ Eccli. 37, 17. 18; cf. S. Cassian. coll. 16 cap. 11 et 12.

² Cf. Ezech. 1, 10. 12.

quae habebant vultus hominis, leonis, bovis et aquilae, etiam si adeo in naturalibus different, et unumquodque coram facie sua ambularet, ubi tamen erat impetus spiritus, simul eodemque passu velocissime gradiebantur, sequentes alis sibi concessis ipsius spiritus impulsu: ita etiam magno ingenio praediti et erudi tamquam aquilae, generosi vero et robusti tamquam leones, et qui ratiocinatione valent, sed constitutione sunt debiles tamquam homines, et denique rudes et laboratores sicut boves possunt eodem passu in spirituali vita ambulare et ad perfectionis ejus culmen pervenire, alis subiecti virtutum et donorum, quae Spiritus Sanctus illis communicat, sequentes impetum ferventis inspirationis. O Spiritus divine, siquidem non vis talenta tua esse otiosa, et pigrum ac nequam servum castigas, qui ea defodit in terram: exerce in me dona, quae mihi misisti, ad ea me opera excitans et movens, quae tibi maxime placent.

Secundum propositum sive medium est, frequentare optimo, quo licebit, modo illa exercitia, in quibus Spiritus Sanctus suas inspirationes communicare solet, quia talia exercitia ex se illam vim habent, ut ad easdem inspirationes nobis communicandas eum provocent; quae exercitia propterea possumus, ut in libro Job dicitur¹, *quasi venas susurri Dei appellare*, aut, ut ait S. Gregorius², *aqueae ductus*, per quos divina inspiratio venit in animam. Sunt autem haec exercitia: Lectio piorum librorum et auditio coneionum (nam in his solet inspirare lucem ejus, quod legitur vel auditur); oratio et meditatio, in quibus cum Deo colloquentes eundem ad loquendum nobiscum provocamus; sacra Communio et Sacrum Missae, in quibus est ipsemct Christus, qui has inspirationes nobis pro-

2. exercitia
inspiratio-
nibus div.
npta fre-
quentare;

¹ Job 4, 12.

² Cf. Moral. 1. 5 n. 51 et 52 (ed. Migne cap. 29 al. 20).

meruit et simul cum Spiritu Sancto eas largitur. Et interdum erit utile, modum illum orationis exercere, qui est per respirationes, eujus facta est mentio in introductione hujus operis, conjungendo videlicet singulis respirationibus affectum aliquem aut suspirium ex amore et desiderio, nunc Deum videndi, nunc vivendi nos liberos et expeditos a tantis miseriis.

*3. cum
humilitate
gratias agere
et sequi
div. inspira-
tiones.*

*Tertium propositum sive medium est, gratias serio agere ob quocunque horum donorum, quod Spiritus Sanctus nobis communicaverit, judicantes nos indignos, in quos illud conferatur, simul vero exakte implentes, quod nobis inspiraverit, sive illud pertineat ad vitam activam sive ad contemplativam, magna que quiete sensis illis fruentes, quae divina sua luce nobis communicavit¹. Nam, qui gratum se exhibet pro inspirationibus et beneficiis acceptis, quibus etiam obsequenter utitur et operatur, multo majora recipiet in futuro. O purarum animarum sponse, qui dixisti: *Surge et abi, aquilo, et veni, auster, perfla hortum meum, et fluant fragrantia aromata*²: expelle ex anima mea aquilonem illum, ventum ingratitudinis et superbiae, qui exsiccat fontes et pluvias dispellit ingentium tuarum misericordiarum; mitte vero super me austrum ferventium inspirationum, ut animae meae potentiae afflent multitudinem fragrantium operum, quae divinis tuis oculis placeant et meis proximis adferant utilitatem, quibus ascendam de virtute in virtutem, donec eo perveniam, ut te videam in sancta Sion in aeternum. Amen.*

¹ Cf. S. Bern. serm. in Pentec. 1 n. 5.

² Cant. 4, 16; cf. soliloq. (op. spur. Aug.) c. 18.

MEDITATIO XXVIII.

De plenitudine Spiritus Sancti, quae data fuit
S. Stephano, et quod Christus ei in martyrio
apparuerit.

Inter discipulos illius temporis unus ex eminentissimis fuit S. Stephanus, primus inter septem diaconos, quos elegerunt Apostoli, de quo S. Lucas quatuor commemorat, quae hujus meditationis possunt esse argumentum: *Primum* dona, quae Spiritus Sanctus illi est largitus; *secundum*, quam bene ipse eis sit usus; *tertium*, quos favores a Deo sit expertus propter bonum illum usum; ac *denique*, quam felicem habuerit finem¹. His addi potest praemium, aeterna scilicet gloria, qua fruitur. Quae eadem puneta argumentum esse possunt meditationum pro festis aliorum Sanctorum.

PUNCTUM I.

Considerandum primo, quam fuerit liberalis Spiritus Sanctus in S. Stephanum, de quo dicitur, quod esset *plenus Spiritu Sancto*. Ex qua plenitudine aliae quatuor oriebantur; erat enim plenus gratia, sapientia, fide et fortitudine. Unde tanta in eo modestia et morum suavitas exterior elucebat, ut vultum angelicum referre videretur.

Prima gratiae plenitudo exornabat cor ejus coelestibus virtutibus, ut gratus Deo esset. *Secunda* plenitudo sapientiae intellectum ejus divinarum veritatum lumine illustrabat, ut cum voluptate sua illas penetraret et alios utiliter doceret. *Tertia*, quae erat fidei plenitudo, implebat ejus animam, ut confidenter Deum oraret et stupenda opera in hominum utilitatem

Liberalitas
Spiritus
Sancti in
Stephanum.

¹ Cf. Act. 6, 5 sq.

dona,
fidei pleni-
tudinem,

<sup>in vietiam
fortitudinem.</sup> faceret. *Quarta*, quae erat fortitudinis, invictum eum faciebat omnibus suis hostibus et constantem in persecutionibus et laboribus tolerandis. Et propter omnes quatuor plenitudines erat sicut Angelus, ducens in terreno corpore vitam angelicam. Haec dona gratis ei dedit Spiritus Sanctus, ut gratiae suae divitias non solum in Apostolis, sed in reliquis etiam discipulis ostenderet. Sed procul dubio gloriosus hic vir ad tanta dona recipienda magno se fervore disposuit, ipso tamen Spiritu Sancto eum ad id p^raeveniente; cuius favore conabor quoque ad ea obtinenda me excitare, siquidem non est abbreviata manus liberalissimi hujus largitoris. Ipsum etiam S. Stephanum orabo, ut pro me intercedat. Nam qui sua oratione haec et alia ampliora dona Saulo Christi persecutori impetravit, eadem poterit et mihi impetrare; et qui tantum valuit apud Deum in terra exsistens, non minus poterit nunc in coelo manens.

<sup>Cooperatio,
qua S. Ste-
phanus usus
est gratis
acceptis:</sup>

<sup>1. Christum
praedicat,</sup>

Secundo perpendam, quam fuerit diligens et fervens gloriosus hic vir in usu et executione donorum, quae a Spiritu Sancto acceperat, favente ad id quoque Spiritu Sancto. *Primum* enim sapientiae dono utebatur ad Christi Domini nostri legem adeo admirabilibus et efficacibus rationibus praedicandam, ut, quum multi jurisperiti Judaeorum contra Stephanum disputarent, non possent resistere sapientiae et Spiritui, qui loquebatur¹ in eo, quia illo plenus erat. In quo facto cernebatur impleri, quod ipse Redemptor noster discipulis suis promiserat dicens: In hujusmodi occasionibus non vos estis, qui loquimini, sed *Spiritus Patris vestri*, qui loquitur in vobis².

<sup>2. miraculis
doctrinam
confirmat,</sup>

Deinde magna et viva fide, quam habebat, instructus faciebat prodigia et signa magna in populo³, quibus doctrinam suam credibilem faciebat, ut Chri-

¹ Act. 6, 10.   ² Matth. 10, 20.   ³ Act. 6, 8.

stiani omnes intelligerent, donum miracula faciendi non esse tantum Apostolorum, sed eorum etiam, qui gratia et fide, sicut ipse, pleni erant.

Tertio in medio concilio, multis hostibus et falsis testibus circumdatus, qui contra eum gravia delicta testabantur, non tamen propterea aut turbatus est aut vultus sui gravitatem et modestiam amisit, quin potius ea tunc magis resplenduit ob testimonium conscientiae suae et gaudium, quod sentiebat, persecutorem pro Christo patiens, ita ut ipsi hostes, eum aspicientes, viderent faciem ejus quasi faciem Angeli de coelo delapsi, juxta illud Job: *Lux vultus mei non cadebat in terram*¹, quia nec contumelia nec falsa hostium ejus testimonia nec contradictiones aut contentiones inter disputandum efficere potuerunt aliquam in ipso mutationem, ut gravem laetamque serenitatem suam amitteret aut aliquid faceret, cur sicut Cain prae pudore concideret vultus ejus. O si mihi daretur, posse imitari angelicam purissimi hujus bellatoris modestiam, ut nunquam facerem aliquid, cur vultus mei lumen in terram concideret, pudore videlicet suffusus, quod illud admisissem! Concede mihi, o bone Jesu, tantam in medio mearum calamitatum animae puritatem, ut ea ad gloriam tuam manifestetur in gravi laetoque vultu faciei meae.

Quarto magna animi fortitudine, nullo hostium suorum timore, eorum duritiem et resistantiam gravissime reprehendit², qua semper Spiritui Sancto restitissent et legem, quam acceperant, non custodissent; et crudelitatem, qua prophetas persecuti fuissent et ipsum Christum occidissent. Et quamvis ejus adversarii dissecarentur cordibus suis ac dentibus in eum striderent, ipse tamen nihil timebat, quia virtute ex alto erat induitus. Gaudio, o gloriose Stephane, de ista animi

a. intrepidus
manet coram
adversariis,

tui fortitudine, qua honorem tui magistri ita pro-pugnas, hoc honore eum afficiens, qui tibi conciliavit honorem, et ad mortem ejus gratia te offerens, qui vitam pro te posuit. Impetra mihi ab eo similem virtutem ex alto, ut, te in pugna imitatus, etiam coronam obtineam. Amen.

PUNCTUM II.

Cum autem esset plenus Spiritu Sancto, intendens in coelum, vidi gloriam Dei et Jesum stantem a dextris Dei, et ait: Ecce, video coelos apertos et Filium hominis stantem a dextris Dei¹.

In admiranda hac visione perpendendi sunt extraordinarii Spiritus Sancti favores erga suos electos, et cui justorum generi illos exhibeat, quibus occasionibus, et quas ob causas, ut hinc lucem hauriamus ad causas et effectus divinarum visionum et revelationum cognoscendas.

Primum autem aliquod mysterium habet, quod dicatur de S. Stephano: Cum esset plenus Spiritu Sancto, intendens in coelum, vidi gloriam Dei. Duo enim hic insinuantur, quae dignum illum reddiderunt hac gloriosa visione: Primum, quod esset plenus Spiritu Sancto et gratiis ac donis ejus; secundum quod intenderet in coelum, non tam corporis oculis, quam animae, quia ad coelestia adspirabat et suspirabat, pro se et pro omnibus orans. Hujusmodi enim favores ut plurimum exhibet Deus magnis Sanctis et orationi apprime et contemplationi addictis. Et quamvis non sit tutum, hujusmodi favores expetere, aequum tamen est, non me reddere illis indignum, sed procurare plenitudinem gratiae et orationis, quae ad eos recipiendos disponunt, siquidem omnibus eam promittit

Visio extra-
ordinaria,
qua S. Sto-
phanno
donatur:

1. Accepit
praemium
fervoris et
orationis;

Deus, dicens per prophetam¹: *Effundam super domum David et super habitatores Jerusalem spiritum gratiae et precum.*

Deinde etiam habet mysterium, quod dicitur: *Vidit gloriam Dei et Iesum stantem a dextris Dei.* Significatur enim nobis, coeleste lumen, quod interiores oculos clarificat et ad supremam contemplationem elevat, duo praecipue nobis patefacere, mysteria scilicet gloriae Dei, quae pertinent ad ipsius Divinitatem et Trinitatem, et ipsum Jesum Christum cum mysteriis glorificatae ejus humanitatis; quae lux modo quodam adeo elevato haec mysteria revelat, ut appelletur visio, quae cor nostrum, teste Apostolo², rapiat, ut illud per amorem transformet in gloriam Domini, quem vidit, quasi ascendendo a claritate una ad aliam majorem claritatem. Ex hac enim visione dona crescunt et gratiae, quae prius habebat, et, quasi denuo repleatur Spiritu Sancto, auget gratiam, sapientiam et fortitudinem, repletur extraordinaria quadam laetitia et interiori satietate, fruens modo quodam etiam in hac vita eo, quod ait David: *Satiabor, cum apparuerit gloria tua*³.

Causae, cur in hac visione S. Stephanus viderit gloriam Dei et ipsum Jesum, tres fuerunt, propter quas hujusmodi favoribus Deus prosequitur suos electos. *Prima* causa fuit, ut etiam in hac vita praemium illi redderet propter obsequia, ipsi praestita in illustri illa confessione et testimonio de Christo, in illo concilio exhibito etiam cum periculo vitae. Est enim Dei proprium et valde familiare, reddere extraordinarias gratias et favores pro extraordinariis servitiis sibi exhibitis, et reddere etiam *nunc in hoc tempore centies*⁴, quam pro illo fiat. Hinc excitabor ad ferventissime serviendum Deo, siquidem ad mensuram servitorum

<sup>2. vidit
gloriam
divinitatis
et Chi
humanitatis,</sup>

¹ Zach. 12, 10.   ² Cf. 2 Cor. 3, 18.   ³ Ps. 16, 15.

⁴ Cf. Marc. 10, 30.

gratiae redduntur et praemia; nam et ferventioribus dixit David: *Gustate, et videte, quoniam suavis est Dominus; beatus vir, qui sperat in eo*¹.

b) ad robur accipendum,

Secunda causa fuit ad illum corroborandum in illo congressu et labore, quem tolerabat, et animum illi adjiciendum ad reliquum, quod supererat. Praemium enim quum videtur, mirum in modum impellit ad laborandum pro eo, et ducis praesentia spiritum et animum addit militi; certitudo quoque adfuturi divini subsidii impellit ad pericula sine timore aggredienda. Unde S. Stephanus Christum, ducem suum et auxiliatorem suum, vidi ad dexteram Dei non sedentem, sed stantem, ut intelligeret Stephanus, praesentem ipsum esse et aspicere, qua virtute et alacritate pugnaret, et promptum se esse ad subsidium pugnanti adferendum et ad mox descendendum pro ipso, ut redderet illi coronam. O Jesu dulcissime, adjuva parvam meam fidem, ut ea, licet obscure, videam, quae S. Stephanus adeo clare perspexit; trahe ad coelum spiritum meum, ut praemium promissum contempler ipsumque aspectum, quo tu me respicis, et auxilium, quod offers, ut constrictum cor meum triplici hoc funiculo nullus labor aut persecutio ab amore tuo separet.

c) quo efficacius alii persuadere posset.

Tertia causa fuit, ut hac ratione quasi oculatus esset testis veritatum et mysteriorum, quae praedicaverat; quare mox, atque illa vidi, eadem est iterum testificatus, magno fervore dicens: *Ecce, video coelos apertos et Filium hominis stantem a dextris Dei*; ac si diceret: *Attendite, verum esse, quod hactenus dixi; nam ipsis oculis id nunc video. Video, apertos jam esse coelos, ut ingrediantur, qui in Christum credunt; video, Filium hominis, quem vos crucifixistis, esse jam, sicut ipse vobis dixerat, a dextris virtutis Dei*². Aspice et vos, et credite.

Hinc intelligam, hujusmodi favores non concedi magnis Dei servis, ut soli ipsi quasi privati illis fruantur, sed ut praedicent et manifestent ejus gloriam in utilitatem animarum, eas provocantes, ut se disponant ad idem videndum, quod ipsi vident, et credendum et amandum, sicut ipsi credunt et amant. O si populus ille beatissimo Stephano fidem adhibuisse et oculos suos eodem spiritu in coelum levasset, quo ipse suos levavit! Procul dubio fuissent illustrati et divino Spiritu impleti. Paratus enim erat Christus Dominus noster, illum eis liberalissime dare. Concede mihi, amantissime Jesu, viva fide credere, quidquid nobis revelasti, ut ex fide ascendam ad intelligentiam et ex hac ad contemplationem ac demum ad claram tuae divinitatis visionem in saecula. Amen.

PUNCTUM III.

Exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas, et impetum fecerunt unanimiter in eum. Et ejientes eum extra civitatem lapidabant; et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabatur Saulus¹.

Martyrium
S. Stephani.

Consideranda hic est *primum* providentiae divinae dispositio circa suos electos, dum suos favores erga illos permittit esse occasionem tribulationis et persecutionis ipsorum, ut significet, quam ipse magni faciat, quod quis ipsius intuitu patiatur, siquidem ipsum ejus erga aliquem studium dirigit ad labores majores sustinendos, quamvis exitus totius rei sit augmentum gloriae, sicut evenit patriarchae Joseph², cui Deus per somnium ostendit quasi solem et lunam et stellas undecim adorare ipsum; quod quum patri suo et fratribus retulisset, tum pater suus eum increpavit, tum ea causa

1. Providentia Dei electis suis tribulationes mittit;

¹ Act. 7, 56. 57.

² Cf. Gen. 37, 9. 10. 28.

fuit, ut fratrum in eum odium et invidia magis cresceret, et ab ipsis *in cisternam mitteretur et Madianitis in servum venderetur*. Idem ergo S. Stephano evenit, ut ego discam, si Deo charus ac dilectus ero, debere me ad magnos labores me praeparare, qui forte initium sument ab ipso Dei erga me studio et favore. O Salvator dulcissime, etiam ipsi labores, tui amore tolerati, censendi sunt tui erga me favores. Dirige vitam meam, sicut tibi placet; nullum enim tuum erga me favorem majorem existimabo, quam ut tuam de me providentiam et dispositionem sequar.

2. Stephanus
fortiter et
libenter
tormenta
fert.

Deinde ipsum sanctissimi hujus viri martyrium, opprobriis et tormentis plenum, est perpendendum. Hostes enim ejus loco elevationis oculorum suorum in coelum, ut Christi gloriam juxta martyris consilium viderent, exclamaverunt voce magna contra ipsum tamquam blasphemum et continuerunt aures suas, ne, quod ille dicebat, audirent, et instar leonum impetum facientes unanimiter in eum pugnis et calcibus crudeliter et ignominiose percuesserunt et, ejientes illum extra civitatem, ibi eum lapidaverunt. Ipse vero glriosus martyr tamquam mansuetissimus agnus lapidum ictus in corpore suo suscipiebat, ac si invictus esset adamas, nec vertens nec abscondens vultum suum, quin potius, ut Ecclesia de eo canit, lapides torrentis illi dulces fuerunt, quia summam dulcedinem reputabat, pro suo magistro mortem oppetere, ipsaque gloria Jesu, quam contemplabatur, dulce et jucundum illi reddebat, quidquid patiebatur¹. Nam corpus quidem cruciabatur in terra, sed spiritus erat quasi translatus in coelum. O dulcissime Jesu, quam dulce est opprobria et dolores pro te pati ei, qui contemplatur, quantos tu pertuleris, et gloriam, quam illis tibi comparasti. Utinam torrente voluptatis tuae coelestis me potares²,

¹ Cf. Soliloq. inter op. spur. S. Aug. cap. 22.

² Cf. Ps. 35, 9.

ut dulces mihi redderentur lapides *torrentis iniquitatis et tribulationis*, quae *me conturbant* et affligunt in terra!¹ O dilecte mi, qui nosti *mel de petra* educere *oleumque de saxo durissimo*²: dulcora meos labores melle tuarum consolationum et oleo tuae laetitiae, ut in eis te glorificem in saecula. Amen.

PUNCTUM IV.

*Et lapidabant Stephanum invocantem et dicentem: Domine Jesu, suscipe spiritum meum. Positis autem genibus, clamavit voce magna, dicens: Domine, ne statuas illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset, obdormivit in Domino*³.

Considerandus hic est fervor, quo gloriosus hic ^{1. Stephanus imitatur} martyr imitatus est Christum Dominum nostrum, regem ^{Ultima S. Stephani precatio: Chao orans pro inimicis;} martyrum, in omnibus, quibus licuit in suo martyrio illum imitari, bis sicut Christus orans, *primum pro se, spiritum suum Deo commendans; deinde pro suis inimicis, petens a Deo, dimitti illis, ut sic magistri sui praeceptum exsequeretur, quo dixerat: Orate pro persequentiibus et calumniantibus vos*⁴. Hanc orationem fecit S. Stephanus magna reverentia et fervore, quod ostendit flectendo genua in terram et voce magna clamando, volens etiam exspirare voce magna, sicut ipse Christus. O militem fidelissimum, vere imitatem capitanei sui Jesu! O invictam charitatem! O dilectionem ipsa morte fortiore! ⁵ Propter te Stephanus beneficium et gratiam reputat mori oratque pro iis, qui eum offendunt; et quando illi lapides in eum jaciunt, ut temporalem illi vitam adimant, simul ipse sagittas orationis jaculatur in coelum, ut aeternam illis vitam impetrat. Concede mihi, o bone Jesu, tuum

¹ Cf. Ps. 17, 5.

² Cf. Deut. 32, 13.

³ Act. 7, 58. 59.

⁴ Matth. 5, 44.

⁵ Cf. Cant. 8, 6.

hunc militem imitari, sicut ille te est imitatus, ut amem
me odientes et orem pro consequentibus.

Perpendenda est *deinde* causa, cur S. Stephanus pro se stans, pro suis vero inimicis positis genibus et magno clamore oraverit. Forte id propterea fecit, quod pro se orans certus esset, se fore exaudiendum, quia nullum in se impedimentum inveniebat contrarium iis, quae petebat; orans autem pro suis inimicis advertebat duritiem et rebellionem ex parte illorum, qua obicem ponebant iis, quae ipse pro eis petebat. Ideoque, Spiritus Sancti igne accensus, majori cum reverentia, affectu et clamore oravit, ut ejus oratio exaudiretur. Et ita re ipsa fuit; impetravit enim conversionem maximi sui persecutoris, Sauli scilicet, qui et lapidantium vestimenta custodiebat et aliquos forte lapides propria manu in eum jaciebat, quamvis omnes jecisse censendus videatur per manus sociorum suorum.

Concipiam hinc propositum, pro meis inimicis ferventer orandi, mihi persuadens, quod pro aliis orare medium sit commodissimum, ut exaudiatur oratio, quam pro me fundo, sicut evenit Job, *oranti pro amicis suis*¹, qui tamen inimicorum opera in eum praestiterant.

Tertio perpendam causam, cur S. Stephanus prius pro se oraverit, spiritum suum Deo commendans, quum Christus Dominus contra prius pro suis inimicis oraverit, deinde, quum esset jam exspiraturus, spiritum suum Patri commendaverit. Causa enim est, quia oratio incipere debet ab iis, quae sunt magis necessaria et magis obligant, praecipue, quum funditur tempore magnarum tribulationum et periculorum. Et quia Christus Dominus noster non habebat necessitatem, prius pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi², nos

2. quanto
fervore eas
preces
fuderit;

3. prius
tamen pro
se oravit;

autem peccatores magnopere indigebamus, ut pro nobis oraret, praesertim illi, qui illum crucifigebant, ne in abyssum inferni demergerentur, hinc factum est, ut intima ejus charitas prius pro suis inimicis oraret. At S. Stephanus et caeteri justi necesse habent, pro se orare, maxime in mortis articulo, ubi majus est salutis discrimen; ideoque charitas in S. Stephano coepit ab eo, quod magis eum obligabat, et postea se extendit ad id, in quo ejus perfectio magis elucebat. Et in utroque vult Christus Dominus noster, ut illum imitemur, quamvis praedicto ordine servato, quia charitatis lex obligat nos, prius nostram salutem procurare, deinde aliorum. O dulcissime Jesu, accipe spiritum meum et omnium fidelium in vita et in morte sub tua protectione, ut, in terra tibi serviens, postea te fruar in coelo in aeternum. Amen.

Denique perpendam, finitis duabus his orationibus, S. Stephanum obdormivisse in Domino. Mori in Domino est mori intra Christum, conjunctum illi fide viva et charitate, sicut moriuntur sancti confessores, vel mori pro confessione Christi, sicut martyres; et utraque mors est felix, quia pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus¹; et, ut vox de coelo dixit S. Joanni, beati, qui in Domino moriuntur; amodo jam, dicit Spiritus, ut requiescant a laboribus suis, opera enim illorum sequuntur illos²; ac si diceretur, qui moriuntur in Domino, statim atque moriuntur, posse beatos appellari. Nam postquam Christus mortuus est, (nisi forte purgandum aliquid habuerint,) jam patent illis portae coeli, et Spiritus Sanctus, quo pleni sunt, vult, eorum mortem esse finem laborum ipsorum et principium aeternae requie; nam opera, quae in vita praestiterunt, et quibus se ad mortem praepararunt, comitabuntur illos magno honore usque ad ipsum

<sup>1. oratione
finita, ob-
dormivisse in
Domino —
quid hoc sit</sup>

coelum. Talis fuit mors gloriosissimi martyris Stephani, qui mortuus in Christo est et pro Christo, qui ex ipso coelo illi apparuit in conflictu et ad illum venit cum millibus Angelorum, ut ipsius victoriam celebrarent; et qui paulo ante ab hominibus erat acclamatus blasphemus, nunc est ab Angelis sanctus proclamatus; et qui fuit lapidatus lapidibus doloris, accepit *coronam de lapide pretioso*¹ juxta nominis ipsius etymologiam. Ascendit clarissimis suis operibus comitatus, propter quae fuit honoratus et laudatus a Christo Domino nostro coram suo Patre et collocatus in throno quodam eminenti inter Seraphinos, ubi lumine gloriae videt clare divinam essentiam babitque usque ad satietatem ex copiosissimo torrente coelestium deliciarum absque ullo eas unquam amittendi timore. O felices labores, qui finem habent aeternam requiem! O dulces lapides, qui pretiosam adeo coronam fabricarunt! O pretiosa mors, quae initium est gloriosae adeo et aeternae vitae! *Moriatur, Domine, anima mea morte justorum*². Sit mea vita talis, quae talem mereatur mortem, eaque dispositione ad eam me praeparem, ut mea novissima sint illorum similia, ut ascendam ad te fruendum, claris operibus magnisque laboribus, pro justitia ad majorem tuam gloriam toleratis, comitatus. Amen.

---

¹ Cf. Ps. 20, 4.

² Cf. Num. 23, 10.

MEDITATIO XXIX.

De apparitione Christi Saulo facta ac de admiranda hujus conversione.

Conversio S. Pauli evenit post martyrium S. Stephani, cui et successit in munere praedicationis Christi. Hominum enim machinae non praevalent contra Deum; nam, si illi e medio tollunt praedicatorem, qui vitiis ipsorum bellum infert, vocat Spiritus Sanctus alium, qui inferat multo acerius.

PUNCTUM I.

Saulus, adhuc spirans minarum et caedis in discipulos Domini, accessit ad principem sacerdotum, et petiit ab eo epistolas in Damascum ad synagogas, ut, si quos invenisset hujus viae viros ac mulieres, vinctos perduceret in Jerusalem¹.

Pro fundamento hujus meditationis perpendendum est, quantus peccator fuerit Saulus, qui ab adolescentia sua infixum habuerit cordi odium Christi Domini nostri et sanctae legis ejus, existimans ex ignorantia et falso zelo, obsequium se praestare Deo, si eum perseque-
retur. Et hinc ortum est, ut, morti S. Stephani consentiens, praesens esset, custodiens vestimenta lapidantium, in eo se oblectans, quod videret lapidari et e medio tolli eum, qui fidem Christi tanto fervore propugnaret, quam ipse omnino detestaretur. Crescebat autem continue adeo ejus odium, ut asserat S. Lucas de eo²: *Devastabat Ecclesiam, per domos intrans, et trahens viros ac mulieres tradebat in custodiam.* Itaque, quod esset ex tribu Benjamin, bene illi competit,

Status Sauli
ante con-
versionem:

1. quant-
opere pec-
catis et odio
legis chri-
stianae
obstrictus
fuerit;

¹ Act. 9, 1. 2.   ² ib. 8, 3.

quod praedixit Jacob¹: *Benjamin lupus rapax; mane comedet praedam, et vespere dividet spolia.* Nam a mane suae juventutis toto die, mane et vesperi, lupi instar persequebatur oves Christi usque ad mortem, eas dilanians. Et parvi faciens, eas tantum persequi, quae erant in Jerusalem, facultatem petiit a principe sacerdotum eundi Damascum, ut, quos ibi invenisset Christum sequentes, vincitos perduceret in Jerusalem, ut illos perderet, in quo et illud Psalmi implebatur: *Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper*².

2. Christus
hos lapsus
permisit,

a) ut Saulus
altius fun-
daretur in
humilitate,

b) ut ipse in
eo divitias
gratiae
ostenderet,

Deinde perpendam causas, cur Christus Dominus noster hoc totum Saulo permiserit. *Prima* causa fuit, quod eum disponeret ad magnam sanctitatem et ad altissimam perfectionis turrim elevare, jactis prius profundissimae humilitatis fundamentis altissimis, quae maxime eruuntur ex cognitione praeteritorum peccatorum. Et ita factum est in ipso Apostolo Paulo, qui hanc ob causam dicebat postea³: *Qui prius blasphemus fui et persecutor et contumeliosus in Christum, et quod esset minimus Apostolorum et indignus, qui vocaretur Apostolus, quia persecutus esset Ecclesiam Dei.* Hujus Apostoli exemplo hunc fructum ex peccatis, quae aliquando commisi, elicere discam. Id enim est, quod dixit Spiritus Sanctus: *Melior est iniquitas viri, quam mulier benefaciens*⁴. Nam viri ferventes ex peccatis solent accipere magna motiva, ut insigniter crescant in virtutibus, praecipue humilitate erga se et charitate erga Deum, qui ea illis dimisit; contra vero languidi et remissi ex suis bonis operibus vanitatem potius et arrogantiam eliciunt. *Secunda* causa fuit, ut ostenderet Christus in ipso Saulo inestimabiles gratiae suaे divitias et infinitas virtutes et perfectiones. Ostendit enim charitatem, eum diligens, a quo ipse

¹ Gen. 49, 27.   ² Ps. 73, 23.

³ 1 Tim. 1, 13; 1 Cor. 15, 9.   ⁴ Eccl. 42, 14.

in tanto odio habebatur; bonitatem, cum vocans, qui ipsum fugiebat; omnipotentiam, emolliens cor adeo induratum; patientiam suam, tolerans et exspectans eum, qui ipsum persequebatur; misericordiam, admittens eum ad poenitentiam et liberans a tot miseriis; efficacitatem denique gratiae suae, replens eximiis virtutibus eum, qui abominandis vitiis plenus erat. Et ita idem sanctus Apostolus ait¹: *Ideo misericordiam consecutus sum, ut in me primo ostenderet Christus Jesus omnem patientiam ad informationem eorum, qui credituri essent illi et obtenturi vitam aeternam.* Et ut ostendit Christus in Saulo praे aliis peccatoribus omnem suam patientiam, hoc est, perfectissimam: ita etiam ostendit omnem charitatem suam, bonitatem, misericordiam, liberalitatem et omnipotentiam. Et ut degens adhuc in terra easdem virtutes ostendit erga Magdalenum, Matthaeum, Zachaeum et alios peccatores: sic post suam in coelum ascensionem easdem praecipue ostendit in Saulo, ut intelligamus, eum semper eundem esse in amore erga peccatores et in benefaciendo illis; ac propterea semper debere nos confidere, quod possimus ab eo veniam peccatorum et morum nostrorum mutationem obtainere, siquidem nec charitas nec bonitas nec misericordia nec potentia ad id praestandum illi deest.

Tertia causa fuit, ut idem Saulus cautelae nobis esset et exemplo: cautelae quidem, ut ex ejus lapsu cauti reddamur, ne sinamus nos abripi ab excitata nostra natura aut indiscreto zelo aut ira furiosa, etiam velo religionis obducta, quia facile haec nos praecipites trahent in peccata innumera, proficiendo semper in pejora; ex altera vero parte exemplo nobis sit, ut, si contingat, in ea nos trahi, studeamus converti ad Deum exemplo ejus conversionis et mutatae

^{c)} ut Saulus
nobis esset
cautelae et
exemplo.

¹ 1 Tim. 1, 16.

vitae, quae fuit ex maxime admirandis, quae Christus fecerit ad nostram instructionem. Et hoc spiritu meditanda est ac perpendenda.

PUNCTUM II.

*Et cum iter faceret, contigit, ut appropinquaret Damasco; et subito circumfulsit eum lux de coelo. Et cadens in terram audivit vocem dicentem sibi: Saule, Saule, quid me persequeris?*¹

Saulus
in terram
prostratus:

1. Christus
tanta chari-
tate appar-
suo inimico;

Perpendenda hic *primum* est infinita Christi Domini nostri charitas, qui, quum sederet in coelesti suo throno ad dexteram Patris, non est dignatus ad terram descendere et ipsi suo persecutori apparere, sicut post suam resurrectionem apparuit Petro, Jacobo et aliis, ut testificatur ipsemet dicens²: *Novissime omnium tamquam abortivo visus est et mihi; quasi diceret: Postquam Christus reliquis apparuisset, ultimo tandem apparuit mihi tamquam abortivo (qui extra destinatum suum tempus violenter nascitur nec justae quantitatis), quia sum minimus Apostolorum.* Quae apparitio majus fuit indicium charitatis Christi, quam reliquae; illae enim fiebant amicis et discipulis, qui illum quaerebant et cupiebant videre, haec autem inimico et persecutori, et qui ejus nomen et omnium discipulorum ejus omnino abolere cupiebat. Implevit autem Christus in hac apparitione tamquam bonus pastor, quod alias dixerat de eo, qui, *relictis nonaginta novem ovibus in deserto, vadit ad illam, quae perierat*³. Eadem siquidem charitate ad hanc quaerendam descendit, qua reliquas quaesivit. O ignis infinitae charitatis, qui ardens in corde Jesu non potes occultiari, quin potius quotidie novas emittis flamas, ut omnes tuo amore accendas! Magnus ille fuit amor

¹ Act. 9, 3. 4.

² 1 Cor. 15, 8.

³ Cf. Luc. 15, 4.

permittere, te inveniri a non quaerentibus te, et palam apparere iis, qui te non interrogabant¹. Sed hoc die ulterius multo progressus es, apparet ei, qui te oderat, et te ostendens ei, qui furore incredibili te prosequebatur, et pro igne, qui ejus corpus ambiens ad consumendum accenderet, circumdans illum lumine de coelo, quo anima ejus convertatur. Gratias tibi, amantissime Jesu, ob indicia, quae praebes, tanti amoris. Illumina, queso, animam meam ad ea ita agnoscenda, ut eorum particeps fiam.

Deinde perpendam proprietates coelestis hujus lucis, quae S. Paulum circumfulsit; ex quibus conjiciuntur proprietates lucis internae, quam sua illustratione Deus infundit animis peccatorum, ut convertantur. *Prima* est, quod venerit subito instar fulguris, quum Saulus minime eam speraret, imo quum minime eam mereretur, quia consuevit Deus hujusmodi illustrations mittere, quum ejus maxime obliviscimur, et quando ob cordis duritiem eis indigni sumus. O Deus omnipotens, qui in manibus abscondis lucem et postea praecepis ei, ut rursus adveniat; annuncias de ea amico tuo, quod possessio ejus sit, et ad eam possit ascendere²; manifestas, inquam, illam et ejus possessionem tuis amicis tribuis: quid tibi reddemus pro infinita charitate, quam ostendis, dum etiam ipsos tuos inimicos participes ejus efficiis, jubens eam repente prodire, ut eos in amicos convertas. Jube, Domine, eam prodire et ita cordis mei secretum illuminare, ut a terrenis illud avellens transferat ad aeterna et coelestia.

Secunda proprietas fuit, quod retardaverit gressus Sauli, quum jam esset prope Damascum (quae vox significat sanguinem), ubi cupiebat sanguinaria sua proposita exsequi, illumque in terram prostraverit,

2. lux
Saulum
circum-
fulgens
ejusque pro-
prietatis:

a) subito
venit,

b) gressus
malos
impedit.

¹ Rom. 10, 20; cf. Is. 65, 1. ² Job 36, 32. 33.

humilians ejus superbiam et reprimens ejus irae impetum. Itaque, quamvis Deus Dominus noster, ut ipse per Oseam dixit¹, aliorum peccatorum *viam sepiat spinis*, ut vi quadam et calamitatibus ac miseriis illos ad se trahat, Sauli tamen viam non spinis et calamitatibus sepivit, sed lumine, trahens illum blande et comiter. Et ipsemet Apostolus, dum suam conversionem refert, ponderat, fuisse *ipsa media die, cum lux copiosa ipsum circumfulsit*², hoc modo innuens, quod, quum ejus furor ad malitia et superbiae culmen pervenisset, tunc Christus Dominus eum continuerit, qui, sicut media die condescendit crucem, ut amoris sui erga nos fervorem ostenderet, ita in meridie venire voluerit, ut copiosa sua luce Saulum circumfulgens converteret, sic ostendens singularem suum amorem, quo ipsum prosequebatur, ut propterea de se ipso dicere potuerit: *In fide vivo Filii Dei, qui dilexit me, et tradidit semet-ipsum pro me*³. Ex quo apparet, proprium esse divinae illustrationis, gressus peccatorum ita intercidere, ut a suis peccatis cessare et in pravis propositis non pergere faciat; sed, quum prava illa proposita altas jam habent in animo radices, necesse est, lucem illam esse valde copiosam, ut re ipsa mutentur. O felix Saule, quem adeo copiosa lux coelestis circumfulsit! bene licet tibi hac occasione usurpare illud Davidis: *Nisi quia Dominus adjuvit me, paulo minus habitasset in inferno anima mea*⁴. Nam tuum illud iter Damascenum cito illam demersisset in profundum inferni, nisi Deus illud impedivisset. Ora eundem Dominum, qui gressus tuos prohibuit, ut magnam mihi lucem tribuat, quae meos etiam prohibeat et, humilians meam superbiam iramque refrenans, ad ipsam usque terram prosternat, ut, in me ipsum reversus, ad ipsum Deum omnino con-

¹ Os. 2, 6.² Act. 22, 6.³ Gal. 2, 20.⁴ Ps. 93, 17.

vertar. O Deus animae meae, quamvis viam meam spinis sepias, necesse etiam est, luce tua me circumfulgere, ut ad te convertar; ne, quaeso, secunda haec sepes et maceria desit, ne a perfecta conversione defrauder.

Tertia proprietas fuit, quod illa lux omnes partes supra et infra et ad utrumque latus ita Saulum circum-^{c) omni ex parte Saulum circumfulget} fulserit, ut nihil videret, nisi per eam, quo significetur, coelestem lucem, quando perfecta est, circumfulgere hominem ex omni parte ita, ut nihil respiciat, nisi cum ea et per eam, res nimirum coelestes contemplans absque ulla rima, qua videat terrenas, nisi cum ordine ad aeternas. *O lux vera, quae illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum*¹, circumda me hac tuae lucis maceria, ne inani voluptate res terrenas, sed vera tantum coelestes aspiciam.

Tertio perpendenda sunt verba, quae in hac apparitione Christus Saulo dixit: *Saule, Saule, quid me persequeris?* In quibus ejus amor multis viis apparebat. Primum, quia, volens illum reprehendere, id facit non aspere aut pungentibus verbis, sed blande et amanter; vocat enim illum bis: *Saule, Saule, sic insinuans, quod illum amaret et ex proprio nomine nosset, et ut magis eum excitaret et attendere faceret ad ea, quae ipsi dicturus erat.* Dixit autem: *Cur me persequeris?* quasi diceret: Quam tu causam habes me persequendi? Refer mihi illam; ego tibi satisfaciam. Quod si causam non habes, cur me gratis persequeris? O amor immense creatoris nostri, qui non contemnit subire iudicium et ad rationum pondus venire cum servo suo² et adeo vili creatura et ab ea petere, cur ipsum persequatur, quem posset, si vellet, uno verbo in nihilum eam redigere.

Ostendit etiam suum amorem, quod persecutionem in discipulos ut suam accipiat. Nam quum Saulus

^{3.} vox Chi
Saulum
appellantis:

^{a)} blande
reprehendit,

^{b)} Christos
cum suis
se plane
confundit.

¹ Joan. 1, 9.   ² Cf. Job 31, 13.

illos persequeretur, ipse Christus conqueritur: *Cur me persequeris?* Et qui in cruce non est conquestus dei, qui ipsummet persequebantur, nunc loquitur et conqueritur de eo, qui ipsum in suis discipulis persequitur, magis sentiens illorum labores et calamitates, quam proprias. Quis te non diligit, o Jesu amantissime, qui ita eos diligis, qui te diligunt? Quis audeat servos tuos persequi, siquidem, qui eos persequitur, te ipsum in eis manentem persequitur?

Hinc intelligam, proprium esse boni Spiritus, inspirationibus suis simulque coelesti luce loquentis ad cor peccatoris, reprehendere malum, quod facit, ut erubescat, et interne illi dicere: Homo, homo, cur me persequeris? O anima mea, si scires, quis ille sit, qui tibi loquitur, et quem tu persequeris, et quis tu sis, qui persequeris illum, et quae sit ratio, cur illum tuis peccatis persequaris: erubesceres procul dubio, te talia facere, et desisteres persequi, quem sequi potius deberes eique servire. Haec tria revelavit Christus Dominus noster Saulo, ut mox apparebit.

PUNCTUM III.

Colloctio
inter
Christum et Sanlmn: *Dixit Saulus: Quis es, Domine? Et ille: Ego sum Jesus, quem tu persequeris; durum est tibi contra stimulum calcitrare¹.*

Considerandus hic est modus, quo Christus Dominus noster luce sua sensim Paulum illustravit, non uno influxu, sed gradatim, inspirando illi primum, ut aliqua interrogaret, et responsa ei reddendo; in quibus tamquam in semine latet tota perfectio Christiana.

1. Desiderium amplius cognoscendi Christi; *Primum luce sua coelesti infudit illi Christus Dominus magnum desiderium sciendi, quis ille esset, quem sibi loquentem audiebat. Est enim proprium*

¹ Act. 9, 5.

eorum, qui cum Deo agunt et lucem ejus aliquam acceperunt, ferventer statim desiderare, amplius eum cognoscere, quia *haec est vita aeterna, cognoscere solum Deum verum et quem ille misit, Jesum Christum*¹. Hoc itaque desiderio motus Saulus interrogavit: *Quis es, Domine?* ac si diceret: Revela mihi clare, quis sis, ut sciam, quem persequor, et desistam a malo, quod ago. Vocat vero illum Dominum ex magno respectu et reverentia ad excellentiam et majestatem ejus, qui sibi loquitur.

Christus Dominus noster, huic interrogationi respondens, plus docet, quam fuerit interrogatus. Manifestavit enim, quis esset persecutor, et quis ille, quem persequeretur. *Ego, inquit, sum Jesus Nazarenus, quem tu persequeris;* ac si diceret: Tu interrogas, quis ego sim; et ego tibi dico, quod sim Jesus, Salvator ipsiusmet, qui me offendit et persequitur. Et si vis scire, quis tu sis: scias, te persecutorem esse illius, qui te cupit salvare et sanctificare. Hinc apparet, quod sit Christo Domino nostro familiare, coelesti sua virtute docere nos simul, quis Deus sit, et quis sit homo; quis sit Jesus erga peccatorem, et quis peccator erga ipsum Jesum. Nam istae duae notitiae simul conjunguntur et mutuo sese juvant; si enim altera alteri conferatur, magis eminebit tum excellētia, bonitas et charitas Dei Salvatoris nostri, tum e contra vilitas, malitia et ingratitudo hominis peccatoris. Nam quo potest ulterius progredi bonitas, quam ut sit salvator ejus, qui ipsum persequitur; et contra, quo potest ulterius malitia proficere, quam ut eum persequatur, qui ipsum salvare velit?

In his duabus rebus oportet profundius insistere, sicut tota vita sua fecit ipse Apostolus, cui adeo haec verba fuerunt infixa, ut et in corde et in lingua

2. in
cognitione
tum Christi,
tum nostri
fundator
omnis
perfactio:

¹ Joan. 17, 3.

semper haberet ipsum Jesum, praedicans ejus excellentias, opus redemptionis nostrae et motivum, quod habuit ad illam, pretium, quod illi constitit, et in aestimabiles divitias, quas nobis promeruit; his vero conjungens vilitatem suam, miseriam et simul ingratitudinem et malitiam offendentis excelsum adeo Salvatorem, qui mera misericordia illum pretio sui proprii sanguinis redemit et infinitos gratiae et gloriae thesauros comparavit. O amantissime Jesu, neverim te et neverim me! Me neverim, ut horream, contemnam et in me castigem scelera, quae commisi; neverim te, ut diligam, laudem, obediam ac serviam ob innumera beneficia, quae a te accepi. O gloriose Apostole, impetra mihi ab isto tuo dilecto radium aliquem lucis coelestis, ut neverim, quis fuerit sitque Jesus erga me, et quis fuerim ego et nunc sim erga ipsum, ut, ea luce illustratus, incipiam nunc amare, quod horrebam, et horrere, quod prius amabam, *factus imitator tui, sicut fuisti tu Christi Salvatoris nostri*¹.

3. resistere
Deo nobis,
non Deo
nocet.

Denique perpendam verbum illud Christi ad Saulum: Durum est tibi contra stimulum calcitrare; quasi diceret: Sicut, qui calcitrat contra stimulum, non stimulo, sed sibi ipsi nocet et, quo majori impetu calces mittit, eo gravius accipit vulnus: ita, qui resistit Deo et ejus inspirationi, qua ille nos urget ac stimulat, ut illi serviamus, nihil ipsi Deo nocet, sed sibi ipsi plurimum, et quo resistit magis, eo damnum est majus. Aspice, anima mea, quid facias, quum divinae voluntati ejusque sanctae inspirationi resistis. Nam etsi gravem ei inferas injuriam, sed nullum tamen ejus personae infers detrimentum, quum tamen tibi ipsi inferas gravissimum. Nam ea resistantia converteris tota in sanguinem, culpis te inficiens et ream constituens horrendarum poenarum. Redreas ergo super te ipsam

¹ Cf. 1 Cor. 11, 1.

et sequere jucundos inspirationis Dei stimulos, amplectens, quod tibi suggerit, et exsequens, quod jubet, quia, ut est durum et grave illi resistere, ita dulce est et jucundum eidem obtemperare.

PUNCTUM IV.

Et Saulus tremens ac stupens dixit: Domine, quid me vis facere? Et Dominus ad eum: Surge et ingredere civitatem; et ibi dicetur tibi, quid te oporteat facere¹.

Perpendendus primo est tremor ille corporis et stupor sive admiratio ipsius Sauli, qui ortum habuit ex his, quae vidit et audivit, tremens ob injurias tanto Domino illatas et admirans ac stupens tam ignorantiam et temeritatem suam, quam bonitatem et misericordiam, qua Deus non sustinuissest solum, sed etiam descendisset e coelo ad ipsum vocandum et ipsius deceptionem retegendarum. Omnes hos effectus consuevit efficere lux coelestis in anima peccatoris, quem circumfulget juxta illud psalmistae: *Illuxerunt coruscationes tuae orbi terrae; commota est et contremuit terra*². Fulgura enim sunt divinae illustrationes, quibus terrenus peccator multa videt, quae prius non videbat. Nam videt gravitatem sui peccati et supplicium, quod est promeritus; bonitatem Dei, quae ipsum sustinuit; et beneficia, quae in illum contulit. Quae et alia dum videt, timet, tremit et contremiscit totus et exit quasi extra se prae admiratione et stupore. O Deus aeterne, mitte hujusmodi illustrationes in regiones infidelium et in animas omnium peccatorum, ut videant et trement et deserant locum suum, hoc est, peccata sua, ut tibi fideliter serviant.

Deinde consideranda secunda illa Sauli interrogatio, orta ex abundantia interni luminis et perfectissima

Sauli plena
conversio:

1. Admiratio
Sauli de
gestis tum
suis, tum
Dei;

2. ejus
plenissima
subjectio:

¹ Act. 9, 6. 7.   ² Ps. 76, 19; cf. 96, 4.

obedientia ac subjectione, qua se omnino dedidit Christo, dicens: *Domine, quid me vis facere?* ac si diceret: En hic sum, promptus et paratus, ut faciam et patiar pro te, quidquid tu volueris, tam in poenam praeteritorum peccatorum meorum, quam pro gratiarum actione ob haec praesentia beneficia; jube et statue, quod tibi placet, ego enim exsequar. *O mutationem dexteræ Excelsi!*¹ O efficacitatem lucis coelestis! Quis aliis praeter omnipotentem Deum talem mutationem tam subito efficere potuisset?² quae alia lux, nisi coelestis, potuisset extempore tot fraudes regere? Qui prius oderat Christum, nunc diligit; qui existimabat, illum esse legis prævaricatorem, nunc habet pro legislatore, cui debeat obedire; qui eum persequebatur, nunc se offert ad sequendum et eundem prædicandum, quamvis propterea ipse sit ab aliis persequendus; qui prius judicium et voluntatem propriam tenaciter sequebatur, nunc illa resignans subjecit voluntati divinae. Concede mihi, o bone Jesu, ut perfecta resignatione semper tibi et iis, qui tui sunt loco, dicam: *Domine, quid me vis facere?* Est enim mihi in votis facere, quidquid tu velis et per eos mihi præceperis. Nolo, mihi dicas, quod quondam illi caeco, ejus imbecillitati te accomodans, dixisti: *Quid tibi vis faciam?*³ Ne, inquam, mecum agas tamquam cum adeo imperfecto, ut meo desiderio velis condescendere. Non enim par est, ut ego tuam voluntatem ad meam traham, sed oportet, ut mea tuam sequatur.

3. instructio
cur in
civitate
complenda:

Tertio perpendam responsum Christi Domini nostri. Non enim in ipso itinere et obiter dicere illi voluit, quae esset facturus, sed, *ingredere*, inquit, *civitatem; ibi ex instituto dicetur tibi, quid te oporteat facere.* Non enim vult Deus, res tanti momenti, quanti sunt

¹ Ps. 76, 11.   ² Cf. S. Thom. I. II. q. 113 a. 10.

³ Luc. 18, 41.

nostrae salutis et ipsius gloriae, ruditer et obiter tradi. Quamvis enim omni loco et tempore subito et in momento immittat ille suas illustrationes, sicut qui sementem jact in terram: at ut fructum ferat tempore, eligit locum et tempus conveniens, sicut fecit cum Saulo, ut infra videbimus.

Denique perpendam, quod, ut S. Lucas refert, viri illi, qui comitabantur cum eo, stabant stupefacti, audiētes quidem vocem, neminem autem videntes¹. In quo proponitur nobis altitudo et profunditas divinorum judiciorum in vocatione peccatorum; nam quum Saulus haberet multos comites improbos, et qui etiam persequerentur Christum sicut ipse, et ipse omnium esset pessimus: nihilominus Deus illum solum in hac occasione efficaciter vocavit, ad fidem suam convertit et in gratiam et amicitiam suam recepit, aliis relictis, ut hinc ejus bonitatem extollamus in eo, quem elegit, inde vero tremamus ob ejus justitiam erga illos rejectos, praecipue quum, qui vocatus est, esset unus tantum Saulus, rejecti vero fuerint multi, qui illum comitabantur. Sed in utroque tamen venerari oportet judicia Dei et obviare querelis, quae in errante nostro judicio contra ipsum insurgunt, dicentes, quod ipse Apostolus dixit²: *O homo, tu quis es, qui respondeas Deo? Numquid dicit figuratum ei, qui se finxit: Quid me fecisti sic? An non habet potestatem filius lutus, ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam? — O altitudo diritarum sapientiae et scientiae Dei! quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, et investigabiles viae ejus! Quis enim cognovit sensum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit? aut quis prior dedit illi, ut propterea aliquid et retribuatur ei? Quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia; ipsi gloria in saecula. Amen.*

<sup>4. profunda
Dei iudicia
in uno Santo
convertendo.</sup>

¹ Act. 9, 7.   ² Rom. 9, 20. 21; 11, 33—36.

Hinc provenit, ut comites illi Sauli *audirent ipsius vocem*, et quid loqueretur, et *viderent lumen*, quod circumfulsit illum; sed, ut idem Apostolus dixit¹, *Vocem non audiverunt ejus, qui loquebatur cum eo, illam videlicet „Saule, Saule, quid me persequeris?“ nec alteram illam „Ego sum Jesus, quem tu persequeris; durum est tibi contra stimulum calcitrare.“* Quare etsi admirarentur, Saulum in terram cecidisse et talia loqui, non tamen propterea tunc ipsi mutati sunt aut conversi, quamvis occasionem ex eo accipere potuerint ad id postea faciendum, sicut fas est credere aliquos id fecisse, exemplum secutos ejus, quem ducem habebant, et audientes eum distinctius narrantem, quae in illo itinere evenissent.

MEDITATIO XXX.

Quid Saulo evenerit in illo triduo post hanc apparitionem, ac de plenitudine Spiritus Sancti ipsi communicata.

PUNCTUM I.

Surrexit Saulus de terra, apertisque oculis nihil videbat. Ad manus autem illum trahentes introduxerunt Damascum².

Primum considerabo, Saulum toto tempore, quo visio illa et colloquia cum Christo Domino durarunt, mansisse prostratum in terra, quo eum lux coelestis projecerat, ut humiliaretur et ut majori reverentia videret audiretque ea, quae Christus Dominus illi dicebat; simul vero cum ipso casu debilitavit ipsum

Conditio
Sauli
Damascum
intrantis:

1. E terra
surgit
corpo de-
bilitatus,

¹ Act. 22, 9.   ² ib. 9, 8; cf. 22, 11.

corpus, ut solet evenire in hujusmodi visionibus. Ita enim accidit Danieli¹, qui post grandem quandam visionem ait, *speciem suam immutatam fuisse, et se emarcuisse nec habuisse quidquam virium*, ut nobis significetur, quod hujusmodi visio rerum Dei excellentium debilitet vires carnis; sicut Jacob, quum vidi Deum, *claudicabat pede*²: ita, qui in contemplatione res videt aeternas, debilitatur ejus amor ad temporales. O Deus aeterne, mitte lucis tuae radios in meum spiritum, ut furiosae carnis meae passiones debilitentur; prosterne me per humilitatem usque ad abyssum pulveris et nihili mei, ut efficiar dignus, elevari ad contemplandam tuae divinitatis et humanitatis abyssum.

Deinde perpendam, Saulum mox, atque audivit Christi Domini nostri mandatum, quum dixit: *Surge, tamquam obedientiae filium surrexisse et incepisse exsequi, quod statuerat, quum dixit: Domine, quid me vis facere?* Nec solum corpore surrexit e terra, sed etiam spiritu erigens se ex coeno suorum errorum et peccatorum, evigilavit e profundo somno, in quo jacuerat, et, rejectis terrenis affectionibus, quae cor ejus terrae affixum habebant, ad novam vitam resurrexit. Inde accepit sanctus Apostolus documentum, quod postea nobis dedit, dicens: *Surge, qui dormis, et exsurge a mortuis, et illuminabit te Christus*³. Audi, anima mea, apostolicum hoc consilium, ex propriae experientiae libro deductum, et erige te ex terra, in qua tua culpa jaces; evigila e somno, quo ob torporem tuum jaces oppressa; resurge ad novam vitam, mortuis operibus rejectis, et Christus Dominus tuus illuminabit te lumine suae gratiae, ut possis postea eundem videre in lumine suae gloriae.

Tertio perpendam, Saulum etiam apertis oculis nihil vidisse, quod fatetur ipsem et evenisse *prae claritate*

2. *surgit
animo
erectus et
mutatus,*

3. *corporeo
visu
orbatus —*

quo altius
coelestibus
rebus in-
linareret.

*luminis illius*¹, quod illum circumfulserat, ut significetur, quod lux coelestis animae quidem oculos aperiat, sed claudit corporis; tantam enim adfert rerum aeternarum existimationem, ut propensionem auferat videndi temporales. Ex quo fit, ut, qui sunt contemplationi valde dediti, etsi corporis oculos habeant, non tamen videant, eo quod non utantur illis curiose ad res vanas, et quae animae aspectum interturbare possint. O lumen coeleste, veni et internos oculos meos illustra, ut tanta claritate intueantur suum cretorem, ut externi omnino elaudantur, ne vane conjiciantur in creaturas. O anima mea, claude et mortifica corporis visum, ut clarificet in te Deus visum spiritus.

PUNCTUM II.

*Et erat ibi tribus diebus noh videns, et non manducavit neque babit*².

1. Chos. vult
Saulum ad
baptismum;
se disponere;

Considerandum primo, quod Christus Dominus noster totos illos tres dies continuerit Saulum in civitate ejusque baptismum et Spiritus Sancti plenitudinem distulerit, ut interim ipse catechizaretur et in fidei Sanctissimae Trinitatis mysteriis bene instrueretur et se ad baptismum, qui in nomine trium Personarum confertur, disponeret. Et sicut Christus Dominus noster, antequam glorificatus resurgeret, triduo mansit in sepulchro: ita voluit suum hunc Apostolum triduo manere in sepulchro contemplationis, antequam resurgeret per baptismum. Reliquos Apostolos fecit exspectare in civitate decem dies adventum Spiritus Sancti, Saulum vero tres tantum; voluit enim accelerare vasis hujus electi praeparationem, ut statim posset eo uti ad suum ministerium.

¹ Act. 22, 11.   ² ib. 9, 9.

Deinde perpendam, quae exercitia habuerit Saulus illo triduo, ut, in quo licet ipsum imitari, id studiose faciam. *Primum* toto illo tempore nihil vedit oculis corporis, quia praeter causam proxime dictam interior animae aspectus omnino impediebat externum. *Deinde* nec comedit nec bibit, quia voluptas et suspensio animae fecit eum oblivisci cibi corporis. *Tertio* orabat continue, sicut ipse Christus Ananiae dixit: *Ecce enim orat*¹. His exercitiis se praeparavit ad baptismum et ad apostolatum, hoc exemplo me docens, tria illa, modestiam in aspectu, strictum jejunium et continuam orationem, valde disponere hominem ad magna dona a Deo impetranda, quia tria illa valde se mutuo juvant. Modestia enim oculorum et jejunium orationem valde perficiunt, et ipsa oratio modestiam et jejunium (alioqui aspera) reddit jucunda.

Tertio perpendam, quantas gratias favoresque contulerit Christus Dominus noster Saulo in illo triduo, erga quem praestitit invisibiliter munus magistri, sicut erga caeteros Apostolos praestiterat visibiliter. Nam hoc tempore illi revelavit ac patefecit omnia mysteria nostrae fidei copiosissima quadam coelesti luce, quo posset illa omnibus gentibus praedicare. Hoc colligitur ex suavissimis verbis Ananiae ad ipsum, quae ipse Apostolus refert²: *Deus patrum nostrorum praeordinavit te, ut cognosceres voluntatem ejus, et videres Justum, et audires vocem ex ore ejus, quia eris testis illius ad omnes homines eorum, quae vidisti et audisti.* Hoc itaque triduo revelavit illi Deus suam voluntatem; vedit Christum ejusque mysteria, ex cuius ore didicit ejus doctrinam, ut testis esset eorum, quae vidisset et ab ipsomet Salvatore audiisset. Et ita dixit Galatis³, *se non ab homine accepisse et didicisse Evangelium, sed per revelationem Jesu Christi.* O virum

<sup>2. exercitia
Sauli:</sup>

<sup>terrenorum
oblivio,</sup>

<sup>jejunium,
oratio;</sup>

<sup>3. gratiae
et favores
Saulo com-
municati:</sup>

<sup>notitia
Chi et sui
apostolatus,</sup>

felicem, cui Deus sola sua misericordia tantam ostendit gratiam et favorem! O Deus animae meae, concede mihi, ut et ego tuam voluntatem agnoscam et vivae fidei oculis videam Justum, Jesum Christum Dominum meum, audiamque verba, quae ipse loquetur ad cor meum, ut tuus possim esse testis et tuas excellentias ita promulgare, sicut credidi et delibavi, implens in omnibus sanctissimam tuam voluntatem. Amen.

notitia
mysteriorum
Dei et SS.
Trinitatis,

Aliqui ex sanctis patribus dicunt, in hoc triduo accidisse visionem illam et stupendam revelationem, quam ipse Apostolus his verbis describit¹: *Scio hominem (sive in corpore, nescio; sive extra corpus, nescio; Deus scit) raptum usque ad tertium coelum et raptum in paradisum, et quod ibi audivit arcana verba, quae non licet homini imperfecto loqui; imo etiam tunc (juxta S. Augustini et S. Thomae sententiam²) vidisse clare divinam essentiam.*

Quidquid tamen de hoc sit, in hoc triduo mirabiliter illum Deus expolivit et ad magnos raptus elevavit, ipsum extra se deducendo et supra se et omnia creata ita elevando, ut cognosceret mysteria altissima tertii et supremi coeli Sanctissimae Trinitatis, ubi maxima secreta fuerunt illi communicata; et, introductus in paradisum divinarum deliciarum, passus est magnas ecstases et excessus amoris, ita ut, ad se reversus, dicere potuerit: *Vito autem jam non ego, vivit vero in me Christus³.* Gratias tibi, o dulcissime Jesu, pro infinita illa charitate et liberalitate erga tantum peccatorem et tuum persecutorem, quem majoribus favoribus es prosecutus, quam alios, qui non peccaverunt, ostendens in eo, quod, *ubi abundavit delictum, superabundavit et gratia⁴*; et quod erga hunc filium,

¹ 2 Cor. 12, 2—4.

² Cf. S. Thom. I. q. 12 a. 11 ad 2 ex S. Aug. de Gen. ad lit. 1. 12 c. 28.   ³ Gal. 2, 20.   ⁴ Rom. 5, 20.

qui adeo fuit *prodigus*¹ in tibi inferendis injuriis, volueris esse multo magis prodigus, si ita loqui liceat, in exhibendis ei misericordiis, siquidem non solum obviam illi exivisti, sed quodam modo compulisti et coëgisti ingredi in domum tuam, talibus eum vestimentis exornans et conviviis deliciosis excipiens, ut fratres natu maiores habeant, quod sancta quadam invidia illi invideant. Et quandoquidem misericordia tua non est imminuta, *compelle, quaeso, rebellum meam voluntatem*², intrare in domum tuam; extrahe illam a se ipsa et vi magna ad te trahe, ita eam transportans, ut ex nunc non vivam ego, sed tu vivas in me in aeternum. Amen.

*Denique attendam, quanta suavitate Christus Dominus noster egerit cum Saulo, cui in sua oratione existenti revelavit, quae in ejus curatione erant evenitura, ostendens illi visione imaginaria virum, Ananiam nomine, introeuntem et imponentem sibi manus, ut visum reciperet*³, ut jam dicemus, hac ratione nobis insinuans, Deum solere nobis, in oratione existentibus, inspirare media curationis nostrae spiritualis salutis ac perfectionis.

notitia
curationis
mox futurae

PUNCTUM III.

Erat autem quidam discipulus Damasci, nomine Ananias. Et dixit ad illum in visu Dominus: Anania. At ille ait: Ecce ego, Domine. Et Dominus ad eum: Surge et vade in vicum, qui vocatur rectus, et quaere in domo Iudee Saulum nomine Tarsensem; ecce enim orat⁴.

Considerandi hic sunt varii modi, quibus Christus <sup>1. Modi variis quibus Deus se com-
municat;</sup> revelat et manifestat suam voluntatem

¹ Cf. Luc. 15, 20 sq.

² Cf. Secretam Sabb. ante Dominicam Passionis.

³ Act. 9, 12.   ⁴ ib. 9, 10. 11.

servis suis. Nam quibusdam apparet eosque vocat, dum vigilant, sicut hic Saulum, compescens externos illorum sensus, ne internae visioni sint impedimento; aliis apparet dormientibus, utens illa quiete, quam tunc habent sensus, ad colloquendum cum illis, sicut vocavit *Jacob* et *Samuelem*¹ et nunc ita videtur vocasse Ananiam. Qua varia ratione agendi vult nobis insinuare, in omni loco et tempore, vigilantes et dormientes, in Ecclesia, in lecto, debere nos adeo moderatos et compositos esse, ut capaces simus divinarum inspirationum, donorum ac favorum Dei, ut dicere liceat: *Nox illuminatio mea in deliciis meis*²; et: *Ego dormio, et cor meum vigilat*³. Nam, corpore dormiente, solet Deus, qui est amor noster, intra nos ipsos vigilare et efficere, ut spiritus noster vigilet.

2. mystica
explicatio
circumstan-
tiarum in
Saulo bapti-
zando;

Deinde considerandum mysterium latens in vocibus, quae hic exprimuntur ad manifestanda mirabilia opera, quae Christus Dominus in Saulo operabatur. Nam vicus, in quo Saulus manebat, appellabatur *rectus*, ut ostenderetur, jam Saulum rectos gressus incepisse, directos ad vitam aeternam. Domus sive hospitium erat eiusdem, qui appellabatur *Judas*, quae vox significat confessionem et laudem, ad insinuandum, quod Saulus utrumque hoc exerceret, humilem scilicet suorum peccatorum confessionem, orans et petens veniam eorum, et laudem Dei, qua gloriam illi dabat ob tot beneficia, quae ab ipso accipiebat. Qui jubetur illum querere, appellatur *Ananias*, quod interpretatur nubes Domini, ad indicandum munus praedicatorum, qui nubium Domini instar doctrinae pluviam effundunt super fideles et facillime moventur, quocunque divinae inspirationis ventus impellit. Et ita statim atque Ananias Christi vocem audivit, dixit: *Ecce ego, Do-*

¹ Gen. 31, 11; 1 Reg. 3, 4.   ² Ps. 138, 11.

³ Cant. 5. 2.

mine; loquere, quia audit servus tuus¹, quasi diceret: Jube, quod vis; paratus enim sum ire, quo cunque me miseris. Sed prae omnibus perpendenda est ipsius Christi Domini charitas, qui non dixit Saulo, ut quaereret Ananiam, sed Ananiam jussit surgere et ire ad quaerendum Saulum, sicut medicus, qui it visitare aegrotum.

Nam sicut ipse Christus ex throno suae coelestis habitationis venit quaerere hunc peccatorem, ita voluit, Ananiam et reliquos suos ministros exire ex domo sua et deserere quietem, quam in ea habent, ut quaerant peccatores, domos illorum ingrediantur ibique in negotio salutis eos adjuvent. Gratias tibi, dulcissime Jesu, pro omnibus, quae agis ad justificandos peccatores. Da mihi, queso, promptae obedientiae spiritum, sicut Ananiae, rectumque laudis et confessionis spiritum, sicut Saulo; repelle a me omnem torporem et vitae laxitatem, ut ferventer attendam ad bonum animarum, quas tuo sanguine redemisti. Amen.

PUNCTUM IV.

Respondit autem Ananias: Domine, audivi a multis de viro hoc, quanta mala fecerit Sanctis tuis in Jerusalem; et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes, qui invocant nomen tuum. Dixit autem ad eum Dominus: Vade, quoniam vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus et regibus, et filiis Israel. Ego enim ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati².

Ananias
exclusio
ejusque
instructio.

Considerandum hic primo, quam fallacia sint hominum judicia, et quam facile in suis suspicionibus decipiuntur, praecipue quum oppugnantur ab humano timore. Ideo enim Ananias ex iis, quae audiverat

1. Error
judicij
humani;

¹ Cf. 1 Reg. 3, 4. 10.   ² Act. 9, 13—16.

de Saulo, existimavit, eum adhuc esse persecutorem Christi, sicut antea; et quamvis Christus illi diceret: *Ecce orat*, adhuc non advertebat posse esse, ut, a persequendo desistens, mutatus esset. Ex quo discam non temere judicare de meis proximis, praecipue quum aliquid tantum ex auditu habeo, siquidem fieri potest, ut, qui heri fuit improbus, (Deo ejus cor sua gratia commutante) hodie sit probus; et ut observo indicia improbitatis ad male de proximo suspicandum, sic decet me, diligentius attendere omnia signa mutationis ejus, ut bene de illo sentiam.

Hinc provenit, ut Ananias, etsi promptum se ostendit ad parendum Deo, quum vocatus respondit: *Ecce ego*, timore tamen humano motus proponeret difficultatem, quam habebat, cundi ad domum persecutoris, ut ipse existimabat, et ingredi in domum lupi. Imo antequam Christus suum sermonem finiret, interrupit illum, proponens suam difficultatem, ut intelligeret, quomodo eam Christus expediret. Ex quo intelligam, quod hujusmodi difficultates ex pusillanimitate et animi dejectione proponere, ut obedientiae resistatur, sit malum et a discipulis Christi alienum, quum tamen easdem proponere cum indifferentia tantum et ut cognoscatur modus et ratio eas superandi, quo exactius ipsi obedientiae pareatur, bonum sit et ipsius Christi spiritui conforme, qui suavis est, lenis et benevolus, sicut hic apparuit in Anania.

<sup>2. excusatio
quaे mala,
quaे bona?</sup>

<sup>3. responsio
Chi de Sauli
electione;</sup>

Consideranda est *deinde* Christi Domini nostri ad Ananiam responsio. *Vade*, inquit, quo ego te mitto; quem enim tu perversum adeo existimas, is *mihi est vas electionis*, singulari scilicet mea benevolentia et gratia, non ejus meritis, a me electus, quia eum mutavi ex vase irae et iniquitatis in vas misericordiae et gratiae, replens eum copiosis meis donis, ut in eo ostenderem ego magnitudinem charitatis meae; et propterea elegi eum in vas et instrumentum meum,

ut portet nomen meum per totum mundum et sit magister et omnium gentium praedicator. Gratias tibi, dulcissimo Jesu, quod *in vase fictili*¹ ac vili admirandos adeo thesauros deposueris, ut eorum praestantia tuae soli virtuti tribuatur et non viribus ejus. O Apostole gloriose, sol resplendens, *vas admirabile, opus Excelsi*², in medio Ecclesiae positum ad currēdā viam per mundum universum, lucem prae-bens fidei et charitatis ardorem omnibus mortalibus, gaudeo de tua electione et felici sorte, quae tibi contigit; ora Dominum, qui te elegit, ut etiam dignetur facere me vas electionis, gratia et charitate plenum, ut et ego cursum meum currens ita consummem, ut consequar coronam.

Ultimo perpendam extremam partem verborum Christi: *Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati*, quasi diceret: Primum illi ea ostendam revelatione et postea etiam experientia, ita ut multo plura ipse pro nomine meo patiatur, quam alii ejus causa sint passi. Et ita re ipsa evenit. Vix enim Saulus cooperat nomen Christi per mundum portare, quum experientia didicit, esse grave *ad portandum*, eo quod innumerā persecutions et tribulationes propter illud pateretur, sicut ipse fatetur, ad Corinthios scribens³: *In laboribus plurimis, in carceribus abundantius*, etc. In qua re Christus Dominus noster triplicem finem spectavit. *Primus* fuit, ut ipse Saulus persecutionibus, quas tolerabat, lueret, quas ipse aliis intulisset, tum ut legi justitiae satisficeret, tum ut his laboribus ille perpoliretur ad magnam gloriae coronam suscipiendam. *Secundus* finis fuit, ut intelligamus, magnos favores magna que dona coelestia non dari, nisi simul cum magnis hujusmodi afflictionibus; quodsi

⁴ aerumnac
Saulum
manentes —
ob varias
causas.

¹ 2 Cor. 4, 7.   ² Cf. Eccl. 43, 2.

³ 2 Cor. 11, 23.

favores et dona praecedant, sequi etiam labores in eadem mensura. *Tertius* finis fuit, ut discipulus intelligat, se debere sequi suum magistrum et Apostolus eum, a quo mittitur, et Evangelii praedicator debeat eas poenas sustinere, quas sustinuit auctor, qui illud fundavit. O mundi Salvator, siquidem tam apte nosti afflictionibus expolire vas, quod ad coelum et gloriam tuam elegisti, purificans illud ab omnibus vitiis et pretiosis exornans virtutibus: elige me in vas misericordiae tuae et dona me afflictionibus in hæc vita, ut sim dignus, consequi aeternam.

PUNCTUM V.

Et abiit Ananias et introivit in domum; et imponens ei manus dixit: Saule frater, Dominus misit me Jesus, qui apparuit tibi in via, qua veniebas, ut videoas et implearis Spiritu Sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis ejus tamquam squamae, et visum recepit; et surgens baptizatus est¹.

Consideranda hic est suavis providentia Domini nostri in gubernatione suorum, utentis aliquorum opera ad beneficiendum aliis et interdum opera minorum ad maiores erudiendos; et ita, licet hic potuisset per se ipsum Saulo visum reddere, voluit tamen Ananiam hac de causa ad ipsum mittere, qui et baptismi suscipiendi obligationem et munus testis et Apostoli, quod illi Deus committebat, intimaret, ut quisque, etiam sapientissimus et sanctissimus et qui magnos favores a Deo acceperit, intelligat, opus sibi esse, alteri homini se subjicere et hac ratione in humilitate conservari². Simul vero perpendam in ipso Anania hinc charitatem et humilitatem, qua Saulum alloquens fratrem appellavit, dicens, se non propria auctoritate

Sancti
conversio
baptismo
confirmata.

1. Deus
utitur
hominibus
pro in-
strumentis
suum
donorum;

¹ Act. 9, 17. 18.   ² Cf. S. Cassian. coll. 2 cap. 15.

accedere, sed missum esse a Christo; inde vero tamquam Christi minister magna auctoritate usus est in dicendo, sicut ipse Apostolus refert his verbis¹: *Ananias . . . veniens ad me et adstans dixit mihi: Saul frater, respice. Et ego eadem hora respexi in eum. At ille dixit: Deus patrum nostrorum praeordinavit te, ut cognosceres voluntatem ejus . . . Et nunc quid moraris? Exsurge et baptizare, et ablue peccata tua, invocato nomine ipsius.* Hic proponitur nobis forma, qua Evangelii ministri ita conjungere debent humilitatem cum auctoritate, ut altera alteram non impedit.

Deinde considerandum, voluisse Christum Dominum nostrum, miraculo reddi Saulo visum ante baptismum, tum ut majori sua consolatione ille baptizaretur, cernens ipsum baptizantem, tum ad declarandum illo miraculo virtutem baptismi, qui, animam illuminans, rejicit ex ejus oculis, potentissimam videlicet, squamas peccatorum. O quam fuit laetus Saulus, viso Anania et auditu ejus nuncio! Nam statim, absque ulla mora et devotissime sanctum accepit baptismum et novam cum eo Spiritus Sancti plenitudinem, donum linguarum caeterasque gratias, quas alii Apostoli receperant. Et hoc divino Spiritu plenus mille procul dubio laudes Deo decantaverit, gratias pro tot acceptis beneficiis agens et omnino ex corde se offerens ad ipsius obsequium; laceraverit etiam forte vel combusserit epistolas, quas a principe sacerdotum acceperat, dolens, quod tam sollicite illas impetrasset, et statuens, se velle esse epistolam vivam Christi Domini ad ejus notitiam toti mundo manifestandam². O coelestes Angeli, qui exsultatis in conversione cujusvis peccatoris, quanto fuit amplius vestrum gaudium in hac prodigiosa conversione tanti hujus peccatoris et persecutoris Christi, quum eum vidistis mutatum in

2. Saulus
sanatur et
in baptismo
Spiritus S.
donis
repletur;

¹ Act. 22, 13—16.   ² Cf. 2 Cor. 3, 3.

magnum praedicatorem et amicum ejus! Laudate, gloriosi Angeli, omnibus vestris viribus eundem Christum et congratulamini ei, quod lupum hunc ceperit, raptorem sui gregis, et converterit in ejusdem agnum mansuetissimum, et orate eundem, ut vestrum gaudium augeat conversione multorum peccatorum, ut grex vester crescat coelumque colonis repleatur, ex quo Deus per infinita saecula glorificetur.

^{3. continuo}
Christum
praedicat.

Denique perpendam, quod Saulus continuo, ingressus synagogas, praedicabat Jesum, quoniam hic est Filius Dei¹. Ubi apparet magnus fervor novi hujus Apostoli et promptitudo, qua munus suum Christum praedicandi aggressus est, *non acquiescens*, ut ipse fatetur, *carni et sanguini*², nihili faciens, quod ipsi Judaei illum essent persecuturi et inconstantem judicaturi, quod tam repente praedicaret esse Deum, quem eo usque tamquam Dei inimicum persecutus fuisse. Haec, inquam, non effecerunt apud illum, ut se in angulo illius domus seu hospitii contineret, nec ut pedetentim pergeret aut caute prius animos gentis suae exploraret; sed sicut Apostoli in die pentecostes, statim e coenaculo prodeuntes, ad templum se contulerunt, ut ibi Christum crucifixum praedicarent: ita Saulus, ejusdem Spiritus vino inebriatus, prodit ex sua domo itque ad synagogas, ut eundem Christum ibi praedicet, hoc facto publice satisfaciens plebi ob suum praeteritum errorem, dum ostendit se non minus ferventem in praedicando Christo, quam fuerit in eodem persequendo, re ipsa nunc praestans, quod postea aliis faciendum consuluit: *Sicut exhibuistis membra vestra servire immunditiae et iniquitati ad iniquitatem cumulandam, ita nunc exhibete membra vestra servire justitiae in sanctificationem*³. Sed ulterius pro-

¹ Cf. Act. 9, 20.   ² Gal. 1, 16.

³ Rom. 6, 19.

gressus est fervor in bono, quam fuerat in malo. Conatus est enim ferventissimo zelo promovere sanctificationis augmentum in se et in omnibus aliis hujus mundi hominibus, idque tanta animi constantia, ut, quamvis omnes admirarentur, audientes illum praedicare Christum, qui venisset Damascum, ut ejusdem Christi discipulos comprehenderet, nihilominus *magis convalescebat et confundebat Iudeos . . . , affirmans, quoniam hic est Christus*¹. Tantum itaque abfuit, ut hujusmodi hominum sermones et persecutio[n]es tepidorem illum in praedicatione redderent, ut potius eadem animum illi adderent, ut constantius et vehementius Christum praedicaret. Simili autem passu progressus est in reliquo totius vitae suae, donec ingenti Christi amore ardens pro eo illam profudit, ut in proxima meditatione apparebit.

MEDITATIO XXXI.

De vita et heroicis virtutibus S. Pauli Apostoli post ejus conversionem, in qua summa ponitur supremae perfectionis evangelicae.

Vita gloriosissimi hujus Apostoli post ejus conversionem fuit perfectissimum quoddam totius evangelicae perfectionis exemplar, ad quam par est omnes viros apostolicos contendere, imitantes, sicut ipse dixit, Christum Dominum nostrum, sicut ipse eundem imitabatur². In quem finem haec meditatio hic instituitur, in qua referentur praecipuae ejus virtutes, tam ex ejus epistolis quam ex actibus Apostolorum desumptae.

¹ Act. 9, 22.   ² 1 Cor. 4, 16.

PUNCTUM I.

Prima ejus virtus fuit excellens spiritus paupertas, qua renunciavit omnibus rebus, sicut caeteri Apostoli, ut sic expeditior esset totumque se Dei obsequio et praedicationis ministerio impenderet, oblectans sese in experiendis paupertatis effectibus, praecipue in tribus rebus.

Paupertas
S. Pauli:

1. Contentus
erat
necessariis;

Primum contentus erat, ut ipse ait, habens alimenta, et quibus tegeretur¹; ac si diceret: Si habeam, quod praeceps necessarium est ad vitam sustentandam et corporis nuditatem contegendarum, his contentus ero. Adeoque his erat contentus, ac si totum mundum haberet; et ideo dixit²: Vivimus sicut egentes, multos autem locupletantes; tamquam nihil habentes, et omnia possidentes. Causa vero hujus tantae laetitiae erat, quod in tanta rerum corporalium indigentia summas spirituales divitias possideret, quae majorem sine comparatione consolationem homini adferunt, quam adferant temporales.

2. in horum
defectum
libenter
ferebat;

3. labore
manuum se
sustentabat.

Hinc alterum illud proveniebat, ut etiam his ipsis necessariis saepe se sponte privaret eorumque defectum magna animi laetitia sustineret. Ideoque inter suas calamitates etiam enumerat³ famem, sitim, frigus, nuditatem et jejunia multa. Imo ulterius est progressus. Nam quum occupatissimus alias esset in praedicando jureque posset sustentationem a fidelibus accipere, sicut reliqui Apostoli accipiebant, ipse, huic juri renuncians, labore manuum suarum ex quadam arte mechanica lucrabatur sibi et sociis suis, quod esset ad sustentationem necessarium⁴, ut hac ratione fideles non gravaret⁵, sed exemplum majoris perfectionis omnibus preberet. Et ita ait⁶: Argentum et aurum

¹ Cf. 1 Tim. 6, 8.   ² 2 Cor. 6, 10.   ³ ib. 11, 27.

⁴ Act. 18, 3.   ⁵ 1 Thess. 2, 9 et 2 Thess. 3, 8.

⁶ Act. 20, 33—35.

aut vestem nullius concupivi, sicut ipsi scitis, quoniam ad ea, quae mihi opus erant, et his, qui mecum sunt, ministraverunt manus istae. Omnia ostendi vobis, ut exemplum caperetis, quoniam sic laborantes oportet suspicere infirmos, ac meminisse verbi Domini Jesu, quoniam ipse dixit: Beatus est magis dare quam accipere. O gloriose Apostole, qui parcus fuisti in accipiendis temporalibus et effusus in dandis spiritualibus, impetra mihi a tuo magistro, ut, paupertatem tuam in rebus temporalibus imitans, consequar divitias tuas bonorum spiritualium. Relinque, anima mea, omnia, et invenies omnia; relinque pro Christo omnia, et in ipso Christo possidebis omnia. Nam si eum habeas, habebis in eo omnia; et si ejus amore pauper fueris, multo eris magis contenta, quam si esses dives.

PUNCTUM II.

Secunda ejus virtus fuit purissima castitas, cuius edidit votum, sicut caeteri Apostoli; eamque custodivit exactissime et proposuit se tamquam exemplum ejus, dicens¹: *Volo, omnes vos esse sicut me ipsum, expeditos videlicet a nuptiis et matrimonii operibus, ut sine impedimento possint Dominum obsecrare et esse sancti corpore et spiritu. Sed praecipue tria circa hanc virtutem perpendam.*

Primum, quanti sanctus Apostolus fecerit hanc virtutem, siquidem cupiebat, omnes homines castos esse, sicut ipse erat, nihil curans, quod ea ratione mundus esset brevi finiendus, quia pluris faciebat aeterna, quam temporalia, semperque desiderio suo collimabat ad id, quod optimum et excellentissimum esset, quamvis in executione ipsa Dei dispositioni se accommodaret, qua dona sua hominibus distribuere solet.

Castitas perfecta:

I. Voto
coelibatus
obtinxit
cumque
magni-
ficiet;

¹ 1 Cor. 7, 7.

2. in
mulierum
consortio
admittendo
cautissimum;

Secundum, quod, quum reliqui Apostoli in more haberent, devotam aliquam *mulierem sororem* secum *circumducere*, quae illis ministraret et ex facultatibus suis eos sustentaret, ipse tamen *non est usus ea potestate*¹, non solum quod vellet potius ex labore manuum suarum vivere, quam ex hujusmodi eleemosyna, sed etiam propter cautelam et decentiam in tali comitatu et communicatione cum mulieribus, quas suo modo fugere debet, qui tutam velit habere castitatem.

3. castitatem
inter graves
pugnas
colebat.

Tertium fuit, quod ejus castitas fuerit gravissimis temptationibus oppugnata, quas tamen viriliter superavit; ideoque fuit procul dubio castitas ejus gloriosior. Eo enim omnis virtus sublimior censetur, quo graviorem contradictionem sentit, qui illam habet, in ea conservanda. Et hac ratione declarant aliqui ex Sanctis, quod ipse Apostolus de se ipso refert, scribens ad Corinthios²: *Ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meae, angelus satanae, qui me colaphizet. Propter quod ter Dominum rogavi, ut discederet a me; et dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea; nam virtus in infirmitate perficitur; ac si dictum illi fuisset: Ut sis humilis, necesse est tentari te; et ut virtus tua sit perfecta, debet esse valde probata; ideoque stimulus ipse carnis tuae illam faciet perfecte castam, et angelus satanae, qui te colaphizat, faciet te tolerantem et patientem, ut puritas tua sit sicut Angeli coelestis. O Pater misericordiarum, converte stimulum carnis meae in calcar spiritus mei, ut, ferventer orans, currām diligenter in tuo servitio, quia a te solo meum dependet remedium.*

Resplendet quoque ejusdem Apostoli sanctitas et puritas in aliis internis pugnis, quas tolerabat, sed insigni tamen virtute vincebat; propter quas dixit³:

¹ Cf. 1 Cor. 9, 5. 12.   ² 2 Cor. 12, 7—9.

³ Rom. 7, 22—25.

Condelector legi Dei secundum interiorem hominem; video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meae, et captivantem me in lege peccati, quae est in membris meis. Infelix ego homo, quis me liberabit de morte corporis hujus? Gratia Dei per Christum Dominum nostrum, haec est, quae me liberabit, et ejus virtute omnia vincam. Ne deficias, anima mea, si videris, te oppugnari, sed confide in gratia Dei, quod non succumbes. Si caro tua concupiscit adversus spiritum, contendere, ut et spiritus ita concupiscat adversus carnem¹, ut vixor evadat; et ita, quo pugna acrior erit, eo victoria erit gloriosior, ut possis cum eodem Apostolo dicere²: Deo gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Jesum Christum. Amen.

PUNCTUM III.

Tertia virtus fuit severa poenitentia et carnis mortificatio, quam rigide castigabat, ut spiritui subjectam haberet; quod ex ipsius verbis multi sumi putant³: *Ego sic curro, non quasi in incertum et nesciens premium et fructum meum; sic pugno, non quasi aërem verberans et inaniter laborans, verba jactans et nihil opere praestans; sed castigo poenitentiis corpus meum et in servitutem redigo, ne forte, cum aliis praedicatorum, ipse reprobus efficiar.* O anima mea, si Apostolus, certus de suo praemio, ita currit ac timet: *quid tu incerta haeres et non cum tremore curris?* Si ille non est contentus, aërem verberare, sed verberat carnem suam: *cur tu solis verbis es contenta, negligens interim opera?* Castiga, castiga poenitentiis corpus tuum, ut subjiciatur spiritui; si enim illum in sua rebellione permittas, perducet te in ruinam et reprobationem.

Poenitentia
1. Rigida
in poenis
externis
assumptis,

¹ Cf. Gal. 5, 17.

² 1 Cor. 15, 57.

³ ib. 9, 26. 27.

2. continua
in morti-
ficatione
interna,

3. gravis in
ferendis
malis
aliunde
illatis.

Exercuit se praeterea sanctus Apostolus in continua sensuum suorum et appetitionum inordinatarum mortificatione, abnegans desideria et voluptates suas, exacte adimplens abnegationem, a Christo Domino nostro commendatam. *Semper, inquit, mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes, ut et vita Jesu manifestetur in corporibus nostris*¹. Ubique ergo et semper mortificationibus erat circumdatus, non solum internis in spiritu, sed etiam externis in corpore, nunc ipsem etas sponte subiens, nunc ab adversariis illatas sustinens, imitans in hoc Christum Dominum nostrum, cuius vitam ipse exprimebat in se ipso; unde frequenter illud usurpabat: *Ego stigmata Jesu in corpore meo porto*², quia eadem patiebatur, quae Christus fuerat passus.

O si talem possem obtinere mortificationem continuam, diuturnam et perfectam, in qua ejus vita manifestaretur, qui tantae mortificationis mihi dedit exemplum! O duleis Jesu, qui es *via, veritas et vita*³, siquidem mortificatio tua via est ad tui fruitionem pervenienti, qui es ipsa vita: illustra me tua veritate, ut perfectam hanc mortem amplectar, quae manifestatur admirabili vita tua.

PUNCTUM IV.

Humilitas:

Quarta virtus fuit profunda et admiranda humilitas, magnae sanctitati conjuncta (quod valde est rarum), et resplenduit in subjectis exemplis.

Nam *primum*, quum se aliis hominibus compararet, infimum semper locum sibi elegit, quia inter peccatores judicabat se esse primum, inter Sanctos ultimum. Et ita semel dixit: *Christus Jesus venit in hunc mun-*

¹ 2 Cor. 4, 10.

² Gal. 6, 17.

³ Joan. 14, 6.

1. Se
omnium
infimorum
putabat;

dum, peccatores salvos facere, quorum primus ego sum¹; et alibi: *Ego sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus, vocari Apostolus, quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei²;* et ulterius progressus, *mihi*, inquit, *omnium Sanctorum minimo, data est haec gratia³*, *omnium scilicet fidelium, qui erant in Ecclesia.* Qui itaque in oculis Dei unus erat ex maximis Apostolis et ex primis in sanctitate, idem in suis oculis erat bonorum postremus et peccatorum primus; cuius existimationis ea erat causa, quod in hac sui ad reliquos comparatione exaggerabat propria sua peccata et obliscebatur peccatorum aliorum; et contra memor erat virtutum aliorum, oblitus tunc propriarum, sed memor tamen praeteritorum vitiorum. In quo summopere mihi studendum est, humillimum hunc virum imitari et cum ipso dicere: *Ego sum minimus Christianorum et indignus, qui hoc nomine vocer; ego sum minimus religiosorum et sacerdotum, nec sum dignus, hoc nomine appellari; imo omnium hominum sum minimus et nec mereor hoc nomen, qui meis peccatis me feci bestiam.* Nam vere dicam: *Vermis sum et non homo⁴.*

Deinde resplenduit ejus humilitas in hoc, quod non erubesceret, publice fateri sua peccata et scripto illa notata relinquere, dicens: Quia prius blasphemus sui et persecutor et contumeliosus⁵, et qui supra modum persequebar Ecclesiam Dei et expugnabam⁶, et quod sanguinem innocentem effudisset; fatetur enim: Cum funderetur sanguis Stephani, ego adstabam et consentiebam, et custodiebam vestimenta interficientium illum⁷. Et si quando aliquid insignium suorum operum necessitate coactus referebat, miscebat verba humilitatis. Factus, inquit, sum insipiens; vos me coëgistis⁸. Alias

2. errata
sua publice
manu-
festabat:

¹ 1 Tim. 1, 15.   ² 1 Cor. 15, 9.   ³ Ephes. 3, 8.

⁴ Ps. 21, 7.   ⁵ 1 Tim. 1, 13.   ⁶ Gal. 1, 13.

⁷ Act. 22, 20.   ⁸ 2 Cor. 12, 11.

idem repetebat et ex instituto reticebat multa, quae producere potuerat, ne quis, inquit, *me existimet supra id, quod videt in me aut aliquid audit ex me*¹, hoc exemplo nos docens, vere humilem proprio suo instinctu inclinare ad culpas defectusque suos manifestandos, non vero ad proprias virtutes, nisi necessitate coactum, et eam humiliationem devorando, ut, *quam easdem narrat, vanus et inanis habeatur.*

Tertio resplenduit ejus humilitas in eo, quod, agnoscens maxima bona, quae a Deo receperat (nam Spiritus Dei, sieut idem Apostolus dicit, non est caecus ad ea cognoscenda), non sibi illa arrogaverit aut inaniter de eis gloriatus sit, sed totam gloriam Deo et ejus gratiae tribuerit; et ideo in ejus conspectu, tamquam nihilum se agnoscens, dicebat: Gratia Dei sum id, quod sum, et gratia ejus in me vacua non fuit, sed abundantius illis omnibus laboravi; non ego autem, sed gratia Dei mecum². Et alibi: Pro me nihil gloriabor, nisi in infirmitatibus meis³; et: Quamvis ego fidem plantaverim in vobis, et Apollo rigaverit, tamen, neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat, Deus⁴. Et quum aliquando tamquam Deum ipsum adorare vellent, scissa tunica, et exsiliens in turbas, clamans dicebat: Viri, quid haec facitis? Et ego homo mortalis sum, similis vobis⁵, ac propterea indignus tali honore.

Haec est humilitas cordis, quae semper in Sanctis perseverat; in qua licet mihi sanctum hunc Apostolum imitari, si donorum Dei particeps esse cupio, memor verborum illorum ejusdem Apostoli: Quid habes, quod non accepisti? si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis?⁶

¹ 2 Cor. 12, 6.   ² 1 Cor. 15, 10.   ³ 2 Cor. 12, 5.

⁴ Cf. 1 Cor. 3, 6. 7.   ⁵ Cf. Act. 14, 13.

⁶ 1 Cor. 4, 7.

Quare, anima mea, si vis, ut te Deus impleat se ipso, evacula te a te ipsa, et ipse copiosa sua dona tibi communicabit, si totam eorum gloriam illi demisse dederis.

Quarto resplenduit etiam humilitas in sancto timore, ^{4. sibi sancte timebat et aliorum preces flagitabat;} quem de se ipso habebat, in propria cognitione fundatum; in quem sensum aliquando dicebat: *Nihil mihi conscientius sum, sed non in hoc justificatus sum; qui autem judicat me, Dominus est*¹. Et alias dicebat: *Castigo corpus meum; ne . . . reprobis efficiar*².

Et saepe a fidelibus petebat, ut pro ipso orarent³, quod signum erat humilitatis ejus et sancti hujus timoris, quo verebatur, ne forte aliqua sua culpa Dei dispositionem impediret. Prae reliquis autem apparuit haec humilitas, quod, quum sciret, se per revelationem Dei Evangelium accepisse, voluerit nihilo minus illud cum aliis Apostolis conferre, *ne forte, inquit, in vacuum currerem aut cucurrissem*⁴. In quo humillimam judicii sui resignationem erga judicium Ecclesiae manifestare videtur, non sibi soli tantum tribuens aut securitatem auctoritateme illam negligens, quae ex totius Ecclesiae judicio sibi proveniret.

Ultimo eadem humilitas resplenduit in mundi contemptu et in eo, quod gauderet, se aliis contemptui esse, et plus gloriatur, se ab aliis despici, quam alii, se esse in honore. Et ita dicebat: *Mihi absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo*⁵, quasi diceret: Ille me tamquam vilem et ignominiosa crucis morte dignum contemnit, et ego eum eadem ratione contemno. Et quamvis faex et mundi opprobrium haberetur, nihil hoc faciebat, quin potius, *mihi*, inquit, *pro minimo est*,

^{5. de suo contemptu gaudebat.}

¹ I Cor. 4, 4.   ² ib. 9, 27.

³ Cf. 2 Cor. 1, 11; Col. 4, 3; Hebr. 13, 18; Rom. 15, 30.

⁴ Gal. 2, 2.   ⁵ Gal. 6, 14.

ut a vobis judicer aut ab humano die¹; adeoque procul erat, ut se hominum palato accomodaret, ut diceret: An quaero hominibus placere? Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem². O Christi serve fidelissime, impetra mihi a tuo Domino pretiosum hoc donum humilitatis, ex qua oritur fidelitas circa ipsius obsequium. O anima mea, si vere cupis Domino tuo servire, contemne vanas hujus mundi pompas et dolosa filiorum ejus judicia, et potius gloriare, quod mortua sis et crucifixa mundo, et quod ille ita tibi mortuus sit et crucifixus, ut ex nunc soli Deo vivas in aeternum.

PUNCTUM V.

Patientia:

Quinta virtus fuit invicta et heroica ejus patientia in suis laboribus, qui fuerunt innumeri et omnis generis, interni et externi, terra marique, a Judaeis et gentibus et falsis fratribus, ut constat ex eorum catalogo ab ipso confecto, dum scriberet ad Corinthios³; qui labores quam fuerint intolerabiles, his verbis significavit⁴: *Supra modum gravati sumus supra virtutem, ita ut taederet nos etiam vivere; nullam requiem habuit caro nostra, sed omnem tribulationem passi sumus; foris pugnae, intus timores.* Et sibi applicat, quod scriptum est: *Quia propter te mortificamur tota die; aestimati sumus sicut oves occisionis⁵.*

Aerumnas
omnis
generis
tulit;

I. eas tamen
pro exiguis
habuit;

Et quum tanti essent, resplendebat in eo patientia, quod exiguos illos judicaret, comparatos ad praemium, quod sperabat; et ita illos appellavit momentaneum *hoc et leve tribulationis nostrae⁶.* Nec terrebatur aut

¹ 1 Cor. 4, 3.

² Gal. 1, 10.   ³ 2 Cor. 11, 23 sq.; 6, 5.

⁴ ib. 1, 8 et 7, 5.   ⁵ Rom. 8, 36; cf. Ps. 43, 22.

⁶ 2 Cor. 4, 17.

animum abjiebat propter illorum immanitatem, sed ad majores potius tolerandos sese offerebat, sicut evenit, quando *Propheta Agabus illi praedixit, fore, ut Jerosolymis vinciretur a Judaeis et traderetur in manus gentium*. Et ipse respondit: *Ego non solum alligari, sed et mori in Jerusalem paratus sum propter nomen Domini Jesu*¹. Quae animi ejus erectio procedebat ex magna fiducia in Deum, quam idem ipse Dominus in mediis eisdem laboribus fovebat; et ita ait: *Ipsi in nobis metipsis responsum mortis habuimus, ut non simus fidentes in nobis, sed in Deo, qui suscitat mortuos; qui de tantis periculis nos eripuit et eruit, in quem speramus, quoniam et adhuc eripiet*².

Ex quo tanta animi magnitudo illi oriebatur, ut diceret³: *Scio et humiliari, scio et abundare, satiari et esurire, et abundare et penuriam pati, omnia possum in eo, qui me confortat; ac si diceret: In prosperis et adversis, in paucis et in multis sum quasi omnipotens, non meis viribus, sed Dei, cuius potentia omnia possum. O Deus omnipotens, fac me tua virtute potentem ad praestandum, quidquid jubes, et ad tolerandum, quidquid permittis; tua siquidem erit gloria, cuius est et potentia.*

Denique in suis laboribus magnam habuit consolationem et laetitiam, quia in iis ipsis Deus ingentes illi spirituales divitias communicabat, sicut ipse Corinthiis scribit⁴: *Benedictus Deus ..., qui consolatur nos in omni tribulatione nostra, ut possimus et ipsi consolari eos, qui in omni pressura sunt*. Et iterum dixit⁵: *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra*. Et iterum: *Gloriamur in tribulationibus*⁶; et: *Placeo mihi in infirmitatibus meis, in*

3. cum magno
animo se
per Deum
quasi omni-
potentem
habuit;

4. in mediis
aerumnis
consolatione
affuetat.

¹ Cf. Act. 21, 11. 13.   ² 2 Cor. 1, 9. 10.

³ Phil. 4, 12. 13.   ⁴ 2 Cor. 1, 3. 4.   ⁵ ib. 7, 4.

⁶ Rom. 5, 3.

*contumeliis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo*¹.

O Redemptor mundi, qui re ipsa effecisti, ut hoc vas electionis experiretur et pateretur multa pro nomine tuo, dans etiam ei simul magnam in patiendo spiritus voluptatem: elige me quoque in vas tuum, in quo multos etiam labores reponas cum abundantia consolatione in illis tui amore ferendis.

PUNCTUM VI.

Oratio
et contem-
platio:

1. continua.

Sexta virtus fuit altissima oratio et contemplatio, crescens semper in ea, quae data illi est tribus primis diebus suae conversionis, sicut dictum est. Nominatim vero ejus oratio fuit continua, qua Deum orabat prose et omnibus fidelibus, sicut ipse saepe testatus est. *Testis enim, inquit, est mihi Deus, . . . quod sine intermissione memoriam vestri facio semper in orationibus meis*², faciens ipsem, quod alios facere volebat. *Volo, inquit, viros orare in omni loco, levantes puras manus ad Deum*³; quod ipsum praestabat omnibus modis orationis, obsecrationis, petitionis et gratiarum actionis, sicut aliis, ut facerent, consulebat. In ipsis item carceribus *orabat et laudabat Deum*⁴, faciens ex carcere oratorium, etiam magna cum aedificatione ipsorum custodum.

2. maxime
fervida,

*Deinde orabat magno spiritu et fervore, non contentus solis verbis, sed potius cordis affectibus. Nam propterea dixit: Orabo spiritu, orabo et mente*⁵, conjungens internum animae sensum verbis, quae ex ore procedebant. Ex quo proveniebat, ut ejus contemplatio esset adeo alta, ut sicut ipse dixit, ejus *conversatio esset in coelis*⁶.

¹ 2 Cor. 12, 10.   ² Rom. 1, 9, 10; cf. 1 Thess. 1, 2.

³ 1 Tim. 2, 8.   ⁴ Cf. Act. 16, 25.   ⁵ 1 Cor. 14, 15.

⁶ Cf. Phil. 3, 20.

Qui etiam dixit de se ipso: Scio, hominem *raptum esse ad tertium coelum et in paradisum et audivisse arcana verba, quae non liceret homini loqui*¹. De quo superius diximus. In quo raptu minimum censendus est Deus communicasse illi altissimum contemplationis gradum, qui possit in hac vita mortali communicari; et fas est credere, eum saepius habuisse alios raptus, quos ex humilitate celavit, sicut ipse, quum hunc solemnem refert, insinuat, et quando dixit in alio loco²: *Mente excedimus Deo*, hoc est, habemus ecstases spiritus, agentes cum Deo. Et bene apparet, quam fuerint altae, siquidem ait³: *Ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meae, angelus satanae, qui me colaphizet et humiliet.*

Ex hac contemplatione oriebatur abundantia illa⁴ consolationum, quibus afficiebatur, et altissima sensa, quae de Christo habuit ac de ejus gratiae inaestimabilibus divitiis, secretis praedestinationis et providentiae divinae, excellentiis ac perfectionibus Dei, hierarchiis Angelorum et multis aliis rebus, quas in suis epistolis docet. Denique tanti Christum faciebat, ut diceret⁴: *Existimo, omnia detrimentum esse, aurum, argentum, gemmas, et quidquid in mundo est, propter eminentem scientiam Jesu Christi Domini mei, propter quem omnia detrimentum feci et arbitror ut stercore (etiam quae mihi fuerunt lucra, haec arbitratus sum propter Christum detrimentata), ut Christum lucifaciam.* O suprema Christi Domini scientia, quae tantum infundis et imprimis animae rerum terrenarum contemptum, tantam vero rerum coelestium existimationem: da mihi, Domine, hanc scientiam, qua te ita cognoscam, ut detrimentum et stercus existimem, quidquid terrenum est, ut possim te verum Deum et hominem consequi.

^{2. extasi juncta,}

¹ Cf. 2 Cor. 12, 2—4.   ² Cf. 2 Cor. 5, 13.

³ Cf. ib. 12, 7.   ⁴ Phil. 3, 7. 8.

^{4. altissimis sensibus de Cho affecta.}

Ex quatuor his considerationibus possum haurire tum ingentem admirationem de adeo raris beneficiis, quae Deus in sanctum Apostolum contulit, et pro eis gratias agere, tum magnum desiderium eum imitandi, in quibus imitari licebit, frequentans orationem cum magno spiritu et meditationem cum magna vivacitate, qua me disponam ad removenda impedimenta, quae alias impediunt favores et gratias, quas cupid Deus iis infundere, qui excellens hoc exercitium frequentant.

PUNCTUM VII.

Amor in Christianum: Septima virtus fuit excellentissima charitas et amor erga Christum Dominum nostrum cum supremo unionis gradu, qui in via unitiva invenitur, quam ipse ostendit, quum dixit¹: *Christo confixus sum cruci. Vivo autem jam non ego, vivit vero in me Christus.* Quibus verbis insinuat duos modos unionis amantisimae, quam habebat cum Christo. *Primus erat, cum Christo crucifixo ita se esse unitum, ut confixus cum eo esset in cruce, non quidem clavis ferreis, sed amoris et imitationis, in quo summe gloriabatur, cogitans, loquens et faciens semper juxta hoc; et ita dixit Corinthiis²: Non judicavi, me scire aliquid inter vos, nisi Jesum Christum, et hunc crucifixum.* Secundus modus unionis cum Christo erat spiritualis, cum excessu videlicet amoris, ducendo, ut ait Dionysius³, vitam tantum amatoriam, ita ut, quamvis vere duceret vitam naturalem, non tamen libere viveret, proprio scilicet arbitrio et voluntate, sed Christus in eo vivebat, tamquam principium, regula et finis ejus cogitationum, affectuum, verborum et operum, conjungente eum sibi Christo Domino continuatis amoris exercitiis,

¹ Gal. 2, 19. 20.   ² 1 Cor. 2, 2.

³ De div. nom. cap. 4 § 13.

. in unione
cum Chro
eruasifxo;

2. in omni
actione et
affectu cum
Chro con-
junctus,

ita ut diceret: *Mihi vivere Christus est*¹; vita mea est Christus, cogitatio mea est Christus, meum velle est Christus, meum loqui est Christus, meum operari est Christus. O felicem Apostolum, cui tantopere Christus favit. Utinam anima mea talis esset, in qua semper Christus viveret. O Christe, vita mea, mane et vive semper in me; et vivere meum sit semper in te in saecula. Amen.

*Deinde perpendam, quam intime esset amor iste in sancto Apostolo radicatus, qui ausus est dicere*²: *Quis nos separabit a charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius?* . . . *Certus sum, quia neque mors, neque vita, neque angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare a charitate Dei, quae est in Christo Jesu Domino nostro.* O ignis amoris, quem aquae multae tribulationum non possunt extingue nec flumina obruere³, quin potius illis magis accenderis! O ignis insatiabilis, qui nunquam dicas: Sufficit⁴, quia nunquam defatigaris adversa patiendo ejus causa, quem diligis! Accende, o Redemptor mi, hunc amorem in corde meo, ut tanto fervore te diligam, quem nulla res creata possit extinguere. Amen.

3. idque
firmiter et
indissolu-
biliter.

PUNCTUM VIII.

Octava virtus fuit ferventissima charitas et amor erga proximos, quae oriebatur ex charitate, quam habebat erga Christum; de qua dicit ipse⁵: *Charitas Christi urget nos*, ad omnia videlicet, quae spectant ad ipsius Christi servitium et bonum animarum; qua-

Charitas
erga pro-
ximos:

1. Pro iis
omnino modis
labores
assumpsit;

¹ Phil. 1, 21.   ² Rom. 8, 35—39.   ³ Cf. Cant. 8, 7.

⁴ Cf. Prov. 30, 16.   ⁵ 2 Cor. 5, 14.

rum salutem ex omnibus suis visceribus optabat, pro quibus horrendos toleravit labores, perambulans totum mundum infatigabiliter, praedicans per omnia regna et provincias, per plateas, per domos privatas, etiam in carcerebus, nunc pluribus simul, nunc singulis in particulari magna cordis teneritate. *Nocte, inquit, et die non cessavi, cum lacrymis monens unumquemque vestrum*¹.

Ex quo procedebat, ut diceret²: *Omnium me servum feci, ut plures lucrifacerem. Et factus sum Judaeis tamquam Judaeus, ut Judaeos lucrarer; . . . iis, qui sine lege erant, tamquam sine lege essem, . . . ut lucrifacerem eos; . . . factus sum infirmis infirmus, ut infirmos lucrifacerem. — Graecis et barbaris, sapientibus et insipientibus debitor sum. — Omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos.* Et alibi: *Per omnia omnibus placebo, non quaerens, quod mihi utile est, sed quod multis, ut salvi fiant. O charitatem latissimam, quae omnes complectitur, neminem excludit, omnium hominum formas et figuras accipit, ut omnes accipient figuram Christi et portent super se hominis coelestis imaginem!*

Hinc etiam oriebatur sollicitudo et zelus boni communis in omnes, eorum damna ita sentiens, ac si essent propria; ideoque sensum hunc suum inter magnos suos labores computat, dicens: *Quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalizatur, et ego non uror?*³ Et eadem ex causa dicebat Romanis⁴: *Quoniam tristitia mihi magna est, et continuus dolor cordi meo, eo quod videret fratres suos Israëlitas non recipere Evangelium. Et ad Galatas, qui ab evangelica puritate degeneraverant, filioli mei, inquit, *quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis**

⁵. Alias se ipsum nutricem appellat: *Tamquam si nutrix foveat*

2. omnibus
se accom-
modav-
ut eorum
servus;

3. aliorum
mala sua
putabat;

¹ Act. 20, 31.   ² 1 Cor. 9, 19—22; 10, 33; Rom. 1, 14.

³ 2 Cor. 11, 29.   ⁴ Rom. 9, 2.   ⁵ Gal. 4, 19.

filios suos, ita desiderantes vos cupide volebamus tradere vobis non solum Evangelium Dei, sed etiam animas nostras, quoniam charissimi nobis facti estis¹; et alibi: Testis mihi est Deus, quomodo cupiam omnes vos in visceribus Jesu Christi², quia eos cupiebat inviscerare in ipsum Christum, ut semper illum diligerent.

Hinc etiam oriebatur insignis alia ejus amoris excellentia. Nam, quum³ desiderium haberet dissolvi et esse cum Christo, continebat illud, eo quod permanere in carne necessarium existimaret propter profectum et gaudium proximorum; nec dubitabat abstrahere se a dulcedine contemplationis et jucundo colloquio cum Christo, ut alii salvi essent⁴. Eoque progressa est ejus charitas, ut diceret: *Optabam ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus meis⁵, id insinuans (juxta multorum patrum interpretationem⁶), quod, si necessarium foret ad salutem proximorum, vellet ipse eligere, privari visione Christi et ejus gloria aut per longum tempus aut usque ad finem mundi, eo quod majorem gloriam nullam haberet, quam Christum amare, ejus voluntatem implere et multas animas lucrari, ut ei servirent et aeternum amarent. Quarum animarum gratia aptius, quam Moyses, dixisset⁷: Pec- cavit populus iste . . . aut dimitte eis hanc noxam, aut . . . dele me de libro tuo; potius enim vellem absque mea culpa a te absens esse, quam tot animas culpa sua perire. O charitas celsissima et profundissima, quae tam alte ascendis, ut nolis esse contenta, nisi Deum possideas, descendisque adeo profunde, ut velis sine culpa carere Deo, ut placeas eidem! Da mihi, Domine, huic similem charitatem, qua in hoc meam requiem et tranquillitatem ponam, ut, quamvis cum*

<sup>4. pro
aliorum
salute Chi
possessioni
pro tempore
renuntiabat</sup>

¹ 1 Thess. 2, 7. 8.   ² Phil. 1, 8.   ³ ib. 1, 23. 24.

⁴ Cf. S. Thom. II. II. q. 182 a. 2.   ⁵ Rom. 9, 3.

⁶ Cf. S. Thom. I. c.; Theodoret. in h. l.   ⁷ Exod 32, 31. 32.

jactura mea, tibi tamen placeam et multas animas ad te deducam, quae te fruantur in aeternum. Amen.

Ultimo vehementer extollit hanc Apostoli charitatem, quod extendebat se etiam ad inimicos et persecutores suos, quos tamquam amicos diligebat, implens erga eos omnes amoris leges. Et ita dicebat: *Maledicimur, et benedicimus; blasphemamur, et obsecramus*¹ pro iis, qui nos persequuntur. Et iterum, *ego autem, inquit, libentissime impendam et superimpendar ipse pro animabus vestris, licet plus vos diligens minus diligar*². Ex quo fiebat, ut, si aliqui propter invidiam aut contentionem aut quod pressuram ipsi existimarent se suscitare, *Christum praedicarent*, non solum ipsi hoc grave non esset aut de eis conquereretur aut eos impediret, sed *in hoc, inquit, gaudeo et gaudebo, ut Christus annuncietur, sive per occasionem sive per veritatem*³.

Ex his considerationibus intimum concipiam desiderium imitandi inflamatam hanc Apostoli charitatem erga meos proximos, bonos et malos, amicos et inimicos, respiciens in eis Christum Dominum nostrum, propter quem omnes diligi debent.

PUNCTUM IX.

Aliae virtutes cum charitate conjunctae: Ex hac Apostoli charitate insignes aliae virtutes ejus promanant, quibus suam perfectionem satis manifestavit. Aliquas nunc perpendemus.

1. obedientia: *Prima* est magna obedientia erga voluntatem divinam et omnes inspirationes, quibus se illa manifestabat; ideoque, quum ipsi inspiraretur, ut iret in *Macedoniam*⁴, aut in *Jerusalem*⁵, aut alio, statim eo se conferebat, etiamsi sciret, graves ob eam causam persecutiones

¹ 1 Cor. 4, 12. 13.   ² 2 Cor. 12, 15.

³ Cf. Phil. 1, 15—18.   ⁴ Act. 16, 9 sq.   ⁵ ib. 20, 22.

et labores in eo loco ipsum exspectare, quia majorem animae suae, quam vitae, et voluntatis divinae exsequendae, quam propriae quietis rationem ducebatur. Et postquam his omnibus paruissebat, nec de facto gloriabatur nec aliquid se fecisse existimabat. *Nam si evangelizavero, inquit, non est mihi gloria; necessitas enim mihi incumbit; vae enim mihi est, si non evangelizavero*¹. Bene memor erat Apostolus illius Christi sententiae: *Cum feceritis omnia, quae paecepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus; quod debuimus facere, fecimus*².

Secunda virtus fuit magna sollicitudo in custodia linguae et circumspectione verborum exactissima, sive praedicaret, sive conversaretur cum hominibus, ut constat ex iis, quae scripsit ad Corinthios: *Non sumus, sicut plurimi, adulterantes verbum Dei, sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo, coram Deo, in Christo loquimur*³. *O virum perfectum*⁴, vere religiosum, qui ita potuit linguam suam custodire, ut nec verbo laberetur, nec ejus religio esset vana, aut perfectio minueretur! Sed quis loquendo impingere poterit, qui sincera intentione ut ipse et divinam sequens inspirationem et attendens, quod ipsum Deus audiat, et agens de solo Christo loquatur?

Tertia virtus fuit intimum desiderium proficiendi in virtute et semper ulterius progrediendi. Nam post tot labores adhuc dicebat⁵, *se non esse perfectum et ad culmen pervenisse; sed, quae retro erant et quae jam praestitisset, oblitus ad ea, quae priora erant, et nondum obtinuerat, se ipsum extendens ad destinatum supernae vocationis Dei bravium perseguebatur.*

Quarta fuit admiranda dexteritas in conjungendis virtutibus, quae difficile alias conjunguntur, quales sunt humilitas et magnanimitas, mansuetudo et zelus,

¹ 1 Cor. 9, 16.   ² Luc. 17, 10.   ³ 2 Cor. 2, 17.

⁴ Cf. Jac. 1, 26.   ⁵ Cf. Phil. 3, 12—14.

sollicitud
omnes
naevos
evitandi:

desiderium
spiritualis
profectus:

viscera misericordiae et rectitudo justitiae, quia *castigabat*¹, quando opus erat, delicta et resistebat illis, qui non progrediebantur juxta veritatem et sinceritatem Evangelii, quod ipse praedicabat.

Quinta fuit ingens desiderium videndi Christum², Dominum nostrum, ob maximum amorem, quo illum prosequebatur, *gemens intra se ipsum, adoptionem perfectam filii Dei exspectans*³ ac dicens, *sibi vivere Christum esse et mori lucrum*⁴, quia morte obtenturus esset semper manere cum Christo.

*Et hoc desiderio dicebat, quamvis optaret peregrinari a corpore et praesens esse ad Dominum, sed tamen sive absentem sive praesentem se contendere illi placere*⁵.

*Ex his oriebatur fiducia et securitas illa, quam habebat de obtainenda gloria, ita ut potuerit dicere: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi. In reliquo reposita est mihi corona justitiae, quam reddit mihi Dominus in illa die, justus iudex, non solum autem mihi, sed et iis, qui diligunt adventum ejus*⁶. Hinc etiam nascebatur promptitudo illa et animi generositas, qua se offerebat ad moriendum pro Christo et pro bono animarum; quam animi promptitudinem ostendit in omnibus operibus totius vitae suae. Ejus enim vita fuit quaedam continuata et producta mors pro Christo et pro suis proximis. Et ita dixit: *Quia propter te mortificamur tola die, aestimati sumus ac vere tractati sicut oves occisionis*⁷; et alibi: *Semper nos, qui vivimus, in mortem tradimur propter Jesum*⁸; et iterum: *Quotidie morior per vestram gloriam, fratres, quam habeo in Christo Jesu Domino nostro*⁹.

Denique, quando ita tulit occasio, caput suum obtulit praecidendum pro Christo; et quamvis genus

t. desiderium
videndi
Christi;

5. secura
salutis
aeternae
fiducia;

6. mors
pro Cho
cum gaudio
suscepta.

¹ Cf. 1 Cor. 5, 5. ² Phil. 1, 23. ³ Rom. 8, 23.

⁴ Phil. 1, 21. ⁵ Cf. 2 Cor. 5, 8. 9. ⁶ 2 Tim. 4, 7. 8.

⁷ Rom. 8, 36. ⁸ 2 Cor. 4, 11. ⁹ 1 Cor. 15, 31.

illud mortis leve videretur, quia non fuit affixus cruci sicut S. Petrus, forte tamen ejus rei causa fuit, quod tota ipsius vita post conversionem suam talis fuerit, qualem hactenus diximus, quia scilicet, *confixus Christo erat cruci*¹, *ejus passionis stigmata in corpore suo portabat*², et *adimplebat in carne sua, quae deerant passionum Christi*³, applicans eorum virtutem et efficacitatem (omnibus suis laboribus ad id impensis) *corpori ejus, quod est Ecclesia*. Et hoc fervore paratus erat etiam crucis mortem subire, si fuisset sibi ita concessum; imo mille cruciatuum generibus mori cupiebat, ut magnum erga suum magistrum amorem ostenderet. O coelestis Magister, qui, postquam in coelum ascendisti, novum hunc discipulum eligens tua illum manu ita expolivisti et terrenis omnibus affectionibus spoliatum induisti divinis: per eundem supplex oro, ut et me in tuum discipulum accipias et copiosa tua gratia ita adjuves, ut te, sicut ille, possim imitari teque in ejus societate frui in aeternum. Amen.

MEDITATIO XXXII.

De vocatione Cornelii centurionis et revelatione, quam S. Petrus habuit circa gentium conversionem.

PUNCTUM I.

*Vir quidam erat in Caesarea, nomine Cornelius, centurio cohortis, quae dicitur Italica, religiosus ac timens Deum cum omni domo sua, faciens eleemosynas multas plebi, et deprecans Deum semper*⁴.

¹ Gal. 2, 19.   ² ib. 6, 17.   ³ Col. 1, 24.

⁴ Act. 10, 1, 2.

Dispositio
Cornelii
ad conver-
sionem:

1. Religionis
exercitium:

2. timor Dei:

3. ele-
mosynarum
larginio:

4. orationis
frequentatio:

Considerandae hic sunt excellentes virtutes, quibus hic vir se disponebat ad recipienda beneficia, quae Deus in illum contulit mentem ejus illuminans, ut Christi fidem susciperet, et Spiritus Sancti plenitudinem tribuens etiam cum dono linguarum, sicut Apostoli acceperant. Nam *primum* erat valde religiosus, deditus videlicet iis rebus, quae ad cultum Dei pertinebant et ipsius Dei obsequium. *Deinde* erat timens Deum, recedens ab omni peccato et sic implens utramque partem justitiae, discedere scilicet a malo et facere bonum. Eratque adeo insigne exemplum ejus in utraque hac parte, ut tota ejus domus ipsum imitaretur. Qualis enim est dominus, tales ejus famuli; et qualis paterfamilias, tales sunt ejus domestici. *Tertio* frequentes faciebat eleemosynas cuicunque ex populo petenti absque discrimine aut acceptione personarum. *Quarto* deditus erat orationi; dicitur enim, quod deprecaretur Deum semper, valde scilicet frequenter et continuante in horis ad id designatis, id quod apparet ex eo, quod consuetudinem servaret orandi hora nona, ut ipsem asseruit: *Orans eram hora nona in domo mea*¹. Quamvis enim natione esset gentilis, in hujusmodi tamen operibus occupabatur, quia Deus benigne illum suis auxiliis praevenit, et ipse studiose imitabatur exemplum bonorum illius civitatis, cum quibus versabatur. Hunc Dominus noster tamquam exemplum proponit ad pudorem eorum, qui, fidem Christi habentes ejusque auxilia et sacramenta percipientes, non tamen faciunt, quod ille gentilis et miles faciebat.

Deinde considerandus est modus, quo Christus Dominus eum vocavit, ut lumen et perfectionem, quae illi deerat, impertiret. Nam *vidit in visu manifeste, quasi hora diei nona, Angelum Dei introeuntem ad se et*

Modus
vocationis:

¹ Act. 10, 30.

dicentem sibi: Cornelii. At ille, intuens eum, timore corruptus dixit: Quid est, domine? Dixit autem illi: Orationes tuae et eleemosynae tuae ascenderunt in memoriam in conspectu Dei. Et nunc mitte viros in Joppen et accersi Simonem quendam, qui cognominatur Petrus; . . . hic dicet tibi, quid te oporteat facere¹. In hoc
 1. Suavis et
 appareat suavis Dei nostri providentia, quod ita at-
 tendat saluti et perfectioni suorum electorum. Nam
 quam videt aliquem ex parte sua et juxta facultatem
 suam et vires divino subsidio adjutas facere, quod
 scit et potest, statim ipse adest, ut illum doceat, quae
 nescit, et auxilium praebat ad praestandum, quod
 alias non posset, adhibens ad hoc etiam extraordinaria
 media et miracula, quando necessitas exigit, sicut in
 hac occasione eum fecisse adverimus. Ex quo magnam
 fiduciam concipiam de hac paterna Dei providentia
 et magnas dicam laudes ob tot beneficia, quae nobis
 confert. O dilekte mi, cur tu non sis mihi curac,
 qui tantam de me curam geris? Secura et certa erit
 mihi salvatio, si tu ejus curam suscepis et speciali
 providentia tua respicias, quid mihi desit, ut statim
 subvenias. Concede mihi, Domine, ut praestem ego,
 quidquid scio et possum facere; ostende vero mihi
 coelesti tuo lumine, quod non intelligo, et adjuva tua
 gratia, ut illud exsequar.

Perpendam praeterea, quod Angeli, praecipue
 custodes, omnes sint administratorii spiritus² provi-
 dentiae Dei, in ministerium missi ad nostram salutem,
 et ipsis incumbit assistere invisibiliter orantibus et
 eorum orationes et bona opera coram Deo offerre³;
 et ita Angelus hic custos centurionis illi apparuit
 oranti dixitque duo: Primum, quod ejus orationes et
 eleemosynae ascendissent in memoriam in conspectu Dei
 (non itaque remanserant in terra, sed pervolarunt ad

suavis et
 sollicita Dei
 providentia —

quae mihi
 fiduciam
 afferre debet;

2. Angelorum
 erga homines
 cura;

¹ Act. 10, 3—6.   ² Hebr. 1, 14.   ³ Cf. Tob. 12, 12.

coelum), nec Deus earum esset oblitus, sed praesentes illas haberet in sua memoria, eaeque in ejus conspectu perseverarent, sollicitantes et procurantes expeditionem salutis et perfectionis ipsius Cornelii. Et utraque simul-ascendit, quia oratio adjuvat eleemosynam et vicissim eleemosyna orationem. Quare si vis, anima mea, salutis tuae negotium apud Deum feliciter expediri, dirige ad eum istos duos procuratores et sollicitatores, quibus in coelo nulla est porta clausa; nam *oratio humiliantis se nubes penetrabit, . . . et non discedet, donec Altissimus aspiciat*¹; et *conclude eleemosynam in corde pauperis, haec pro te exorabit ab omni malo*². Eleemosyna enim est oratio, non oris, sed operis.

3. recursus
tamen ad
homines
ministros
Chi neces-
sarius.

Secundum, quod Angelus dixit Cornelio, fuit, ut accerseret Simonem, qui diceret, quid oporteret eum facere. In quo advertimus, quod providentia divina, quamvis nos gubernet per Angelos in iis rebus, quas non possunt homines praestare, in iis tamen, quas illi praestare possunt, per eos vult nos gubernare. Quare Angelus noluit Cornelio dicere, quid oporteret eum facere, quamvis potuisse, sed remisit illum ad S. Petrum, ut ex ejus ore illa audiret; et simul S. Petro inspiravit, ut ad eum docendum accederet. Discam itaque hinc subjicere me huic modo gubernationis, quem Deus constituit, tum ut suos ministros honoret, tum ut omnes in humilitate contineat ob mutuam necessitatem, qua alii aliis indigemus, sicut de Saulo et Anania in proxima meditatione observavimus.

PUNCTUM II.

Vocavit Cornelius duos domesticos suos et militem metuentem Dominum, . . . et misit illos in Joppen . . . Propinquantibus illis civitati, ascendit Petrus in superiora,

¹ Eccl. 35, 21.   ² ib. 29, 15.

*ut oraret circa horam sextam. Et cum esuriret, voluit gustare. Parantibus autem illis, cecidit super eum mentis excessus sive ecstasis animae cum suspensione sensuum*¹.

S. Petrus
inter
orandum
admonetur

Hic est perpendenda laudabilis Apostolorum consuetudo in orando. Eligebant enim et locum et tempus et horam, ad orandum apta, ut hic appareat. Nam S. Petrus ascendit in altum ad recessum sive locum separatum domus, ut liber esset a strepitu hominum, qui in parte inferiori versabantur.

I. Oratio
loco et ten-
pore apta
facienda;

In quo proponitur nobis opus perfectae orationis, quod est elevatio spiritus in Deum², rejecto strepitu imaginum importunarum, quae fervent in parte inferiori animae. O Deus aeterne, qui dixisti, ut ad *orandum intrarem in cubiculum meum et, clauso ostio*³, quietius et omnino in silentio et in abscondito orationem meam offerrem: adjuva me gratia tua, ut recipiam me ad altissimum spiritus mei conclave, ut ibi orem et adorem te in spiritu et veritate.

2. status
temporibus
exercenda

Elegit etiam ad orandum horam sextam, sicut Cornelius habebat horam nonam, sequentes in hoc consuetudinem justorum Israël, qui ter in die orabant, hora scilicet tertia, quae est circa horam nonam mane, et sextam, quae est in meridie, et nonam, quae est tertia post meridiem. Quam consuetudinem etiam David⁴ et Daniel⁵ et caeteri Apostoli⁶, servarunt, quamvis studiosius Apostoli, propterea quod hora tertia Spiritus Sanctus descendit super illos, sexta vero Christus concendit crucem et nona exspiravit et ad limbum spoliandum descendit⁷. Ex hoc concipiam firmum et efficax propositum designandi certas horas orandi et, quando constituta hora advenerit, reliqua omnia dimittendi, ut orationi satisfaciam; quod fecit

¹ Act. 10, 7—10. ² Cf. S. Thom. II. II. q. 83 a. 17.

³ Cf. Matth. 6, 6. ⁴ Ps. 54, 18. ⁵ Dan. 6, 10.

⁶ Act. 3, 1. ⁷ Cf. S. Cassian. de coen. instit. lib. 3 c. 3.

S. Petrus in hac occasione. Qui etsi esuriret et vellet gustare, non tamen orationem suam dimisit, sed ante cibum sumendum ad eam accessit, ut prius spiritui cibum daret, quam corpori.

3. est occasio
communionis;
qua Deus
favores suis
communicat.

Deinde considerandum est, quod Christus Dominus noster, ut suos electos extraordinariis favoribus prosequatur, eligere soleat certum locum et tempus opportunum; et quidem, ut plurimum, eligit locum separatum et tempus orationis. Nam quando homo ex parte sua studet accedere ad Deum et ad ejus conspectum spiritu ascendere, tunc Deus speciales favores, quos potest et vult, illi ostendit; et ita in hac occasione suspendit sensus Petri eumque spiritu elevavit, ut videret occulta Dei, et hanc suspensionem vocat *mentis excessum*¹. Anima enim a se ipsa exiens supra se et supra vires suas elevatur. Et quando id fit violentia quadam interna, appellatur raptus; rapit enim Deus spiritum et cogit ascendere, sicut contigit S. Joanni², ad videnda divina mysteria. Ex quo intelligam, quamvis non sit tutum tales mentis excessus optare et quaerere, debere tamen me excessum illum amoris desiderare et procurare, qui, me extrahens a me ipso, transferat ad Christum, ita ut cum Apostolo dicere liceat³: *Vivo jam non ego, vivit vero in me Christus.* Nam, deserens omnia temporalia et me ipsum cum illis, desino esse meus⁴ et totus incipio esse Christi, oblectans me cogitando de ipso et loquendo de ipso et studendo illi in omnibus placere. O vere Deus amoris, jaculare in me excessum hunc amoris! O amor omnipotens, rapias cor meum et transferas in locum, ubi tu es, ut semper sim tecum amore conjunctus, et tu, in me vivens, amore tuo gubernes.

¹ Act. 10, 10; cf. 2 Cor. 5, 13.   ² Cf. Apoc. 4, 2.

³ Gal. 2, 20.   ⁴ Cf. Dionys. de div. nom. cap. 4 § 13; S. Thom. II. II. q. 175 a. 2 ad 2.

PUNCTUM III.

In hoc mentis excessu vidit S. Petrus coelum apertum, et descendens vas quoddam velut linteum magnum quatuor initiis submitti de coelo in terram, in quo erant omnia quadrupedia et serpentia terrae et volatilia coeli. Et facta est vox ad eum: Surge, Petre, occide et manduea. Ait autem Petrus: Absit, Domine, quia nunquam manducavi omne commune et immundum. Et vox iterum secundo ad eum: Quod Deus purificavit, tu commune ne dixeris. Hoc autem factum est per ter, et statim receptum est vas in coelum¹.

Visio a
S. Petro
habita.

Considerandum hic primo, quod Christus Dominus 1. Deus per noster, sicut, quam in hac vita mortali praedicaret, figura nos utebatur parabolis et similitudinibus ad aperienda instruit — mysteria regni coelorum, ita spiritualiter uti consuevit hujusmodi similitudinibus, imprimens earum figuras imaginationi, in quibus quasi adumbratur mysterium, quod ipse vult, sicut hic fecisse appareat cum S. Petro, et fecit cum S. Joanne in revelationibus apocalypsis, et etiamnunc sese communicat hoc modo, quibus vult. Mihi autem solum incumbit, ut, si commode possim, efformem in imaginatione mea figuras earum rerum, quas ipse nobis revelavit in fide, verbi gratia Christum Dominum infantem factum, in praesepi positum, columnae alligatum, cruci affixum, ut hujusmodi figuris ad majorem ejusdem Domini amorem exciter, prout in illis proponitur; reliqua omnia Dei providentiae relinquam, ut ipse faciat, quod magis expedit. Sed in hac tamen figura, quae fuit S. Petro ostensa, vehementer resplendet infinita Dei Domini nostri charitas, qua vult in suam Ecclesiam et in coelum ipsum admittere, quod in se est, omnes peccatores hujus mundi, avaros, carnales et superbos, tribus illis gene-

*hujus
figurue
spiritualis
sensus;*

¹ Act. 10, 11—16.

ribus animalium, quadrupedum, serpentium et volatilium, expressos, quos colligit non solum ex angulo illo Judaeae, sed ex quatuor mundi partibus. Ad hoc enim e coelo descendit ipse in terram et induit purissimum sacratissimae suae humanitatis linteum; ad hoc instituit suam Ecclesiam candidam et puram, non habentem maculam neque rugam; eo direxit praedicationem quatuor evangeliorum, quorum doctrina est de coelo ad salutem et vitam mundi. Gratias tibi, dulcissime et benignissime Jesu, ob infinitam charitatem, qua vocas omnes peccatores, quos omnes vis humeris tuis impositos ad coelum portare. O dilectemi, quomodo tales feras et serpentes admittes in linteum adeo candidum et purum? In desertis et speluncis terrae eorum habitatio esse deberet; quomodo ergo inde extractos in isto linteo colligis, ut inferas in coelum et habitationem illis in aeternis mansionibus constituas? Ex nunc non amplius diffidam de immensa tua misericordia, quae adeo est prolixa et profusa in subveniendo nostrae miseriae.

*Z. monitum
Petri ad
confessarios
spiritualiter
translatum;*

Deinde perpendam, quid illa voce significetur, Petro quidem facta, sed in eo omnibus etiam Christi ministris: Occide et manduca; quasi diceretur: Siquidem esuris et comedere appetis, occide istas feras, istos serpentes et aves rapaces et comedere ex eis; ut significetur, ad sacerdotes et confessarios et ministros Christi pertinere, ut occidant peccatores quoad illorum peccata, auferentes illis vitam carnalem et bestialem, qua vivebant, adhibitis sacramentis baptismi et poenitentiae, et eos comedant, Ecclesiae illos inserentes tamquam ejus membra et Christo unientes charitate et vitae similitudine. Nam Christus Dominus noster horret rejicitque peccatores viventes, qui scilicet vivunt in peccato, admittit vero recipitque intra se peccatores mortuos peccato, quia haec mors novam illis adfert vitam gratiae. O Deus aeterne, siquidem tuis ministris

mandas, ut occidant et manducent, tu ipse, Domine, occide et manduca per eos, efficaciter eos adjuvans, ut impleant, quod ex tanta tua misericordia illis praecipis.

Tertio perpendam, quid S. Petrus responderit, qui tunc non satis erat certus de voluntate Dei circa admittendos gentiles in Ecclesiam. Hoc enim significabat, quod recusaret comedere illa animalia immunda secundum antiquam legem. Sed vox de coelo dixit illi: *Quod Deus purificavit, tu immundum et commune ne dixeris;* quasi diceret: Ne recuses ad meam fidem et religionem admittere, quos ego in aeterna mea ordinatione elegi, ut sint sancti, quamvis tibi improbi videantur. Ex quo apparet, quam aduersetur Spiritui Sancto, quod praedicatores et confessarii horreant peccatores, qui ad ipsorum pedes accedunt, quamvis sint abominandi, siquidem illos Deus trahit, ut convertat et faciat justos. O immensa Jesu charitas, quam tu varias adinvenis vias, ut manifestes amorem, quam habes erga peccatores! Quis horreat illos recipere, quos tu non horres vocare? qui hunc eibum comedere recuset, quem tu asseris esse sanctum? Da mihi, dulcissime Domine, hanc famem salvandi peccatores, ut cum voluptate illos manducem et corpori tuo inseram per gratiam, quos tu attrahis vera poenitentia.

Denique perpendam, hanc vocem factam esse per ter, ut magis penetraret et imprimeret cordi Petri, sicut ter fuit interrogatus de amore erga Christum et ter illi fuit dictum, ut pasceret oves Christi. Mox vero *vas illud fuit receptum in coelum in signum, quod Deus haberet coelum apertum gentibus, quae converterentur, quantumvis fuerint magni peccatores.*

Exulta, anima mea, quum vides recipi in coelum linteum illud, plenum quadrupedibus, serpentibus et volatilibus rapacibus, magnis videlicet peccatoribus,

*3. quantum
opere Deo
contrarium
sit, pecca-
tores in-
mundos
repellere;*

*repetitus
almonitio,
quo altius
haereret.*

non quidem vivis, sed mortuis, at culpae mortuis,
vivis autem per gratiam. Stude occidere in te vitam
hominis veteris et resurge cum Christo ad vitam ho-
minis novi, ut, cum eo coelum ingressus, sedem accipias
in throno ejus gloriae. Amen.

PUNCTUM IV.

Dum intra se haesitaret Petrus, quidnam esset visio,
quam vidisset, ecce viri, qui missi erant a Cornelio, . . ad-
stiterunt ad januam . . Dixitque Spiritus Petro: Ecce
viri tres quaerunt te. Surge . . et vade cum eis, nihil
dubitans, quia ego misi illos . . Sequenti autem die
profectus cum illis . . introivit in domum Cornelii;
Cornelius vero exspectabat illos, convocatis cognatis suis
et necessariis amicis. Et quum cognovisset Petrus a
Cornelio, quae illi accidissent, et ipse coepisset illis
praedicare Jesum, adhuc eo loquente, cecidit Spiritus
*Sanctus super omnes, qui audiebant verbum, . . et loque-
bantur linguis, magnificantes Deum¹.*

Perpendendum hic, quod Christus Dominus noster,
 etiamsi ostendat servis suis aliquam visionem, interdum
 tamen non aperit, quid sibi illa velit; quod facit ex
 sua providentia, tum ut illi solidius in humilitate
 teneantur, tum ut orationibus suis ejus intelligentiam
 a Deo impetrant, aut etiam ut tempore et opportuni-
 tate, qua magis expedit, eam illis aperiat, sicut nunc
 evenit S. Petro, qui, Spiritus Sancti voci obediens,
 profectus est ad locum, ubi Cornelius cum suis illum
 exspectabat. Quibus dum ipse Jesum Christum cruci-
 fixum ferventissime praedicaret, omnes audientes cre-
 diderunt et Spiritum Sanctum acceperunt etiam cum
 dono linguarum.

Hic vero perpendenda est infinita Dei liberalitas,
 qui tot dona his gentilibus simul dederit, ut intelli-

Aggregatio
donus
Cornelli ad
Ecclesiam.

1. Cur Deus
S. Petrus
sensum
visionis
non statim
docuerit;

2. Liberalis
donorum Del
profusio in
gentiles.

¹ Act. 10, 17 sqq.

gamus (quod S. Petrus hic dixit): *Quia non personarum acceptor Deus¹*, siquidem donum adeo pretiosum, atque est Spiritus Sanctus, ita profuse dedit quibusdam hominibus, qui fuerant bestiae et serpentes, quia haec animalia tamquam deos adoraverant; et iis, qui serpentum linguas habuerant ad blasphemandum verum Deum et proximos veneno inficiendos, impertit linguas igneas, quibus Deum glorificant et ejus magnalia praedicent. Et quamvis sensim Deus illos sermone S. Petri illustrabat et emolliebat, repente tamen et in momento eos transmutavit, justificavit et gratiis ac donis implevit cum magnis laetitiae jubilis. Qui omnes, ita statuente S. Petro, baptismum suscepérunt et cum eo novum etiam gratiae et laetitiae augmentum, ipso quoque sancto Apostolo vehementer exultante ob has gentilitatis primitias, quas hodie suo magistro offerebat, cui sit honor in aeternum. Amen.

MEDITATIO XXXIII.

De admirandis virtutis exercitiis, quibus Beata Virgo post Spiritus Sancti adventum occupabatur.

Ut mysteriis gloriose Christi Domini nostri (cujus gloria tunc quodammodo fuit completa, quum secum habuit matrem suam glorificatam) finem imponamus, adjungendae hic sunt meditationes aliquae de vita, transitu et assumptione gloriae ejusdem Virginis sanctissimae, quae post Spiritus Sancti adventum (ut insinuat Ecclesia in Evangelio, quod assignavit cantandum in die assumptionis ejus) elegit meliorem Mariæ partem, non tamen omnino reicta parte

---

¹ Act. 10, 34.

Marthae; quin potius optimum, quod in ea erat, accepit, attendens non solum, ut Dei contemplationi vacaret, sed bono quoque spirituali proximorum pro gloria Filii sui et consolatione primaevae Ecclesiae. Quae causa fuit potissima, cur Christus Dominus eam non statim acceperit secum in coelum, sed quindecim annos ultra reliquerit in terra, ut in ejus absentia praestaret ipsa officia, quae ipse cum suis discipulis facere consueverat, eo modo, qui in sequentibus proponetur.

PUNCTUM I.

B. M. V.
exemplar
erat vitae
communis
ejusque
virtutum.

Primum considerandum, quod beatissima Virgo domina nostra, a Spiritu Sancto illustrata, non se recepit ad loca deserta, sicut fecit Magdalena, sed ad imitationem Filii vitam elegit communem inter reliquos discipulos, ut suo illos exemplo adjuvaret, perfectissime observans consilia evangelica, a qua illi ea servare didicerunt.

A. In
consilio
evangelicis:
I. Pauper-
tate,

Primum amplexa est evangelicam paupertatem, voto se obstringens ad illam servandam, nisi forte ante hoc tempus tale votum ediderit (quod videtur magis certum); sed nunc severius et exactius illud servavit, vivens ex eleemosyna, quam Apostoli fidelibus et reliquis viduis dividebant singulis, prout cuique opus erat¹. Ipsa vero melius, quam S. Paulus, contenta erat habens alimentum, et quibus tegeretur², recenti semper memoria tenens fel et acetum ac nuditatem Filii sui in cruce, cujus comparatione parum semper existimabat esse, quod ipsa patiebatur. Ideoque ut vere pauper spiritu cupiebat majores semper paupertatis effectus experiri; cui paupertati tamquam sororem ejus humilitatem adjunxit, quam Saneti eodem nomine

¹ Cf. Act. 4, 35.

² Cf. 1 Tim. 6, 8.

appellant, de qua propterea peculiaris postea fiet meditatio.

Deinde excellentem praestitit obedientiam, non solum circa ea, quae Christus Dominus noster in lege sua evangelica stabilita reliquit, sed etiam circa ea, quae S. Petrus et caeteri Apostoli toti Ecclesiae servanda constituebant, primam se exhibens in obediendo et subjiciendo se omnibus hujusmodi statutis, memor illius Filii sui sententiae: Quicunque fecerit voluntatem Patris mei, qui in coelis est, ipse meus frater et soror et mater est¹. Ideoque in nulla re adeo voluit ostendere, se matrem esse Christi, atque in obediendo ipsi et iis, quos ille suo loco reliquerat. O Virgo celsissima, gaudeo, quod te videam Christi Domini mei matrem duplici titulo et nomine, tum quod in tuo utero illum genuisti, tum quod etiam in tuo spiritu conceperis per imitationem ejus perfectam. Superest tantum, ut tertio quoque alio titulo fias ejusdem mater, *gignendo* videlicet illum etiam spiritualiter in cordibus fidelium². Gignas illum in anima mea, impetrando mihi, ut semper ille in ea vivat. Amen.

Tertio excelluit in custodia castitatis (de qua dictum est part. 2.). Nam voto se obstrinxit et re ipsa perpetuo servavit puritate majori, quam angelica. Quamobrem Ecclesia sancta non solum eam virginem virginum appellat, sed etiam ipsam virginitatem, dicens: Sancta et immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam, nescio. Id tantum nunc addo, sicut arca testamenti, compacta ex lignis setim (quod est lignum incorruptibile), deaurata erat auro mundissimo intus et foris³, sic Virginem sanctissimam incorruptibilem suam castitatem purissimis virtutibus exornasse, tam iis, quae externis operibus perficiunt corpus, quam quae

¹ Matth. 12, 50.   ² Cf. 1 Cor. 4, 15 et Gal. 4, 19.

³ Cf. Exod. 25, 10. 11.

R. In
aliam
virtutem
comitatu:

internis perficiunt spiritum, ut, juxta Apostolum, eminenter *esset sancta corpore et spiritu*¹. Harum alias expendemus, quas S. Ambrosius² refert ad castitatis custodiam.

1. *Modestia*, *Prima* fuit *rara modestia* in omnibus externis corporis motibus simul cum coelesti quadam compositione in aspectu, incessu et modo loquendi, ita ut externus corporis habitus exemplar esset internae sanctitatis et spiritus. Et ex facie externa ejus aedificii conjici poterat interni aedificii pulchritudo, ut nescio quid splendoris divinitatis in ea appareret.

2. *loquendi
puretate*, *Secunda* fuit silentium admirandum, prudentia plenum, quia solum loquebatur, quando erat necesse, idque verbis paucissimis et voce valde humili, ut constat ex iis, quae referuntur in Evangelio. Quam obrem ait sponsus: *Sicut vitta coccinea labia tua*³, his innuens, ipsam stringere verba sua, ne diffuerent, indicis tamen et signis magnae charitatis, ut suo loco est dictum.

3. *temperantia et abstinentia*, *Tertia* fuit singularis temperantia et abstinentia, servans in refectione regulam quandam coelestem, quam referens S. Ambrosius⁴, *cibus*, inquit, *plerumque obvius, qui mortem arceret, non delicias ministraret*. Obvium, inquit, qui ubique inveniretur, et in ea quantitate, quae sufficeret, ne fame periret. Et praeterea post Filii ascensionem implevit, quod ipse futurum dixerat illis verbis⁵: *Numquid possunt filii sponsi lugere, quamdiu cum illis est sponsus? Venient autem dies, cum auferetur ab eis sponsus, et tunc jejunabunt*. Ipsa ergo plurimum jejunabat, tum maxime, quum aliquid a Deo petebat pro bono Ecclesiae, addens etiam orationi jejunium et poenitentiam, sicut ipsa revelasse dicitur S. Elisabethae.

¹ 1 Cor. 7, 34.   ² De virgin. lib. 2 cap. 2.   ³ Cant. 4, 3.

⁴ l. c. n. 8.   ⁵ Matth. 9, 15.

Quarta fuit stupenda vigilia. Ut enim idem Sanctus 4. vigilia, refert, solum dormiebat, quantum ad vitam sustentandam esset necessarium, idque quum somnum expellere non posset. Sed nec tunc omnino otiosa erat; nam, corpore dormiente, anima vigilabat, sive, quod legerat, repetendo, sive, quod interruperat, continuando, aut aliquid exsequendo, quod facere proposuerat, aut aliquid recens proponendo variis affectibus spiritus, juxta illud Canticorum: *Ego dormio, et cor meum vigilat*¹.

Quinta insignem adhibuit diligentiam in externis omnibus operibus, quae ad cultum Dei et obsequium Filii sui, gubernationem pauperculae sua domus et commodum proximorum pertinebant, adimplens magna sollicitudine opera religionis, pietatis ac misericordiae. Hanc virtutem S. Ambrosius ponderans conjungit praecedentibus his verbis: Quid ego exsequar ciborum parsimoniam, officiorum redundantiam? alterum ultra naturam superfuisse, alterum paene ipsi naturae defuisse, illie nulla intermissa tempora, hic congeminatos jejunio dies.

Sexta fuit vigilantissima cordis sui custodia, de qua Sapiens: *Omni custodia serva cor tuum, quia ex ipso vita procedit*². Quare, quum domo erat exeundum, etsi comitem haberet, nullo tamen meliore sui custode, quam se ipsa utebatur, semper invigilans sensuum suorum custodiae, motuum corporis compositioni, et ut cor suum purum servaret Deo suo, cui solum placere cupiebat, nihil pendens vana judicia et sermones hominum. Nam, ut idem S. Ambrosius inquit, *arbitrum mentis solita erat non homines, sed Deum quaerere*, cuius gloriam ut semper respiciebat, ita semper optabat et, quoad poterat, quaerebat. O Virgo suprema, coelestibus Angelis purior, gaudeo et animo exsulto, quod virginum sis speculum et religiosorum exemplar ac

¹ Cant. 5, 2. ² Prov. 4, 23.

perfectionis evangelicae magistra. Supplica ergo Filio tuo, ut virtutibus tuis me exornet, ut omnia ejus consilia perfecte custodiam. Amen.

PUNCTUM II.

Quamvis Virgo sacratissima altissimam semper habuerit orationem et contemplationem, ut in secunda parte fuit dictum: sed ut aetate, ita etiam perfectione in Dei donis crescebat, et nominatim in hoc ipso orationis et contemplationis; circa quod aliqua sunt expendenda, in quibus juxta exiguae nostras facultates imitari eam possumus.

<sup>B. Marine v.
altissima
oratio:</sup> Primum est, quod speciali privilegio removerit a se quatuor illa orationis et contemplationis impedimenta, quae S. Bernardus¹ vocat *culpam mordentem, curam pungentem, sensum egentem et irruentia imaginum corporearum phantasmata*. Non itaque fuit Virgo sacratissima sicut illa *Sulamitis*, quae a suis passionibus captiva tenetur et *conturbatur propter quadrigas Aminadab*², quatuor videlicet harum rotarum currus, dum propter illas oculos suos avertit a Deo in oratione, donec ille efficaciter eam vocet, quater dicens: *Revertere, revertere, Sulamitis; revertere, revertere, ut intueamur te.* Nam Virgo haec sacratissima semper intuebatur Deum, nulla re eam divertente aut vel ad momentum ab hoc aspectu retrahente.

<sup>1. ab omni-
bus impedi-
mentis
libera,</sup>

<sup>2. omnibus
virtutibus
adjuta,</sup>

Ad quod conferebat, quod omnes virtutes, quae ad orationem et contemplationem disponunt et quibus tamquam alis in coelum sublevatur, valde perfectas haberet, praecipue fidem vivam mysteriorum divinorum, confidentiam magnam in Deum, humilitatem profundissimam et super omnia accensissimam charitatem, eminentem sapientiam et reliqua Spiritus Sancti dona.

¹ Serm. in Cant. 23 n. 16.

² Cant. 6, 12.

Et quod hae virtutes essent nunc in ea magis adultae et perfectae, ideo et ipsa contemplatio perfectior erat. Quamobrem majori cum admiratione Angeli nunc dicebant: *Quae est ista, quae ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhae et thuris et universi pulveris pigmentarii?*¹ ac si dicerent: Quae est ista plena myrrha mortificationis, thure orationis et odoriferis omnium virtutum pulveribus, quae, in prunas charitatis conjectae, suavissimum exhalant fumum contemplationis, qui, semper ascendens, eo pervenit, ut nostrum effugiat aspectum, et assequi non possimus? O Virgo sanctissima, animo exsulto, quod, vivens adhuc in terra, semper tuam conversationem habeas in coelo volesque tam alte, ut ipsis Angelis, te aspiciens, magnum adferas stuporem. Trahe me, o Virgo piissima, post te in odorem tuorum exemplorum et accende in anima mea tantae charitatis ignem, ut, quidquid in ea est terrenum, consumatur, et ad coelestia contemplanda illam sublevet.

Tertio frequentissime loca illa visitabat, in quibus ejus Filius mysteria nostrae redemptionis fuerat operatus, hortum Gethsemani, montem Calvarium, sanctum sepulchrum et montem olivarum, ex quo ad coelos ascenderat, et sacrum ipsum coenaculum, in quod Spiritus Sanctus descenderat et ubi sacramissimum Eucharistiae Sacramentum fuerat institutum. Accedebat vero ad haec loca magna reverentia ac devotione et altissima contemplatione mysteriorum, quae in eis gesta fuerant, novas circa eadem accipiens illustrationes. O Virgo suprema, si licuisset gressus et vestigia tua in istis itineribus sequi et ascendere tecum ad *montem myrrhae et ad collem thuris*², ut attenderem, sicut tu attendebas, quod Christus in isto monte fuit perpessus, et quomodo in isto colle ille oravit! Duc

^{3.} visitatione
sacerorum
locorum
accensa,

¹ Cant. 3, 6.   ² ib. 4, 6.

me, o domina, vel nunc tecum et ita dirige, ut recte ascendam, et ita illustra, ut magno spiritus mei emolumento illa contempler.

4. quovis
loco et
tempore con-
tinuata,

Quarto orabat Virgo haec sacratissima instanter in omni loco et tempore majorique continuatione, quam oraverit pura alia creatura, exsequens Filii sui consilium: Quia oportet semper orare et non deficere¹. Orabat et contemplabatur die ac nocte, etiam quum manibus laboraret; etiam dum dormiret (sicut jam diximus), frequentissime de Deo cogitabat, qui eam tune non minus jucundis visionibus visitabat, quam patriarcham Jacob, quum *in somnis vidi regnum Dei in illa scala, quae, stans super terram, coelum tangebat*².

5. extra-
ordinariis
denis aucta,

Et universim in sua contemplatione extraordinarios et majores favores accepit, quam Sancti omnes veteris et novi testamenti. Apparebat illi saepe Deus sicut Moysi, loquens illi non per aenigmata et figuratas aut per somnium, sed ore ad os et facie ad faciem³, idque ita clare, atque in hac vita fieri potest. Rapiebatur, sicut Apostolus, usque ad tertium coelum et in ipsum paradi- sum, ubi audiebat arcana verba Dei, quae non licet homini loqui⁴. Fuit etiam sicut S. Joannes Evangelista⁵ spiritu elevata, ut res futuras praevideret, idque majori, quam ille, luce. *Vidit saepe gloriam Dei, sicut S. Stephanus⁶, et Filium suum Jesum stantem a dexteris Dei.* Denique tantae erant spirituales deliciae, ut Angeli admirati dicarent: *Quae est ista, quae ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super dilectum suum?*⁷ quasi dicarent: *Quae est ista, quae per contemplationem sensim ascendit usque ad coelum et in eo ascensu tantam accipit deliciarum copiam tantumque favorem,*

¹ Lue. 18, 1.   ² Cf. Gen. 28, 12.   ³ Cf. Num. 12, 8.

⁴ Cf. 2 Cor. 12, 2. 4.   ⁵ Apoc. 1, 10.   ⁶ Act. 7, 55.

⁷ Cant. 8, 5.

ut suo semper dilecto innitatur, amore illi conjuneta
et firma ac singulari fiducia eidem innixa?

O Virgo sanctissima, animo exsulto, quod te videam
tot spiritus deliciis plenam adeoque tuo dilecto amore
conjungetam. Bene illas es promerita plurimis tuis
laboribus, ejus causa perpessis. Licet tibi dicere cum
Davide: *Secundum multitudinem dolorum meorum in
corde meo consolationes tuae laetificaverunt animam
meam*¹. Communica, domina, vel guttulam coelestis
istius liquoris huic servo tuo, ut exciter ad *currendam
viam mandatorum Dei, dilatato ita corde meo*².

Ultimo perpendam, quod sacratissima haec Virgo
extraordinaria fide, reverentia ac devotione quotidie
communicarit, ut, Filium suum in sanctissimo Sacra-
mento suscipiens, quotidie recens ei uniretur, sese
cum eodem, in Sacramento existente, oblectans, donec
ad gloriam perveniret, ubi clare eum videret.

In singulis porro Communionibus tantum gratiae
augmentum recipiebat ob suam excellentissimam dis-
positionem, ut sit impossibile verbis illud declarare;
saepissime vero etiam in ea forma, qua est in ipso
Sacramento, se illi ostendebat, sicut postea aliquibus
servis suis fecisse legitur. O Virgo sacratissima, ex
animo gaudeo, quod te videam renovare quotidie
primam illam mentis laetitiam, quam habuisti in Filii
tui incarnatione, dum eundem sacramentaliter condis
in tuo pectore, quem tune in tuo utero concepisti.
Per eundem tuum Filium oro supplex, ut ab eo talem
mihi dispositionem impetres ad ipsum in Communione
recipiendum, ut gratia me hic repleat et fruar eo postea
tecum in gloria. Amen.

¹ Ps. 93, 19.   ² Cf. Ps. 118, 32.

PUNCTUM III.

Quoniam sacratissima haec Virgo domina nostra quotidie *ingrediebatur in cellam vinariam*¹ Filii sui, in ea accendebatur desiderio exercendi ordinate omnes actus et opera charitatis; ex qua oriebatur in illa zelus quidam gloriae Dei et salutis animarum ardentissimus, sed simul ordinatissimus, in quo licebit cuique illam imitari.

Primum vehementer desiderabat salutem omnium hominum, quam omnibus, quibus poterat, viis procurabat, nunc pro ipsis praedicatoribus Evangelii orando, quo Deus vim et efficaciam verbo suo daret, nunc pro ipsis peccatoribus, ut Deus illorum corda tangeret et converterentur. Et ita licet credere sanctissimae hujus Virginis orationibus tot millia hominum fuisse conversa prima et secunda S. Petri concione. Et ipse S. Paulus, pro quo illa non minus oravit, quam S. Stephanus, conversus est. Orabat et pro ipsis martyribus, ut Deus illis constantiam daret et victoriam. Tenente autem ipsa *elevatas* ad Deum manus multo melius, quam *Moyses, cum vinceret Israël*², quomodo non vincerent illi, pro quibus illa orabat? Ora, Virgo suprema, pro hoc servo tuo, quum pugnat adversus suos hostes; nam, te orante pro me, ego vincam per te, ideoque tua erit gloria victoriae meae.

Deinde animas quoque adjuvabat raro exemplo vitae suae, quae erat praedicator quidem mutus, sed efficacissimus ad movendum ad omnem virtutem; nam splendebat in ea quaedam divinitas adeo magna, ut nisi fides intellectum corrigeret, existimari potuisset, eam esse Deum, sicut erat Filius ejus³.

Verbo praeterea plurimum adjuvabat ipsos Apo-

R. Mariae V.
zelus Dei
et anima-
rum

1. Salutem
hominum
vehementer
invahat
oratione,

2. exemplo
sanctissime
vitae,

¹ Cf. Cant. 2, 4.   ² Exod. 17, 11.

³ Cf. Dionys. de div. nom. cap. 3.

stolos, docens mysteria fidei, quae ipsa magis in particulari et majori coelesti lumine noverat; consolabatur quoque et excitabat Christianos ad se accedentes, non solum ex Jerosolymis, sed ex remotioribus etiam orbis regionibus. Nam, ut S. Ignatius martyr dixit¹, omnes cupiebant illam videre tamquam prodigium quoddam coelestis sanctitatis.

Verum ulterius progressa est ejus charitas; nam, sicut inspiratione divina ascendit *ex Nazareth in montana Iudeae*², ut cognatam suam Elisabeth visitaret, et, se mediante, Joannes Baptista justifiearetur, ita eadem inspiratione aliquas habuit profectiones. Fuisse enim Ephesi affirmant patres concilii Ephesini³; sancto vero Ignatio promisit ipsa, se ituram Antiochiam⁴. Et sic iverit ad alias partes ad adjuvandos et consolandos fideles, qui illam videre cupiebant, et ad eosdem in fide confirmandos et ad ipsam fidem etiam inter gentes dilatandam.

Quamvis enim ipsa amantissima esset quietis et recollectionis, charitas tamen, ut in Canticis dicitur⁵, illam urgebat, ut *surgeret ad vineas*, ecclesias videlicet, et videret, *utrum illae florarent*, et num flores novorum Christianorum producerent fructus bonorum operum.

Denique hoc tempore et hanc ob causam magnas sustinebat murmurationes et persecuciones a scribis et pharisaeis et iis omnibus, qui ejus Filium oderant. In quibus persecutionibus perferendis gaudium et laetitiam prae se ferebat, eo quod aliquem contemptum et ignominiam pro Filii sui nomine pateretur; quo admirando patientiae exemplum multis animum addebat,

^{3. instruc-}
^{tione Apo-}
^{stolorum.}

¹ Reperitur in ep. ad S. Joan. Ap. ex *supposititiis*. [N. Ed.]

² Lue. I, 39.

³ Sic multi intelligunt locum in Act. I. ep. Syn. ad clerum et populum. CP. [N. Ed.]

⁴ Item inter ep. *supposititiis* S. Ign.   ⁵ Cf. Cant. 7, 12.

^{5. tolerantia}
^{rerum ad-}
^{versarum.}

qui persecutionem patiebantur, ut patienter illam tolerarent. Affligebatur vero multum ejus anima lapsibus aliquorum debilium, ut quae melius multo, quam Apostolus, dicere poterat: *Quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalizatur, et ego non irror?*¹ Et illud: *Zelus domus tuae comedit me*² et omnia interiora mea, sicut Filium ejus comedit, quum videret peccata eorum, qui domum Dei profanabant. Sed hoc totum magis illam urgebat, ut ferventius oraret et animarum salutem diligentius procuraret ad ejus gloriam, qui illas creavit ac redemit. O Virgo suprema, si in partu Filii tui naturalis Christi Jesu nulos es perpessa dolores, satis nunc multos pateris in partu filii adoptivi, qui est genus humanum. *Amicta quidem es sole, et luna sub pedibus tuis, et in capite tuo corona stellarum duodecim*³; *at clamas nihilominus parturiens et cruciaris, ut parias hunc filium, donec formetur Christus in eo*⁴. Clama, quaeso, domina, pro me nec cesses clamare, donec ita formetur Christus in corde meo, ut ipse in me vivat, et ego in eo in aeternum. Amen.

PUNCTUM IV.

Continuum
in B. M. V.
sanctitatis
argumentum.

Ultimum, quod in beatissima Virgine ad cognoscendum sanctitatis culmen, ad quod pervenit, considerare possumus, est modus et ratio, quam tenebat in agendo. Non enim *praecellens illa tantum erat*, ut monet Sapiens, *in omnibus suis operibus*⁵, sed *praecellentissima*, quotidie augens innumeros excellentiae gradus⁶. Nam in singulis operibus suis ultimum faciebat, quod spiritualibus suis viribus facere poterat;

¹ 2 Cor. 11, 29.   ² Ps. 68, 10.   ³ Apoc. 12, 1.

⁴ Cf. Gal. 4, 19.   ⁵ Eecl. 33, 23.

⁶ Cf. S. Thom. II. II. q. 24 a. 6—8.

operabatur enim toto affectu cordis sibi possibili. Et quoniam Christus Dominus noster valde ferventer ageribus in parato, ut dicitur, et statim dat praemium, tantum eis gratiae et charitatis augmentum tribuens, quantum opere illo et fervore sunt promeriti: hinc <sup>1. perfectione
semper
crescentio.</sup> est, quod Virgo haec sacratissima in singulis operibus, quae faciebat, duplicabat spirituales vires, quas habebat, augebatque in duplum charitatem, qua amabat. Quare, quum iterum amorem suum exercebat, amabat duplo majori intentione, quam antea; et hac ratione crescebat quotidie incomprehensibili augmentatione, quia charitas in hac vita non habet certum terminum sui augmenti, et *ignis amoris ipsius Virginis nunquam dicebat: Sufficit*^{1.}

Hinc est, quod Virgo sanctissima domina nostra <sup>2. perfectio-
simo amore
Dei,</sup> eminentissime impleret praeceptum illud^{2:} *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex tota fortitudine tua.* Nam omnia sua illa impendebat in amando Deo cum omnibus facultatibus suis et continuatione, quae in hac mortali vita erat possibilis; ad quod juvabant illam omnes rationes sive tituli et causae, quae aderant, ut Filium suum amaret, ut in IV. parte hujus operis (med. 1. p. 8) dictum est.

Eodem modo perfectissime exsequebatur petitionem illam Dominicæ precationis: *Fiat voluntas tua, sicut in coelo, et in terra.* Eam enim exsequebatur tam in magnis, quam in parvis rebus, tanto amore, tanta puritate intentionis, tanta diligentia et fervore, quanta illam Angeli explent in coelis, imo adhuc multo majori, iis tantum exceptis, quae sunt propria beatorum.

Studiose item contendebat dilatare quotidie corpus ad recipienda ampliora Dei dona ex illa magna fiducia, quam de ejus bonitate habebat; ex quo proveniebat, ut, quod Isaias dixit³, *quotidie mutaret suam*

¹ Prov. 30, 16.

² Deut. 6, 5.

³ Cf. Is. 40, 31.

fortitudinem, novo accedente augmento, et novas assumeret pennis et sicut aquila volaret ad culmen perfectionis, curreret non laborans, et ambularet non deficiens, exsultaret ut gigas ad currēdam viam suam magna celeritate usque ad summum ejus¹. O Virgo gloriosissima, filia principis supremi, quam pulchri sunt gressus tui in calceamentis² tot virtutum divinarum! quam prospere quotidie progrederis quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata!³ Inchoas tua opera, quasi lux matutina splendens, quae procedit et crescit usque ad perfectam diem⁴; prosequeris illa sicut luna plena, adimplens illa plenitudine conformitatis cum voluntate divina, et perficis sicut sol, excellentia singulari mundum illis illustrans et amore creatoris inflammans; ac denique omnia opera tua sunt sicut castrorum, ut virtutum scilicet, acies ordinata, terribilis daemonibus, benevola electis, quorum es protectrix. Accipe me sub tua protectione, ut, te favente, quotidie eam de virtute in virtutem, donec eo perveniam, ut videam Deum deorum in Sion⁵ in aeternum. Amen.

MEDITATIO XXXIV.

De gloriose sanctissimae Virginis transitu.

PUNCTUM I.

Affectus
B. M. V.
ultimo vitae
tempore:

Considerandum est *primum*, quam fuerint viva et inflammata sacratissimae hujus Virginis desideria, in ultimis praecepue vitae suae annis, eundi ad videndum Deum, et ut simul esset cum Filio suo; quae tamen non

¹ Cf. Ps. 18, 6.   ² Cant. 7, 1.   ³ ib. 6, 9.

⁴ Prov. 4, 18.   ⁵ Cf. Ps. 83, 8.

ex aliquo vitae praesentis taedio aut horrore laborum, <sup>1. Desideria
fruendi Deo</sup> quos in ea tolerabat, oriebantur, sed ex puro amore, qui, quum vehemens est, vehementer quoque suspirat ad sui dilecti praesentiam, nec ullam invenit requiem, donec illum videat. Et quoniam in divinis literis erat versatissima, ex eis accipiebat verba affectus sui. Et ita, nunc secum ipsa loquens, dicebat cum psalmista¹: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, habitavi longo tempore cum habitantibus Cedar; multum incola fuit anima mea in hac vita.* Nunc loquens cum Deo dicebat²: *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Deus. Sicutivit anima mea ad Deum fortem vivum; quando veniam et apparebo ante faciem Dei? Educ de custodia hujus corporis animam meam ad confitendum nomini tuo; me exspectant justi, donec retribuas mihi promissam justitiae coronam.* Interdum cum Angelis, qui illam visitabant, colloquens dixerit³: *Adjuro vos, filiae et habitatores coelestis Jerusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nuncietis ei, quia amore langueo.* Dicite illi, quod deficit spiritus meus et caro mea omnino langueat prae desiderio illum videndi et eo fruendi.

Credibile tamen est, fuisse interdum in corde ipsius Virginis sanctam illam pugnam inter amorem Dei et amorem proximi, quam etiam Apostolus sentiebat, quum diceret⁴: *Coarctor autem e duobus, desiderium habens dissolvi et esse cum Christo, multo magis melius; permanere autem in carne necessarium propter vos.* Amor enim Dei urgebat ipsam Virginem sanctissimam, ut euperet dissolvi et esse apud Filium; sed amor erga proximos, quorum videbat necessitatem, necessarium esse dicebat adhuc manere in carne ob eorum commodum. Et quia resignatissima erat in voluntate

<sup>2. pugna
inter amo-
rem Dei et
proximi;</sup>

¹ Ps. 119, 5.   ² Ps. 41, 2. 3; 141, 8.   ³ Cant. 5, 8.

⁴ Phil. 1, 23. 24.

divina, excelsissima obedientia procul dubio dixerit, quod de S. Martino refertur: *Domine, si adhuc populo tuo sum necessaria, non recuso laborem; fiat voluntas tua.* O Virgo ineffabilis, quae nec labore fuisti victa nec morte vincenda, quae nec mori timuisti nec vivere recusasti, quia id solum voluisti, quod voluit Deus! o si ego ferventia tua desideria tanta resignatione imitarer, ut et mortem optarem cum laetitia et vitam sustinerem cum patientia!

Tandem, quum Virgo sacratissima praesensit, paucos sibi dies vitae superesse, coepit novo fervore ad discessum se parare, clarissimos virtutis actus exercens illudque Canticorum usurpans¹: Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo; ac si cum animae suae facultatibus loquens dixisset: Vis amoris consumit sensim vitam meam. Proferte itaque novos flores et fructus coelestes; erumpant meditationes, affectus et fragrantia opera, quae morbum levent et ad ejus finem me disponant.

In tribus his rebus praedictis imitari debeo Virginem sacratissimam, praeparando me scilicet ad mortem inflammatis desideriis videndi Deum, resignatione propriae voluntatis in divinam, et operibus perfectioribus, augendo etiam fervorem, quum praesentio, meum imminere discessum. Non enim est absque nota, tepidum esse in desiderio videndi Deum et beatitudinem consequendi; legitur enim, esse in altera vita quoddam genus purgatorii, quod appellant purgatorium desiderii, quo purgatur haec tepiditas desiderii videndi Deum.

PUNCTUM II.

Perpendenda deinde sunt, quae praecesserunt mortem sacratissimae Virginis.

¹ Cant. 2, 5.

Nam *primum*, quamvis Deus Dominus noster beatissimam Virginem ab originis labo praeservavit, noluit tamen a corporis morte, quae illius est effectus, liberare, sed, quoniam, teste Apostolo¹ *statutum est hominibus semel mori*, voluit, eam sicut caeteros homines mortem obire, ut magis appareret firmitas hujus sententiae mortis; item, ut et ipsa Virgo in hoc etiam Filium suum imitaretur, qui mortuus est, ut sua morte remedium nobis adferret, et ut moriens plurimum apud Deum mereretur, ex eo quod vinceret naturalem hanc carnis ad moriendum repugnantiam, siquidem, teste Apostolo², *nolumus expoliari corpore, sed supervestiri veste gloriae, ut sic absorbeatur, quod mortale est, a vita*; item, ut in morte sua omnibus praeberet rarum virtutis exemplum et compateretur morientibus, tamquam experta pugnam illam et repugnantiam carnis, quia futura erat ipsa advocatrix nostra in illa hora. Hinc titulos et motiva accipiam supplicandi ipsi Virgini, ut in illa hora mihi subveniat, aliquem mihi favorem et gratiam impetrans ex plurimis, quas ipsa accepit in illa hora; dicamque illi magno spiritu ultima illa verba salutationis Angelicae: *Ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortis nostrae; et hymnum illum: Maria, mater gratiae, mater misericordiae, tu nos ab hoste protege et hora mortis suscipe.*

Deinde considerabo, quod, accedente statuto tempore transitus gloriosissimae Virginis, miserit Filius ejus Archangelum Gabrielem, qui hoc ei annunciat. Venerit ille procul dubio resplendens, sicut quum venerat ad ejusdem divini Verbi incarnationem eidem Virginis annunciandam; estque verisimile, eandem nunc salutationem eum usurpare: *Ave, gratia plena, Dominus tecum; benedicta tu in mulieribus propter benedictum fructum ventris tui, a quo missus sum annunciare*

*Instantis
mortis
adjuncta.*

*1. Causa cur
Ch. voluerit
matrem suam
mori:*

*Chi
imitatio,*

*meriti
augmentum,*

*exemplum
virtutum;*

*2. annun-
tatio mortis
per Ange-
lum;*

tibi, pervenisse tandem horam, qua te ad se accipiens praemia reddat, tuis obsequiis digna, et simul magnum omnibus coeli civibus gaudium adferat, qui magno desiderio te in societate sua habendi tenentur. Quae sensa, quam elevata, Virgo sanctissima habuisse credenda est, his novis auditis! Hinc enim laetitiae jubilis plena dixerit procul dubio, quod aliquando psalmista: *Laetata sum in his, quae dicta sunt mihi: In domum Domini ibimus*¹; inde vero magna animi resignatione repetiverit forte responsum, quod eidem Angelo alia vice dederat: *Ecce ancilla Domini; fiat mihi secundum verbum tuum*². Duplicem hunc affectum beatissimae Virginis diligenter perpendam et in corde meo custodiam ad eam horam, qua talia mortis meae nova audiam; placet enim Deo, cum laetitia et resignatione ea excipi.

Perpendam denique, prodigiose pervenisse Apostolorum³ multosque alios discipulos, ut ejusdem Virginis morti interessent ad ipsorum potius commodum, quam ad ipsius Virginis consolationem, quamvis et ipsa gavisa fuerit, illos videns. Omnes flebant ejus discessum ejusque precibus se impense commendabant; ipsaque, omnes consolata, saluberrima dedit monita Filiumque suum imitata pro illis oravit magnoque affectu eis benedicens promisit se illorum advocatam in coelo esse futuram.

O mater dulcissima, orphani manemus in terra, si tu ascendis in coelum; si tamen certum nobis adsit auxilium tuum de coelo, securi vivemus in terra. Ascende itaque feliciter, siquidem tua benedictione pignus nobis relinquis, quod simus te secuturi, ut Filio tuo in aeterna gloria fruamur. Amen.

¹ Ps. 121, 1.   ² Luc. 1, 38.

³ Cf. Dionys. de div. nom. cap. 3; S. Joan. Damasc. in dormitionem B. V. M. hom. 2 n. 18.

PUNCTUM III.

Appropinquante jam hora, descendit Christus ipse ^b Mariae v.
exspiratio. Dominus noster de coelo ad matrem suam, implens in illa promissionem, quam fecerat suis Apostolis, quum dixit: *Si abiero et praeparavero vobis locum in coelo, iterum venio et accipiam vos ad me ipsum*¹. Certum vero est, adduxisse eum secum innumeram Angelorum multitudinem, qui illius morti interessent, et expulisse inde omnes daemones, ita ut nullus auderet comparere nec quidem illius habitationem accedere. Quam blanda verba Filius dederit matri, non assequitur mens nostra nec cogitare potest, nisi per ea, quae in Canticis sunt scripta. Dixerit itaque amantissime: *Surge, proropa, amica mea, columba mea, formosa mea, et veni. Jam enim hiems transiit, imber abiit et recessit*²; finiti sunt tui omnes labores. *Veni de Libano, sponsa mea, veni de Libano*³ et de caeteris altissimis ac uberrimis montibus virtutum, in quibus hactenus mansisti. Desere jam mundum istum miserandum, qui est *cubile leonum et mons pardorum*. *Veni, coronaberis corona justitiae, quam abunde es promerita.*

Videns beatissima Virgo Filium suum audiensque verba, quae ad cor ejus loquebatur, fas est credere, ipsam, quae magna ejus erat charitas, petivisse a Filio, ut Apostolos ac discipulos consolaretur, copiosam super eos effundens benedictionem. Et mox memor, qua ratione ipse ejus Filius in cruce exspirasset, eadem verba et ipsa nunc protulerit, dicens Filio suo: O Pater mi, qua es Deus, et fili mi, qua es homo, *in manus tuas commendo spiritum meum*⁴. Et haec dicens exspiravit. O quam pretiosa fuit mors hujus sacratissimae dominae ante oculos Dei! Siquidem *pretiosa est in conspectu Domini mors Sanctorum ejus*⁵.

<sup>2. Maria
Apostolis
benedic;</sup>

¹ Joan. 14, 3.   ² Cant. 2, 10. 11.   ³ ib. 4, 8.

⁴ Ps. 30, 6.   ⁵ Ps. 115, 15.

^{3.} moritur
vi amoris,

Fuit enim ejus mors pretiosa, *primum*, quia non tam ex morbo aliquo corporis mortua est, quam ex vehementia amoris, qui corporis ejus vires consumpsit. Ideoque dicere potuit illud sponsae: *Quia amore langueo et vulnerata charitate ego sum*¹. Cujus vulnus, ad ejus animam penetrans, eam ex corpore extraxit, ut eum ipsum videret, *cujus cor ipsa prior inflammata sua charitate vulneravit*².

sine dolore,

Deinde mortua est sine dolore, acceptante videlicet Filio dolores, quos perpessa illa fuerat, quum ipsum in cruce morientem vidit, ut nunc in hoc transitu nullum dolorem sentiret; tum etiam, quod animi laetitia, qua ejus anima afficiebatur ex praesentia sui dilecti, adeo erat vehemens, ut nihil senserit a corpore separari, ut locum propterea in illa habuerit illud Sapientiae: *Justorum animae in manu Dei sunt, et non tanget illos tormentum mortis*³.

ingenti
laetitia.

Tertio, quia omnia ejus opera, quae et plurima erant et clarissima, simul tunc convenerunt, manifestante illa Deo, ut eam comitarentur et fiducia laetitiaque replerent. Si *beati* sunt, *qui in Domino moriuntur*; . . . *opera enim eorum sequuntur illos*⁴: quanto erit beatior, quae in Christo mortua est, quae amore puro ipsius Christi, et tantam habuit clarissimorum operum copiam, quae illam comitarentur? Si *beati servi, quos, cum venerit dominus in domum suam, invenerit vigilantes*⁵: quanto beatior erit haec Virgo, quae nunquam profunde dormivit, sicut *fatuae illae virgines*⁶, nec leviter, sicut *prudentes*, sed semper fuit in vigilia. Si *justus*, ut ait Sapiens⁷, *sperat in morte sua*, quanto magis speravit haec regina justorum in extrema hac hora? O si *anima mea moreretur morte*

¹ Cant. 2, 5.   ² ib. 4, 9.   ³ Sap. 3, 1.

⁴ Apoc. 14, 13.   ⁵ Luc. 12, 37.   ⁶ Matth. 25, 5.

⁷ Prov. 14, 32.

hujus dominae, quae eminenter *justae* nomen meretur, et fierent novissima mea ejus similia¹. O Virgo sanctissima, quo mors mea in aliquo sit tuae similis, impetra mihi, ut vulneratus amore vivam et bonis operibus ita plenus, ut mortis tormentum non me tangat. Rectum quidem est, ut mortis corporis tormentum me tangat, siquidem poena est, quam mea culpa properui; sed non me tangat spirituale tormentum, ut nimio timore, diffidentia et cordis defectione affligar.

PUNCTUM IV.

Postquam Virgo sanctissima exspiravit, deduxerunt Funus
B. Mariae V.
gloriosum: sacratissimi ejus corporis funus ingenti pompa coelesti et terrena, ita ut de eo dicere liceat, quod dixit Isaias de ipso Christo: *Et erit sepulchrum ejus gloriosum*². Nam ad illud concurrerunt gloriosissimi quique ex 1. Comitatus
Apostolorum
et Angelorum: terra et ex coelis, Apostoli videlicet et plurimi discipuli, qui cantabant hymnos et laudes Deo ejusque matri, sicut Spiritus Sanctus cordibus eorum suggerebat, ut etiam ore proferrent. Venerunt quoque angelici chori, qui funus ipsum sequebantur et apud sepulchrum, coelestem musicam concinentes, manserunt, venerantes reginam suam, quae ibi erat in deposito.

Fuit *deinde* sepulchrum illud gloriosum ob plurima 2. miracula a
Deo patratis; miracula, quae fecit Deus in venerandi corporis illius praesentia. Etsi enim, dum viveret, miracula non fecerit tum ob humilitatem, tum ut Apostolis et praedicatoribus Evangelii hoc munus relinqueret, tum denique, quod tota ipsius vita esset continuum quoddam miraculum, et quidem glorioius, quam fuerit vita Joannis Baptistae: sed mox, atque illa exspiravit, voluit Filius ejus eam honorare clarissimis miraculis, sicut Sanctos alios honorat.

¹ Cf. Num. 23, 10.

² Is. 11, 10.

3. spiritualis
comitantium
laetitia.

Fuit *denique* gloriosus ejus transitus, quia, etsi Apostoli et reliqui discipuli tenere senserint ipsius Virginis mortem, credendum est tamen, statim Christum Dominum nostrum illis manifestasse matris suae gloriam et eorum corda spirituali laetitia replevisse, certo sibi persuadentes, habere se in coelo vere matrem et advocatam, quae illorum curam gereret.

O Virgo suprema, quomodo possum, volo corpus tuum spiritu meo comitari et inserere me ad utrumque chorūm, Apostolorum videlicet et Angelorum, ut laudes tuas cum illis decantem. Rectum omnino erat, ut, quandoquidem tuum corpus fuit glorioissimum sepulchrum, in quo Verbum aeternum per novem menses fuit quasi sepultum, nunc eidem tuo corpori sepulchrum daretur valde gloriosum, in quo tamquam in deposito esset per tres dies. Et quandoquidem illud tota vita sua sese impendit in laudando et glorificando creatore, et certe intra tres dies ad eandem exercitationem aeternum praestandam sit redditur: aequissimum omnino erat, ut Angeli tribus illis diebus essent illi instar linguae, per quos eum glorificaret, quem semper haec tenus glorificavit. Gratias tibi, Verbum aeternum, pro honore, quem bene meritae matri tuae defers. Per eam supplex te oro, talem mihi des mortem, ut te in ejus societate fruar in gloria per saecula. Amen.

MEDITATIO XXXV.

De assumptione Beatae Virginis quoad animam super omnes choros Angelorum et de essentiali ejus gloria et coronatione.

PUNCTUM I.

Primum consideranda gloriosa assumptio et ingressus beatissimae Virginis in coelum empyreum. Nam statim, atque illa exspiravit, sanctissima ejus anima, vinculis corporis soluta, in uno momento evolavit in coelum et fuit glorificata. Sed haec meditantes more nostro cogitare possumus, quod sensim et aliquo temporis intervallo ad coelum ascenderit.

Ingressus
animae B. V.
in coelum.

Primum ergo perpendam dulces amplexus mutuos <sup>1. Amplexus
mutui matris
et Fili;</sup> *matris et Filii in primo illo animae ejus ex corpore egressu cum ineffabili ejus gaudio; ibi enim impletum est, quod sponsa dixit: Laeva ejus sub capite meo, et dextera illius amplexabitur me¹.* Nam, quamdiu vixit in corpore, sustentavit illam contemplatione mysteriorum et operum humanitatis suae, quae laeva significatur; sed mox atque anima exivit ex corpore, amplexus est illam et visione clara Divinitatis, quae dextra significatur, circumdedit. O quam exsultabunda fuit benedicta illa anima in primo illo instanti! quanto animi affectu dixit illud sponsae ²: *Inveni, quem diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam, donec introducat me secumque deducat in domum matris meae coelestis, videlicet Jerusalem.*

O Virgo suprema, impetra mihi talem vitae puritatem et talem charitatis ardorem, ut mox atque anima mea e corpore exiverit, in dilecti sui amplexus in-

¹ Cant. 2, 6; 8, 3.   ² ib. 3, 4.

cidat et ascendat cum eo ad domum matris suae, ubi tu, mater mea, habitas, gaudens cum Filio tuo per aeterna saecula. Amen.

2. exsultatio
Angelorum;

Deinde considerandus est illustris hierarchiarum Angelorum comitatus, qui beatissimam Virginis animam comitabantur, ejus assumptionem celebrantes, salutantes illam, variis ingentis gloriae salutationibus et exultantes, quod eam ad supernam suam civitatem deducerent; congratulabantur ei de admirandis, quae Deus in illa operatus erat; et omnes uno concentu cecinerunt Gabrielis Archangeli salutationem, in qua epilogus quidam continebatur excellentiarum ipsius. Ego tamen spiritu me inserens in medium harum hierarchiarum hanc eandem dominam laudabo, ejus celebrans triumphum, sicut fecerunt Hebraei, Juditham suam laudantes¹, ac dicam: o Virgo gloriosissima, tu gloria Jerusalem tam militantis quam triumphantis; tu laetitia Israël, tam eorum, qui in hac vita per contemplationem, quam eorum, qui in altera clare et aperte vident Deum; tu honorificentia populi nostri, quia semper fecisti viriliter, eo quod castitatem ita amaveris, ut nunquam virum cognoveris; et ideo eris benedicta in aeternum, et per te omnes erunt benedicti, quos tu protexeris.

3. deductio
B. Virginis
per ipsam
Filium;

Tertio perpendam, sacratissimam hanc Virginem non Angelorum manibus, sicut mendicus ille Lazarus ad sinum Abrahae fuit deductus, sed Filii sui manibus et ulnis fuisse deductam, sic illi rependentis obsequia et jucunda officia, quae in ejus infantia ipsa illi praestiterat, in suis ulnis eum blandissime gestando. Ex hoc enim orta est ingens illa coelestium hierarchiarum admiratio, quum dixerunt: Quae est ista, quae ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super dilectum suum?² quasi dicerent: quae est ista, quae ex sicco et sterili

¹ Judith 15, 10. 11.   ² Cant. 8, 5.

mundi deserto, ubi nihil est nisi labor et dolor, ipsa tamen adeo dives, prospера et abundans, deliciis coelestibus plena ascendit, et quidem non in se ipsam neque in Angelos, sed in suum dilectum innixa?

In hunc modum ingressa est Virgo sacratissima coelum empyreum cum ineffabili omnium coelestium civium laetitia et sanctissimae Trinitatis gaudio. Nam Pater aeternus filiam suam dilectissimam secum habere gaudebat, Filius dulcem suam matrem, et Spiritus Sanctus dilectam sponsam secum habere delectabatur. O quam laeta exceptio, quam suavia pacis oscula, quam benevoli amplexus, quanta in colloquii affabilitas fuerunt inter talem filiam cum tali Patre, talem matrem cum tali Filio, talem sponsam cum tali sponso, et inter ipsas tres divinas Personas circa honorem tali et tam gratae ad se venienti principi deferendum! Hoc totum silentio et admiratione venerari studebo, quia omnino majus est, quam ut cogitatione assequi possim.

Ex his dictis intimum concipiam desiderium, ut sacratissimam Virginem in hac sua profectione spiritus meus sequi possit, incipiens statim me ipsum ad eam disponere, *primum* corde deserendo mundum, cogitans illum mihi esse instar ejusdam *deserti*, et omnes sensuum voluptates, quae in illo sunt, omnino repellens, ut hac ratione spiritualium capax efficiar; *deinde* studendo quotidie in virtute proficere, non meis viribus innitendo nec *ponendo carnem brachium meum*¹, sed brachio Dei adhaerendo et fiduciam meam in eo collocando; *tertio* curando semper ita in Domino gaudere et in rebus obsequii ipsius, ut abundem in gratiis et donis ejus et *sim*, ut ait Apostolus, *dives in Christo Jesu*, ita ut nihil mihi desit in ulla gratia, *exspectanti magna fiducia revelationem gloriae Domini nostri Jesu Christi*².

4. gaudium
SS. Trinitatis.

Praeparabo
me ad
B. Virginis
sequelam.

¹ Cf. Jer. 17, 5.   ² Cf. 1 Cor. 1, 7.

PUNCTUM II.

Essentialis
B. Virginis
gloriae
magnitudo:

Consideranda deinde est essentialis gloria animae hujus Virginis dominae nostrae. Nam, si omnibus justis, ait Christus Dominus noster¹, *mensuram bonam et confertam et cogitatam et supereffluentem dabunt*, quam mensuram dederit ipse matri suae? *et si eadem mensura, qua mensi fuerimus, remetietur nobis*: quae nunquam limitatam habuit mensuram in amando et serviendo Deo, quam mensuram quasi absque mensura et termino par est credere eam a Deo ipso accepturam? Mensura enim Virginis sanctissimae in servitio Filii sui semper bona fuit cum omni genere bonitatis absque ullius culpae admixtione, plena omnibus gratiis et virtutibus in plenitudine bonorum operum, nulla eis deficiente circumstantia, sed conferta laboribus et mortificationibus, coagitata et supereffluens in observatione evangelicorum consiliorum, multo amplius praestans, quam tenebatur, et nihilominus desiderans semper plura praestare, nullo posito limite sui desiderii. Si igitur Deus justis reddit praemia mensura gloriae, quae millies superat ipsorum obsequia, quanta reddidisse praemia credendus est adeo excellenti mensurae matris suae?

Ipse solus Deus, qui ea reddidit, et Virgo sanctissima, quae accepit, assequi possunt immensitatem hujus mensurae. Nobis sufficit credere, beatissimam Virginem mansisse plenam et saturam et expertam, quod scriptum est: *Satiabor, cum apparuerit gloria tua*².

Dixerit illi procul dubio Deus Dominus noster, quod Holofernes ille Judith viduae dixit³: *Bibe nunc, et accumbe in jucunditate, quoniam invenisti gratiam coram me*. Et responderit ipsa Virgo idem, quod Judith: *Bibam, Domine, quoniam magnificata est anima*

¹ Luc. 6, 38.

² Ps. 16, 15.

³ Judith 12, 17. 18.

¹ ex ejus
operum
bonorum
copia,

mea hodie p[re] omnibus diebus meis. Bibit itaque Virgo sanctissima et saturata est. Nam ejus intellectus satur mansit clara visione Dei trini et unius, bibens ex immenso illo mari infinitae ejus sapientiae, et ita abundanter, ut Cherubim, qui dicuntur plenitudo scientiae, in ejus comparatione quasi vacui esse videantur; ejus voluntas saturata est amore Dei beatifico, *introducta in cellam ejus vinariam*¹ et vinum hauriens ejus charitatis usque ad sanctam ebrietatem tanto amoris excessu, ut Seraphini, qui amore accensi dicuntur, in ejus comparatione quasi rigere videantur; spiritus ejus ita fuit satur pacifica possessione infiniti boni, quod desideraverat, immersus in profundissimo illo mari gaudiorum Domini sui, hauriens ex *inundanti torrente deliciarum*² ejus tanta abundantia et plenitudine, ut ejus comparatione Angeli magna siti premi videantur.

Denique ultimum, ut ita dicam, suae bonitatis et omnipotentiae fecit Deus, explendo matris suae desideria in eo gradu saturitatis, qui purae creaturae poterat competere, reddendo illi praemium, quod ei toties potum dederit, non aquae frigidae, sed lactis sui pectoris usque ad saturitatem. Tunc ergo matrem suam Filius ad pectus suae divinitatis attraxit, ut satiaretur infinita lactis ipsius dulcedine. Tunc etiam reddidit illi praemium pro haustu amarissimi calicis, quem ipsius causa tempore passionis ejus hauserat, propinans illi dulcissimum gloriae suae calicem, quo hausto traderet oblivioni aerumnas omnes et amaritudines praeteritas, eo quod incomparabiliter majores fuerunt suavitates, quam fuerint amaritudines. Absersit omnem lacrymam ab oculis ejus; et mors ultra non erit, neque luctus neque clamor neque dolor erit ultra³ nec miseriae ullae veteris hominis, quia totam

<sup>2. ex Dei
praemiantis
liberalitate.</sup>

¹ Cf. Cant. 2, 4.   ² Cf. Is. 66, 12.   ³ Apoc. 21, 4.

renovavit dotibus gloriae hominis novi. O Virgo glorioissima, gaudeo de tanta tua gloria, gaudio et satietate, quibus afficeris, sedens ad *mensam istam* coelestem¹, ad quam sedes cum Filio tuo, et ad latus ejus edens ac bibens idem, quod ipse edit et bibit. Prae Apostolis merita es sessionem istam et satietatem, quippe quae piae illis omnibus fidelius permaneris cum Filio tuo in omnibus ejus temptationibus.

Quandoquidem ergo mensura, quae tibi datur, adeo est copiosa, memento esurientium et sitientium, qui in hoc terrae exsilio habitamus, et vel micas saltem aliquas nobis distribue.

Hinc firmum concipiam propositum, beatissimam Virginem imitandi in ea mensura, qua ipsa Deo servivit, adhibitis quatuor praedictis circumstantiis, ad id me ipsum excitans spe gloriae, quam Deus mihi daturus est millies ampliorem, quam mea opera ex se ipsis merentur. Id enim est, quod dixit Apostolus, *non esse condignas passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis*².

PUNCTUM III.

B. Mariae V.
coronatio.

1. Collocatio
Marie in
throno per
Filium;

Tertio consideranda est coronatio sanctissimae hujus Virginis cum reliquis ejus gloriae circumstantiis.

Nam *primum* Virgo sacratissima fuit elevata super novem choros Angelorum ad gloriam, absque ulla comparatione majorem, quam ipsorum. Fecit enim ejus Filius illam sedere ad manum suam dextram in throno magnae majestatis majoribus amoris indiciis, quam Salomon, quum matrem suam Bethsabee in throno collocavit³. Ibi impletum est illud psalmi⁴: *Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata*

¹ Luc. 22, 30.   ² Rom. 8, 18.   ³ 3 Reg. 2, 19.

⁴ Ps. 44, 9.

varietate. Nam sicut Christus Dominus noster propterea dicitur sedere ad dextram Patris, quod fruatur optimis bonis gratiae et gloriae, quae sunt in coelo: ita Virgo haec sanctissima sedet a dextris Filii, quia post illum possidet altiorem gradum gloriae supra omnes choros Angelorum et reliquorum beatorum spirituum. Nam quo est gloriosius *nomen* matris, quam servi¹, eo altior est thronus Virginis, quam omnium caeterorum. Gaudeo, o Angelorum Regina, de altitudine tui istius throni; sit felix sessio ista ad dextram Filii tui! O quam apte competit tibi aurea ista vestis, tot virtutum varietate exornata! Si primus Angelus, qui ob suam superbiam postea corruit, dicitur *fuisse in deliciis paradisi Dei, cuius operimentum erat omnis lapis pretiosus*², novem scilicet genera pretiosorum lapidum, i. e. ornamenta et perfectiones novem chororum Angelorum: quanto magis tu eris adornata omnibus perfectionibus vivorum et pretiosorum lapidum coelestis istius Jerusalem! Respice, o mater misericordiae, nuditatem meam et impetra mihi vestem nuptialem, quae est charitas, eum reliquorum pretiosorum lapidum, virtutum scilicet, ornamento, ut fiam dignus, qui compaream in praesentia Dei mei eoque in tua societate fruar. Amen.

Deinde fuit Virgo sacratissima pretiosissimis coronis <sup>2. coronac a
SS. Trinitate collata;</sup> ^{corona potentiae,} a Sanctissima Trinitate coronata. Nam aeternus Pater eam coronavit corona potestatis, concedens illi post Christum potestatem super omnes creaturas, coelestes, terrestres et infernales, ita ut et illi competat illud psalmi³: *Gloria et honore coronasti eam et constituisti eam super opera manuum tuarum.* Filius Dei coro-

¹ Cf. Hebr. 1, 4.

² Cf. Ezech. 28, 13; S. Greg. M. Moral. 1. 32 n. 48 (ed. Migne cap. 28, al. 18 vel 25).

³ Ps. 8, 6. 7.

*corona
sapientiae;* navit eam corona sapientiae, dans ei claram cognitionem non solum essentiae divinae, sed rerum etiam omnium creatarum et omnium, quae ad ejus dignitatem, matris scilicet et advocatae nostrae, pertinent. *corona
charitatis;* Spiritus Sanctus coronavit eam corona charitatis, infundens illi non solum Dei, sed etiam ardentissimum proximorum amorem cum vehementissimo zelo boni et salutis eorum.

O quanta admiratione et stupore affectae fuerunt tres Angelicae hierarchiae, quando viderunt hanc Virginem talibus coronis adornatam! Seraphini stupebant ardorem charitatis ejus, Cherubini scientiae ejus plenitudinem, Throni abundantiam pacis ejus, Virtutes excellentiam donorum, caeteri Angeli altissimam ejus perfectionem et sanctitatem. Gaude, o anima mea, de hac Virginis corona et laetare, quod habeas in coelo matrem tantae potestatis et excellentiae, ut sua intercessione possit omnibus tuis miseriis remedium adferre, et tantae sapientiae, ut necessitates tuas omnes omnino perspectas habeat tuaque desideria et orationes cognoscat, et tantae charitatis et zeli, ut plus ipsa ea tibi impleri desideret, quam tu ipse, qui ea petis. O Mater dulcissima, a Filio tuo, *in misericordia et miserationibus coronata*¹, ora eundem, domina, ut me illis ita in hac vita coronet, ut ad aeternam coronam perveniam in futura.

Praeterea Sanctissima Trinitas coronavit sacratissimam Virginem tribus coronis gloriae accidentalis, quas theologi laureolas appellant sive coronas lauri, quae nunquam amittit suum viorem, laureolam vide licet virginitatis, martyrii et magisterii. Nam haec domina fuit virgo virginum, fuit martyr in passione Filii sui, sicut alibi dictum est, et magistra nostrae religionis, cuius mysteria ipsosmet magistros nostros docuit.

*3. laureolas
virginum,
martyrum,
doctorum illi
collatae;*

¹ Cf. Ps. 102, 4.

O suprema Regina, quam bene es promerita istas coronas in coelo ob copiosos fructus, quos in terra produxisti. Tulisti enim fructum *trigesimum*, sicut virgo, *sexagesimum*, sicut magistra, *centesimum*¹, sicut martyr. Rectum ergo est, ut talibus laboribus redundantur coronae adeo pretiosae. Quo autem ego efficiar illis dignus, impetra mihi, ut feram copiosum sanctorum operum fructum.

Ultimo coronata fuit haec Virgo sacratissima *duo-*^{4.} *duodecim stellarum insignie.*

decim stellarum corona², cuius fit mentio in Apocalypsi. Nam, ut in eam confluxerunt omnes excellentiae et virtutes omnium ordinum Sanctorum, qui sunt in coelo, ita fuit coronata praemiis illorum omnium, stellis duodecim significatis. Resplenduit in ea summe et maximo excessu fides et spes patriarcharum, lumen et contemplatio prophetarum, charitas et zelus apostolorum, fortitudo et magnanimitas martyrum, patientia et poenitentia confessorum, sapientia et discretio doctorum, sanctitas et puritas sacerdotum, solitudo et oratio eremitarum, paupertas et obedientia monachorum, charitas et puritas virginum, humilitas et tolerantia viduarum, ac denique fidelitas et concordia sanctorum conjugatorum; ideoque consequens est, ut omnium praemia et coronas acceperit excessu etiam incomparabili. Maxime enim proprie illi competit, quod Sapiens dixit: *Multae filiae congregaverunt divitias; tu supergressa es universas*³. Quod est dicere: Multae animae congregaverunt sibi magnos thesauros meritorum et virtutum; sed tu multo plura coacervasti, quam illae. Surge itaque spiritu, anima mea, et fidei oculis respice matrem hanc veri regis Salomonis cum corona gloriae, qua Filius ejus illam coronavit in die sui in coelum ingressus et in die laetitiae cordis sui. Contemplare ineffabile supremae hujus reginae gau-

¹ Cf. Matth. 13, 23.

² Apoc. 12, 1.

³ Prov. 31, 29.

dium et affectum, quo sine dubio renovarit antiquum suum canticum: *Magnificat anima mea Dominum, et exsultavit spiritus meus in Deo salutari meo, quia respexit humilitatem ancillae suae. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes, quia fecit mihi magna, qui potens est, et sanctum nomen ejus*¹.

O Virgo gloriosissima, jam nunc possunt omnes generationes coeli et terrae te ore pleno beatam dicere, ut quae jam sis in possessione eorum, quae haec tenus sperabas. Magna quidem fecit in te semper, qui potens est; sed hodierna die reliqua omnia obsignavit corona gloriae, quam tibi reddidit in praemium humilis tuae parvitatis. Coronata es stellis, quia Saneti, qui te sunt imitati, gloria sunt et corona tua, ut qui intercessione tua et auxilio victorias suas obtinuerint. Ideoque magna demissione coronas suas, *cadentes coram te*, ad pedes tuos projiciunt, agnoscentes, te mediante se illas obtinuisse. O advocata piissima et intermedia potentissima, succurre mihi intercessione tua, ut et ego sim *gaudium et corona tua*², ita strenue in hac vita pugnans, ut obtineam, te mediante, victoriaram et aeternam gloriae coronam acquiram. Amen.

Congratula-
tio et
petitio.

MEDITATIO XXXVI.

De assumptione Beatae Virginis quoad corpus, et quem locum occupet in coelo.

PUNCTUM I.

Primum consideranda est incorruptio corporis sacratissimae Virginis in illo triduo, quo mansit in sepulchro, conservante Deo eandem ejus integritatem,

¹ Luc. 1, 46—49.

² Cf. Phil. 4, 1.

quam habebat in vita. Nam etsi Virgo haec sanctissima concepta fuerit naturali more caeterorum hominum: ut tamen speciali privilegio fuit ejus anima a corruptione et macula culpae originis praeservata (ut suo loco dictum est), ita, etsi naturalem mortem obierit, sicut caeteri filii Adam, speciali tamen privilegio fuit ejus corpus praeservatum a corruptione, quae fuit poena culpae, ita ut non inciderit ipsa in illam maledictionem, quam Deus intulit homini, quum dixit: *Quia pulvis es, et in pulverem reverteris*¹.

Hujus privilegii tres fuerunt causae. *Prima* fuit in praemium virginalis ejus puritatis, quae ut fuit prodigiosa et nunquam prius audita propter magnam ejus firmitatem ex voto et maxima constantia per totam vitam, sic decebat reddi illi praemium prodigiosum et extraordinarium, sed illi tamen accommodatissimum, ut servaretur corporis adeo puri integritas absque ulla corruptione per totam aeternitatem.

Secunda causa fuit in praemium extraordinariae et altissimae puritatis et sanctitatis animae ejus, quia nullus unquam culpae vermis illam momordit, nullus peccati pulvis infecit nec vel odor aliquis Adami terreni; quare justum omnino erat, ne vermes ejus corpus tangerent, aut illud in terram vel pulveres converteretur, sed integrum omnino maneret, sicut mansit corpus Adami coelestis, ob cujus sanctitatem dixit David: *Non dabis Sanctum tuum videre corruptionem*².

Hinc *tertia* oritur causa: quia sic decebat honorem ipsius Christi Domini, cuius caro erat quasi una eademque cum carne purissimae suae matris, ex qua illa fuerat assumpta. Et ut illius caro nullam experta fuit corruptionem, ita, S. Augustino teste, consentaneum omnino erat, nec ipsam carnem matris, in qua

Corpus
B. M. V. in-
corruptum
servatum:

1. ob eius
integerrimi-
num virginini-
tatem,

2. ob eius
eximiam
sanctitatem,

3. ob Christi
Dni hono-
rem.

¹ Gen. 3. 19.   ² Ps. 15, 10.

certo quodam modo Filii caro erat, corruptionem experiri. O sacratissima mater Jesu, area novi testamenti, de lignis setim incorruptilibus compacta, laminis ex auro purissimo cooperta, ut digna essemus habitatio ejus, qui est propitiatorium totius mundi, ex animo gaudeo de tui corporis incorruptibilitate ac de purissimo tuarum virtutum auro, quibus tuum spiritum exornasti. Impetra mihi, o Virgo suprema, incorruptibilitatem illam *quieti et modesti spiritus*, qui est in conspectu Dei locuples¹, ut, liberans animam meam ab omni corruptione culpae, reddat quoque corpus meum suo tempore liberum a corruptione, quam meretur ob culpam.

PUNCTUM II.

Resurrectio-
nis B. Virgi-
nis causae:

1. ut mater
Chi hoc
praeocio
afficeretur;

Deinde consideranda est ipsa corporis sanctissimae Virginis resurrectio, qua tertio die prodiit e sepulchro vivum et glorificatum virtute et omnipotentia Filii sui, cui parum visum est se facturum, si corpus matris suae usque ad generalis resurrectionis diem incorruptum conservaret; ideoque voluit tempus illud praevenire et tertio die illam resuscitare. Hujus favoris et privilegii *prima* causa fuit, quia, quum Dei Filius tantopere matrem suam amaret, voluit non solum eam facere voti compotem in eo, ut sacratissima ejus anima Deum videret, sed et naturale ejus desiderium se iterum corpori conjungendi voluit explere. Quod desiderium habent animae reliquorum beatorum, de quibus dicitur in Apocalypsi², quod *clament voce et desiderio magno*, resurrectionem suorum corporum petentes³. Et quandoquidem corpus et anima Vir-

¹ 1 Petr. 3, 4.   ² Apoc. 6, 10.

³ S. Greg. M. Moral. 1. 2 n. 11 (ed. Migne cap. 7, al. 4 vel 6).

ginis sanctissimae conjunctissima semper fuerunt et conformia ad complendam Dei voluntatem, decebat, ut Deus statim illa reuniret, ut eadem conformitate aeternum ipsum laudarent.

Secunda causa fuit, ut spem nobis faceret nostrae resurrectionis, credentibus, quod non solum Christus ipse, verus Deus et homo, sed ejus quoque mater, quae pura erat creatura, resurrexerit; et eadem ratione magna in nobis excitaret desideria, eundi ad eam videndam, quaerentes, non quae sunt super terram, sed quae sursum sunt in coelo, ubi Christus est¹ et ejus mater, ad ipsius dextram sedens.

*Tertia causa fuit, ut cum omni proprietate ex tunc usque ad diem judicii et in aeternum conservaretur in Virgine nomen matris Dei, quod nomen proprie non competit soli animae, sed composito ex corpore et anima: item, ut posset in coelo plene facere pro nobis officium matris et advocatae, placantis indignationem Filii, ostendendo illi suum pectus, sicut Filius ipse placat iram Patris, ostendens illi vulnera sua, et ita haberet ipse in coelo *adjutorium simile sibi*² in gloria animae et corporis, sicut habuit Adamus in paradyso.*

Propter has causas et alias in praecedenti puncto allatas decrevit Deus matrem suam sanctissimam tertio die resuscitare, conjungendo animam corpori. O quanta fuit hujus dominae laetitia ex hoc novo beneficio! et quam ex corde ac serio renovavit tertia illa die consuetum suum canticum: *Magnificat anima mea Dominum, et exsultet spiritus meus in Deo salutari meo, quia fecit in me magna, qui potens est, dum animam et corpus meum glorificavit!* O quanto gaudio affectum fuit illud corpus, quum se vidi sacratissimae suae animae recens conjuntem, et accepisse per eam quatuor illas gloriae dotes! Fuit factum millies

<sup>2. at nostrae
resurrectio-
nis spes con-
firmaretur;</sup>

<sup>3. at Maria
pleniū esset
advocata
nostra, Chi-
mater.</sup>

splendidius sole et sine ulla comparatione pulchrius quam plena luna; mansit jam immortale, impassibile, agile et totum spirituale, sine ullo timore famis aut frigoris aut defatigationis aut alterius alicujus miseriae, quia haec omnia cessarunt, quum ad novam vitam resurrexit, nunquam amplius moriturum. Gratias agam tibi, Verbum aeternum, pro novo hoc adeoque singulari favore, matri tuae exhibito, quo consulisti tuo et illius honori; siquidem gloria est filiorum, parentes habere gloriosos. Ex animo gaudeo et tibi congratulor, Virgo glorioissima, de hoc novo privilegio, hodie tibi a Filio tuo concesso, quo ille animae tuae desiderium implevit, glorificans corpus tuum ad similitudinem corporis sui. Intercede pro me apud ipsum, ostendens illi pectus tuum, quod eidem infantulo praebuisti, ut implete quoque desideria animae meae, adjuvans me, ut in hac vita serviam illi ita fideliter, ut postea glorificer plene in futura. Amen.

PUNCTUM III.

Assumptio
in coelum
quoad
corpus.

Consideranda tertio est assumptio corporis glorificati sanctissimae Virginis in coelum. Et quamvis ipse modus, quo assumptum est, non sit nobis notus, licet tamen illum ad similitudinem ascensionis ipsius Christi meditari, cogitando, Virginis resurrectionem ita factam fuisse, ut sanctissima ejus anima ad corpus veniret illique uniretur, sicut futurum est in generali resurrectione in die judicii.

t. Angelo-
rum jubilus;

Custodiebant sepulchrum millia Angelorum, celestes musicas cantantium, ut supra est dictum, qui inde ad Christum Dominum nostrum clamantes dixerint forte illud psalmi: *Surge, Domine, in requiem tuam, tu et arca sanctificationis tuae*¹. Nam tua requies erit,

¹ Ps. 131, 8.

tecum deducere aream, in qua infinitus sanetitatis thesaurus fuerat depositus.

Et mox suprema haec area ascendere coepit in ulnis Cherubinorum et Seraphinorum, penetrantium ingentibus ineffabilis gaudii et laetitiae jubilis per aëra et omnes coelos usque ad ipsum empyreum. Excepit illam summa voluptate dilectus ejus Filius, *inferens illam*, sicut Salomon fecerat, *in sanctum sanctorum*¹, in locum scilicet altissimum illius templi coelestis, et *coronavit* eam, sicut arcam, *corona*² ex auro purissimo, circumdans totum ejus corpus ineffabili quadam claritate et pulchritudine, quae ipsius empyrei coeli, in quo jam erat, splendorem superabat. O quam fuit clarius redditum illud coelum, renovatum lumine talis solis et talis lunae, qualis Christus erat et mater ejus! O quam laeti Angeli ex gloria talis reginae, cuius intercessione sperabant reparandas fore sedes illius regni! O quam hilares reliqui beati ob gloriam tantae matris, qua mediante fiduciam habebant, se visuros innumeros homines coeli incolas! O quanta fuit laetitia perfusa humillima haec mater, quum se vidiit ex infimo terrae ad locum altissimum coeli supremi evectam! Gaudeo, o mater sanctissima, de duplice stella gloriae tibi data, altera animae sicut caeteris beatis, altera ex speciali privilegio statim pro tuo corpore. Abunde implevit Filius tuus sua promissa, siquidem dedit tibi *coronam pro cinere, oleum gaudii pro luctu et pallium laudis pro spiritu moeroris*, et vult, ut statim *in terra ista tua duplicita possideas praemia cum laetitia sempiterna*³. Eleva, mater sanctissima, spiritum meum in coelum, ubi ad dextram Filii tui sedes. Par est enim, ubi mater est, ibi et filios esse; et ubi est corpus, ibi etiam congregantur et

<sup>2. excepio
per Filium
in coelo.</sup>

<sup>Gaudium
gratulatio.</sup>

¹ 3 Reg. 8, 6.   ² Exod. 25, 11.

³ Cf. Is. 61, 3. 7.

*aquilae*¹. O si mihi alae darentur aquilae, ut in altum volans contemplarer gloriam corporis glorificati hujus Virginis! Surge, anima mea, ingenti gaudio, ascendens supra te ipsam et supra omnem creaturam, et oblita rerum terrenarum suspira coelestes, ubi est Pater tuus coelestis et mater tua glorificata. Imitare humilitatem, quam ipsa habuit in hac vita, ut cum ea exalteris in futura. Amen.

MEDITATIO XXXVII.

De heroica sanctissimae Virginis humilitate, ob quam fuit super omnes Angelorum choros exaltata.

Quamvis sanctissima Virgo in omnibus virtutibus excelluerit, singulariter tamen excelluit in humilitate, cui ejusdem exaltationem attribuere possumus, sequentes Apostoli regulam, de Christo Domino nostro dicentis: *Quod ascendit, quid est, nisi quia et descendit primum in inferiores partes terrae? Qui descendit, ipse est et qui ascendit super omnes coelos, ut impleret omnia*². Hoc itaque ipsum possumus de matre ejus sanctissima dicere, quae ascendit super omnes creature, quia ipsa demisit se infra omnes illas; et gloriosissima *duodecim stellarum corona*³, quam habet in coelo, data illi est ob duodecim heroicis humilitatis actus, quos exercuit in terra. Quos ponam in hac meditatione collectos ex omnibus, quae dicta sunt in meditationibus de vita ejus, praecipue in secunda parte. Et quoniam est quaedam humilitas erga Deum et humilitas erga reliquos homines, et ipsa beatissima Virgo eminet in utraque: de eis dicemus in tribus subjectis punctis.

¹ Cf. [sensu tamen accommodato] Matth. 24, 28.

² Eph. 4, 9. 10.   ³ Apoc. 12, 1.

PUNCTUM I.

Primum consideranda est heroica Virginis sanctissimae humilitas circa dona, quae a Deo accepit; in quibus valde elucet haec virtus in his ejus actibus.

Primus est, summo silentio ita ea dona occultare, ut neque verbo neque motu aut externis aliquibus signis illa manifestet ob ullum respectum humanum aut praetextum aliquem apparentem glorificandi Deum aut utilitatem proximo adferendi, nisi, necessitate id omnino exigente, ipse Deus velit et statuat, ut manifestentur. Nam qui extra hos casus dona, quae in secreto accepit, manifestat, exponit se periculo, ut S. Gregorius ait¹, ut eis spolietur a latronibus, inani gloria, superbia et arrogantia. Ac propterea vera humilitas magna asseveratione dicit illud Isaiae: *Secretum meum mihi, secretum meum mihi*². Bis autem idem repetit, ut significet, quam serio statuat, secretum illud sibi servare et seorsim illo frui.

Hunc actum exercuit beatissima Virgo, dum Angeli revelationem et suae conceptionis mysterium ita occultavit, ut nec suo sponso *S. Josepho*, quem alias tenere diliebat, voluerit ipsa aperire³. Quare merito illam dilectus ejus appellat *hortum conclusum et fontem signatum*⁴. Nam silentio occultabat gratias, quas a Deo accipiebat, nulla ratione illas manifestans, donec ipse Deus illa manifestaret.

Ex hoc actu sequitur *secundus*, horrere scilicet suas laudes invitumque ac cum contractione quadam et displicentia illas audire. Nam, ut S. Gregorius ait, quando humilis ab aliis laudatur, aut in se non agnoscit illud bonum, quod audit, aut, si agnoscit, veretur, ne illud amittat ob inanem complacentiam,

B. Virgo:
1. occul-
tabat dona
accepta.

¹ In Evang. hom. 11 n. 1.   ² Is. 24, 16.

³ Cf. Matth. 1, 19.   ⁴ Cant. 4, 12.

<sup>a. horrebat
suis laudes,</sup>

quac ex auditis laudibus oritur, aut etiam forte, quia his laudibus tamquam temporali quodam praemio excludetur ab aeterno. Hunc actum modo quodam eminentiori beatissima Virgo exercuit, quum Angelus verbis honorificis eam salutavit, compellans illam *gratia plenam et benedictam inter mulieres*¹. Nam, ut erat humillima, turbata est, existimans, tantam excellentiam non esse in sua parvitate, quia infimam valde opinionem de se habebat.

Hinc *tertius* humilitatis actus oritur, qui est, quando ipse Deus vult, sua dona alicui collata manifestari, aut ipsem et aliqua via ipsa manifestat, statim ei gloriam dare, *illum laudare ac benedicere* (dicens illud psalmi: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo sit gloria*²) et eodem affectu desiderare, ut omnes alii etiam dent gloriam Deo, ob eandem causam dicendo illud Davidis³: *Magnificate Dominum mecum, et exalteamus nomen ejus in idipsum; et illud*⁴: *Exsultent et laetentur, qui volunt justitiam meam, et dicant semper: Magnificetur Dominus.*

Haec beatissima Virgo fecit, quando advertit, Deum S. Elisabethae revelasse secretum illud mysterium, quod ipsa esset Dei mater, et quando magnalia illa de se audivit. Nam eodem momento gloriam Deo propter illa reddidit, dicens: *Magnificat anima mea Dominum, et exsultavit spiritus meus in Deo salutari meo, quia respexit humilitatem ancillae suae. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes*⁵. Et hac ratione S. Elisabetham provocabat, ut totum illud opus Deo attribueret, quum ipsa propriam parvitatem confiteretur. O Virgo sanctissima, quae sicut alter Job *non vidisti solem, cum fulgeret, nec lunam incedentem clare*⁶, quia nunquam tibi complacuisti in gloria et

¹ Luc. 1, 28.   ² Ps. 113, 8.   ³ Ps. 33, 4.

⁴ Ps. 34, 27.   ⁵ Luc. 1, 46.   ⁶ Cf. Job 31, 26.

fama apud homines, sed Deo gloriam semper ob accepta dona reddidisti: jure optimo in coelo es *amicus* vero sole justitiae, et *luna* hujus mundi est *sub pedibus tuis*, et in tuo capite corona stellarum duodecim¹, quibus resplendes in perpetuas aeternitates². Impetra mihi, o mater sanctissima, talem humilitatis gradum, quo ejusmodi corona dignus efficiar. Amen.

PUNCTUM II.

Consideranda deinde heroica ejusdem Virginis humilitas erga Deum Dominum nostrum et erga homines ob ejus amorem. Expendemus vero eos actus, in quibus haec humilitas magis appetet.

Quartus itaque ordine actus humilitatis est, sicut⁴ elegit abjectiora,
ait psalmista, *eligere abjectus esse in domo Dei*³ et
(quod in se est) *recumbere in novissimo loco*⁴, quamvis
Deus assignet illi primum. Id autem fecit Virgo haec
sanctissima, quum intellexit, Deum velle ipsam in
altissimo suae domus loco post Filium suum collocare,
matrem ejus eam faciens. Nam ut vere humiliis no-
vissimum sibi elegit locum, qualis solet esse ancillarum
in domo; se ipsam enim *Domini ancillam*⁵ appellavit.
Et ob eam causam S. Lucas, attendens ejus desiderium,
recensuit illam ultimo loco post Apostolos et reliquas
mulieres, inter quas etiam illa erat, quae fuerat in
civitate peccatrix. Et ob candem causam, quum venit
in Bethlehem, libuit illi tamquam maxime humili, pro
sua mansione locum omnium vilissimum, stabulum
videlicet, eligere.

Quintus actus humilitatis est subjicere se omnibus
legibus et obedire ordinationibus Dei et ministrorum
ejus, etiam in rebus, honori proprio et existimationi

¹ Apoc. 12, 1.   ² Dan. 12, 3.   ³ Ps. 83, 11.

⁴ Luc. 14, 10.   ⁵ ib. 1, 38.

⁵ ultra
debitum
obediebat,

contrariis, non admissis privilegiis aut exemptionibus, etiamsi sufficientem ad eas quaerendas causam habeat nec legibus aliquo paecepto subjiciatur. Delectatur enim humilis potius obedire sicut caeteri, ut se pae caeteris humiliet, etiam quum ipsi humiliationi posset excusari, sicut ipse Christus Dominus se humiliavit et legi *circumcisionis* subjicit¹ et *factus est obediens usque ad mortem crucis*².

Hoe ipsum exactissime implevit Virgo sanctissima, obediens legi purificationis, quae illam non obligabat; et quamvis ei obedire esset cum aliquo sui honoris detimento (nam lex lata fuerat pro immundis mulieribus, *quae suscepto semine concepissent*³; quod etsi in ipsa locum non habuit), voluit tamen caeteris mulieribus, quae masculos peperissent, conformari, ac si una ex illis esset.

6. se subjicit etiam inferioribus, *Sextus actus humilitatis est subjicere se et humiliare non solum majoribus et aequalibus, sed etiam inferioribus, cedendo omnibus primum locum, praeveniens eos civitate honoris, eam libenter aliis praeripiendo, juxta consilium Apostoli dicentis: In humilitate superiores sibi invicem arbitrantes⁴, honore invicem praevenientes⁵.*

Hoc praestitit beatissima Virgo, quum suam cognatam *Elisabeth* visitavit et prima salutavit, ita se humilians, ut, S. Ambrosio teste⁶, major in dignitate, multo se inferiori subjiceret eique inserviret. Idem autem observabat cum omnibus tamquam vera magistra humilitatis, *ut se omni humanae creaturae subjiceret propter Deum*⁷.

7. in rebus abjectis inservire studuit, *Septimus actus humilitatis est inservire aliis in officiis abjectis et humiliis, idque lubenti animo*

¹ Luc. 2, 21.   ² Phil. 2, 8.   ³ Lev. 12, 2.

⁴ Phil. 2, 3.   ⁵ Rom. 12, 10.

⁶ In Lue. 1, 40 (lib. 2 n. 22).

⁷ Cf. 1 Petr. 2, 13.

praestare, ac si natus esset, non ut ipsi ab alio ministraretur, sed ut aliis ipse ministraret, sicut dixit Christus Dominus: *Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare et dare animam suam redemptionem pro multis*¹. Quod ipse perfecte praestitit, exercens artem fabrilem et victimum suo labore comparans, pro aliis laborando et illis inserviendo; qui suis etiam discipulis inservivit usque ad pedum lotionem, ut nobis exemplum, quod sequeremur, relinquat. Ad quod etiam nos exhortatur Apostolus, dicens: *Per charitatem Spiritus servite invicem*².

Hoc idem beatissima Virgo exactissime explevit. Nam ut pauper uxor pauperis fabri humilibus domus suae officiis occupabatur, juvans et ipsa labore manuum suarum ordinarium victimum comparare et gerens se in hoc tamquam ancilla, cuius est munus, aliis domesticis ministrare. Quae Beata Virgo majori, quam Abigail, animi demissione, dixerit procul dubio: *Ecce famula tua sit in ancillam, ut lavet pedes servorum et ancillarum domini mei*³.

Huic humilitatis gradui alter tamquam comes conjungitur, recusare videlicet, quantum in se est, officia et dignitates honorificas et ea munia, quae apud homines magni fiunt, quia aut ineptum ad ea gerenda aut eis indignum se existimat, aut fugiendi honoris causa, quem secum adferunt, aut suae humili conditioni se accommodandi et in ea vitam suam quiete ducendi.

Hoc praestitit beatissima Virgo, quae, teste S. Thoma⁴, nullum in vita sua edidit miraculum nec publice voluit unquam praedicare; sed privatim tamen interdum Apostolos aliosque discipulos docebat mysteria fidei, honore publicae praedicationis Apostolis

s. recusatio
honorifica,

¹ Matth. 20, 28.   ² Gal. 5, 13.   ³ 1 Reg. 25, 41.

⁴ III. q. 27 a. 5 ad 3.

ipsis aliisque discipulis sponte relicto, amplectens illam regulam, quam postea Apostolus tradidit illis verbis: *Docere mulierem non permitto*¹. Potius credendum est, cam sive in templo sive in aliis congregationibus et concionibus mansisse et audivisse sieut unam ex aliis mulieribus. Magna vero humilitate Christi sacerdotes venerabatur, de quorum manibus sacram synaxim suscipiebat, non solum indignam se judicans tali potestate, sed nec desiderans, speciali privilegio eam sibi a Filio communicari. O Virgo gloriosissima, bene in te collocatus est thronus gloriae, quem in coelo occupas, ut quae tantopere te in terra demiseris. Rectum omnino est, ut primum ibi post Filium tuum occupies locum, quae in terra novissimum semper elegisti. Aequum est, ut omnes Angelicae hierarchiae tibi subjiciantur, siquidem tu ipsis hominibus tamquam ancilla te subjecisti. Siquidem ergo adeo perfecte humilitatis consilia servasti, adjuva me, ut ad imitationem tui eadem ego servem, omnibus me subjiciendo in terra, ut postea Deus me exaltet in coelo. Amen.

PUNCTUM III.

Consideranda tertio est heroica humilitas, quam haec Virgo sanctissima in suis ostendit humiliationibus paupertatis et injuriarum, quae ab aliis illi evenerunt, quae lapis lydius sunt, in quo perfectio deprehenditur humilitatis erga Deum et homines.

Et initio facto a faciliori *nonus* actus humilitatis in ordine est, libenter esse pauperem, et exercere quidquid ad paupertatem pertinet, et humiliations illas amplecti quae ab ea proveniunt. Nam esto paupertas spontanea non sit dedecori inter Christianos: at quando

9. pauper
et esse et
videri
voluit,

¹ 1 Tim. 2, 12.

non constat, paupertatis exercitum esse spontaneum aut ex necessitate, contemptum affert inter homines. Quare rarae humilitatis est, se ipsum tamquam pauperem in omnibus gerere et ita sinere se ab aliis tractari, ut solent alii pauperes tractari, idque non violentia aliqua, sed sponte. Hanc humilitatem beatissima Virgo magna sua voluptate exercuit in omnibus, quae occurabant, occasionibus. Nam in Bethlehem ab omnibus est passa repulsam, quum quaereret hospitium; ideoque ad commune pauperum in hieme refugium confugit, quod est stabulum. In die purificationis non voluit offerre agnum, sed *par turturum aut duos pullos columbarum*¹. In Aegypto et post redditum in Nazareth semper complexa est paupertatis contemptus, oblectans se in hoc, ut tractaretur ab omnibus instar aliarum pauperum mulierum, qualis ipsa erat.

Decimus heroicus humilitatis actus est patienter et in silentio ferre ignominias, quae contra proprium honorem et bonam existimationem eveniunt, non se excusando nec se defendendo aut de illata sibi injuria conquerendo, sed tacendo et acceptando ignominiam cum magna animi demissione et voluptate propter Dei amorem. In quo sunt aliqui gradus.

Primus est ferre patienter injurias et contemptus, qui eveniunt propter nostras culpas.

Secundus altior est, ferre injurias insontibus nobis illatas et tacere, etiam quum falsa testimonia contra nos dicuntur.

Tertius et adhuc altior gradus est, quando calumniam patimur occasione alicujus boni operis, ex quo laudem potius et gloriam merebamur.

Quartus et omnium altissimus gradus est, hacc omnia ferre non solum ab inimicis aut nobis ignotis,

10. lubens
ferebat
ignominias,

¹ Luc. 2, 24.

sed etiam a propriis fratribus, cognatis aut amicis. Talem humilitatem exercuit Christus Dominus noster in injuriis et contemptibus, quos passus est in hac vita. Eandem quoque sanctissima ejus mater exercuit, quum sponsus ejus S. Joseph, videns, eam in utero habere, et dubius haerens num esset adultera, voluit illam dimittere; ipsa tamen tacens ita sustinuit, ut nihil pro se attulerit, sicut in suo loco perpendimus. Estque facile credendum, non solum ea occasione, sed etiam alias sustinuisse Virginem sanctissimam hujusmodi injurias, facta saepe particeps falsorum testimoniorum, quae in Filium suum dicebantur.

Et quando Christi cognati, illum persequentes, *voluerunt tenere*¹ et tamquam furiosum ligare, converterint se forte contra ejus matrem, quam videbant pro Filio esse et pro eo respondere; ipsa vero omnia tacens sustinebat, melius *gaudens*, quam Apostoli, *pro nomine Jesu contumeliam pati*².

11. repre-
hensiones
serenamente
tulit,

Undecimus humilitatis actus, qui simul cum praecedente incedit, est, cum quadam serenitate et pace cordis reprehensiones, rejectiones, insipidas et aridas responsiones tolerare, tam internas, quas sentimus, dum agentes cum Deo habemus desolationem, quia aut negat aut concedere differt quod petimus, quam externas, quas a nostris Superioribus aut aliis proximis accipimus, quamvis absque ulla nostra culpa, et etiamsi aliquis nostri contemptus inde sequatur.

Nam in hujusmodi occasionibus tolerare absque excusationibus, querelis vel indignatione est actus heroicæ humilitatis, quae Deo Domino nostro vehementer est grata. Et propter eam, teste S. Bernardo³, vehementer illi placuit sponsa, quam pulcherrimam appellavit, eo quod, graviter reprehensa, etiam cum

¹ Marc. 3, 21.   ² Act. 5, 41.

³ In cant. serm. 45 n. 3.

minis, illa tamen tacuit, quum diceret illi sponsus:
Si ignoras te, egredere et abi.

Hanc humilitatem exercuit frequenter sacratissima Virgo et in variis occasionibus, quando Filius ejus, quum esset annorum duodecim, aspere respondit ipsi et S. Josepho: *Quid est, quod me quaerebatis? Nesciebatis, quia in his, quae Patris mei sunt, oportet me esse?*¹ Et in nuptiis cum quadam severitate et indiciis negandi, quod petebat, dixit: *Quid mihi et tibi est, mulier? Nondum venit hora mea*². Et quum alias eidem Christo Domino aliqui dicerent: *quia mater tua et fratres tui foris stant, quaerentes te*, magna quadam rejectione respondit: *Quae est mater mea, et qui sunt fratres mei?* . . . *Quicunque fecerit voluntatem Patris mei . . . , ipse meus frater et soror et mater est*³. In his omnibus occasionibus, quae speciem quandam reprehensionis et repulsae habebant, conservavit Virgo sanctissima insignem humilitatem et silentium, sicut suis locis perpendimus. Et in hunc modum se habuit in aliis multis occasionibus, etiam cum aliis personis, tolerando eas magna cordis sui pace et tranquillitate.

Duodecimus actus humilitatis est non se subtrahere, quum domestici et cognati contemnuntur aut calumniam patiuntur, sed potius earum velle esse participem, studendo illis interesse sicut Job, quem, ut ipse ait, *non terruit despicio propinquorum*⁴, sive quod ab eis ipse, sive quod illi ab aliis despicerentur; neutrum enim illum terruit. Beatissima tamen Virgo robustiori pectore haec sustinuit, quum praesens esse voluit opprobriis et calumniis Filii sui et collocare se juxta crucem, nihil horrens, quod omnes agnoscerent, eam esse matrem hominis illius, supplicio indignissimo affecti et in medio duorum latronum crucifixi, ubi

12. con-
temptus
Filii sui
particeps
esse voluit.

¹ Luc. 2, 49.   ² Joan. 2, 4.   ³ Matth. 12, 47—50.

⁴ Job 31, 34.

etiam hoc nomine multas sustinuit injurias, quamvis sitiret pati multo majores, ut suo loco est dictum.

Hi sunt duodecim humilitatis actus, qui in hac Virgine resplenderunt, adimplente, quod dixit Spiritus Sanctus: *Quanto magnus es, humilia te in omnibus; et coram Deo invenies gratiam*¹. Et ita re ipsa eam invenit Virgo sanctissima, cui postea reddit a in coelo corona duodecim splendentium stellarum, quae praemium essent duodecim generum humiliationum et eveharent ad altissimum gloriae thronum, ubi cum Filio suo ampliori dignitate, quam Apostoli, *judicet duodecim tribus Israël*². Gaudeo, Virgo sanctissima, quod te videam tot coronis justitiae a Filio tuo coronatam. Aequum omnino erat, ut, quae tot heroicæ humilitatis actibus erat circumdata, tot splendoris radiis etiam exornaretur, et quae, ut se humiliaret, voluit omnibus hominibus se subjicere, sedeat nunc in throno majestatis, ut omnes illos judicet. Et siquidem nunc in throno gloriae sedes, non ut judicem, sed ut advocatam agas, ora Filium tuum, me ut misericordiis coronet in hac vita, ut obtineam in altera justitiae coronam. Amen.

---

¹ Ecli. 3, 20.   ² Cf. Matth. 19, 28.

MEDITATIO XXXVIII.

De devotione erga Beatam Virginem et bonis, quae cum ea nobis proveniunt, et de rebus, in quibus illa est manifestanda.

PUNCTUM I.

Consideranda in primis sunt plurima motiva, quae habemus ad Virginem hanc sanctissimam, dominam nostram, omnibus nostris viribus diligendam, collocantes illam in proximo loco post ejus Filium, pendentes in singulis motivis et rationibus, quid possimus aut debeamus facere, ut illi serviamus.

Prima ratio et motivum est, quod Sanctissima Trinitas plus amet hanc Virginem et dominam, quam omnes Angelos et caeteros Sanctos simul, ob eminentem ejus supra omnes illos sanctitatem. Quare justum omnino est, ut et ego illam p[re]e omnibus aliis puris creaturis diligam, conformans hunc meum amorem cum amore Dei et plus diligens eam, quae ob suam majorem sanctitatem plus meretur diligi. Ex quo varios deducam affectus gaudii spiritualis et oblectationis ob ipsius Virginis bona, gaudendo, quod ipsa sit adeo chara Deo et quod gratiam apud ipsum invenerit; gaudendo item de ejus sanctitate ac de caeteris ejus virtutibus, gratias Deo agendo, quod illas ei communicaverit; ipsam vero Virginem sanctissimam orando, ut earam partem mihi impetret, quo et ego Deo sim charus et gratiam inveniam apud ipsum.

Secunda ratio est, quod mater sit ipsius Dei et Salvatoris nostri, qui ob magnum amorem, quo illam prosequitur, vult etiam, omnes eam amare eique servire, ut dignitatis ejus magnitudo postulat, tamquam sibi exhibitum reputans, quocunque exhibetur

Motiva
specialis
cultus erga
B. M. V.:

1. Deus eam
suamopere
diligit;

2. Deus eam
a nobis vult
amari;

matri. Si enim, loquens de pauperibus, dixit: *Quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis*¹, quanto magis dicet: Quod fecistis in obsequium meae matris, mihi fecistis. Si itaque diligo serio Christum, quia plurimum illi debeo, par certe est, amare quoque non solum aeternum ejus Patrem, cum quo est unus idemque Deus, sed etiam ejus matrem, cum qua est unus idemque spiritus ob singularem in eam amorem.

Tertia ratio est, quod sit quoque mater nostra nosque illa intime diligat; quod vel solum satis erat, ut illam diligeremus, amorem amori reddentes, siquidem filiorum est proprium, matres suas diligere, praecipue tales matres, quae illos tantopere diligunt. Quare ut ille discipulus, quem diligebat Jesus, statim atque ab eo audivit verbum illud in cruce „ecce mater tua“, accepit illam in sua² eamque singulari amore dilexit: debeo et ego eam accipere in mea, eam diligere eique servire singulari eura ac diligentia, summae felicitati meae tribuendo, quod possim illam habere matrem.

*Quarta ratio est, propter bona officia, quae mea causa continue facit in coelo; ob quae merito obstringor eam amare tamquam supremam post Deum benefactricem meam. Nam primum orat continue pro nobis melius, quam Jeremias orabat pro populo et universa sancta civitate³, quia est advocata nostra et mediatrix apud Filium. Deinde vehementer est sollicita de nostro bono, quare non solum petitiones audit devotorum suorum, sed antequam illi aliquid petant, ipsa proponit Deo illorum necessitates, sicut fecit in nuptiis in Cana Galilaeae, quum ex mera compassione dixerit Filio: *Vinum non habent*⁴, et ea ratione illorum necessitati subvenit, ut suo loco notavimus, et sicut est*

3. ipsa nostra est mater;

4. ipsa de nobis summopere sollicita est;

¹ Matth. 25, 40.

² Joan. 19, 27.

³ 2 Mach. 15, 14.

⁴ Joan. 2, 3.

secundum Augustini aliorumque effata¹ omnibus Sanctis potior, ita pro nobis omnibus Sanetis est sollicitior. *Tertio* est valde potens ad impetrandum nobis celeriter remedium in nostris malis, sicut dicit S. Anselmus², interdum nos citius exaudiri, invocato nomine Virginis, quam invocato nomine Filii ejus, non quod Filius non sit incomparabiliter potentior et magis misericors, quam mater, sed quod is simul sit judex noster; interdum autem justitia coërcet misericordiam, ut remedium propter nostra peccata differatur. Virgo autem sanctissima, quum non sit judex, sed advocata, recipit se ad solam misericordiam et precibus placat divinam justitiam efficitque, ut citius nobis sucurratur. Hinc colligitur, quod idem Sanctus ait, devotionem cordis ad Virginem sanctissimam signum esse praedestinationis, quia magna sollicitudine satagit pro suis devotis (quod in secunda parte notavimus), ut omnia media praedestinationis illorum finem suum assequantur, donec eos ad gloriam secum deducat. Item suppeditat remedium omnibus nostris periculis et necessitatibus tanta certitudine et generalitate, ut S. Bernardus³ ausus fuerit dicere: *Sileat misericordiam tuam, Virgo beata, si quis est, qui invocatam te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse;* ac si diceret: Omnes tuam misericordiam merito laudare debent, quia, quicunque ad te recurrit, remedium refert suis necessitatibus.

His omnibus rationibus bene expensis, conari debeo accendere in anima mea ignem devotionis erga Virginem sanctissimam, supplex orans ipsius Filium, ut amorem hunc erga ejus matrem mihi communicet, et ipsam matrem, ut eundem mihi impetret. O mater

5. devotion
erga B. M. V.
signum
praedestina-
tionis.

¹ Cf. inter op. S. Aug. spuria serm. in festo assumptionis.

² vel potius Eadmund. mon. Cantuar. de excell. Virg. cap. 6 in fine.

³ In assumpt. B. M. V. serm. 4 n. 8.

amantissima, cuius habitatio specialis non est in domo Esau, qui odio habetur, sed in *domo Jacob*, qui est dilectus, *radices mittens in electis*¹ Dei ad coelum, ex toto corde desidero te amare tibique tamquam matri servire et virtutes tuas sicut filius imitari. Recipe me in istam domum Jacob, in qua inhabitas, et mitte radices in cor meum, ut mei voti compos fiam, occupando me sollicite in tuo servitio.

PUNCTUM II.

Cultus
B. M. V.
a Spiritu S
Ecclesiae
inspiratus:

Deinde consideranda devotio, quam Spiritus Sanctus inspiravit universali Ecclesiae erga beatissimam Virginem, dominam nostram; quae aliqua singularia proponit, in quibus eam ostendit, quae merito expendam ad exsequendum, quidquid mihi licebit, ut sic respondeam inspirationi et Spiritus Sancti desiderio.

1. est cultus
hyperduliae:

Primum eam devotionem ostendit, quia illam colit et veneratur speciali cultu minori quidem, quam qui Deo tribuitur, sed majori, quam qui caeteris omnibus Sanctis, qui per excellentiam appellatur hyperdulia; cuius causa tribuit illi epitheta quaedam, quae alias sunt propria solius Dei, idque facit propter insignem excellentiam, qua talia cognomina in ipsa inveniuntur. Unde illa appellatur *mater misericordiae, vita, dulcedo et spes nostra*; item illam appellat *coeli portam* petitque ab ea, quod alias concedere est proprium Dei, quale est illud: *Solve vincla reis, profer lumen caecis, mala nostra pelle et Jesum, fructum ventris tui, nobis ostende*. Quod totum praestat ipsa Virgo sanctissima, impenetrando illud suis orationibus a Deo Domino nostro. Hoe itaque affectu Virginem hanc sanctissimam honoro, utens verbis Ecclesiae eo spiritu et teneritate, qua illa eisdem utitur.

¹ Eccl. 24, 13.

Deinde eandem devotionem ostendit in eo, quod eadem divina inspiratione multa ubique tempла, eaque sumptuosissima, in honorem Virginis dedicat et piissimas ejus imagines adhibet, exhortans fideles ad tempла et imagines hujusmodi pie visitandas, confirmante ipso Deo Domino nostro id totum innumeris miraculis, ejus intuitu editis. Et in eundem finem instituit congregaciones et sacras religiones, ejusdem servitio et pietati dedicatas, quas ipsa Virgo sub suo patrocinio suscepit, exhibens favores extraordinarios tam in communi, quam in particulari iis, qui specia- liter ejus servitio sese mancipant; idque facit ipsa sine acceptione personarum. Nam quicunque illi servit, invenit gratiam in ejus oculis; et ego inveniam, modo serio me offeram ad ejus servitium.

Tertio ostendit eandem devotionem frequenti memoria et recursu ad eam in omni tempore, statuens in eum finem plura ejus festa per annum et fere singulis mensibus unum et in aliquibus etiam duo aut tria; et singulis septimanis dedicat diem sabbati in honorem ipsius, proprio ei officio et missa constitutis; et singulis diebus disponit officium proprium ejusdem Virginis, concessis indulgentiis iis, qui illud legerint; et officio ipsi majori Ecclesiae praemittit salutationem angelicam et imponit finem aliqua antiphona ejusdem Virginis; et aeris campani sono monet nos quotidie pro varietate regionum, alicubi circa vesperum, alicubi ter in die, mane, meridie, vesperi, ut salutatione angelica illam salutemus; ac denique approbat usum rosarii et ad illum exhortatur, ad ejus honorem constituens psalterium quoddam centum et quinquaginta salutationum angelicarum, quae respondent numero centum et quinquaginta psalmorum Davidis, cum quindecim dominicis precationibus, quae inseruntur singulae singulis decadibus salutationum, instar illius, qui aliquantulum subsistit in quindecim gradibus hujus

2. monu-
menta in
honorem
B. M. V.
extucta,
ordines relig.
fundati;

3. festa et
preees
publicae
in ejus
honorem
instituta.

divini templi, et correspondent quindecim psalmis cantici graduum, ut hac veluti musica reddatur gloria ei, quae semper ascendit per omnes virtutum gradus. Et pro iis, qui non possunt tantum quotidie orare, approbat etiam coronam sexaginta trium salutationum angelicarum in memoriam totidem annorum, quos ipsa vixit in mundo, conceditque multas indulgentias recitantibus talia rosaria, ut sic nos pie provocet ad hoc exercitium, confirmante quoque ipso Deo Domino nostro hanc piam devotionem insignibus miraculis ob amorem, quo matrem suam ipse prosequitur, et quem vult, ut nos omnes erga eandem habeamus. O dulcissime Jesu, siquidem adeo desideras, ut sanctissimam tuam matrem veneremur, inspira mihi efficaciter hanc devotionem meque adjuva ad exercenda ferventer ea opera, quae sponsa tua Ecclesia in eum finem statuit et exerceat.

Varii modi orandi rosarium Beatae Virginis cum spiritu et devotione, conjuncta eidem mentis oratione.

Inter devotiones erga Virginem sanctissimam celeberrima est, quam insinuavimus de rosario. Et quoniam vocalis oratio plurimum perficitur, si mentalis ei conjungatur: devoti ipsius Virginis varios invenerunt modos utramque conjungendi, quando illud reitant; quorum tres utiliores hic subjungam, ut eligat quisque eum, quo sentit suam orationem magis juvari, aut nunc unum, nunc alium adhibendo, ut hac sancta mutatione taedium removeatur.

Priusquam rosarium inchoetur, faciendum est, quod § 5. introduct. hujus operis diximus: elevando videlicet cor ad Deum Dominum nostrum, qui praesens est,

et exhibendo profundissimam reverentiam orabo supplex, ut me gratia sua adjuvet ad hoc rosarium ita orandum, ut illi haec oratio placeat, offeramque omnia verba, cogitationes, affectus et desideria, quae habuero, omnia illa dirigendo ad ipsius et sanctissimae ejus matris gloriam et honorem et in gratiarum actionem pro collatis in me beneficiis et in satisfactionem pro meis peccatis et negligentiis, in ejus obsequio admissis, et ad impetrandas virtutes, quae mihi desunt, et reliqua, quibus indigeo, ut illi perfecte serviam. Quodsi rosarium ob alias communes Ecclesiae necessitates aut privati alicujus, sive viventis sive vita functi, offeratur, debet hic talis oblatio fieri. Advertendum est tamen, quod ex quatuor finibus, ad quos possum dirigere meam orationem (gloriam scilicet et laudem Dei, quia est, qui est, actionem gratiarum propter ipsius beneficia, satisfactionem pro meis peccatis, et impetrationem donorum et virtutum), si rosarium offeram pro alio, etiamsi transferam in illum satisfactionem, quae mihi alias conveniebat, posse tamen me idem rosarium absque illius injuria offerre pro me ipso quoad tres alios fines.

Hac oblatione orationis praemissa, dicam decies Ave Maria et semel Pater noster, et quidem paulatim et cum debita attentione, ita ut non sim contentus ad verba tantum in cortice attendere, ne in illis proferendis errem, sed etiam ad illorum sensum et ad personam, ad quam diriguntur, qui est Dominus Deus noster aut Virgo sanctissima, quae, etsi in coelo sit, videt me tamen, audit et intelligit orationem meam; licetque cum illa ita loqui, ac si in terra et prope me existeret. Ad singulas has decades, brevem aliquam meditationem subjungam aliquo ex subscriptis modis.

Primus modus orandi rosarii, adhibita meditatione ad ipsa verba „Ave Maria“.

Primus itaque modus, rosarium sive coronam orandi, est juxta modum illum, orandi per verba, quem posuimus § 9. introduct. P. I. hujus operis, distributa scilicet salutatione ipsa angelica in sex aut septem praeceipua verba, et ad singulas decades accipiendo unum ex illis pro argumento meditationis, ut factum fuit in secunda parte. Exempli causa, ad *primam* decadem accipiatur hoc verbum „Ave Maria“, et tunc perpendantur excellentiae et proprietates, quae in dulcissimo illo nomine Maria continentur. Dein in *secunda* decade, accipiatur pro materia meditationis „gratia plena“, et perpendatur immensitas gratiarum et virtutum, quibus Virgo haec sanctissima est plena. In *tertia* decade erit materia meditationis tertium illud verbum „Dominus tecum“. In *quarta* verbum illud „benedicta tu in mulieribus“. In *quinta* „benedictus fructus ventris tui Jesus“, ubi sunt perpendendae excellentiae dulcissimi nominis Jesu et benedictiones coelestes, quae per eum nobis communicantur. In *sexta* aliqua decade pro meditatione erunt illa verba „sancta Maria, mater Dei“, ubi sunt perpendendae excellentiae, quae latent in electione Virginis sanctissimae ad altissimam hanc matris Dei dignitatem, et privilegia, quae propterea sunt illi concessa. *Denique* adjungi potest pro materia ulterioris decadis verbum ultimum „ora pro nobis nunc et in hora mortis nostrae“, et perpendenda est vis et efficacitas orationis ipsius Virginis et necessitas, qua egeo, ut illa pro me oret, praeceipue in hora mortis meae, cogitans, quo affectu hoc verbum dicam, quum in ea hora constitutus ero; et eundem nunc, illud proferendo, in me excitare studebo.

Cum hac brevi meditatione conjungendi sunt varii affectus, alii ad Deum Dominum nostrum, alii ad Virginem sanctissimam, admirando illius excellentias ac virtutes, gaudendo, quod illis sit ornata, Deum vero glorificando et laudando, quod illam sic ornaverit, et excitando in me desideria illas imitandi, ac semper illi de omnibus congratulando illo verbo „Ave“, quod ad alia singula verba est repetendum, dicendo magno affectu: Ave, Maria sanctissima; ave, quae es plena gratia, plena charitate, plena humilitate; ave, quae habes Dominum tecum; ave, quae es mater Dei et ipsum ut filium habes, etc. Ultimo concludam, petendo virtutes, quas in ipsa Virgine sanctissima esse consideravi, vel alia dona, quae mihi deesse animadverto, dirigendo eas petitiones nunc ad Christum Dominum nostrum ob merita matris, nunc ad ipsam matrem sanctissimam, ut ea mihi a suo Filio impetret, ac denique ad reliquas Personas Sanctissimae Trinitatis, adhibitis titulis et colloquiis, quorum fecimus mentionem in § 1 introduct. hujus operis.

Eadem ratione licebit interdum uti precatione Dominica pro materia meditationis in singulis decadibus, proponendo singulas ejus petitiones, de quibus actum est in III. parte meditat. 14. Et interdum etiam licebit pro eadem materia meditationis accipere decem versus cantici „Magnificat“, accipiendo unum vel duos versus in singulis decadibus cum variis affectibus, qui positi sunt meditat. 12. partis secundae.

Secundus modus recitandi rosarii, adhibita meditatione quindecim mysteriorum.

Secundus modus orandi rosarii, isque usu receptissimus, est, accipiendo pro materia meditationis quindecim praecipua mysteria Christi Domini nostri et sanctissimae ejus matris, in singulis decadibus

singula pro argumento meditationis subjiciendo; quae in tres ordines distribuentur.

Primus ordo est mysteriorum, quae, quod beatissimae Virgini singulare gaudium attulerint, gaudiosa appellantur; et sunt: Annuntiatio Angeli, visitatio qua Virgo sanctissima visitavit S. Elisabeth, nativitas ipsius Christi Domini, ejusdem in templum praesentatio, et ejusdem inventio in templo inter doctores. De quibus omnibus mysteriis positae sunt meditationes in II. parte hujus operis. Et quoniam singula mysteria plura puncta complectuntur, volenti eandem partem semper meditari, ne fastidium aliquod generetur, ad rem erit accipere una die unum punctum et altera alterum, et sic deinceps, donec omnia puncta, quae ibi sunt assignata, percurrantur.

Secundus ordo est mysteriorum, quae, quod ipse Christo Domino et beatissimae ejus matre (sive praesens fuerit, quum illa gererentur, sive illa tantum audiverit) insignem dolorem attulerunt, dolorosa nuncupantur. Haec sunt: Oratio Christi in horto cum ejus tristitia et sudore sanguineo, flagellatio ad columnam, coronatio spinarum, bajulatio crucis, et ipsa crucifixio. De quibus sunt positae meditationes in IV. parte.

Tertius ordo est mysteriorum, quae, quod complectantur gloriam Christi Domini post passionem et beatissimae ejus matris, gloriosa dicuntur. Sunt autem haec: Ipsius Christi Domini resurrectio, ascensio et sessio ad dextram Patris, adventus Spiritus Sancti, assumptio ipsius Virginis, et gloriosa ejus in coelis coronatio. De quibus positae sunt meditationes in hac V. parte.

His praemissis, in singulis decadibus tria sunt praestanda. *Primum* est, revocare in memoriam mysterium aut ejus aliquam partem, meditando et pendendo breviter excellentias ipsius Christi Domini

et sanctissimae ejus Matris; et quid ibi faciant aut patiantur; et gaudium, dolorem aut gloriam, quam in eo habent; heroicas item virtutes, quas exercent; et grandia illa bona, quae inde ad omnes homines derivantur et nominatim ad me ipsum, considerando etiam particulares causas, quas ego habeo, gaudendi, dolendi aut exsultandi ob ea, quae in his mysteriis proponuntur. Et in hujusmodi meditatione licebit plus aut minus haerere juxta devotionem, quam sensero, aut tempus, quod ad immorandum mihi suppetet, studendo semper ad secundam partem transire, quae potior est in meditatione.

Deinde ergo excitanda voluntas est ad exercendos affectus gaudii, doloris aut exsultationis, ad quos mysterium, quod meditamus, nos provocat, colloquia instituendo benevola jam cum Christo Domino, jam cum ejus matre aut cum Trinitate Sanctissima.

Si mysterium est gaudiosum, e. g. incarnationis, hos affectus licebit cum mora et interno sensu exercere: Gratias tibi, Pater aeterne, quod volueris, Filium tuum fieri pro nobis hominem. Gaudeo de infinita tua bonitate, charitate et misericordia, quam in hoc opere nobis manifestasti. Utinam universus mundus te propterea laudaret tibique daret gloriam! O Verbum Divinum, gratias tibi, quod Virginem sanctissimam in matrem tuam elegeris et in ejus utero infans factus sis. O Virgo sanctissima, gaudeo, quod sis electa in matrem ipsius Dei, ac de ingenti illo gaudio, quo fuisti affecta, quum talia nova ex ore Archangeli gloriosi audivisti; gaudeo etiam de illa prudentia, castitate, humilitate et perfectissima resignatione, quam in ea legatione suscipienda manifestasti. O si partem aliquam tuorum gaudiorum obtinere possem tuasque virtutes imitari! Impetra mihi, benignissima mater, quod desidero, ut, quum illud obtinuero, ferventer tibi serviam. Amen.

Quodsi mysterium ex iis fuerit, quae dolorem attulerunt, exercendi tunc erunt affectus doloris proportionaliter ad ea, quae diximus. Nam ad mysterium horti licebit dicere: Gratias tibi, Pater aeterne, quod volueris, in eas tristitias et anxietates Unigenitum tuum venire in remedium mearum culparum. O Salvator mi, doleo, quod te adeo tristem videam et afflictum sanguinemque pro meis peccatis sudantem, ut eo me ab eis purgares. O peccata mea, quae ipsummet Deum meum adeo affligit! O utinam nunquam peccassem! utinam tantis tormentis causam nunquam dedissem! Doleo, Deus meus, vehementer, quod te offenderim, et optarem, dolorem hunc meum similem esse tuo, et copiosas lacrimas pro meis culpis fundere, pro quibus tu fudisti sanguinem. O Virgo sanctissima, quam fuit gravis tuus dolor, quando cognovisti illum, quo Filius tuus in hoc horto fuit affectus! O quem sensum de nostris culpis habuisti, quum cogitares de eo, quem tuus Filius propter easdem habuit. Ora ergo illum, ut eorum dolorum me faciat participem, siquidem justum est, ut is, cuius est culpa, luat ejus poenam.

In hunc modum fieri possunt colloquia et formari affectus in reliquis mysteriis, addendo tamen eis hoc *tertium*, quod est proponere Christo Domino nostro matrice ejus sanctissimae necessitates et miserias, quibus premor, ac petere earum remedium adferendo pro causa et titulo exauditionis gaudium sive dolorem, quo in eo mysterio fuerunt affecti, et firma ac efficacia proposita concipiendo imitandi aliquam ex virtutibus sanctissimae ipsius Virginis, ut mox dicemus.

Quodsi aliquis ob temporis angustias aut alias ob causas non poterit haerere meditando circa illud mysterium, sufficiet, ad singulas decades mysteriorum singulorum meminisse et breve colloquium ac petitionem ad ipsam Virginem instituere, dicendo: gaudeo,

Virgo suprema, de illo gaudio, quo fuisti in hoc mysterio affecta; cuius intuitu oro supplex, ut peccatorum meorum veniam mihi impetres et gratiam imitandi tuas virtutes. Idemque factitandum est, proportione servata, in doloris et gloriae mysteriis. Sic: Doleo, Virgo suprema, de hoc dolore, quem hic fuisti perpessa. Aut: Exsulto de gloria illa et laetitia, qua in hoc mysterio fuisti affecta, cuius intuitu oro supplex etc.

Peracta hac brevi oratione mentis circa unum mysterium, ut dictum est, pergendum est in vocali, orando unam post aliam decadem. Quodsi ad praecedentem motionem aut sensum cor meum traheretur, licebit id illi permittere; nam hujusmodi affectus non adversantur intentioni, quod in vocali oratione requiritur, potius eam mirum in modum perficiunt.

Absoluta autem totius rosarii recitatione breviter examinandum est, qua ratione eam peregerim, et dolendum de distractione et ariditate et reliquis defectibus, qui acciderint, agendae vero gratiae Deo pro quolibet pio sensu, quem mihi communicaverit, ac denique statuendum, majori fervore ac devotione illud sequenti die recitare.

Hoc denique adjungimus, quamvis mysteria rosarii ad quindecim reducamus, licere tamen interdum loco eorum, quae sunt indicata, accipere alia similia, quae aliquam affinitatem aut connexionem cum praedictis habent. Nam mysteriis, quae sunt gaudii, licebit interdum adjungere conceptionem ipsius Virginis, ejus nativitatem et praesentationem in templo, circumcisioinem etiam infantis Jesu, adorationem Magorum, fugam in Aegyptum et redditum ex ea.

Iis vero, quae dolorem adferre sunt notata, adjungi quoque possunt comprehensio ipsius Christi, alapa, qua fuit percussus in domo Annae, dolores, quos illa nocte passionis in domo Caiphae sustinuit, contemptus apud Herodem, et quod a tota plebe fuerit

Barabbæ postpositus. Interdum quoque pro argu-
mento meditationis in recitando rosario accipi possunt
septem verba, quae Christus Dominus dixit in cruce,
singula verba ad singulas decades adhibendo et per-
pendendo Virginis sensa, quae, dum illa audiret, ha-
buerit, ut appareat in quartæ partis meditat. 45.

**Tertius modus orandi rosarii, cum meditatione
virtutum Beatae Virginis.**

Praecipuum, in quo devotionem nostram erga
Virginem sanctissimam ostendere debemus, est imitatio
heroicarum ejus virtutum, ad quam imitationem multum
conferet, virtutes ipsas accipere pro argu-
mento meditationis inter recitandum rosarium, singulis decadibus
virtutes singulas attribuendo, uni videlicet humilitatem,
alteri puritatem, tertiae obedientiam aut patientiam
aut charitatem, et sic de reliquis, oculis interim et
intentione in tria conjectis, *primum* in heroicos actus,
quos ipsa Virgo cirea eam virtutem exercuit, eo modo,
quem de ejus humilitate meditat. 37. retulimus, ad-
mirando ejus sanctitatem et gaudendo de illa, Deum
glorificando, quod eandem illi dederit, ac denique
exultando ob redditum ei pro tali virtute praemium.
Deinde conjiciam oculos in ejus virtutis defectum,
quem in me deprehendo, et in culpas ac defectus
eidem contrarios, in quos incido, magnum pudorem
et humiliationem ex eis concipiens ac dolens oransque
Virginem sanctissimam, ut praeteritorum veniam et
in futurum emendationis gratiam mihi impetreret.
Denique, quam maxime potero serio, aliqua proposita
concipiam, sanctissimam Virginem imitandi in illis vir-
tutum actibus, aliqua interim singulari virtute ad id
designata, cuius actus exerceam magna spe, quod
auxilio et intercessione piissimae hujus matris eos
possim exsequi.

Ad hanc formam meditationis conferet nosse speciales hujus Virginis virtutes, quae in praecedentibus meditationibus sunt insinuatae, et in meditationibus de ejus presentatione et purificatione, ubi posuimus sex virtutes instar sex foliorum alborum lili cum sex aureis virgulis affectuum internorum, qui in ea resplenduerunt; quos affectus licet meditari, quum ejus corona recitatur.

MEDITATIO XXXIX.

De vitis Sanctorum et felici eorum morte ac praemio.

Quoniam in decursu quintae hujus partis et tertiae aliquot meditationes sunt positae, quae possunt esse usui in festis Apostolorum, martyrum, doctorum, virginum et aliorum Sanctorum, unam hic omnibus communem subjiciam, quae facile poterit singulis in particulari adaptari, ut de singulis eadem meditemur, quae dicemus de omnibus.

PUNCTUM I.

Consideranda primo est immensa Dei liberalitas erga suos electos, quibus innumera dona gratiasque communicat, ut sanctos eos faciat; quorum indicem tenuit Apostolus dicens: *Quos praescivit, et praedestinavit conformes fieri imaginis Filii sui. . . Quos autem praedestinavit, hos et vocavit; et quos vocavit, hos et justificavit; quos autem justificavit, illos et glorificavit*¹.

Primum Deus Dominus noster sola sua bonitate et ob Jesu Christi Filii ejus merita eos praedestinavit. Eorum ab aeterno praedestinatio.

Liberalitas
Dei erga
Sanctos:

¹ Rom. 8, 29. 30.

navit et elegit in ipso ante mundi constitutionem, ut essent sancti et immaculati in conspectu ejus in charitate¹, eos signans, ut essent vasa misericordiae, in quibus ostenderet ac deponeret divitias gratiae ac gloriae suae².

2. creatio et
sanctificatio
in tempore,

Ut excelsam hanc electionem exsequeretur, Deus suo tempore illos creavit, innumeris aliis in abyssō nihili relictis; et postmodum ad fidem et religionem christianam efficaciter vocavit, faciens illos Ecclesiae suae membra per baptismum, permittens, alios innumeros perire in diluvio infidelitatis, sicut factum fuit in diebus Noë, cum fabricaretur arca, in qua pauci, id est, octo animae saluae factae sunt per aquam³. Et, si quando illi postea peccaverunt, vocavit iterum efficaciter, ut agerent poenitentiam, permittens alios in culpa sua perire.

3. praeservatio a
malis,

Deinde praeservavit eos a gravibus peccatis, eripuit ex magnis periculis, adfuit illis in gravissimis temptationibus, praeveniens eos multis inspirationibus et benedictionibus dulcedinis, ut heroicas virtutes exercerent, exaltavit eos multis donis et gratiis, ut magni essent in ejus praesentia.

4. specialis
providentia,

Praeterea specialem erga illos habuit providentiam, ut vocaret ad eum vitae statum et manus ipsis aptissimum, ut essent sancti sive in statu sacerdotali sive religioso sive in dignitate alia, sufficientia dans cuilibet auxilia, ut suis obligationibus posset plene satisfacere.

5. provisio
mortis
beatae.

Et tandem etiam de genere mortis eorum statuit, ut illis esset securus transitus ad gloriam. Est enim, teste propheta, pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus⁴, in qua finitur felicis eorum electionis decursus, ut sint conformes Christo Domino nostro in gloria, sicut fuerunt in vita.

¹ Eph. 1, 4.   ² Cf. Rom. 9, 23.   ³ 1 Petr. 3, 20.

⁴ Ps. 115, 15.

Omnis hae considerationes variorum affectuum motiva esse debent: quorundam erga Christum Dominum nostrum, ut illum laudem ob collata in Sanctos beneficia; aliorum erga ipsos Sanctos, ut gaudem de bonis, a Deo ipsis communicatis; aliorum in ordine ad me ipsum, ut agnoscam beneficia, quae mihi etiam contulit, gratiasque agens pro voluntate et desiderio, quo tenetur, faciendi me sanctum et mundum in oculis suis, et supplex eum orabo, ut mihi adsit, ne meis partibus ego desim. O Sancte Sanctorum, qui populo tuo dixisti: *Sancti eritis, quia ego sanctus sum*¹: da mihi, quod jubes, ut obtineam, quod mihi concedere desideras; et siquidem sanctitas est tua, praeveni me copiosa tua gratia, ut perveniam ad altissimos sanctitatis gradus. Amen.

Laus,
gratulatio,
precatio.

De his quinque beneficiis hic commemoratis fusior erit sermo in VI. parte, quae proxime sequetur.

PUNCTUM II.

Deinde considerandum, quam bene Sancti responderint suae vocationi et quam sollicite his acceptis beneficiis in vitae suae decursu usi fuerint; et perpendam eminentiores virtutes, quas illi exercuerunt, ut ad tantam sanctitatem pervenirent. Possunt autem illae ad tres ordines breviter referri, qui deducuntur ex illa Christi Domini nostri sententia: *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me*². Primum ergo excelluerunt Sancti in abnegatione et mortificatione sui ipsorum, concipientes sanctum quoddam odium sui, carnis suae et amoris proprii. Qui magni fuerunt peccatores, magnas quoque fecerunt poenitentias, flentes magna contritione sua peccata eademque adeo humiliter confitentes, ut

Cooperatio
Sanctorum:

Excelluerunt
1. in odio sui,
i. e. carnis
et amoris
proprii;

¹ 1 Petr. 1, 16; cf. Lev. 11, 44.   ² Matth. 16, 24.

aliqui ea reliquerint scripta in chartis et libris ad perpetuam suam humiliationem. Qui vero in graves culpas lapsi non sunt, quo se ab illis praeservarent, affligebant quoque carnem suam magnis asperitatibus, ut illam spiritui subjectam tenerent, graviter castigando quamcunque levem culpam, ac si magna esset, hac ratione ostendentes, stare se a partibus Christi, *carnem suam crucifigentes cum vitiis et concupiscentiis*¹ et fervore *spiritus facta carnis mortificantes*². Et ut Christus Dominus noster quatuor vulnera accepit in pedibus et manibus, ex quibus quidem fuit mortuus, sed quintum accepit in latere, ut mortem suam confirmaret: ita Sancti crucifixerunt inordinatas sensuum voluptates, effrenes appetitionum concupiscentias et obliquas propriae voluntatis volitiones et stultas suae imaginationis et proprii judicii cogitationes. Quibus quatuor mortificationibus peccato sunt mortui. Sed his non contenti, desiderantes securiorem reddere felicem suam mortem, ulterius progressi etiam naturalem amorem ad res multas licitas mortificarunt, ut remotiores essent ab illicitis³. Renunciarunt enim parentibus, amicis, fortunis, honori et deliciis, quae licite retinere poterant; abstinuerunt a multis actionibus, quas sine culpa efficere potuissent, quo, mundo et amori proprio mortui, perfectius Christo viverent, quia generosa *violentia*, quam sibi ipsis intulerunt, rapuerunt *regnum coelorum*⁴. O Sancti generosi, qui continua vestra mortificatione *exspoliasti vos veterem hominem cum actibus suis*, ut novum indueretis⁵ cum operibus suis, orate ducem vestrum, Jesum Dominum nostrum, ut gratia sua ad vincendam naturam meam

¹ Gal. 5, 24.   ² Rom. 8, 13.

³ Cf. S. Greg. M. Moral. 1. 5 n. 26 (ed. Migne cap. 11, al. 8 vel 5 et 6).

⁴ Cf. Matth. 11, 12.   ⁵ Cf. Col. 3, 9. 10.

me adjuvet, aspirantem et conantem intrare per angustam portam mortificationis carnis meae, ut perfectam adipiscar spiritus mei renovationem.

Deinde excelluerunt Sancti in tollenda quotidie cruce Christi Domini nostri magna animi fortitudine, patientia et perseverantia. Fortitudinem ostenderunt in multis pugnis, quas habuerunt interius et exterius a daemone et ejus ministris, ab inimicis et amicis sub specie pietatis; quae eo tendebant, ut illis auferrent fidem aut castitatem aut humilitatem aut paupertatem evangelicam aut vocationem ad religionem. In quibus omnibus viriliter ipsi pugnarunt, multa tolerantes, ut victoriae compotes evaderent. Patientiam invictam ostenderunt in occurrentibus laboribus et calamitatibus, in morbis, doloribus, paupertate, infamia, falsis testimoniis et multis similibus afflictionibus, quas etsi ut homines sentirent, divina tamen gratia adjuti eo per venerunt, ut in eisdem gauderent et gloriarentur, quod Christi Domini nostri crucem et pretiosam ejus mortificationem in suo corpore portarint. Omnes passi sunt aliquod genus martyrii in corpore aut in spiritu pro tuenda aliqua virtute; qui, in tali aliqua cruce morientes, in gloriam ingressi sunt. Omnes *tamquam lapides vivi*¹ dedolati fuerunt tribulationum iectibus; et ita fuerunt in coelesti aedificio collocati. Omnes *tamquam aurum in fornace* tribulationum probati fuerunt² et *tamquam aurum in conflatorio approbati*. *Patientia enim opus suum perfectum habuit*³ in illis, *quia perfectos eos et integros fecit in nullo deficientes*, quod pertineret ad fidelitatem Deo debitam. Gratias vobis, fortissimi milites, ob servatam fidelitatem in vestris tribulationibus pro honore Dei vestri. Gaudeo de invicta vestra patientia, qua obtinuistis coronam.

Z. fortitudine et patientia in ferendis adversis et tentationibus vindicendis;

¹ 1 Petr. 2, 5.   ² Sap. 3, 6.

³ Jac. 1, 4.

Adjuvate me vestris orationibus, ut, exempla vestra sequens, partem habeam in vestris victoriis. Amen.

3. in sequela
Christi.

*Tertio excelluerunt Sancti in sequendo Christo Domino nostro ita perfecte, ut vita Jesu manifestetur in eorum carne mortali¹, eo quod a planta pedis usque ad verticem capitis induiti essent Dominum Jesum Christum². Et propter perfectam eam imitationem potuerunt vocari „alter Christus“ in humilitate, castitate et caeteris virtutibus, ut alibi est dictum. Hanc imitationem Sancti obtinuerunt oratione et obedientia, quia ferventes in orando fuerunt, accedentes frequenter in rebus suis ad Deum, firmissime confidentes in providentia divina. Celeres quoque fuerunt in obediendo voluntati divinae, ejus praeceptis, consiliis ac divinis inspirationibus, summum gaudium reputantes, si propriam voluntatem abnegarent, ut divinam sequerentur, unoquoque excellente in virtute aliqua particulari, cuius causa applicat illi Ecclesia illud Ecclesiastici: *Non est inventus similis illi, qui conservavit legem Excelsi³.* O Deus altissime, qui bonitatis tuae sublimitatem ostendis in virtutibus, quas tuis Sanctis dedisti, ut conformes essent imaginis Filii tui: ostende et mecum illam, faciens me similem illis, ut imiter, quem illi sunt imitati, et vita Jesu manifestetur in mea, sicut fuit manifestata in illis. Amen.*

Affectus
pudoris et
fiduciae.

Ex his considerationibus deducam varios affectus pudoris, perpendens, quam parum ego faciam et quam male respondeam vocationi meae et beneficiis a Deo acceptis, siquidem, ut ait Dominus per Ezechielem et interpretatur S. Gregorius⁴, aspicere debemus *tempora* viva Sanctorum et confundi ab iniquitatibus nostris

¹ 2 Cor. 4, 11.   ² Rom. 13, 14.   ³ Eccli. 44, 20.

⁴ S. Greg. M. Moral. I. 24 n. 18 (ed. Migne cap. 8 al. 6 vel 10); cf. Ezech. 43, 10.

et metiri ac meditari fabricam admirabilem vitarum ipsorum, ut erubescamus ex omnibus, quae nos fecimus, et ut ad illorum exemplar nostra reformemus, spe-rantes a divina liberalitate ad id auxilium, sicut illis dedit. Et siquidem illi, homines alioqui aeque im-becilles, atque ego, tantum potuerunt praestare in virtute Dei, tantundem et ego potero, siquidem *non est abbreviata manus Domini*¹ ad me juvandum.

PUNCTUM III.

Tertio considerandum, quam fuerit liberalis Do-minus noster in reddendis praemiis et honoribus Sanctis suis in hac vita et in alia, idque variis modis.

Praemium
Sanctorum :

Nam *primo* ante mortem affecit aliquos illorum raris et insignibus spiritualibus consolationibus, con-cedens illis gratiam contemplationis et raptus atque revelationes dulcissimas, spiritum prophetiae et donum faciendi miracula et similes alias gratias gratis datas, ita ut, ipsis honorem demisse refugientibus, Deus illos liberalissime honoraret, faciens per eos adeo stupenda opera, ut omnibus essent venerationi, et heroica eorum virtus ita esset admirationi, ut aspi-cientes cogeret ad sui reverentiam, adimplente in hoc ipso Domino, quod alias dixerat: *Quicunque glorifica-verit me, glorificabo eum*².

1. Abun-dantes con-solaciones in vita;

Etiam ipsam mortem affecit praemio, concedens aliquibus, ut tamquam martyres morerentur propter confessionem gloriosam fidei ipsius, aliis talem, aliis aliam mortis rationem, ut, quamvis carni esset gravis, spiritui tamen esset jucunda, offerens illis aliquid delibandum eorum, quae brevi essent in gloria recepturi, mittens alias Angelos, qui ipsorum morti interessent, imo interdum ipsomet Domino ad illos tune accedente

2. mors
gloriosa
et laeta;

¹ Is. 59, 1.   ² 1 Reg. 2, 30.

et implente, quod illis promiserat, quum dixit: *Iterum veniam ad vos et accipiam vos ad me ipsum, ut, ubi sum ego, et vos sitis*¹.

Post mortem praeterea in Ecclesia sua militante illos honorat, faciens eorum sanctitatem omnibus manifestam, ab omnibus agnitam ac laudatam, ita ut tempa ad ipsorum honorem exstruantur, pingantur imagines et festa celebrentur, eorum ossa, cineres, vestes etiam lacerae, quibus in vita usi sunt, honori sint et venerationi, ut ipsae quoque catenae seu compedes, quibus fuerunt vinciti, literae vel subscriptiones, eorum manu scriptae magna edant miracula; quae omnia in Sanctorum ipsorum honorem cedunt, castigatis etiam severe iis, qui contumelia seu dedecore aliquo ipsos aut res eorum affecerint. Et qui omnino fuissent oblivione sepulti in mundo, nisi sanctitate excelluisserent, ut verbi gratia S. Franciscus, nunc sunt in ore omnium, ut etiam principes et monarchae honori sibi ducant et se felices reputent, quod illorum nomine appellantur, eorum reliquiis se muniant. Qua ratione illud impletur, quod ipse Deus Ecclesiae suae promiserat, quum dixit: *Pro eo, quod fuisti derelicta et odio habita, et non erat, qui per te transiret, ponam te in superbiam saeculorum*². Adeo, inquit, gloriosam te faciam, ut omnis mundi excellentia honorem suum reputet, ad pedes tuos se prosternere.

Quarto honorabit illos in die judicii honore excellentissimo, collocans eos ad manum suam dextram, in majestate magna, in conspectu totius orbis, ita implens, quod promiserat illis verbis: Qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo³ et Angelis ejus.

Denique in coelo tantis praemiis et honoribus illos afficiet, ut solus Deus et ipsi eorum magnitudinem

3. post
mortem
glorificatio
per mira-
cula etc.;

4. honor
in ultimo
judicio;

5. amplis-
simum gan-
dium in
coelis.

¹ Joan. 14, 3.   ² Is. 60, 15.   ³ Matth. 10, 32.

exprimere possint. *Sedebunt enim juxta thronum ipsius Dei in propriis thronis, splendentes, circumamicti vestimentis albis admirabilium virtutum, et in capitibus eorum erunt coronae aureae¹ tamquam regum et palmae in manibus eorum² tamquam victorum.* Imo ipse Deus, ut ait Isaias³, *erit eorum corona gloriae et sertum exultationis*, eam sibi tamquam spartam accipiens, ut suos electos honoret, exhibaret laetosque esse jubeat. Singulas eorum virtutes singulari afficiet praemio, et quidem *mensura adeo bona et conferta*, ut etiam *super-effluat⁴* p[re]a[m] magnitudine voluptatis. Fides afficietur praemio clarae visionis ipsius divinitatis. Spes in praemium habebit aeternam possessionem bonorum omnium, quae unquam fuerunt in votis Sanctorum. Charitas accipiet praemium beatificum amorem, qui eos conjunget Deo. Humilitas et patientia et reliquae virtutes *inebriabuntur ab ubertate domus illius et torrente voluptatis Dei potabuntur⁵* et experientur omnia illa praemia, quae promittuntur propter octo beatitudines, ut suo loco dicemus. Quid facis, anima mea? quomodo non suspiras et contendis consequi sanctitatem, cuius finis est praemium adeo excelsum? Si honores et excellentias quaeris: *Nimis*, inquit David, *honorificati sunt amici tui, Deus, nimis confortatus est principatus eorum⁶.* Nullus itaque honor major aut principatus sublimior, quam Sanctorum et amicorum Dei. Quodsi honore afficiendus est, *quem Rex coelestis honorare desiderat⁷:* cur non sequeris virtutem, quae tanto honore et praemio digna est et porro a Deo afficitur. O Deus infinite, qui es *mirabilis in Sanctis tuis⁸*, gratias tibi ob stupenda, quae in tuis

Excitabo
me ipsum
ad sequenda
Sanctorum
vestigia.

¹ Cf. Apoc. 4, 4.   ² ib. 7, 9.   ³ Is. 28, 5.

⁴ Cf. Luc. 6, 38.   ⁵ Ps. 35, 9.

⁶ Ps. 138, 17.   ⁷ Cf. Esther 6, 6.

⁸ Cf. Ps. 67, 36.

Sanctis es operatus, et ob admiranda praemia, quae
illis contulisti; siquidem autem ad majorem tuam
gloriam spectat, ut illi sint plurimi, adjunge me illorum
numero, ut, pure sancteque tibi serviens omnibus
diebus vitae meae, ascendam tandem ad te, ut una
cum illis te fruar in aeternum. Amen.

*Ô Marie conçue sans péché,
priez pour nous qui avons recours à vous!*

Les 20 premières pages de ce PDF donne un aperçu de la qualité, *bonne ou mauvaise*, de l'édition papier. La qualité dépend du livre original dont nous nous sommes servi pour produire le fac-similé (*texte numérisé*).

Il est possible de commander l'édition papier à prix abordable en visitant le site :

canadienfrancais.org

Plusieurs autres livres sont également disponibles sur le même site, toujours à prix abordable.

Année 2023
canadienfrancais.org